

บทที่ 4

รูปลักษณะและเนื้อหาหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน

การเสนอผลการวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปลักษณะและเนื้อหาหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยและภาษาอังกฤษ" นี้ ได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. รูปลักษณะและเนื้อหาหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน
2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปลักษณะและเนื้อหาหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ในการนำเสนอผลการวิจัยในส่วนของรูปลักษณะและเนื้อหาหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันแต่ละชื่อฉบับ มุ่งพิจารณาจากภาพรวมของรูปลักษณะและเนื้อหาในหน้าหนึ่ง รูปแบบการจัดหน้า ลักษณะตัวหนังสือพิมพ์ การใช้ช่องว่าง การแบ่งคอลัมน์ การแบ่งขอบเขตเนื้อหา การใช้สีเส้น การตีพิมพ์โฆษณา การเสนอกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม ตลอดจนรายงานพิเศษ คอลัมน์ประจำ หัวข่าว พรรคนำและเนื้อข่าว ภาพ และอื่น ๆ โดยนำเสนอผลการวิจัยเรียงตามลำดับดังนี้

- รูปแบบการจัดหน้าแบบละครสัตว์ ได้แก่ ไทยรัฐ ข่าวสด ดาวสยาม เคลินิวส์ บ้านเมือง
- รูปแบบการจัดหน้าแบบละครสัตว์และเน้นส่วนบน ได้แก่ มติชน และเดลินิวส์
- รูปแบบการจัดหน้าแบบเน้นส่วนบน ได้แก่ สยามรัฐ
- รูปแบบการจัดหน้าแบบกึ่งทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า ได้แก่ แนวหน้า
- รูปแบบการจัดหน้าทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า ได้แก่ บางกอกโพสต์ และเดอะเนชั่น

ไทยรัฐ

ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีรูปเล่มขนาดใหญ่ คือ กว้าง $15\frac{1}{2}$ นิ้ว ยาว $21\frac{1}{2}$ นิ้ว มีจำนวนหน้ามากกว่าหนังสือพิมพ์รายวันฉบับอื่น ๆ (ยกเว้นหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ) แต่จำนวนหน้าไม่แน่นอน ปกติระบุไว้เพียง 24 หน้า แต่มีหน้าพิเศษตั้งแต่ 4-16 หน้าเพิ่มทุกวัน จำนวนหน้าที่มากที่สุดมีรวมกันถึง 40 หน้า เนื้อหาในหน้าพิเศษมักเป็นโฆษณา นวนิยายจากละคร โทรทัศน์ และรายงานพิเศษ เป็นต้น

ภาพรวมทั่วไปของหน้าหนึ่ง

องค์ประกอบ องค์ประกอบที่พิมพ์ในหน้าหนึ่งของไทยรัฐเป็นปริมาณเนื้อที่มากที่สุด คือ ภาพ มีเนื้อที่โดยเฉลี่ย 125.25 ตารางนิ้วต่อฉบับ หรือร้อยละ 37.58 จากปริมาณเนื้อที่ในหน้าหนึ่งทั้งหมด อันดับรองมีเนื้อที่ใกล้เคียงกัน คือ หัวข่าว เนื้อที่เฉลี่ย 121.92 ตารางนิ้ว หรือคิดเป็นร้อยละ 36.59 องค์ประกอบอื่น ๆ ที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่ง คือ รายงานพิเศษ หัวหนังสือ กรอบเนื้อข่าว คอลัมน์ประจำ (สำนักหัวเขียว) กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม และกรอบระบุจำนวนหน้า ส่วนโฆษณาไม่มีการนำเสนอในหน้าหนึ่งของไทยรัฐเลย ตามตารางที่ 1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 ปริมาณเนื้อที่และความถี่เฉลี่ยต่อฉบับขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ประเภทขององค์ประกอบ	เนื้อที่		ความถี่
	ตารางนิ้ว	ร้อยละ	จำนวนชิ้น
1. หัวหนังสือ	9.80	2.94	1
2. ช่องว่าง	34.96	10.49	-
3. พาดหัวข่าว	121.92	36.59	8.50
4. บรรณานำและเนื้อข่าว	18.31	5.50	8.50
5. ภาพ	125.25	37.58	6.33
6. รายงานพิเศษ (รวมภาพ)	19.80	5.94	0.66
7. คอลัมน์ประจำ (รวมภาพ)	15.27	4.58	1.08
8. โฆษณา	-	-	-
9. กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม	6.98	2.09	0.92
10. อื่น ๆ	1.45	0.43	0.83
รวม	333.25*	100.00	

* เนื้อที่รวมวัดจากเนื้อที่ในหน้าหนึ่งทั้งหน้าของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ แต่เนื่องจาก รายงานพิเศษและคอลัมน์ประจำมีภาพซึ่งซ้ำกับเนื้อที่ภาพ ทำให้ผลรวมตารางนิ้วเกินที่ระบุไว้

เนื้อหา สำหรับประเภทเนื้อหาที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของไทยรัฐในช่วงที่ศึกษาตั้งแต่ 1 กรกฎาคม 2533 - 30 มิถุนายน 2534 นั้นเสนอเนื้อหาด้านการเมืองมากที่สุดทั้งจำนวนชิ้น และเนื้อที่ คือ 66 ชิ้น หรือร้อยละ 32.67 และมีเนื้อที่ 969.77 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 28.86 โดยมีเนื้อหาด้านอาชญากรรมรองลงมาในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน คือ 58 ชิ้นหรือร้อยละ 28.71 และเนื้อที่ 836.91 ตารางนิ้วหรือร้อยละ 24.90 ส่วนเนื้อหาอื่นมีน้อยมาก คือ ไม่ถึงร้อยละ 10 ของเนื้อหาทั้งหมด นอกจากนี้ไทยรัฐไม่นิยมนำเสนอเนื้อหาด้านการศึกษา คณิตศาสตร์ และวิทยาการเทคโนโลยีในหน้าหนึ่งเลย (ตารางที่ 2 และ 3)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 ความถี่ (จำนวนชิ้น) ของเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ที่นำเสนอในหน้าหนึ่งของ
 โทสรวิธ ช่วง 1 กรกฎาคม 2533 - 30 มิถุนายน 2534

ประเภทเนื้อหา	รูปแบบการนำเสนอ						รวม	
	หัวข้อ	บรรณานุกรม เนื้อหา	ภาพ	รายงาน พิเศษ	คอลัมน์ ประจำ	อื่น ๆ	จำนวนชิ้น	ร้อยละ
ข่าวรายสำนัก	-		1	-	-	-	1	0.50
การเมือง	27		29	1	9	-	66	32.67
เศรษฐกิจ	3		1	-	-	-	4	1.98
การสงคราม	5		5	1	1	-	12	5.95
แรงงาน	-		2	-	-	-	2	0.99
การเกษตรและอุตสาหกรรม	1		-	-	-	-	1	0.50
การค้าต่างประเทศ	1		-	-	-	-	1	0.50
การศึกษา	-		-	-	-	-	-	-
อาชีพการงาน	37		19	1	1	-	58	28.71
สังคมและบุคคล	4		6	-	-	-	10	4.95
ปักษีและชีวิต	1		-	-	-	-	1	0.50
กีฬา	3		4	2	-	-	9	4.45
อุบัติเหตุและภัยพิบัติ	8		7	1	-	-	16	7.92
ราชการและข้าราชการ	4		2	-	-	-	6	2.97
ดินฟ้าอากาศ	-		-	-	-	-	-	-
ศิลปะวัฒนธรรม	1		1	-	-	-	2	0.99
บันเทิง	1		1	-	2	-	4	1.98
วิชาการและเทคโนโลยี	-		-	-	-	-	-	-
การแพทย์และสาธารณสุข	2		-	-	-	-	2	0.99
สิ่งแวดล้อม	1		-	-	-	-	1	0.50
เรื่องประหลาด ไสยศาสตร์ ปาฏิหาริย์	2		-	-	-	-	2	0.99
อื่น ๆ	1		1	2	-	-	4	1.98
รวม	102		79	8	13	-	202	100

ตารางที่ 3 เนื้อที่ (ตารางนิ้ว) ของเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ที่นำเสนอในหน้าหนึ่งของ
 โทษรัฐ ช่วง 1 กรกฎาคม 2533 - 30 มิถุนายน 2534

ประเภทเนื้อหา	รูปแบบการนำเสนอ						รวม	
	หัวข่าว	บรรณา เนื้อหา	ภาพ	รายงาน พิเศษ	คอลัมน์ ประจำ	อื่น ๆ	ตารางนิ้ว	ร้อยละ
ข่าวราชสำนัก	-	-	13.00	-	-	-	13.00	0.39
การเมือง	512.02	58.38	287.55	24.37	87.45	-	969.77	28.86
เศรษฐกิจ	19.06	5.33	3.30	-	-	-	27.69	0.82
การสงคราม	122.76	20.50	100.88	29.25	9.35	-	282.74	8.41
แรงงาน	-	-	41.45	-	-	-	41.45	1.23
การเกษตรและอุตสาหกรรม	2.55	2.50	-	-	-	-	5.05	0.15
การค้าต่างประเทศ	1.42	0.90	-	-	-	-	2.32	0.07
การศึกษา	-	-	-	-	-	-	-	-
สาธารณสุข	384.79	87.68	350.62	24.07	9.75	-	836.91	24.90
สังคมและบุคคล	41.13	7.48	141.53	-	-	-	190.14	5.66
ปกิณกะชีวิต	2.55	2.34	-	-	-	-	4.89	0.15
กีฬา	66.63	7.00	74.20	87.10	-	-	234.93	6.99
อุบัติเหตุและภัยพิบัติ	200.24	20.33	134.21	24.38	-	-	379.16	11.28
ราชการและสาธารณกิจ	57.03	7.85	46.93	-	-	-	111.81	3.33
คินฟ้าอากาศ	-	-	-	-	-	-	-	-
ศิลปะวัฒนธรรม	2.55	2.50	19.68	-	-	-	24.73	0.74
บันเทิง	14.53	2.25	19.91	-	80.67	-	117.36	3.49
วิชาการและเทคโนโลยี	-	-	-	-	-	-	-	-
การแพทย์และสาธารณสุข	4.98	4.59	-	-	-	-	9.57	0.28
สิ่งแวดล้อม	13.20	2.13	-	-	-	-	15.33	0.46
เรื่องประหลาด ไส้อศาสตร์ ปาฏิหาริย์	14.01	4.28	-	-	-	-	18.29	0.54
อื่น ๆ	3.59	3.66	19.88	48.45	-	-	75.58	2.25
รวม	1463.04	219.70	1253.14	237.62	187.22	-	3,360.72	100.00

รูปแบบการจัดหน้า

หน้าหนึ่งของไทยรัฐเน้นการจัดหน้าแบบละครสัตว์ (Circus Makeup) คือ ให้ความสำคัญกับส่วนต่าง ๆ ในหน้าเท่ากัน ตั้งแต่ช่วงบนสุดจนถึงช่วงล่าง โดยเน้นข่าวเด่นที่สุดประจำวัน (หัวข่าวยักษ์) ไว้เหนือรอยพับครึ่ง อย่างไรก็ตาม ตำแหน่งของหัวข่าวขนาดใหญ่อื่นที่สำคัญรองลงมาไม่ได้ทุกบริเวณในหน้า แม้แต่ช่วงล่างสุด

อีกเหตุผลหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงการจัดหน้าแบบละครสัตว์ คือ การจัดหน้าของไทยรัฐไม่เป็นระเบียบ ไม่มีการแบ่งคอลัมน์เป็นสัดส่วน ตำแหน่งขององค์ประกอบระจัดกระจาย เช่น ภาพกับเนื้อข่าวขึ้นเคียงกันไม่อยู่ติดกัน นอกจากนี้ยังมีการตีพิมพ์องค์ประกอบไว้ตรงกลางของรอยพับครึ่งพอดี เช่น หัวข่าว คอลัมน์ประจำ หรือภาพ ทำให้ผู้อ่านต้องเปิดหนังสือพิมพ์เต็มหน้าเพื่อให้เห็นเนื้อหาทั้งหมด

การใช้สีสันทหลากหลายและดูฉูดฉาดเป็นเหตุผลอีกประการที่ทำให้หน้าหนึ่งของไทยรัฐไม่เป็นระเบียบ เช่น สีพื้นของเนื้อหา สีพื้นของภาพ สีของเส้นต่าง ๆ หรือการนำสีมาเล่นลวดลายพาดหัวข่าว เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันไทยรัฐมีการเปลี่ยนแปลงการจัดหน้าหนึ่งไปจากเดิมบ้าง โดยใช้จัดหน้าแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า (Modular Makeup) ผสมผสานกับการจัดหน้าแบบละครสัตว์เมื่อข่าวเด่นหลายข่าวในฉบับเคียงกัน จนต้องตัดข่าวรองที่มีความสำคัญน้อยลงออก เหลือเพียง 5-6 ข่าวจากเดิมที่มี 8-9 ข่าว ดังตัวอย่างในภาพที่ 7

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า องค์ประกอบเหนือรอยพับครึ่งล้วนมีรูปร่างเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า เริ่มจาก กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม หัวหนังสือพิมพ์ กรอบข่าว โดยเฉพาะกรอบข่าวเด่นที่ลงพาด มีการรวมเอาหัวข่าวหลัก หัวข่าวเสริม ตัวข่าวและภาพไว้ในกรอบเดียวกันหมด ซึ่งพบเห็นได้น้อยมากในหน้าหนึ่งของไทยรัฐ

โดยสรุปแล้ว หน้าหนึ่งของไทยรัฐคงเน้นการจัดหน้าแบบละครสัตว์เป็นหลักเพื่อให้
 สะดุดตาผู้อ่าน เน้นหัวข่าวให้ปรากฏออกมาอย่างชัดเจนบนหน้าของหนังสือพิมพ์ เพื่อให้มีความ
 หลากหลายและมีการเคลื่อนไหวของข่าวต่าง ๆ บนหน้าหนังสือพิมพ์¹ แนวโน้มที่ไทยรัฐจะจัด
 หน้าแบบนี้ ๆ คงเป็นการผสมผสานกับการจัดหน้าแบบละครสัตว์ เท่าที่พบได้น่าการจัดหน้าแบบ
 สี่เหลี่ยมผืนผ้ามาใช้กับการจัดหน้าแบบละครสัตว์ คือ มีการรวมขนาดหัวข่าว วรรคหน้าและเนื้อข่าว
 ขึ้นหนึ่ง ๆ รวมไว้ในกรอบสี่เหลี่ยมเดียวกัน แต่ส่วนอื่นคงกระจายกระจัดกระจายเช่นเดิม แนวโน้มที่
 หน้าหนึ่งของไทยรัฐเป็นระเบียบมากขึ้นคงเป็นไปได้น้อย เนื่องจากเป็นนโยบายของหนังสือพิมพ์
 ที่ต้องการเน้นสีสันและความหลากหลายของหน้าหนึ่ง

ลักษณะหัวหนังสือพิมพ์

หัวหนังสือพิมพ์ของไทยรัฐประกอบด้วยชื่อหนังสือพิมพ์สัญลักษณ์ คำขวัญ และข้อมูล
 ประจำวัน โดยรวมไว้ในกรอบขนาด 5x2 นิ้ว พื้นขาว ไม่มีเส้นล้อมกรอบใด ๆ และไม่มีส่วน
 ข้างหัวหนังสือพิมพ์ที่เรียกว่า เอียร์ (ear) ทั้งนี้เพราะว่า ไทยรัฐมีเนื้อหาในหน้าหนึ่งมากจึง
 ต้องตัดเนื้อหาอื่น ๆ ที่สำคัญรองออกไป ประกอบกับไทยรัฐไม่มีเนื้อที่โฆษณาเหมือนหนังสือพิมพ์
 อื่น ๆ ที่ใช้โฆษณาเป็นส่วนข้างหัวหนังสือพิมพ์ (ear)

ภาพที่ 8 ตัวอย่างหัวหนังสือพิมพ์ของไทยรัฐ

¹ ชวรัตน์ เชิดชัย, "การสร้างรูปแบบการจัดหน้าหนังสือพิมพ์," การผลิตหนังสือพิมพ์
 หน้าที่ 4, หน้า 202.

ลักษณะส่วนประกอบหัวหนังสือพิมพ์ของไทยรัฐมีลักษณะ ดังนี้

ชื่อหนังสือพิมพ์ ชื่อ "ไทยรัฐ" เป็นอักษรแบบประดิษฐ์ตัวเหลี่ยมสูงขนาด 1 นิ้ว ตัวอักษรแต่ละตัวล้อมกรอบด้วยเส้นสีเขียวเข้ม ข้างในแทรกหลายจุดเล็กสีเขียวสลับกับพื้นขาว

คำขวัญ ไทยรัฐใช้คำขวัญว่า "น.ส.พ.จำหน่ายมากที่สุดของประเทศ" วางเหนือชื่อไทยรัฐ

สัญลักษณ์ ด้านซ้ายของหัวไทยรัฐมีสัญลักษณ์ของหนังสือพิมพ์อยู่ในวงกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1 นิ้ว ในวงกลมเป็นสัญลักษณ์รูปกล้องถ่ายรูปซ้อนอยู่บนสายฟ้า ปากกาขนนก และไฟถ่ายรูปเล็ก ๆ โดยมีพื้นเบื้องรองรับ

ข้อมูลประจำวัน เป็นแนวขาวตลอดส่วนล่างของกรอบหัวหนังสือพิมพ์ สูง $\frac{1}{2}$ นิ้ว พื้นเป็นสีเทาเข้ม ตัวหนังสือสีขาว ระบุปีที่พิมพ์ ฉบับที่ วันเดือนปี และราคา 5 บาท

ไทยรัฐนิยมเปลี่ยนแปลงตำแหน่งของหัวหนังสือพิมพ์ทุกวัน ส่วนใหญ่เป็นบริเวณแนวกลางซ้าย บางครั้งส่วนประกอบอาจล้มมาได้รอบพิมพ์ครั้งบ้าง ตำแหน่งของหัวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นอิสระ ไม่ขึ้นกับองค์ประกอบอื่น ๆ โดยอยู่ได้ทั้งเหนือหรือใต้องค์ประกอบทุกประเภท

ไทยรัฐไม่ได้เน้นความสำคัญของหัวหนังสือพิมพ์เป็นพิเศษ เห็นได้จากหัวหนังสือพิมพ์มีขนาดเล็กและอยู่ในตำแหน่งที่ไม่สำคัญ แต่ไทยรัฐมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ทำให้ผู้อ่านสามารถแยกความแตกต่างจากหนังสือพิมพ์อื่น ๆ ได้ คือ การใช้สีเฉพาะ คือ สีเขียวตลอดหน้า จนทำให้ผู้อ่านจำได้

การแบ่งคอลัมน์

ไทยรัฐแบ่งหน้าหนึ่งเป็น 12 คอลัมน์ ขนาดคอลัมน์ละ 1.18 นิ้ว แต่การแบ่งคอลัมน์ไม่มีลักษณะเป็นแนวให้เห็นเด่นชัด ซึ่งเป็นลักษณะของหนังสือพิมพ์ที่มีการจัดหน้าแบบละครสัตว์ คอลัมน์นิ้วของไทยรัฐไม่อาจช่วยแบ่งขอบเขตเนื้อหาในแนวตั้ง แต่มีไว้เพื่อความสะดวกในการกำหนดขอบเขตเนื้อหาแต่ละชั้น โดยใช้ร่วมกับองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น สี หรือเส้น และทำให้การจัดหน้าง่ายขึ้นเช่น พาดหัวอักษรขนาด 7 คอลัมน์ใช้สีดำเป็นสีพื้น และมีกรอบสีเขียวขนาด 3 คอลัมน์เป็นกรอบขาว เป็นต้น

การใช้ช่องว่าง

ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีช่องว่างในหน้าแรกไม่มากนัก ดังจะเห็นได้จาก ขอบทั้ง 4 ด้านมีความกว้างน้อยมาก คือ ขอบบนและขอบล่างกว้างด้านละ $\frac{1}{2}$ นิ้ว ขอบซ้ายและขอบขวา กว้างด้านละ $\frac{1}{4}$ นิ้ว แต่ยังมีกาารตีพิมพ์สัญลักษณ์และข้อความบนขอบทั้ง 4 ด้านอีกด้วย คือ ขอบซ้ายบนมีดาว 6 แฉกเรียงเป็นแนวโค้งลงมาทุกวัน เพื่อแสดงกรอบของการพิมพ์ ในวันที่ตรงกับกาารออกสลากออมนสินหรือสลากกินแบ่งรัฐบาลมีข้อความเพิ่มขึ้นโดยพิมพ์ต่อท้ายดาว 5 แฉกว่า "ตรวจผลสลากออมนสินเดือน _____ หน้า *****."

หน้าหนึ่งของไทยรัฐโดยทั่วไปมีลักษณะกับ ช่องว่างขาวน้อย เพราะสาเหตุดังนี้

1. ไทยรัฐไม่ได้แบ่งคอลัมน์เป็นสัดส่วน จึงไม่มีช่องว่างระหว่างคอลัมน์ที่ใช้พักสายตาผู้อ่านได้ ช่องว่างระหว่างเนื้อหาที่มีอยู่ก็น้อย และมีความกว้างเพียง 2 มิลลิเมตร
2. ไทยรัฐใช้สีสันจุดจุดและหลากหลาย คือ การใช้สีตัดกันมาก เช่น เขียว-แดง หรือใช้สีสันเป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ เช่น หัวข่าวยักษ์ สีสันของรายงานพิเศษ ทำให้หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ดูจุดจุดและหนาแน่น
3. ลักษณะเส้นและขอบต่าง ๆ ทำให้หน้าหนึ่งของไทยรัฐดูไม่โปร่งตา คือ มีการใช้เส้นคู่และเส้นหนาถึง 2-4 มิลลิเมตร รวมทั้งการใช้เส้นหนาเป็นสีเข้มเช่น สีแดง
4. การจัดระยะห่างของตัวอักษรหรือระยะบรรทัดไม่เน้นช่องว่างนัก เช่น ระยะระหว่างเนื้อข่าวกับคำว่า "มีต่อหน้า" วางไว้บรรทัดเดียวกับเนื้อข่าว แทนที่ชนบรรทัดใหม่ลักษณะเช่นนี้ทำให้เนื้อที่ช่องว่างยิ่งลดน้อยลง

การแบ่งขอบเขตเนื้อหา

ไทยรัฐแบ่งขอบเขตเนื้อหาแต่ละชั้นโดยการใช้เส้นล้อมกรอบและสีสัน แต่ไม่ใช้ช่องว่างระหว่างคอลัมน์ เพราะไม่มีการแบ่งคอลัมน์เป็นแนวอย่างชัดเจน และลักษณะการจัดหน้าทีเน้นแบบละครสัตว์เื่ออ่านวยต่อการใช้เส้นลักษณะต่าง ๆ และหลากสีสันได้ การแบ่งขอบเขตเนื้อหาในหน้าหนึ่งไทยรัฐมีลักษณะดังนี้

1. เส้น การใช้เส้นเพื่อแบ่งขอบเขตเนื้อหาในหน้าหนึ่งของไทยรัฐมีหลายรูปแบบ คือ

1.1 เส้นบางเดี่ยว ลักษณะเป็นเส้นบางธรรมดา ใช้เป็นเส้นเดี่ยว ไทยรัฐ ใช้เส้นบางเดี่ยวเพื่อแบ่งขอบเขตเนื้อหามากที่สุด เพราะความบางของเส้นชนิดนี้ทำให้จัดหน้าได้ง่าย และเกิดผลกระทบกับเนื้อหาอื่นน้อย โดยปกตินิยมใช้เส้นบางล้อมกรอบเนื้อที่ขนาดเล็กทุกด้าน ถ้าเส้นบางด้านขาดตอนไป เพื่อสื่อว่า เนื้อหาที่ติดกันเป็นข่าวเดียวกัน เช่น เส้นล้อมกรอบพาดหัวขรรคมดาภิกรอบเนื้อข่าว หรือถ้าเส้นด้านใดด้านหนึ่งขาดหายไปเพราะองค์ประกอบที่ติดกันมีการใช้เส้นแบ่งขอบเขตอยู่แล้ว ลักษณะความง่ายของการใช้เส้นบางเดี่ยวนี้ ทำให้ใช้ได้กับองค์ประกอบทุกประเภทในหน้าหนึ่ง

เส้นเดี่ยวบางที่ใช้ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐส่วนใหญ่เป็นสีดำ ยกเว้นเส้นที่ใช้กับหัวข่าวปริมาตรแบบพิเศษที่อาจใช้สีแดงบ้าง

1.2 เส้นบางคู่สีดำ มีลักษณะเหมือนเส้นบางเดี่ยว แต่ใช้เป็นเส้นคู่ ทำให้หน้าดูทึบขึ้นอีก จึงไม่นิยมนำมาใช้นัก ส่วนใหญ่ใช้กับกรอบข่าวขนาด 2 คอลัมน์นิ้วเพียงอย่าง เดี่ยวเท่านั้น และมีเฉพาะเส้นสีดำ

1.3 เส้นหนา ไทยรัฐใช้เส้นหนาในหน้าหนึ่งบ่อยมาก มีหลายขนาด เช่น หน้า 2-3 มิลลิเมตรนิยมใช้ล้อมกรอบข่าวและหัวข่าวขรรคมดาภิทั้ง 4 ด้าน ส่วนใหญ่เป็นเส้นสีดำ แต่เริ่มมีเส้นสีแดงเพิ่มขึ้นในระยะหลัง

นอกจากนี้ยังมีเส้นหนาดัง 4-5 มิลลิเมตร โดยใช้เป็นขอบหรือเส้นคั่นในพินท์ขนาดใหญ่ เช่น หัวข่าวยักษ์หรือรายงานพิเศษ แต่นิยมใช้เพียงขอบบนเท่านั้น

2. สีพื้น ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ที่นิยมเล่นสีพื้นในการจัดหน้าหนึ่งมาก การใช้สีพื้นเป็นสีพื้นของตัวพิมพ์ (screen behind type) จึงมีมากรองจากเส้นล้อมกรอบต่าง ๆ มักใช้เป็นสีพื้นของกรอบข่าว หัวข่าวยักษ์ และคำอธิบาย ภาพ สีพื้นที่ใช้เป็นสีพื้นมี 3 ชนิด คือ

2.1 สกรีนดำ (black screen) รวมถึงสีเทาอ่อน-แก่ แม้ว่าไทยรัฐได้เปลี่ยนมาเน้นสีพื้นในการจัดหน้าหนึ่งมากก็ตาม แต่การใช้ขาว-ดำยังคงเป็นที่นิยมอยู่เช่นกัน มีรายละเอียดแตกต่างกัน ดังนี้

- สกรีนค่า ความเข้ม 100% ใช้เป็นพื้นของหัวข่าวยักษ์หรือหัวข่าวใหญ่ หรือพื้นของกรอบข่าวขนาด 1-2 คอลัมน์
- เทาเข้ม ความเข้มของสกรีนประมาณ 70-90 % ส่วนใหญ่ใช้ในบริเวณพื้นที่ไม่มาก คือ ข้อมูลประจำวัน หัวเรื่องของสำนักข่าว หรือพื้นที่ขนาดใหญ่อย่างหัวข่าวใหญ่ เป็นต้น
- เทาอ่อน ความเข้มของสกรีนประมาณ 10-30% ใช้ในพื้นที่ขนาดเล็ก เช่น กรอบข่าวขนาด 1-2 คอลัมน์ และคำอธิบายภาพ

2.2 สีเข้ม (solid color) เป็นสีเข้มและสีจัดต่าง ๆ เช่น แดง และ เขียวเข้ม เมื่อนำสีเหล่านี้มาใช้เป็นสีพื้น ส่วนใหญ่ต้องพิมพ์ด้วยตัวหนังสือสีขาว มียกเว้นบางสีที่อาจใช้ตัวหนังสือสีดำได้ เช่น รายงานพิเศษ เรื่องและภาพของนางแบบที่เน้นเรือนร่างฉบับประจำวันอาทิตย์

โดยสรุปแล้ว การแบ่งขอบเขตเนื้อหาของไทยรัฐมีความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวจนสามารถเห็นความแตกต่างจากหนังสือพิมพ์อื่น ๆ ได้ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าไทยรัฐได้ใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อแบ่งขอบเขตเนื้อหา แต่หน้าหนึ่งของไทยรัฐยังคงดูหนาแน่น ในระยะหลัง พบว่า มีหนังสือพิมพ์หลายฉบับทั้งฉบับรายวันและรายอื่น ๆ ได้เลียนแบบการแบ่งขอบเขตเนื้อหาของไทยรัฐด้วยเช่นกัน

การใช้สีสัน

ไทยรัฐเป็นหนึ่งในบรรดาผู้ริเริ่มใช้ระบบสีสันกับหนังสือพิมพ์รายวันในไทย โดยเริ่มตั้งแต่เมื่อหนังสือพิมพ์ขึ้นราคาเป็นฉบับละ 5 บาท ไทยรัฐใช้สีสันเฉพาะในหน้าหนึ่งเท่านั้น แต่ไม่ปรากฏให้เห็นในหน้าอื่น ๆ นัก นอกจากหน้าโฆษณา มีลักษณะดังนี้

1. มักใช้สีสันกับสีพื้นของตัวพิมพ์ (screen behind type) ค่อนข้างมาก และเส้นล้อมกรอบต่าง ๆ (border or tooling lines) รองลงมา แต่ไม่นิยมใช้ตัวอักษรเป็นสีสัน เพราะทำให้อ่านยาก ยกเว้นตัวอักษรของหัวหนังสือพิมพ์หรือหัวเรื่องของรายงานพิเศษ

2. สีเส้นที่ใช้ในหน้าหนึ่งของไทยรัฐแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

สีเข้มหรือสีจัด (solid colour) คือ สีจัดและสีสดต่าง ๆ เช่น เขียวสด เหลืองจัด น้ำเงิน แดง ส่วนใหญ่ใช้เป็นเส้นล้อมกรอบหรือขอบต่าง ๆ โดยเฉพาะรายงานพิเศษ แต่ไม่นิยมใช้เป็นสีพื้นเพราะต้องเปลี่ยนตัวอักษรเป็นสีขาว

สีอ่อน (pastel colour) คือ สีที่ทำให้เจือจางลง เช่น สีชมพู ฟ้าอ่อน ส้มอ่อน นิยมใช้เป็นสีพื้นของตัวพิมพ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสีพื้นของพาดหัวข่าวและกรอบข่าว

3. หน้าหนึ่งของไทยรัฐมีสีเส้นจุดจาดไม่สบายตา เพราะมักใช้สีตรงข้ามตัดกัน เช่น สำนักข่าวหัวเขียวใช้สีส้มกับน้ำเงิน ลักษณะสีเหล่านี้เป็นสีที่ตัดกันอย่างมาก² นอกจากนี้ยังเน้นการใช้สีเข้มอีกด้วย จึงทำให้หน้าหนึ่งของไทยรัฐไม่เป็นระเบียบ

4. การใช้สีหนึ่ง ๆ ให้มีค่าน้ำหนักต่างกัน (shade) คือ ลักษณะการนำสี ๆ หนึ่ง มาผสมให้มีน้ำหนักแก่อ่อนต่างกัน เช่น เทา-ดำ ม่วงอ่อน-แก่ เป็นต้น ไทยรัฐมักไล่สีน้ำหนักของสีกับกรอบระบุหน้าและรายงานพิเศษ

5. หน้าหนึ่งของไทยรัฐวันอาทิตย์เน้นสีเส้นพิเศษกว่าฉบับวันธรรมดา อีกทั้งเล่นลวดลายอีกด้วย

6. การใช้สีเส้นเพื่อสื่อความหมายพิเศษไทยรัฐมักใช้บางสีเพื่อบ่งบอกความหมายพิเศษ ตัวอย่างที่เห็นเด่นชัด คือ สีเขียวของไทยรัฐ ใช้เป็นข่าวเด่นประจำฉบับ เช่น พื้นของพาดหัวใหญ่ หรือพื้นของกรอบข่าวขนาด 3 คอลัมน์ นอกจากนี้การใช้สีเหลืองเป็นสีพื้นของกรอบถวายพระพรพระบรมลุกษาเฮอเจ้าฟ้าหญิงจุฬาภรณวลัยลักษณ์ เพราะสีเหลืองเป็นสีประจำราชวงศ์จักรี อย่างไรก็ตาม การใช้สีเขียวเพื่อสื่อความหมายพิเศษนั้นไม่ปรากฏให้เห็นบ่อยนัก

องค์ประกอบกับการใช้สีเส้น

ไทยรัฐมักใช้สีเส้นกับองค์ประกอบทุกประเภท โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายงานพิเศษ ลักษณะการใช้สีเส้นกับองค์ประกอบของไทยรัฐแบ่งเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

² ชวรัตน์ cheidชัย, "แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการสื่อสารด้วยภาพ" การข่าวและบรรณาธิการ หน้าที่ 10. (สุโขทัยธรรมมาธิราช 2530), หน้า .

1. ใช้เพียงสีเฉพาะของไทยรัฐ คือ สีเขียว โดยไม่ใช้สีอื่น ๆ ได้แก่ หัวหนังสือพิมพ์ และคำอธิบายภาพ
2. เน้นการใช้สีหลาย ๆ สี (สีสี่) ไม่เน้นขาวดำหรือสีเฉพาะของหนังสือพิมพ์ ได้แก่ รายงานพิเศษ คอลัมน์ประจำ ภาพ กรอบระบุหน้า และกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม
3. เน้นทั้งสีเฉพาะและสีอื่นต่าง ๆ ได้แก่ พาดหัวข่าวและกรอบข่าว โดยทั่วไปใช้ เป็นสีพื้น พาดหัวข่าวไม่ค่อยนิยมใช้สีสีหนัก กรอบข่าวใช้สีสีเฉพาะสีอ่อน

การใช้สีสีอื่นของไทยรัฐมีลักษณะโดดเด่นจนเรียกได้ว่า เป็นผู้นำของการใช้สีสีอื่นในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐเปลี่ยนแปลงการใช้สีสีอื่นใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา ประกอบกับที่มีหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ เลียนแบบลักษณะการใช้สีสีอื่นของไทยรัฐ ทำให้ไทยรัฐต้องเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

ลักษณะกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม (Promotional devices)

ไทยรัฐไม่ค่อยให้ความสำคัญกับกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มมากนัก เฉลี่ยแล้วคิดเป็นเนื้อที่ประมาณ 6.98 ตารางนิ้วต่อฉบับหรือคิดเป็นร้อยละ 2.09 ปกติแล้วมีการตีพิมพ์เกือบทุกวัน มีลักษณะเป็นครรชนีเรื่องสังเขป (Summary Index) คือ แนะนำเนื้อหาหน้าในที่น่าสนใจในเล่ม

กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มของไทยรัฐแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. กรอบแนวยาวบนสุดตลอดหน้าหนังสือพิมพ์ เรียกว่า overline, promo line หรือ teaser มีลักษณะเป็นแนวยาวขนาด 1 บรรทัดตลอดหน้าของหนังสือพิมพ์ ตำแหน่งวางไว้บนสุดของหน้า ด้านซ้ายมีกรอบวงรีระบุจำนวนหน้าของหนังสือพิมพ์ โดยใช้สีพื้นและเส้นล้อมกรอบวงรีต่างออกไป บางครั้งอาจเป็นสีตรงข้ามที่ตัดกันด้วย เช่น ม่วง-เหลือง

กรอบชนิดนี้นิยมใช้ในวันธรรมดาตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันเสาร์

2. กรอบ "พิเศษวันอาทิตย์" เป็นกรอบลวดลายที่ใช้สีสีอื่นอย่างเต็มที่ ตำแหน่งของไม่อยู่คงที่ ส่วนใหญ่เป็นบริเวณตรงกลางทางขวาของหนังสือพิมพ์ มีรูปร่างเฉพาะ ดังนี้

ภาพที่ 9 กรอบพิเศษวันอาทิตย์สำหรับแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มประจำ
หน้าหนึ่งของไทยรัฐฉบับวันอาทิตย์

การตีพิมพ์รายงานพิเศษ

ไทยรัฐเสนอรายงานพิเศษเป็นประจำเกือบทุกวันตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันเสาร์ ยกเว้น วันอาทิตย์ โดยเฉลี่ยแล้ว ไทยรัฐได้นำเสนอรายงานพิเศษเป็นเนื้อที่รวมภาพประมาณ 19.80 ตารางนิ้วต่อฉบับ หรือคิดเป็นร้อยละ 5.94 ของเนื้อที่ในหน้าหนึ่งทั้งหมด

รูปลักษณะ รายงานพิเศษของไทยรัฐมักเล่นลวดลายและสีสีนอย่างเต็มที่ อาจกล่าวได้ว่า เป็นองค์ประกอบที่เน้นสีสีนและลวดลายมากที่สุดก็ได้ ขนาดของรายงานพิเศษในแต่ละฉบับไม่เท่ากันเนื่องจากใช้กรอบที่มีลักษณะแตกต่างกัน บางฉบับเป็นกรอบแนวตั้งขนาด 6x13 นิ้ว ขนาดเล็กสุดมีเนื้อที่เพียง 2x6 นิ้ว โดยสรุปแล้วกรอบที่นิยมใช้มากที่สุดเป็นกรอบสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาด 5x5 นิ้ว ใช้สีพื้นและขอบเป็นสีเข้มต่าง ๆ มีลักษณะดังนี้

ภาพที่ 10 ลักษณะกรอบรายงานพิเศษที่นิยมตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของไทยรัฐ

ส่วนประกอบรายงานพิเศษมีดังต่อไปนี้

หัวเรื่องหรือพาดหัว เป็นชื่อของรายงานพิเศษที่น่าเสนอในฉบับนั้น ๆ มีการเล่นลีลาตั้งแต่สีพื้น ตัวอักษรและรูปแบบการเขียน เช่น พาดหัวแบบปิรามิดหัวกลับ บางครั้งก็มีการพาดหัวนำ (kicker) เป็นต้น

ภาพ ลักษณะการใช้ภาพของรายงานพิเศษนั้น เรียกว่า เป็นการถ่ายภาพอย่างเต็มที่ คือ มีทั้งภาพแนวตั้ง ภาพแนวนอน โดยเฉพาะการใช้ภาพตัดส่วนและภาพซ้อนที่ปรากฏให้เห็นแทบทุกฉบับ ส่วนใหญ่เป็นภาพตัดส่วนซ้อนทับภาพอื่น ภาพต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนี้เป็นภาพถ่ายด้วยกันทั้งสิ้น นอกจากภาพชนิดนี้แล้ว ยังมีภาพอื่น ๆ เช่น ภาพการ์ตูน แต่ไม่มากนัก ส่วนใหญ่แล้วนิยมใช้ภาพถ่ายมากกว่า

รายงานพิเศษในหน้าหนึ่งของไทยรัฐเน้นภาพมากที่สุดถึงร้อยละ 72.48 จากเนื้อที่ทั้งหมดของรายงานพิเศษในหน้าหนึ่ง

ตำแหน่งของรายงานพิเศษมักอยู่บริเวณรอยพับครึ่งของหนังสือพิมพ์ หรือส่วนบนของหน้าหนังสือพิมพ์ แต่ไม่ปรากฏในช่วงบนสุดหรือล่างสุดของหน้า

เนื้อหา ส่วนใหญ่รายงานพิเศษมักเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับข่าวหรือเรื่องที่กำลังอยู่ใน

ความสนใจของผู้อ่านมานำเสนออย่างละเอียด แต่แตกต่างจากข่าวทั่วไปตรงที่มีความคิดเห็นของผู้เขียนแทรกไว้ด้วย ประเภทเนื้อหาที่นำเสนอจึงเป็นไปได้ทุกเรื่อง ทั้งการเมือง ศาสนา ภัยพิบัติ อาชญากรรม กีฬา ปัญหาสังคม เช่น รายงานพิเศษเรื่องพระประจักษ์ฟุตบอลโลก เอเชียเกมส์ ข้อสังเกตคือ ถ้าตรงกับวันสำคัญหรือวาระพิเศษ รายงานพิเศษนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง เช่น เนื้อหารัฐธรรมนูญไทยในวันที่ 10 ธันวาคม หรือปัญหาคนชรา

รายงานพิเศษในหน้าหนึ่งนั้นนิยมระบุชื่อผู้เขียนหรือนามปากกาไว้ท้ายเนื้อหาทุกครั้ง ผู้เขียนไม่ซ้ำกันในแต่ละวัน ขึ้นอยู่กับประเภทเนื้อหาที่นำเสนอ

การตีพิมพ์คอลัมน์ประจำ

ไทยรัฐนำเสนอคอลัมน์ประจำทุกวัน ยกเว้นเมื่อหนังสือพิมพ์มีจำนวนข่าวเด่นมากกว่าปกติจนต้องงดคอลัมน์ประจำ เนื้อหาของคอลัมน์ประจำรวมภาพแล้วมี 15.27 ตารางนิ้ว ต่อฉบับ หรือร้อยละ 4.58 จากเนื้อที่ทั้งหมดในหน้าหนึ่ง โดยเฉลี่ยแล้วไทยรัฐเสนอคอลัมน์ประจำฉบับละ 1 ชิ้น ฉบับวันอาทิตย์มี 2 ชิ้น

คอลัมน์ประจำที่ลงในหน้าหนึ่งของไทยรัฐมี ดังนี้

1. สำนักข่าวหัวเขียว ตีพิมพ์ทุกวันตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันเสาร์ มีลักษณะดังนี้

รูปลักษณะ ในปี พ.ศ. 2533 ขนาดของกรอบไม่เท่ากันทุกวัน ส่วนใหญ่เป็นกรอบแนวตั้งขนาด $2\frac{1}{2} \times 4$ นิ้ว แต่อาจมีลักษณะเป็นแนวนอนได้ ต่อมาได้เปลี่ยนแปลงโดยเน้นสีส้มมากขึ้น รูปร่างของกรอบเป็นแนวตั้งและมีขนาดเท่ากันทุกฉบับ คือ $2\frac{1}{2} \times 4$ นิ้ว สำนักข่าวหัวเขียวเปลี่ยนแปลงตำแหน่งอยู่ตลอดเวลา ส่วนใหญ่อยู่บริเวณรอยพับครึ่งของหนังสือพิมพ์ และไม่มีการวางตำแหน่งตรงส่วนบนสุด

เนื้อหา สำนักข่าวหัวเขียวได้เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเหตุการณ์เรื่องราวระดับชาติ โดยเป็นเรื่องการเมืองมากที่สุด ที่เหลือเป็นเรื่องเศรษฐกิจ ต่างประเทศและอาชญากรรม คอลัมน์นี้มุ่งเน้นเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการเมืองและเศรษฐกิจเป็นหลัก แม้เนื้อหาที่มีสาระหนัก แต่การเขียนใช้สำนวนสนุกสนาน มีการเปรียบเทียบประชันประชัน เช่น

"... โครอีกอย่าง หนึ่งที่รักษาไม่หายของท่านนายกฯอนันต์ คือ เป็นคนพูดตรง ๆ แบบขวานผ่าซาก (ทำไม่ต้องผ่าซาก เอาไปผ่าฟันมั่งไม่ได้เรอะ)

โรคนี้อาจจริงมันก็ตีหอก ...แต่ต่อไปจะมีปัญหาหรือไม่" "แม่ลูกจันทร์" ก็ยังหัวน้ใจอยู่ตังใจ ๆ ค่ะ..."

การเสนอเนื้อหาสำนักข่าวหัวเขียวในหน้าหนึ่งมีประมาณร้อยละ 7.24 ของเนื้อหาทั้งเรื่อง โดยเนื้อหาที่เลือนพิมพ์ไว้ในหน้าต่อ มีตำแหน่งประจำ คือ แนวตลอดช่วงล่างในหน้า 2 ของหนังสือพิมพ์เป็นประจำ ผู้เขียนคอลัมน์นี้ใช้นามปากกาว่า "แม่ลูกจันทร์"

2. ข่าวห้ามเขียน มีลักษณะใกล้เคียงกับสำนักข่าวหัวเขียวมาก แต่ตีพิมพ์ทุกฉบับวันอาทิตย์เท่านั้น หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นสำนักข่าวหัวเขียวประจำฉบับวันอาทิตย์

รูปลักษณ์ รูปร่างและขนาดเท่ากันทุกฉบับ คือ $2\frac{1}{2}$ นิ้ว ขอบล้อมกรอบ ขนาด 5 มิลลิเมตรซ้อนเหลื่อมกัน 2 กรอบ ใต้ชื่อคอลัมน์เป็นกรอบพื้นเทากว้าง $\frac{1}{2}$ นิ้วสำหรับพิมพ์หัวเรื่อง ถัดลงมาเป็นส่วนเนื้อหา

ตำแหน่งของข่าวห้ามเขียนไม่อยู่คงที่ ส่วนใหญ่อยู่บริเวณเหนือและใต้รอยพับครึ่งของหนังสือพิมพ์

เนื้อหา ข่าวห้ามเขียนเสนอเนื้อหาการเมืองเช่นเดียวกับสำนักข่าวหัวเขียว แต่ไม่มีการเล่นสำนวนและไม่ระบุชื่อผู้เขียน วิธีการนำเสนออื่น ๆ คล้ายกับสำนักข่าวหัวเขียวมาก ตำแหน่งหน้าต่ออยู่ในบริเวณช่วงล่างของหน้า 2 เช่นเดียวกัน

3. เรื่องและภาพนางแบบ (เน้นเรือนร่าง) ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งทุกฉบับวันอาทิตย์ โดยไม่มีชื่อคอลัมน์ ลักษณะเน้นภาพและพาดหัว โดยใช้ภาพแนวตั้งขนาดใหญ่ประมาณ 5×8 นิ้ว ส่วนเนื้อหาขนาดประมาณ 1 ตารางนิ้วพิมพ์ทับตรงมุมใดมุมหนึ่งของภาพ ที่เหลือจึงเสนอในหน้าต่อ พาดหัวของคอลัมน์ประจำนี้เล่นลวดลายมากกว่าพาดหัวข่าวทั่วไป คือ ใช้พื้นเป็นสีสัน ตำแหน่งอยู่นอกภาพหรือทับบางส่วนของภาพไว้

คอลัมน์บุคคลนี้มี อัญมณี สีชาดเป็นผู้เขียน เนื้อหากว่าถึงประวัติและการก้าวเข้าสู่วงการบันเทิงหรือความงามของผู้หญิงในภาพ ลักษณะเนื้อหาเบา มุ่งดึงดูดผู้อ่านที่สนใจด้านนี้ และเสนอภาพที่ต้องการดึงดูดสายตาผู้อ่านเป็นพิเศษ

ลักษณะหัวข่าว

หัวข่าวเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญสำหรับหนังสือพิมพ์ที่เน้นสีน้และเร้าอารมณ์อย่างไทยรัฐค่อนข้างมาก เนื้อที่ของหัวข่าวรวมกันโดยเฉลี่ย 121.92 ตารางนิ้วต่อฉบับ หรือประมาณร้อยละ 36.59 จากเนื้อที่หน้าหนึ่งต่อฉบับ ซึ่งเป็นอันดับ 2 รองจากภาพ โดยเฉลี่ยหัวข่าวแต่ละฉบับมีจำนวนขึ้นทั้งสีน้ประมาณ 8-9 ขึ้น รูปลักษณ์และเนื้อหาหัวข่าวในหน้าหนึ่งของไทยรัฐมีดังต่อไปนี้

1. หัวข่าวจำแนกตามลักษณะและลำดับความสำคัญ พบว่า ไทยรัฐตีพิมพ์หัวข่าวในหน้าหนึ่งเป็น 4 ประเภท คือ

หัวข่าวยักษ์ คือ หัวข่าวที่มีขนาดและตัวอักษรใหญ่ที่สุดในเล่ม โดยมีตำแหน่งเหนือรอยพับครึ่งเสมอ

หัวข่าวใหญ่ คือ หัวข่าวที่มีขนาดและตัวอักษรใหญ่รองมาจากหัวข่าวยักษ์ และมีตำแหน่งอยู่ทั่วหน้าหนังสือพิมพ์

หัวข่าวธรรมดา คือ หัวข่าวที่มีตัวอักษรไม่ใหญ่นักและมีการใช้ในหน้าแรกของไทยรัฐมากที่สุด

หัวข่าวเล็ก คือ หัวข่าวที่มีขนาดตัวอักษรเล็กสุดเพียง 30-36 พอยต์เท่านั้น ตำแหน่งอยู่ได้ทุกส่วนของหน้าหนังสือพิมพ์ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

(1) หัวข่าวเล็กที่ไม่ใช่หัวข่าวรับ หัวข่าวชนิดนี้ทำหน้าที่เป็นหัวข่าวหลักในตัวเอง โดยไม่มีหัวข่าวขนาดใหญ่กว่านำมาก่อน ส่วนใหญ่เป็นข่าวที่ไม่มีความสำคัญมากนัก

(2) หัวข่าวเล็กที่เป็นพาดหัวรับ (readout) มีลักษณะตรงข้ามกับชนิดแรก คือ เป็นหัวข่าวเล็กที่สนับสนุนหรือเสริมหัวข่าวหลักขนาดใหญ่ต่าง ๆ หัวข่าวขนาดใหญ่แต่ละขั้มีหัวข่าวรับเพียงขั้เดียวรองรับเสมอ

หัวข่าวทั้ง 4 ขนาด มีลักษณะเฉพาะดังในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 หัวข้าวจำแนกตามลักษณะและลำดับความสำคัญของไทยรัฐ

ประเภทหัวข้าว	ความถี่	ขนาด	จำนวนคอฉิม	จำนวนบรรทัด	ขนาดตัวอักษร	การใช้สี	ตำแหน่ง
หัวข้าวอักษร	1-2 ชั้นคอฉิม	กรอบหนาจนรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง 3-6 นิ้ว ยาว 7 ¹ / ₂ - 15 นิ้ว ส่วนใหญ่เป็นขนาด 5x9 นิ้ว	6-12คอฉิม ส่วนใหญ่เป็นขนาด 7 คอฉิม	2-3 บรรทัด	ตัวอักษรมีหลายขนาด เล็กสุดคือ 48 พอนด์ ใหญ่สุด 250 พอนด์ ส่วนใหญ่มีขนาด 108 พอนด์ คู่กับ 180 พอนด์	1. ใช้พื้นดำกับตัวอักษรสีขาว ขอบหนา 4 มิลลิเมตรสีเขียวเป็นขอบบน 2. พื้นฟ้าอ่อน ขอบแดงหรือน้ำเงิน 3. พื้นเขียวอ่อน หนา 4 มิลลิเมตรเป็นขอบบน	เหนือกรอบพิมพ์
หัวข้าวใหญ่	1-2 ชั้นคอฉิม ชั้นอกกับกับจำนวนชั้นของหัวข้าวอักษรตัว	กรอบหนาจนรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง 2-3 นิ้ว ยาว 6-8 นิ้ว ส่วนใหญ่เป็นขนาด 3x7 นิ้ว	5-6-7คอฉิม	2 บรรทัด	ตัวอักษรมีหลายขนาด ตั้งแต่ 36-180 พอนด์ ผสมผสานกัน ส่วนใหญ่มีขนาด 36-180 พอนด์	1. คล้ายกับหัวข้าวอักษร คือ พื้นน้ำเขียว และพื้นดำ แต่จะอยู่ใต้กรอบพิมพ์ 2. พื้นเทาอ่อน 3. พื้นเป็นตารางเขียว ขอบบนสีเขียว 4. ปร๊วเป็นปริมาตรพิเศษ โคสีใช้พื้นสีอื่นต่าง ๆ ในบรรทัดแรก มีเงาสีเทา บรรทัดล่างมีขนาดอักษรใหญ่กว่า	ตำแหน่งทุกส่วนในหน้าของหนังสือพิมพ์
หัวข้าวธรรมดา	2-3 ชั้นคอฉิม	กรอบหนาจนรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง 1-2 นิ้ว ยาว 5-8 นิ้ว	4-12คอฉิม ส่วนใหญ่เป็นขนาด 4 คอฉิม	มี 2 ชนิด คือ 1. แบบบรรทัดเดี่ยว มีตั้งแต่ 5 คอฉิม 2. แบบ 2 บรรทัด กว้างเพียง 2 คอฉิม	ขนาดตัวอักษร 60-84 พอนด์ ส่วนใหญ่เป็นขนาด 72 พอนด์	1. หัวข้าวธรรมดาแบบบรรทัดเดี่ยว จะเป็นพื้นขาว ล้อมกรอบด้วยเส้นบาง 2. หัวข้าวธรรมดาแบบ 2 บรรทัด ล้อมกรอบด้วยเส้นหนา 2 มิลลิเมตรสีดำ และเริ่มใช้สีลงล้อมกรอบในช่วงครึ่ง	ตำแหน่งทุกบริเวณหน้าของหนังสือพิมพ์
หัวข้าวเล็ก	7-9 ชั้นคอฉิม	ล้อมกรอบเดี่ยวกับเนื้อหา มี 3 ขนาด - 1 ¹ / ₂ x 1 นิ้ว - 2 ¹ / ₂ x 1 นิ้ว - 3 ¹ / ₂ x 1 นิ้ว	1-2-3คอฉิม ส่วนใหญ่เป็นขนาด 1-2 คอฉิม ขนาด 3 คอฉิม ใช้เป็นหัวข่าวรับของข่าวเด่นประจำฉบับ	2-3-4บรรทัด	ตัวอักษรมีเพียง 30 และ 36 พอนด์	1. ใช้สีพื้นเฉพาะสีของกรอบข่าว 2. พื้นดำล้อมกรอบข่าว 3. พื้นเขียวอ่อนของกรอบข่าวเด่น ขนาด 3 คอฉิม	ตำแหน่งทุกส่วนในหน้าของหนังสือพิมพ์

2. หัวข่าวจำแนกตามประเภทของรูปแบบ ประเภทหัวข่าวในหน้าหนึ่งของไทยรัฐ นั้นมีลักษณะแตกต่างจากประเภทหัวข่าวที่ได้มีการแบ่งกันไว้ แต่มีลักษณะเฉพาะของไทยรัฐเอง อย่างไรก็ตาม พาดหัวข่าวบางชิ้นก็มีลักษณะเหมือนกับรูปแบบหัวข่าวทั่วไปบ้าง โดยสรุปแล้ว รูปแบบหัวข่าวในหน้าหนึ่งของไทยรัฐมีดังนี้

2.1 หัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบมีหลายบรรทัด (special crossline) ไทยรัฐนิยมพาดหัวข่าวประเภทนี้มากที่สุด คือ จำนวนขึ้นร้อยละ 86.95 และเนื้อที่ร้อยละ 82.63 ของหัวข่าวในรูปแบบอื่น ๆ หัวข่าวประเภทนี้มีลักษณะคล้ายกับหัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบบรรทัดเดียว (crossline) แต่มีจำนวนบรรทัดตั้งแต่ 2-3-4 บรรทัด ใช้กับหัวข่าวทุกขนาด ลักษณะพิเศษอย่างหนึ่ง คือ มักใช้ขนาดตัวอักษรแต่ละบรรทัดไม่เท่ากัน โดยเฉพาะหัวข่าวยักษ์และหัวข่าวใหญ่

2.2 หัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบบรรทัดเดียว (crossline) เป็นที่นิยมรองลงมา คือ จำนวนขึ้นและเนื้อที่ร้อยละ 7.45 ใช้กับหัวข่าวธรรมดาแต่เพียงอย่างเดียว

2.3 หัวข่าวปิรามิดหัวตั้งแบบพิเศษ (special pyramid) เป็นหัวข่าวรูปปิรามิดซึ่งเป็นแบบเฉพาะของไทยรัฐ คล้ายหัวข่าวนำ (kicker) แต่บรรทัดบนวางไว้ตรงกลาง มีการเล่นสีสันทัน ลักษณะดังนี้

ภาพที่ 11 หัวข่าวปิรามิดหัวตั้งแบบพิเศษของไทยรัฐ

หัวข่าวปิรามิดหัวตั้งแบบพิเศษนี้ใช้กับหัวข่าวใหญ่อย่างเดียว มีจำนวนขึ้นร้อยละ 3.74 และเนื้อที่ร้อยละ 4.26

2.4 หัวข่าวอักษรเต็มหน้า (banner) โดยปกติใช้กับข่าวที่มีความสำคัญมาก ดังนั้นจึงใช้พาดหัวข่าวขนาดอักษรเท่านี้ มีจำนวนขึ้นร้อยละ 0.62 และเนื้อที่ร้อยละ 3.85

2.5 หัวข่าวนำ (kicker) ไม่นิยมใช้พาดหัวข่าวหน้าหนึ่งของไทยรัฐนัก มีจำนวนขึ้นร้อยละ 0.62 และเนื้อที่ 1.73 โดยบรรทัดบนมีตัวอักษรขนาดเล็ก ชิดด้านซ้าย

2.6 หัวข่าวแบบปิรามิดหัวกลับ (inverted pyramid) มีปริมาณการใช้ น้อยมาก คือ จำนวนขึ้นร้อยละ 0.62 และเนื้อที่เพียงร้อยละ 0.08 จำนวนบรรทัดเพียง 2-3 บรรทัด มักใช้กับการเล่นพินส์ประกอบ เช่น พินส์รูปสามเหลี่ยม

โดยสรุปแล้ว ไทยรัฐไม่นิยมพาดหัวข่าวหลากหลายประเภทนัก แต่ใช้องค์ประกอบอื่น มาพาดหัวข่าวที่น่าสนใจแทน เช่น การใช้สีพื้น ลวดลายของสีพื้น ขนาดของตัวอักษร ทั้งนี้ เพราะหัวข่าวบางประเภทกินเนื้อที่มาก แต่ไทยรัฐมีเนื้อที่จำกัดและต้องการใช้เนื้อที่ให้เป็น ประโยชน์มากที่สุด ด้วยเหตุนี้ จึงนิยมพาดหัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบหลายบรรทัดมากที่สุด และ สร้างความน่าสนใจ โดยการใช้ตัวอักษรหลาย ๆ ขนาด หรือเล่นสีพื้นมากกว่า

ไทยรัฐพาดหัวข่าวเพียงไม่กี่รูปแบบ แต่นิยมพาดหัวข่าวหลากหลายกับ รายงานพิเศษมากกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งหัวข่าวแบบปิรามิดหัวกลับ หัวข่าวแบบเสมอหน้า (flush left) หัวข่าวแบบเสมอลัง (flush right) หัวข่าวนำ (kicker) หัวข่าว เต็มคอลัมน์แบบบรรทัดเดี่ยว (crossline) หัวข่าวเต็มคอลัมน์แบบสองบรรทัด (double crossline)

3. คำระบุหน้าต่อ และหัวข่าวต่อ (Jump Head)

คำระบุหน้าต่อ ใช้ขนาดตัวอักษรเท่ากับบรรทัดแรก ระบุคำว่า มีต่อหน้า โดยมีดาวห้า แฉกนำหน้า ตัวอย่าง ***** มีต่อหน้า 18

ตำแหน่งของคำระบุหน้าต่ออยู่บรรทัดเดียวกับบรรทัดแรก ยกเว้นกรอบข่าวขนาด 1 คอลัมน์นี้ จึงเลื่อนไปบรรทัดใหม่

หัวข่าวต่อ ในการพาดหัวข่าวต่อนั้นนิยมเลือกคำ 2-4 พยางค์จากหัวข่าวหลัก โดย ไม่คำนึงว่าสามารถสื่อความหมายได้ใจความหรือไม่ ตัวอย่างเช่น คน น.ส.พ. ข้อมูลฝ่ายค้าน เหยียบกัน อังฤษ(ฟุตบอล)

4. หัวข่าวตอน (Subhead)

ไทยรัฐนำเสนอเนื้อหาข่าว โดยแบ่งช้อยเนื้อหาเป็นหลายตอนหรือหลายประเด็น เมื่อมีข่าวเด่นที่สำคัญมาก ๆ หรือในกรณีที่ข่าวชิ้นนั้นมีเนื้อหาเกี่ยวข้อกัน ตัวอย่างข่าวที่นำเสนอเป็นหลายตอน คือ ข่าวการเมืองช่วงหลังปฏิวัติ ข่าวสงครามอิรัก ซึ่งในแต่ละวันมีเนื้อหาหรือรายละเอียดแต่ละประเด็นมาก ก็แบ่งช้อยทำให้ผู้อ่านติดตามเรื่องราวได้ง่าย และเป็นการฝึกสายตาของผู้อ่านอีกด้วย ลักษณะการนำเสนอหัวข่าวตอนใช้ตัวหนังสือขนาด 24 พอยต์ และมีความยาวกว่าหัวข่าวต่อ เพราะเป็นการสรุปเรื่องของเนื้อหาแต่ละตอน บางครั้งใช้วิธียกคำพูดบางตอนขึ้น เช่น เลิกกฎอัยการศึกอยู่ที่ เป็นต้น

5. ประเภทเนื้อหาของหัวข่าว จากการวัดเนื้อที่หัวข่าวที่ตีพิมพ์ในหน้าแรกของไทยรัฐนั้น พบว่า ไทยรัฐตีพิมพ์หัวข่าวการเมืองมากที่สุด โดยมีเนื้อที่ 512.02 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 35.00 ของเนื้อที่หัวข่าวหน้าแรกทั้งหมดในช่วงระยะเวลาศึกษาตั้งแต่กรกฎาคม 2533 - มิถุนายน 2534 รองลงมา คือ หัวข่าวประเภทอาชญากรรมนำเสนอ 384.79 ตารางนิ้วหรือคิดเป็นร้อยละ 26.30 ประเภทเนื้อหาที่ไม่มีการตีพิมพ์ในหน้าแรกเลย คือ ดินฟ้าอากาศ และสิ่งแวดล้อม

ในการนับจำนวนชิ้นของพาดหัวข่าวในหน้าหนึ่ง พบว่า หัวข่าวประเภทอาชญากรรมมีจำนวนชิ้นมากที่สุด คือ 37 ชิ้น หรือคิดเป็นร้อยละ 36.27 รองลงมา คือ หัวข่าวการเมือง มีจำนวน 27 ชิ้น หรือคิดเป็นร้อยละ 26.47 (ตารางที่ 2 และ 3)

ผลการวิจัยในการวัดเนื้อที่และนับจำนวนชิ้นแตกต่างกัน เพราะว่า หัวข่าวการเมืองที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งเป็นพาดหัวข่าวที่มีขนาดใหญ่ ดังนั้นจึงมีปริมาณเนื้อที่มากกว่าหัวข่าวประเภทอื่น ๆ ในขณะที่หัวข่าวอาชญากรรมมีจำนวนชิ้นมากที่สุด แต่ปริมาณพื้นที่เป็นรองเพราะส่วนใหญ่ตีพิมพ์เป็นพาดหัวข่าวขนาดเล็ก ปริมาณเนื้อที่จึงมีน้อย

การเสนอวรรคนำและเนื้อหาข่าว

ไทยรัฐจัดเป็นหนังสือพิมพ์ที่เน้นการนำเสนอจำนวนข่าวในหน้าหนึ่งมาก โดยประมาณ 8-9 ชิ้นต่อฉบับ (ค่าเฉลี่ย 8.5) แต่ปริมาณพื้นที่ของกรอบข่าวในหน้าหนึ่งรวมกันทั้งหมดมีเพียง 18.31 ตารางนิ้วต่อฉบับ หรือร้อยละ 5.50 จากพื้นที่หน้าหนึ่งแต่ละฉบับ นับว่าเป็นปริมาณที่

น้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนข่าวที่มีค่อนข้างสูง ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ไทยรัฐให้พื้นที่หน้าหนึ่งกับหัวข่าวและภาพมากกว่าองค์ประกอบอื่น ๆ ทำให้พื้นที่สำหรับตัวข่าวในหน้าหนึ่งมีจำกัด นอกจากนี้ กรอบข่าวในหน้าหนึ่งของไทยรัฐต้องแบ่งเนื้อที่ให้กับหัวข่าวเล็กหรือหัวข่าวรับอีกด้วย จึงทำให้มีเนื้อที่เหลือพิมพ์บรรณาธิการได้เพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น ข่าวทุกข่าวจึงต้องค่อในหน้าอื่น จากการศึกษาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2533 - มิถุนายน 2534 พบว่า ไทยรัฐตีพิมพ์เนื้อข่าวในหน้าหนึ่งโดยเฉลี่ยเพียง 2.15 ตารางนิ้วต่อข่าว 1 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 3.89 จากความยาวของข่าวทั้งสิ้น เนื้อหาส่วนที่เหลือจึงต้องพิมพ์ในหน้าต่อ

ลักษณะกรอบข่าวของไทยรัฐเป็นกรอบขนาด 1-2-3 คอลัมน์ พื้นที่ของกรอบเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัสก็ใช้เส้นล้อมกรอบต่าง ๆ หรือพิเศษอีกอย่าง คือ กรอบขนาด 3 คอลัมน์ ใช้พื้นที่หัวข่าวยับบละ 1 ชิ้นและใช้กับข่าวเด่นเท่านั้น ช่วงบนของกรอบข่าวมีหัวข่าวเล็กเสมอ พื้นที่ส่วนที่เหลือจึงพิมพ์ได้เฉพาะบรรณาธิการ ด้วยเหตุนี้บรรณาธิการไม่จบในหน้าแรก แต่ต้องค่อในหน้าอื่นเสมอ

ความยาวของข่าวและการค่อข่าว

ข่าวแต่ละชิ้นมีความยาวไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับประเด็นข่าวและความเด่นของข่าว จากการศึกษาหนังสือพิมพ์ไทยรัฐตั้งแต่กรกฎาคม 2533 - มิถุนายน 2534 พบว่า ข่าวสั้นที่สุดมีพื้นที่ 17.43 ตารางนิ้ว และข่าวยาวที่สุดมีเนื้อที่ 318 ตารางนิ้ว แต่ส่วนใหญ่มีพื้นที่ระหว่าง 20-40 ตารางนิ้วโดยเฉลี่ย

ในการค่อข่าวนั้น ไทยรัฐนิยมค่อข่าวเพียงหน้าเดียวประมาณร้อยละ 79.41 จากจำนวนชิ้นข่าวทั้งหมด ข่าวที่มีจำนวนหน้าค่อ 2 หน้ามีเป็นร้อยละ 19.61 และข่าวที่มีจำนวนหน้าค่อถึง 3 หน้ามีน้อยมาก

การเลือกหน้าพิมพ์ข่าวข่าวนั้น ไทยรัฐไม่ได้คำนึงถึงความสะดวกในการเปิดอ่านของผู้อ่านนัก ตามหลักการแล้วหน้าที่นิยมใช้ค่อข่าว คือ หน้า 2 และหน้าสุดท้าย³ แต่หน้า 2

³ Edmund C. Arnold, Designing the Total Newspaper (New York : Harper & Row Publishing, 1981)

ของไทยรัฐ คือ เนื้อที่ข้าวต่างประเทศและสำนักข้าวหัวเขี้ยว ส่วนหน้า 24 หรือหน้าสุดท้าย เป็นเนื้อที่โฆษณา ดังนั้นหน้าต่อข้าวของไทยรัฐมีตั้งแต่หน้าในถัดจากหน้าหนึ่ง หน้ากลางและ หน้าสุดท้าย หน้าทีนิยมใช้ในการต่อข้าวมากที่สุด คือ หน้า 22 ซึ่งเป็นแผ่นที่สองรองจากแผ่นสุดท้าย รองลงมา คือ หน้า 17 ซึ่งเป็นหน้ากลาง (ตารางที่ 5)

หน้าต่อข้าว	จำนวนชั้น	ร้อยละ
หน้า 2	8	6.50
หน้า 3	1	0.81
หน้ากลาง	24	19.52
หน้า 17	34	27.64
หน้า 22	52	42.28
หน้าสุดท้าย (หน้า 24)	4	3.25

ตารางที่ 5 การต่อข้าวของไทยรัฐ

ประเภทเนื้อหาของตัวข้าว จากการวัดเนื้อที่ของเนื้อข้าวทั้งหมดที่ตีพิมพ์ในหน้าแรกของไทยรัฐ โดยไม่รวมพื้นที่ในหน้าต่อข้าว พบว่า ไทยรัฐตีพิมพ์ข้าวอาชญากรรมมากที่สุด คือ 67.68 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 30.81 และข่าวการเมือง 58.38 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 26.57 ของเนื้อที่พิมพ์

ถ้านับจำนวนชั้นข่าวประเภทต่าง ๆ ที่ลงในหน้าแรกได้ผลการวิจัยเช่นเดียวกับเนื้อที่ คือ หน้าแรกตีพิมพ์ข่าวอาชญากรรมมากที่สุด จำนวน 37 ชั้น หรือคิดเป็นร้อยละ 36.27 ของจำนวนข่าวทั้งหมด รองลงมา คือ ข่าวการเมืองมีจำนวน 27 ชั้น หรือคิดเป็นร้อยละ 26.47

การใช้ภาพ

ภาพเป็นองค์ประกอบที่ไทยรัฐให้เนื้อที่ในหน้าหนึ่งมากที่สุด คือ 125.25 ตารางนิ้ว ต่อฉบับหรือร้อยละ 37.58 จากเนื้อที่หน้าหนึ่งของแต่ละฉบับ จำนวนภาพที่พิมพ์ในหน้าหนึ่งเฉลี่ยแล้วมีฉบับละ 6 ภาพ (ค่าเฉลี่ย 6.33)

1. วัตถุประสงค์ของภาพ แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

1.1 ภาพข่าวหรือภาพเป็นข่าว คือ ภาพที่เป็นข่าวในตัวของภาพเอง และไม่มีเนื้อข่าวใด ๆ ประกอบในหน้าหนึ่ง แต่อาจมีหรือไม่มีรายละเอียดหน้าในก็ได้ ไทยรัฐตีพิมพ์ภาพข่าวประมาณร้อยละ 11.24

1.2 ภาพประกอบข่าว คือ ภาพมีเนื้อข่าวประกอบในหน้าหนึ่ง มีลักษณะตรงกันข้ามกับประเภทแรก ไทยรัฐตีพิมพ์ภาพประเภทนี้มากที่สุด คือ ร้อยละ 76.40 ส่วนใหญ่ใช้ภาพเพียง 1 ภาพต่อข่าว 1 ชิ้น ยกเว้นข่าวเด่นมาก ๆ หรือข่าวที่เป็นความสนใจของคนส่วนใหญ่

1.3 ภาพประกอบรายงานพิเศษ คือ ภาพที่ใช้ตีพิมพ์ประกอบกับการเสนอรายงานพิเศษ โดยเล่นลวดลายและสีสันกับภาพประกอบประเภทนี้ดีมาก โดยเสนอฉบับละ 1 ชิ้น ยกเว้นวันที่ไม่มีรายงานพิเศษในหน้าหนึ่ง

2. ประเภทของภาพ การแบ่งประเภทของภาพในหน้าหนึ่งของไทยรัฐมีลักษณะดังนี้

2.1 ภาพที่เกิดเหตุหรือภาพเหตุการณ์ คือ ภาพที่ถ่ายช่วงที่เกิดเหตุการณ์ขึ้น ไทยรัฐใช้ภาพชนิดนี้มากที่สุดถึงร้อยละ 57.30 ส่วนใหญ่เป็นภาพข่าวหรือภาพประกอบข่าว

2.2 ภาพที่เตรียมไว้ล่วงหน้าหรือภาพที่นำมาจากแฟ้มภาพ ไทยรัฐใช้ภาพชนิดนี้เป็นอันดับรองประมาณ ร้อยละ 42.70 ภาพที่เตรียมไว้ล่วงหน้ามักเป็นภาพบุคคล มีลักษณะเป็นภาพถ่ายครึ่งตัวโดยใช้ประกอบข่าว หรือกรณีที่พิมพ์ที่ในหน้าหนึ่งเหลือ ซึ่งไม่สามารถตีพิมพ์องค์ประกอบใด ๆ ได้ ก็นำภาพบุคคลในการเมืองมาตีพิมพ์ นอกจากนี้มีภาพบุคคลที่นำมาตีพิมพ์ประกอบรายงานพิเศษมีลักษณะเป็นภาพตัดส่วนที่นำมาซ้อนกัน เป็นต้น

3. รูปร่างและขนาดของภาพ มี 4 แบบ ดังนี้

3.1 ภาพแนวนอน ภาพที่มีรูปร่างเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าและวางเป็นแนวนอนตาม

หน้ากระดาษ นิยมตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของไทยรัฐมากที่สุด คือ ร้อยละ 50.56 จากจำนวนภาพทั้งหมดที่ตีพิมพ์ มีหลายขนาดตั้งแต่ 1x2 นิ้ว ถึง 4x6 นิ้ว ขนาดภาพแนวนอนที่ใช้บ่อยมากที่สุดคือ 3x5 นิ้ว และ 3x6 นิ้ว ซึ่งเป็นขนาดใกล้เคียงกับขนาดโปสการ์ด

3.2 ภาพแนวตั้ง เป็นภาพสี่เหลี่ยมผืนผ้าเช่นกัน แต่วางเป็นแนวตั้ง ใช้มากรองจากภาพแนวนอน มีประมาณหรือร้อยละ 38.20 ภาพแนวตั้งที่ใช้มีขนาดหลากหลายตั้งแต่เล็กสุด 1x1 นิ้ว จนถึงขนาดใหญ่สุด คือ 6 x7 นิ้ว ส่วนใหญ่ใช้ภาพแนวตั้งขนาดเล็ก

3.3 ภาพจัตุรัส ภาพที่มีรูปร่างแบบนี้มีไม่มากประมาณร้อยละ 4.49 เท่านั้น ขนาดของภาพจัตุรัสที่ใช้มี 3x3 นิ้ว และ 5x5 นิ้ว

3.4 ภาพตัดส่วน คือวิธีการเล่นภาพอย่างหนึ่งโดยการนำภาพมาตัดตามส่วนที่ต้องการ ไม่มีการตัดภาพเป็นกรอบสี่เหลี่ยม ส่วนใหญ่เป็นภาพตัดส่วนของบุคคล นำมาจัดซ้อนกันบ้างหลวมบ้าง การใช้ภาพตัดส่วนค่อนข้างยุ่งยากจึงไม่เป็นที่นิยมนัก โดยใช้เพียงร้อยละ 6.74 เท่านั้น ส่วนใหญ่แล้วใช้ภาพตัดส่วนกับรายงานพิเศษซึ่งมักเน้นความหลากหลายและสีสัน

4. ลักษณะการใช้ภาพ ส่วนของการใช้ภาพในไทยรัฐแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

4.1 ภาพเดี่ยว คือ การใช้ภาพเดี่ยวทั่วไปพิมพ์ที่ละภาพ ส่วนใหญ่ไทยรัฐใช้ภาพชนิดนี้ เพราะขั้นตอนไม่ซับซ้อน

3.2 ภาพซ้อนหรือภาพชุด เป็นลักษณะการนำภาพมากกว่า 1 ภาพมาซ้อนกันหรือหลวมกันมาเรียงติดต่อกันเพื่อเสนอข่าวเนื้อหาหนึ่ง ๆ แบ่งแยกย่อยไว้ดังนี้

ภาพซ้อน คือ การนำภาพมากกว่า 2 ภาพมาซ้อนกันหรือหลวมกันอาจเป็นภาพเล็กอยู่ในภาพใหญ่ หรือที่นิยมกันมากที่สุด คือ การนำภาพตัดส่วนมาผสมผสานโดยให้ซ้อนกับภาพอื่น ๆ ส่วนใหญ่ใช้กับรายงานพิเศษหรือข่าวต่างประเทศ

ภาพชุด คือ การนำภาพมากกว่า 1 ภาพมาจัดเรียงกัน ไทยรัฐไม่นิยมใช้ภาพชนิดนี้ในหน้าหนึ่งบ่อยนัก

5. ตำแหน่งของภาพ เนื่องจากไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ที่ให้ความสำคัญกับทุกส่วนในหน้า ดังนั้นการวางตำแหน่งภาพในหน้าหนึ่งจึงมีทุกตำแหน่งในหน้าของหนังสือพิมพ์ เช่นกัน ทั้งเหนือหรือใต้รอยพับครึ่งของหนังสือพิมพ์ นอกจากนี้แล้วการวางตำแหน่งภาพของไทยรัฐมิได้คำนึงว่าต้องอยู่เหนือหรือใต้องค์ประกอบอย่างหนังสือพิมพ์สหรัฐอเมริกา แต่มีข้อยกเว้นเฉพาะพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเชื้อพระวงศ์ที่ต้องพิมพ์ไว้ตำแหน่งบน

สุดของหน้าและเหนือองค์ประกอบอื่น ๆ เพราะถือว่าเป็นสถาบันสูงสุดของไทยที่ต้องยกย่องไว้สูงสุด

เมื่อพิจารณาค่าแห่งของภาพประกอบช่าวกับค่าแห่งพาดหัวช่าวและเนื้อช่าวนั้น พบว่า ภาพประกอบช่าวอยู่ติดกับส่วนช่าวเป็นร้อยละ 44.44 จากจำนวนภาพประกอบช่าวทั้งหมด โดยภาพประกอบช่าวนั้นอยู่ได้ทั้งบนและใต้รวมทั้งด้านข้างของช่าวด้วย ในบางครั้งภาพประกอบอยู่ใกล้กับช่าวเพียงเล็กน้อย ภาพประกอบช่าวที่ไม่อยู่ติดช่าวถึงร้อยละ 55.56 บางครั้งค่าแห่งของภาพกับช่าวอยู่ห่างกันมาก เช่น ภาพอยู่บนสุดของหน้า ช่าวอาจอยู่ส่วนล่างสุด

โดยสรุปแล้ว ไทยรัฐมักตีพิมพ์ภาพถ่ายสีในหน้าหนึ่ง แต่มีวิธีการนำภาพมาเล่นลายให้น่าสนใจยิ่งขึ้น เช่น ภาพซ้อน ภาพชุด ภาพตัดส่วน การใช้ภาพกราฟิกอย่างหนังสือพิมพ์ในสหรัฐอเมริกายังไม่เป็นที่นิยมในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐนัก สำหรับค่าแห่งภาพอยู่ได้ทุกบริเวณในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์

6. คำอธิบายภาพ คำอธิบายภาพในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

(1) ident line คือ คำอธิบายภาพที่เป็นการระบุเฉพาะชื่อของบุคคลในภาพ ใช้กับภาพของบุคคลที่เตรียมไว้ล่วงหน้า โดยระบุเฉพาะชื่อ นามสกุล ยศของบุคคลในภาพ ถ้าเป็นบุคคลเด่น ระบุแต่ชื่อเท่านั้น เช่น พล.อ.ชาติชาย เป็นต้น

(2) compre คือ คำอธิบายภาพอย่างละเอียด โดยระบุทั้งชื่อและเหตุการณ์ในภาพ ใช้อธิบายเกือบทุกภาพ ยกเว้นเฉพาะภาพของบุคคลต่าง ๆ ที่ระบุไว้เฉพาะชื่อเท่านั้น

ลักษณะและค่าแห่งคำอธิบายภาพ มีลักษณะดังนี้

(1) คำอธิบายภาพที่เป็นแนวขาวตลอดได้ภาพ มีความยาวเท่ากับภาพ พื้นเป็นสีสัน ไม่มีเส้นล้อมกรอบใด ๆ

(2) คำอธิบายภาพที่มีค่าแห่งอยู่ด้านข้างของภาพ มีค่าแห่งตรงมุมใดมุมหนึ่งนอกภาพ มีเพียง 2 ขนาด คือ ขนาด 1-2 คอลัมน์ คำอธิบายภาพชนิดนี้ไม่มีสีพื้น แต่ล้อมกรอบด้วยเส้นบาง

การเขียนคำอธิบายภาพ คำอธิบายภาพของไทยรัฐมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวมาก และมี ส่วนประกอบ 3 ส่วน คือ

(1) เครื่องหมายรูปภาพ เป็นรูปสามเหลี่ยม Δ ตรงกลางมีสามเหลี่ยมเล็ก ๆ สีดำทึบ ก่อนเปลี่ยนเป็นวงกลมทึบ ตรงมุมยอดของสามเหลี่ยมชี้ไปที่ตำแหน่งของภาพ ดังนี้ Δ ภาพอยู่เหนือคำอธิบายภาพ ∇ ภาพอยู่ทางด้านซ้ายมือของภาพ และ \triangleleft ภาพอยู่ด้านขวาของภาพ

(2) หัวเรื่อง เป็นคำสั้น ๆ บอกสรุปภาพ เช่น บอลกอล์ฟ ถูกช็อตม้า หัวเรื่องอยู่ถัดจากเครื่องหมายรูปภาพและใช้ตัวหนังสือตัวเอนขนาดใหญ่กว่าคำอธิบาย

(3) คำอธิบาย ใช้ตัวหนังสือเล็กกว่าหัวเรื่อง แต่เป็นตัวเอนเช่นกัน

7. ประเภทเนื้อหาของภาพ ผลการวิจัยในการวัดเนื้อหา พบว่า ภาพการเมืองมีมากที่สุด คือ 29 ภาพ หรือร้อยละ 36.71 และภาพอาชญากรรมเป็นอันดับรอง 19 ภาพหรือร้อยละ 24.05

สำหรับการวัดเนื้อหา พบว่า ภาพอาชญากรรมมีมากที่สุด คือ 350.62 ตารางนิ้วหรือร้อยละ 27.98 ส่วนภาพการเมืองมีเนื้อหาเป็นอันดับสอง คือ 287.55 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 22.95 ตามตารางที่ 3 และ 4

ผลของการวิเคราะห์เนื้อหาของภาพในหน้าแรกชี้ให้เห็นว่า ไทยรัฐให้ความสำคัญกับภาพอาชญากรรมและภาพการเมืองมากที่สุด ในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน นอกจากนี้มีภาพสังคมและบุคคลซึ่งไทยรัฐให้ความสำคัญไว้ค่อนข้างมากเช่นกัน ภาพสังคมและบุคคลที่ตีพิมพ์ในหน้าแรกส่วนใหญ่เป็นภาพข่าวของบุคคลที่เด่นในสังคม แต่ไม่มีรายละเอียดของข่าวจึงตีพิมพ์เฉพาะภาพไว้ในหน้าหนึ่ง

องค์ประกอบอื่น

ไทยรัฐมีการตีพิมพ์กรอบพิเศษอื่น เช่น กรอบถวายพระพรพระบรมฉายาลักษณ์ในวาระพิเศษต่าง ๆ แต่ไม่มีการนำเสนอกรอบพิเศษอื่น ๆ อีก เนื่องจากหน้าหนึ่งมีองค์ประกอบหลายประเภทมากอยู่แล้ว

ข้าวสาค

ข้าวสาคเป็นหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่ตีพิมพ์จำหน่ายมานาน แต่ได้มีการเปิดตัวใหม่ภายใต้ชื่อ "ข้าวสาคสปอร์ตนิวส์" ตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2533 โดยเน้นการนำเสนอข่าวกีฬาเป็นพิเศษ มีการตีพิมพ์หน้าข่าวกีฬาเป็นสีสันทัวหน้าสุดท้ายหรือหน้าแรกของส่วนที่ 2 พร้อมเสนอชื่อว่า "สปอร์ตนิวส์" อย่างไรก็ตาม ข้าวสาคฉบับปัจจุบันได้ยกเลิกหัว "สปอร์ตนิวส์" ไปหันมาเน้นข่าวชาวบ้าน ข่าวเบา หรือข่าวเร้าอารมณ์แทน

ข้าวสาคมีขนาดรูปเล่มที่เป็นมาตรฐาน คือ $15\frac{1}{2} \times 21\frac{1}{2}$ นิ้ว มีจำนวนหน้าที่ไม่แน่นอนตั้งแต่ 16-40 หน้า ส่วนใหญ่มี 16 หรือ 24 หน้า รูปโฉมใหม่ของข้าวสาคเน้นสีสันทัวเป็นพิเศษ โดยเฉพาะหน้าหนึ่งและหน้าในบางหน้า เช่น หน้า 5-สัปดาห์พิเศษ หน้าสตรี หน้าบันเทิง

ภาพรวมทั่วไปของเนื้อหาหน้าหนึ่ง

องค์ประกอบ ข้าวสาคเป็นหนังสือพิมพ์ฉบับเดียวที่มีองค์ประกอบของรูปลักษณะเสนอมากกว่าฉบับอื่น มีทั้งรายงานพิเศษ คอลัมน์ประจำ "กาชาบข่าว" โฆษณา และกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มตีพิมพ์ไว้ในหน้าหนึ่งเป็นประจำทุกฉบับ โดยเฉลี่ยฉบับละ 1 ชิ้น และมีข่าวตีพิมพ์ประมาณ 7-8 ชิ้น และภาพประมาณ 6-7 ภาพต่อฉบับ (ตารางที่ 6)

เนื้อหาขององค์ประกอบที่ได้รับการตีพิมพ์ไว้ในหน้าหนึ่งมากที่สุด คือ หัวข่าว มีเนื้อที่โดยเฉลี่ยฉบับละ 105.89 ตารางนิ้วหรือร้อยละ 31.96 อันดับรองลงมาได้แก่ ภาพมีเนื้อที่ 89.82 ตารางนิ้วหรือร้อยละ 27.11

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 ปริมาณเนื้อที่และความถี่เฉลี่ยต่อฉบับขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีใน
หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ข่าวสด

ประเภทขององค์ประกอบ	เนื้อที่		ความถี่
	ตารางนิ้ว	ร้อยละ	จำนวนชิ้น
1. หัวหนังสือ	14.94	4.51	1
2. ช่องว่าง	37.86	11.43	-
3. พาดหัวข่าว	105.89	31.96	7.43
4. วรรคนำและเนื้อข่าว	16.80	5.07	7.43
5. ภาพ	89.82	27.11	6.57
6. ราชงานพิเศษ (รวมภาพ)	24.43	7.37	1
7. คอลัมน์ประจำ	9.20	2.78	1
8. โฆษณา	30.00	9.05	1
9. กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม	10.47	3.16	1.14
10. อื่น ๆ (รวมภาพ)	6.59	1.19	0.57
รวม	331.31	100.00	

เนื้อหา สำหรับประเภทเนื้อหาที่ตีพิมพ์ในหน้าแรกของข่าวสดนั้น พบว่า มีการตีพิมพ์เนื้อหาการเมืองมากที่สุดทั้งจำนวนชิ้นและเนื้อที่ คือ จำนวน 42 ชิ้น (ร้อยละ 40.78) หรือเนื้อที่ 631.68 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 39.04) อันดับสองได้แก่ เนื้อหาอาชญากรรม มีทั้งสิ้น 34 ชิ้น (ร้อยละ 33.01) และเนื้อที่ 458.29 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 28.33) อันดับถัดไปได้แก่ การสงคราม จำนวน 7 ชิ้น (ร้อยละ 6.80) และเนื้อที่ 194.44 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 12.02) เนื้อหาประเภทอื่น ๆ มีการตีพิมพ์อยู่บ้าง แต่ไม่ถึงร้อยละ 10 และเนื้อหาที่ไม่มีการนำเสนอในหน้าหนึ่งของข่าวสดในช่วงที่ศึกษาตั้งแต่ 1 กรกฎาคม 2533 - 30 มิถุนายน 2534 ได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับราชสำนัก เศรษฐกิจ แรงงาน ต่างประเทศ การศึกษา ดินฟ้าอากาศ ศิลปะวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และ การแพทย์และสาธารณสุข ตามตารางที่ 7 และ 8 นี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 ความถี่ (จำนวนชิ้น) ของเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ที่นำเสนอในหน้าหนึ่งของ
ข่าวสด ช่วง 1 ธันวาคม 2533 - 30 มิถุนายน 2534

ประเภทเนื้อหา	รูปแบบการนำเสนอ					รวม		
	หัวข้อ	บรรณานุกรม เนื้อหา	ภาพ	รายงาน พิเศษ	คอลัมน์ ประจำ	อื่น ๆ	จำนวนชิ้น	ร้อยละ
อำนวยการสำนัก	-	-	-	-	-	-	-	-
การเมือง	15	-	17	3	7	-	42	40.78
เศรษฐกิจ	-	-	-	-	-	-	-	-
การสงคราม	3	-	4	-	-	-	7	6.80
แรงงาน	-	-	-	-	-	-	-	-
การเกษตรและอุตสาหกรรม	-	-	-	1	-	-	1	0.97
การค้าต่างประเทศ	-	-	-	-	-	-	-	-
การศึกษา	-	-	-	-	-	-	-	-
อาสาสมัคร	24	-	10	-	-	-	34	33.01
สังคมและบุคคล	1	-	-	-	-	-	1	0.97
ปักษะชีวิต	-	-	-	1	-	-	1	0.97
กีฬา	1	-	1	-	-	-	2	1.94
อุบัติเหตุและภัยพิบัติ	1	-	3	-	-	-	4	3.88
ราชการและข้าราชการ	4	-	-	-	-	-	4	3.88
ดินฟ้าอากาศ	-	-	-	-	-	-	-	-
ศิลปวัฒนธรรม	-	-	-	-	-	-	-	-
บันเทิง	1	-	-	1	-	-	2	1.94
วิชาการและเทคโนโลยี	-	-	-	-	-	-	-	-
การแพทย์และสาธารณสุข	-	-	-	-	-	-	-	-
สิ่งแวดล้อม	-	-	-	-	-	-	-	-
เรื่องประหลาด ไสยศาสตร์ ปาฏิหาริย์	-	-	-	1	-	-	1	0.97
อื่น ๆ	2	-	2	-	-	-	4	3.88
รวม	52	-	37	7	7	-	103	100

ตารางที่ 8 ^{มูลค่า} (ตารางนิ้ว) ของเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ที่นำเสนอในหน้าหนึ่งของ
ข่าวสด ช่วง 1 ธันวาคม 2533 - 30 มิถุนายน 2534

ประเภทเนื้อหา	รูปแบบการนำเสนอ						รวม	
	หัวข่าว	บรรณา เนื้อหา	ภาพ	รายงาน พิเศษ	คอลัมน์ ประจำ	อื่น ๆ	ตารางนิ้ว	ร้อยละ
ข่าวரசสำนัก	-	-	-	-	-	-	-	-
การเมือง	279.58	34.10	162.09	91.51	64.40	-	631.68	39.04
เศรษฐกิจ	-	-	-	-	-	-	-	-
การสงคราม	90.56	10.58	93.30	-	-	-	194.44	12.02
แรงงาน	-	-	-	-	-	-	-	-
การเกษตรและอุตสาหกรรม	-	-	-	19.50	-	-	19.50	1.21
การต่างประเทศ	-	-	-	-	-	-	-	-
การศึกษา	-	-	-	-	-	-	-	-
อาชญากรรม	252.40	51.93	153.96	-	-	-	458.29	28.33
สังคมและบุคคล	2.34	2.66	-	-	-	-	5.00	0.31
ปักษะชีวิต	-	-	-	18.90	-	-	18.90	1.17
กีฬา	24.43	2.67	24.73	-	-	-	51.83	3.20
อุบัติเหตุและภัยพิบัติ	2.22	0.45	57.71	-	-	-	60.38	3.73
ราชการและสาธารณสุข	13.65	7.54	-	-	-	-	21.19	1.31
คินฟ้าอากาศ	-	-	-	-	-	-	-	-
ศิลปะวัฒนธรรม	-	-	-	-	-	-	-	-
บันเทิง	25.58	2.08	-	19.94	-	-	47.60	2.94
วิชาการและเทคโนโลยี	-	-	-	-	-	-	-	-
การแพทย์และสาธารณสุข	-	-	-	-	-	-	-	-
สิ่งแวดล้อม	-	-	-	-	-	-	-	-
เรื่องประหลาด ไสยศาสตร์ ปาฏิหาริย์	-	-	-	18.13	-	-	18.13	1.1
อื่น ๆ	50.47	5.62	34.88	-	-	-	90.97	5.6
รวม	741.23	117.63	526.67	167.98	64.40	-	1,617.91	100.0

รูปแบบการจัดหน้า*

ข่าวสดในรูปแบบใหม่เน้นการจัดหน้าแบบละครสัตว์มากเป็นพิเศษ มีลักษณะสรุปได้ดังนี้

1. ข่าวสดเป็นหนังสือพิมพ์ที่เน้นการนำเสนอหัวข้อข่าวและภาพมากที่สุด โดยมีตำแหน่งการจัดกระจายไปที่หัวหน้า โดยเฉพาะส่วนเหนือรอยพับครึ่งนิยมตีพิมพ์หัวข้อข่าวมาก ภาพและหัวข้อข่าวมีขนาดที่หลากหลาย

2. รูปร่างของข่าว และรายงานพิเศษมีความหลากหลาย ทั้งทรงสี่เหลี่ยม ตัว L หัวกลับ และตัว U ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากการเน้นภาพและหัวข้อข่าวขนาดใหญ่มาก ทำให้ต้องใช้เนื้อที่ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

3. คำอธิบายภาพและกรอบข่าว 1-2 คอลัมน์มีขนาดใกล้เคียงกันมาก จนผู้อ่านเกิดความสับสนได้

4. ตำแหน่งของหัวหนังสือพิมพ์ รายงานพิเศษ คอลัมน์ประจำมีการเปลี่ยนแปลงไปทุกฉบับ ภาพและคำอธิบายภาพ หรือหัวข้อ ภาพ และเนื้อข่าวมีลักษณะการจัดกระจาย เพราะไม่ได้รวมไว้ในกรอบเดียวกัน

5. เน้นสีสันดูฉลาดในหน้าหนึ่งมาก

แนวโน้มที่ข่าวสดจะผสมผสานการจัดหน้ารูปแบบอื่น ๆ มีน้อยมาก เนื่องจากหนังสือพิมพ์ได้ปรับปรุงโฉมใหม่เพื่อเน้นสีสันเป็นพิเศษ และเน้นความสำคัญของหัวข้อข่าวและรูปภาพ เพื่อให้สอดคล้องผู้อ่านตามคำขวัญของหนังสือพิมพ์ที่ว่า "หนังสือพิมพ์ชาวบ้านเพื่อชาวบ้านทั่วประเทศ" นอกจากนี้การจัดหน้าแรกของข่าวสดคล้ายกับหน้าหนึ่งของไทยรัฐมาก ดังจะเห็นได้จาก สีพื้นของหัวข้อข่าวใหญ่เป็นตารางสีเขียว หรือคอลัมน์ "กาคาบข่าว" ที่คล้ายกับ "สำนักข่าวหัวเขียว" ของไทยรัฐทั้งขนาดและรูปร่าง

ลักษณะหัวหนังสือพิมพ์

ลักษณะหัวหนังสือพิมพ์ของข่าวสดมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทั้งขนาด ลักษณะและการนำเสนอหัวหนังสือพิมพ์ ปกติแล้วหัวหนังสือพิมพ์ของข่าวสดมีชื่อหนังสือพิมพ์และข้อมูลประจำวันทุกฉบับ แต่คำขวัญนั้นไม่แน่นอน บางครั้งมีการนำเสนอข้อความพิเศษอื่น ๆ ด้วย ลักษณะโดยทั่วไปของหัวหนังสือพิมพ์ข่าวสดสรุปได้เป็น 3 ช่วง ดังนี้

* ดูภาพประกอบในภาคผนวก

1. ระยะที่มีหัว "สปอร์ตนิวส์" ประกอบ ในระยะแรก หัวหนังสือพิมพ์มีขนาดไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับเนื้อที่ว่าง ขนาดเล็กสุดประมาณ 4×2 นิ้ว และใหญ่สุดประมาณ $6 \times 2\frac{1}{2}$ นิ้ว ชื่อ "ข่าวสด" เป็นตัวอักษรแบบประดิษฐ์สีแดง ขนาด $1\frac{1}{2} - 1\frac{3}{4}$ นิ้ว ตีพิมพ์บนพื้นสีน้ำเงิน เนื้อหัว "ข่าวสด" มีหัว "สปอร์ตนิวส์" ขนาด 1 ซม. พิมพ์ไว้ด้วย ในระยะแรกนี้ไม่มีการตีพิมพ์ส่วนประกอบอื่น ๆ คงมีเฉพาะข้อมูลประจำวันเท่านั้น

พุธที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 ปีที่ 1 ฉบับที่ 89 ราคา 5 บาท

ภาพที่ 12 ลักษณะหัวหนังสือพิมพ์ข่าวสดในระยะแรกที่มีหัว "สปอร์ตนิวส์" ประกอบ

2. ระยะที่ยกเลิกหัว "สปอร์ตนิวส์" ข่าวสดได้ตีพิมพ์หัว "สปอร์ตนิวส์" คู่กับหัว "ข่าวสด" ได้ไม่นานก่อนล้มเลิกไป ในช่วงนี้หัวหนังสือพิมพ์มีการเปลี่ยนแปลงขนาดอยู่เสมอ ที่เปลี่ยนแปลงไปก็คือ พื้นกรอบมีทั้งสีน้ำเงินและพื้นแดง นอกจากนี้มีการตีพิมพ์คำขวัญไว้ด้วย

หนังสือพิมพ์ชาวบ้าน เพื่อชาวบ้านทั่วประเทศ

วันพฤหัสบดีที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2534 ปีที่ 1 ฉบับที่ 97 ราคา 5 บาท

ภาพที่ 13 ลักษณะหัวหนังสือพิมพ์ข่าวสดเมื่อยกเลิกหัว "สปอร์ตนิวส์"

3. ระยะที่หัวหนังสือพิมพ์เริ่มมีความแน่นอน เริ่มตั้งแต่พฤษภาคม 2534 ที่หัวหนังสือพิมพ์มีลักษณะคงที่ ตั้งแต่ขนาดของกรอบ ตัวอักษร ข้อพิเศษก็คือ หัวหนังสือพิมพ์ตีพิมพ์ไว้บนพื้นขาวและมีข้อความอื่น ๆ เนื้อข้อหนังสือพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์รายวัน หรือ ครอบคลุมศาสตร์ทุกเรื่อง เป็นต้น แต่บางฉบับอาจไม่มีข้อความใด ๆ

ภาพที่ 14 ลักษณะหัวหนังสือพิมพ์ข่าวสดในปัจจุบัน

ตำแหน่งของหัวหนังสือพิมพ์ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ โดยในระยะแรกวางหัวหนังสือพิมพ์ไว้บริเวณซ้ายบนสุดเป็นส่วนใหญ่ แต่ปัจจุบันเริ่มเปลี่ยนแปลงมากขึ้น เช่น แนวกลาง ซ้ายติดกับรอยพับครึ่ง เป็นต้น

การแบ่งคอลัมน์

ข่าวสดมีลักษณะการแบ่งคอลัมน์ในหน้าแรกเหมือนกับหนังสือพิมพ์ที่เน้นการจัดหน้าแบบละครสัตว์ทั่วไป กล่าวคือ ไม่ได้มีการแบ่งคอลัมน์เป็นแนวอย่างชัดเจน แต่ได้แบ่งหน้าเพื่อช่วยในการกำหนดพื้นที่พิมพ์และช่วยจัดหน้าได้ง่ายขึ้น โดยแบ่งหน้าเป็น 12 คอลัมน์ ขนาดคอลัมน์ละ 1 นิ้วเศษ (1.125 นิ้ว)

อย่างไรก็ตาม คอลัมน์ของข่าวสดสามารถสื่อความหมายพิเศษได้ เช่น กรอบข่าวเด่นตีพิมพ์ขนาด 3 คอลัมน์ เป็นต้น ซึ่งการกำหนดขนาดคอลัมน์เพื่อสื่อความหมายพิเศษนั้นขึ้นอยู่กับฝ่ายจัดหน้าที่สามารถรักษานโยบายนี้ไว้ได้สม่ำเสมอเพียงใด

การใช้ช่องว่าง

ข่าวสดเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีช่องว่างรอบพื้นที่พิมพ์ค่อนข้างมาก คือ ขอบบนกว้าง $\frac{3}{4}$ นิ้ว ขอบล่าง $\frac{5}{8}$ นิ้ว ขอบซ้าย $\frac{1}{2}$ นิ้ว และขอบขวา $\frac{3}{8}$ นิ้ว โดยบริเวณขอบซ้ายมีการตีพิมพ์วันเดือนปีประจำฉบับ คือ 7/3/34 และดาวระบุงรอบตีพิมพ์เป็นสีฟ้าหรือสีชมพู

อย่างไรก็ตาม ข่าวสดมีช่องว่างในพื้นที่พิมพ์เนื้อหาน้อยเพียงร้อยละ 1.22 เท่านั้น ทำให้ลักษณะหน้าหนึ่งดูทึบ สรุปลำเหตุได้ดังนี้

1. แบ่งขอบเขตเนื้อหาโดยการใช้สีพื้นและเส้นเป็นหลัก
2. มีการเน้นสีสันจุดคาดในหน้าหนึ่ง
3. ช่องว่างในพื้นที่พิมพ์มีน้อยมาก โดยกว้างเพียง 1-2 มิลลิเมตร
4. ข่าวสดไม่ได้มีการแบ่งหน้าเป็นแนวคอลัมน์อย่างชัดเจน

การแบ่งขอบเขตเนื้อหา

ข่าวสดแบ่งขอบเขตเนื้อหาโดยการใช้สีพื้นและเส้นล้อมกรอบเท่านั้น เนื่องจากหนังสือพิมพ์ไม่ได้มีการแบ่งคอลัมน์ในหน้าหนึ่งเป็นแนว จึงไม่สามารถใช้ช่องว่างระหว่างคอลัมน์เพื่อแบ่งขอบเขตเนื้อหาได้ โดยทั่วไป ลักษณะการแบ่งขอบเขตเนื้อหาของข่าวสดมีดังนี้

1. เส้น เส้นที่ใช้เพื่อแบ่งขอบเขตเนื้อหา มีเพียง 3 ชนิด คือ
 - 1.1 เส้นบางเดี่ยว มีทั้งที่เป็นสีสันและสีดำ ลักษณะเป็นเส้นบางหนา (bold) ไม่นิยมใช้เส้นบางแบบเส้นผม (hairline) นึก เส้นบางเดี่ยวที่เป็นสีสันคงมีเฉพาะสีชมพูและสีฟ้าเป็นส่วนใหญ่ โดยใช้กับองค์ประกอบขนาดเล็ก เช่น กรอบข่าว คำอธิบายภาพ และโฆษณา
 - 1.2 เส้นบางคู่ ใช้แบ่งขอบเขตเนื้อหาของกรอบข่าวเป็นประจำทุกฉบับ มีเฉพาะสีดำเท่านั้น ลักษณะเป็นเส้นบางมากเหมือนเส้นผม
 - 1.3 เส้นหนา เป็นที่นิยมมาก โดยมีความหนาตั้งแต่ 2-5 มิลลิเมตร ทั้งสีดำและสีสัน ใช้ทั้งล้อมกรอบและคั่นองค์ประกอบ ส่วนใหญ่เป็นการล้อมกรอบหัวข้อบรรณาหรือหัวข้อเล็ก

2. สีพื้น ขาวสดนิยมใช้สีพื้นเป็นพื้นของตัวพิมพ์มากเป็นพิเศษ โดยมีลักษณะดังนี้

2.1 สกรีนดำ มีทั้งเทาอ่อนจนถึงดำ โดยมีลักษณะการใช้ที่แตกต่างกันดังนี้

- สกรีนดำ (black screen) เป็นสีดำที่ความเข้ม 100% ใช้เป็นสีพื้นของหัวข่าวอักษร นอกจากนี้อาจใช้เป็นพื้นของกรอบข่าวบ้าง แต่ไม่มากนัก

- เทาเข้ม ไม่นิยมบ่อยนัก ส่วนใหญ่ใช้เป็นพื้นของกรอบข่าวและข้อมูลประจำวัน การใช้สีเทาเข้มเป็นพื้นของเนื้อหาจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนกลับตัวอักษรเป็นสีขาว

- เทาอ่อน ส่วนใหญ่เป็นพื้นขององค์ประกอบขนาดเล็ก เช่น กรอบข่าวและคำอธิบายภาพ แต่อาจเป็นพื้นของหัวข่าวใหญ่บ้าง

2.2 สีเข้ม (solid colour) เนื่องจากข่าวสดมีนโยบายที่เน้นสีพื้นโดยเฉพาะ จึงได้ใช้สีเข้มหลากสีเป็นพื้นของตัวพิมพ์ค่อนข้างมาก โดยมีสีพื้นหลากหลาย ส่วนใหญ่เป็นสีจุดจาด เช่น น้ำเงิน แดง ม่วง ชมพูบานเย็น เขียว มีการใช้กับองค์ประกอบทุกชนิด แต่เน้นที่รายงานพิเศษและคอลัมน์ประจำ "กาคาบข่าว"

2.3 สีอ่อน (pastel colour) สีที่เจือจางลง มีหลากสีพื้น ส่วนใหญ่ใช้เป็นสีพื้นของเนื้อหาที่มีขนาดไม่ใหญ่นัก เช่น กรอบข่าว คำอธิบายภาพ กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มที่อยู่บรรทัดบนสุด แต่มีใช้กับพื้นที่ขนาดใหญ่บ้าง เช่น หัวข่าวใหญ่ เป็นต้น

ลักษณะการแบ่งขอบเขตเนื้อหาของข่าวสดคล้ายกับไทยรัฐ เช่น การเน้นสีพื้นเป็นหลัก โดยมีการใช้เส้นบ้าง นอกจากนี้ยังใช้สีพื้นหลากหลาย และมีการใช้เส้นเป็นสีด้วย

การใช้สีพื้น

ข่าวสดเป็นหนังสือพิมพ์ที่เน้นสีพื้นมากเป็นพิเศษทั้งหน้าแรกและหน้าใน สรุปได้ดังนี้

1. ขาวสดใช้สีพื้นในหน้าแรกคล้ายกับไทยรัฐค่อนข้างมาก เช่น การใช้ตารางลายเขียวเป็นพื้นของหัวข่าวใหญ่ หรือการใช้สีตัดกัน

2. ขาวสดใช้สีพื้นเป็นสีพื้นมากที่สุด โดยใช้เส้นเป็นสีบ้าง แต่ไม่นิยมใช้ตัวอักษรเป็นสี ยกเว้นคอลัมน์ประจำและรายงานพิเศษ

3. มีการเล่นลวดลายของสีพื้นด้วย โดยเฉพาะหัวข่าวใหญ่ เช่น ตารางพื้นเขียวหรือพื้นลายอื่น ๆ

4. หน้าหนึ่งใช้สีสันจุดจุด ดังจะเห็นได้จากสีโทนเข้ม สีโทนอ่อน และสกรีนค่าผสมผสานกันค่อนข้างมาก

การตีพิมพ์โฆษณา

ข่าวสดเป็นหนังสือพิมพ์ออกฉบับที่นำเสนอโฆษณาในหน้าหนึ่ง แม้ว่าหนังสือพิมพ์ได้มีการตีพิมพ์องค์ประกอบหลากหลายประเภทอยู่แล้วก็ตาม โดยเฉลี่ยแล้วตีพิมพ์โฆษณาเพียงฉบับละ 1 ชิ้น หรือคิดเป็นเนื้อที่ 30.00 ตารางนิ้ว มีเพียงลักษณะและตำแหน่งเดียว คือ เป็นแนวยาวตลอดส่วนล่างของหน้าหนึ่งตีพิมพ์

ลักษณะกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม

ข่าวสดตีพิมพ์กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มไว้ในหน้าหนึ่งฉบับละ 1 ชิ้นเสมอ แต่อาจบางฉบับมีถึง 2 ชิ้น คิดเป็นเนื้อที่โดยเฉลี่ยฉบับละ 10.47 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 3.16 วิธีการแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มเป็นกรณีนี้เรื่องสังเขป (summary index) โดยนำเสนอใน 2 รูปแบบ คือ

1. กรอบแนวยาวตลอดความกว้างของหน้าหนึ่งตีพิมพ์โดยอยู่บรรทัดบนสุด นิยมใช้เป็นประจำทุกวัน มีการเล่นสีสันสวยงาม มุมทั้งสี่เป็นเส้นโค้งเสมอ เนื้อหาที่แนะนำมีมากกว่า 1 เรื่อง
2. กรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้ง มีการเล่นสีสันลวดลาย และมีภาพประกอบ ตีพิมพ์รวมไว้กับเนื้อหาอื่น ๆ มีตำแหน่งไม่แน่นอน ส่วนใหญ่เป็นบริเวณซ้ายบน

การตีพิมพ์รายงานพิเศษ

ข่าวสดเป็นหนังสือพิมพ์ที่ให้ความสำคัญกับรายงานพิเศษค่อนข้างมาก โดยตีพิมพ์เป็นประจำในหน้าหนึ่งทุกวัน มีเนื้อที่รวมภาพโดยเฉลี่ยฉบับละ 24.43 ตารางนิ้วหรือร้อยละ 7.37 มีรายละเอียด ดังนี้

รูปลักษณะ รายงานพิเศษของข่าวสดมีรูปร่างเป็นสี่เหลี่ยม และรูปร่างอื่น ๆ บ้าง

เช่น ตัว L หัวกลับ หรือรูปทรงอื่น ๆ เพราะข่าวสดตีพิมพ์องค์ประกอบหลายประเภทในหน้าหนึ่ง จึงต้องใช้เนื้อที่ให้เป็นประโยชน์ที่สุด ขนาดกรอบมีความหลากหลายตั้งแต่ $3\frac{1}{2} \times 5$ นิ้ว ถึง 5×10 นิ้ว มีการเล่นสีเส้นและลวดลายเต็มที่ โดยการใช้สีจุดฉาดมาก ตัวอักษรเป็นสีเส้น และมีภาพตัดส่วน

รายงานพิเศษของข่าวสดมีส่วนประกอบดังนี้

หัวเรื่องหรือพาดหัว ข่าวสดนิยมนำเสนอทั้งหัวเรื่องและพาดหัวไว้ในรายงานพิเศษ แต่บางฉบับมีเฉพาะพาดหัว เน้นสีเส้นและลวดลายบ้าง เช่น ใช้สีพื้นหรือตัวอักษรเป็นสี ลักษณะพาดหัวหลากหลายมาก นอกจากเป็นรูปแบบเต็มแนวคอลัมน์แล้ว อาจมีรูปแบบอื่น ๆ บ้าง เช่น พีรามิดหัวกลับ หรือพีรามิดแบบเสมอหลัง

ภาพ มีทั้งภาพเดี่ยว ภาพตัดส่วนเฉพาะบุคคลและภาพซ้อน เน้นการตีพิมพ์ภาพ โดยมีเนื้อที่เฉลี่ยถึงร้อยละ 60.15 ของเนื้อที่รายงานพิเศษในหน้าหนึ่งทั้งหมด

เนื้อหา เนื่องจากเนื้อหาของรายงานพิเศษในหน้าหนึ่งมีจำกัด ประกอบกับข่าวสดเน้นภาพประกอบและพาดหัวมาก ทำให้เนื้อหาในหน้าหนึ่งกับภาพไว้เสมอ จึงนำเสนอเนื้อหาในหน้าหนึ่งได้น้อย เพียงร้อยละ 4.20 ของเนื้อหาทั้งหมด

ข่าวสดเสนอเนื้อหาหลากหลายประเภทเพื่อตีพิมพ์เป็นรายงานพิเศษ โดยนำเรื่องที่กำลังอยู่ในความสนใจของคนส่วนใหญ่ ทั้งเรื่องที่มีความสำคัญมากอย่างการเมือง หรือเรื่องเบา แต่สามารถสร้างความสนใจของผู้อ่านได้อย่างดี เช่น ข่าวบันเทิง แต่เนื้อหาส่วนใหญ่ที่ตีพิมพ์คงเป็นข่าวการเมือง

ข้อพิเศษอีกอย่างคือ ข่าวสดนำเสนอรายงานพิเศษเรื่องหนึ่ง ๆ เป็นชุดต่อเนื่องติดต่อกันหลายวัน เช่น ชุดกรรมาบัตรรัฐมนตรีที่ถูกอาัยคตทรัพย์สิน หรือปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างนพ. ชิดพงศ์ ไชยสวัสดิ์ กับเลขาสาว เป็นต้น

ตำแหน่งรายงานพิเศษไม่คงที่ เป็นบริเวณใดในหน้าหนังสือพิมพ์ได้ทั้งสิ้น

การตีพิมพ์คอลัมน์ประจำ

ข่าวสดนำเสนอคอลัมน์ประจำชื่อ "กาคาบข่าว" เป็นประจำทุกวัน รวมทั้งวันอาทิตย์ เนื้อที่เฉลี่ยฉบับละ 9.20 ตารางนิ้วหรือร้อยละ 2.78 ของเนื้อที่องค์ประกอบในหน้าหนึ่ง

คอลัมน์ "กาคาบข่าว" นี้เหมือนกับ "สำนักข่าวหัวเขียว" ของไทยรัฐมาก ทั้งขนาดและรูปร่างต่าง ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 15 ลักษณะคอลัมน์ประจำ "กาคาบข่าว" ของข่าวสด และ "สำนักข่าวหัวเขียว" ของไทยรัฐ

ข่าวสดตีพิมพ์คอลัมน์ "กาคาบข่าว" เพียงขนาดเดียว คือ $2\frac{1}{2} \times 4$ นิ้ว มีการใช้สีสันเหมือนกันทุกฉบับ แต่เปลี่ยนแปลงตำแหน่งทุกครั้ง ส่วนใหญ่นิยมไว้บริเวณล่างสุดเหนือโฆษณาที่เป็นแนวขวา

เนื้อหา นอกจากคอลัมน์ "กาคาบข่าว" มีรูปลักษณะเหมือนกับ "สำนักข่าวหัวเขียว"

แล้ว เนื้อหาได้นำเสนอเฉพาะการเมือง โดยใช้เวลาส่วนประชิดประชันมากกว่าการเล่นสนุกสนาน เช่น "...รัฐบาล อ. อานันท์ชุกคำขวัญว่า *โปร่งใส* เป็นเกราะกำบังตัวหนึ่งบริหารราชการแผ่นดินอยู่ แต่อำนาจการตัดสินใจจริง ๆ ถึงขั้นทุบโต๊ะเปรี๊ยะ ... ต้องถามสภา ร.ส.ช...."

นอกจากนี้ในการพิมพ์หน้าต่อยังเหมือนกันอีกด้วย คือ หน้า 2 บริเวณด้านล่างสุดของหน้า แต่คอลัมน์ประจำ "กาตาบข่าว" นี้ไม่ปรากฏนามปากกาผู้เขียนเด่นชัดนัก

ลักษณะหัวข่าว

หัวข่าวเป็นองค์ประกอบที่ได้รับการตีพิมพ์มากที่สุดในหน้าหนึ่ง เฉลี่ยแล้วมีเนื้อที่ฉบับละ 105.89 ตารางนิ้วหรือร้อยละ 31.96 จำนวนขึ้นประมาณ 5-9 ขึ้นต่อฉบับ (ค่าเฉลี่ย 7.43) โดยที่หัวข่าวแต่ละขึ้นนั้นอาจมีเฉพาะหัวข่าวเล็กหรือมีหัวข่าวรับด้วย ลักษณะหัวข่าวของข่าวสดมีความหลากหลายมาก สรุปได้ดังนี้

1. หัวข่าวจำแนกตามลักษณะและลำดับความสำคัญ มี 4 ขนาด คือ หัวข่าวยักษ์ หัวข่าวใหญ่ หัวข่าวธรรมดา และหัวข่าวเล็ก

หัวข่าวยักษ์ คือ หัวข่าวที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในหน้า ทั้งขนาดของกรอบและตัวอักษร

หัวข่าวใหญ่ คือ หัวข่าวที่มีขนาดรองจากหัวข่าวยักษ์และตำแหน่งอยู่กึ่งหน้าของหนังสือพิมพ์

หัวข่าวธรรมดา คือ หัวข่าวที่มีขนาดตัวอักษรตั้งแต่ 60-84 พอยต์

หัวข่าวเล็ก คือ หัวข่าวที่มีขนาดเล็กที่สุดในหน้าหนังสือพิมพ์ ใช้ตัวอักษรตั้งแต่ 48 พอยต์ลงมา มีความหลากหลายมาก หัวข่าวเล็กแบ่งได้เป็น 2 ชนิด คือ

- หัวข่าวเล็กที่เป็นหัวข่าวหลัก คือ หัวข่าวที่ไม่มีหัวข่าวขนาดใหญ่มาก่อน โดยหัวข่าวเล็กนั้นเป็นหัวข่าวหลักในตัวเอง ส่วนใหญ่เป็นข่าวรองที่ไม่มีความสำคัญนัก

- หัวข่าวเล็กที่เป็นหัวข่าวรับ เป็นหัวข่าวที่สนับสนุนหัวข่าวขนาดอื่น ๆ ที่มีขนาดใหญ่กว่า เช่น หัวข่าวยักษ์ หัวข่าวใหญ่ และหัวข่าวธรรมดา

หัวข่าวทั้ง 4 ขนาดมีลักษณะเฉพาะดังตารางที่ 9

2. หัวข่าวจำแนกตามรูปแบบ มีดังนี้

2.1 หัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบมีหลายบรรทัด (special crossline) มีมากที่สุดในพื้นที่หนึ่งของข่าวสด คือ จำนวนขึ้นถึงร้อยละ 88.31 และเนื้อที่ร้อยละ 80.23 ข่าวสดนิยมพาดหัวข่าวให้เต็มแนวคอลัมน์ก่อน โดยที่ขนาดตัวอักษรของแต่ละบรรทัดอาจไม่เท่ากัน รูปแบบของหัวข่าวชนิดนี้ใช้พาดหัวข่าวทุกขนาด

2.2 หัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบบรรทัดเดียว (crossline) มีมากรองจากหัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบมีหลายบรรทัด คือ มีจำนวนขึ้นถึงร้อยละ 6.49 และเนื้อที่ร้อยละ 7.80 นิยมใช้พาดหัวข่าวธรรมดาเท่านั้น

2.3 หัวข่าวแบบเสมอน้ำ (flush left) มีน้อยมากคือ จำนวนขึ้นร้อยละ 1.30 และเนื้อที่ร้อยละ 8.64 ลักษณะคือ ด้านหน้าเท่ากันหมด โดยด้านหลังไม่เท่ากันเพราะมืองค์ประกอบอื่นเข้ามาแทรก

2.4 หัวข่าวแบบเสมอหลัง (flush right) ไม่นิยมนัก จำนวนขึ้นเพียงร้อยละ 1.30 และเนื้อที่ร้อยละ 2.81 ข่าวสดพาดหัวข่าวลักษณะพิเศษนี้เมื่อหลักเฉียงไม่ได้ เช่น ด้านหน้ามืองค์ประกอบอื่นแทรกจนทำให้เสมอน้ำไม่ได้

2.5 หัวข่าวแบบปิรามิดหัวตั้ง (PYRAMID) ไม่นิยมใช้ จึงมีจำนวนขึ้นเพียงร้อยละ 1.30 และเนื้อที่ร้อยละ 0.27 โดยพาดหัวให้บรรทัดบนสั้นกว่าบรรทัดล่าง

2.6 หัวข่าวแบบปิรามิดหัวกลับ (INVERTED PYRAMID) ลักษณะคล้ายกับหัวข่าวแบบปิรามิดหัวตั้ง เพียงบรรทัดแรกยาวกว่า บรรทัดที่ 2 และ 3 ลดหลั่นกันลงมาตามลำดับ มีการใช้พาดเป็นหัวข่าวเพียงจำนวนขึ้นร้อยละ 1.30 และเนื้อที่ร้อยละ 0.25

โดยสรุปแล้ว ข่าวสดนิยมพาดหัวข่าวแบบเต็มแนวคอลัมน์* แม้ต้องเปลี่ยนตัวอักษรให้มีหลายขนาดผสมกัน เพื่อให้แต่ละบรรทัดยาวเต็มคอลัมน์ไว้ก่อน แต่อาจเปลี่ยนแปลงรูปแบบไปบ้าง เช่น หัวข่าวเสมอน้ำหรือเสมอหลัง เมื่อมืองค์ประกอบอื่นเข้ามาแทรก

3. คำระบุหน้าต่อและหัวข่าวต่อ

คำระบุหน้าต่อ ใช้ตัวอักษรขนาดเท่ากับเนื้อหา และอยู่บรรทัดเดียวกับเนื้อหา โดยมีเส้นเชื่อมจัดไว้ล่วงหน้า

* ภาพประกอบในภาคผนวก

หัวข้าวคั่ว เป็นตัวอักษรขนาด 30 พอยต์ขึ้นไป ชิดด้านซ้ายของคอลัมน์เสมอ โดยมีวงกลมค้ำทับหน้าหน้า และด้านขวาระบุว่าเป็นหัวข้าวคั่วจากหน้าใด

สำหรับคำที่ใช้เป็นหัวข้าวคั่วต่อนั้นนิยมนำคำที่เป็นการสรุปใจความสำคัญของข่าวมากกว่าที่ตัดจากหัวข่าว

4. หัวข่าวคอน ข่าวสดไม่นิยมนำเสนอข่าวที่มีความยาวนัก ดังนั้นการนำเสนอหัวข่าวคอน จึงมีเฉพาะข่าวที่มีความสำคัญในตัวเองมาก เช่น ข่าวสงคราม หรือข่าวการเมือง

5. ประเภทเนื้อหาของหัวข่าว ถ้าพิจารณาเฉพาะเนื้อหาของหัวข่าวจากตารางที่ 7 และ 8 แล้ว พบว่า ข่าวสดนำเสนอหัวข่าวประเภทอาชญากรรมเป็นจำนวนมากที่สุด คือ 24 ชิ้น (ร้อยละ 46.15) ของจำนวนชิ้นหัวข่าวทั้งหมด รองลงมาได้แก่ หัวข่าวการเมือง มี 15 ชิ้น (ร้อยละ 28.85)

แต่ถ้าวัดเป็นเนื้อที่แล้วได้ผลสลับกันโดยข่าวการเมืองมีเนื้อที่มากที่สุด คือ 279.58 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 37.72) และหัวข่าวอาชญากรรมเป็นอันดับรอง มีเนื้อที่ 252.40 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 34.05)

สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะหัวข่าวการเมืองได้รับการพาดหัวขนาดยักษ์หรือขนาดใหญ่ เนื่องจากเป็นช่วงที่คณะ ร.ส.ช. ทำการปฏิวัติ จึงมีเนื้อที่มากกว่า แม้มีจำนวนชิ้นน้อยกว่าหัวข่าวอาชญากรรมก็ตาม

การเสนอพรรณานำและเนื้อข่าว

เนื่องจากข่าวสดนำเสนอองค์ประกอบหลากหลายประเภทในหน้าหนึ่ง ดังนั้นจึงตีพิมพ์พรรณานำและเนื้อข่าวได้น้อยมาก โดยเฉลี่ยฉบับละ 16.80 ตารางนิ้วหรือร้อยละ 5.07 จำนวนข่าวประมาณ 5-9 ข่าวต่อฉบับ (ค่าเฉลี่ย 7.43)

ลักษณะกรอบพื้นที่ข่าวของข่าวสดมีดังต่อไปนี้

1. กรอบพื้นที่ข่าวทุกชิ้นมีการเสนอหัวข่าวเล็ก พรรณานำและเนื้อข่าวรวมไว้ในกรอบเดียวกัน โดยมีขนาดกรอบตั้งแต่ 1-4 คอลัมน์ (1-5 นิ้ว) ส่วนใหญ่เป็นขนาด 1-2 คอลัมน์

2. ข้าวสดนำเสนอข้าวตามแนวนอนมากกว่าแนวตั้ง เนื่องจากกรอบข้าวมีความกว้างไม่มากนักเพียง 1-4 คอลัมน์ เท่านั้น
3. กรอบพื้นที่ข้าวในหน้าหนึ่งของข้าวสดมีการใช้สีพื้นเป็นสีพื้นต่าง ๆ มาก โดยอาจล้อมกรอบเป็นบางครั้ง
4. ข้าวเด่นสังเกตได้จากขนาดของกรอบที่กว้าง 3 คอลัมน์ และใช้สีพื้นซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละฉบับ

ความยาวของข้าวและการต่อข้าว

ข้าวสดนำเสนอข้าวแต่ละชั้นในความยาวที่ไม่มากนัก แต่มีความหลากหลาย โดยมีข้าวสั้นที่สุด 16.45 ตารางนิ้ว และยาวที่สุด 305.55 ตารางนิ้ว ข้าวส่วนใหญ่มีพื้นที่ระหว่าง 20-40 ตารางนิ้ว

เนื่องจากหน้าหนึ่งของข้าวสดเน้นภาพหัวข้าวและภาพมากเป็นพิเศษ เนื้อของเนื้อข้าวจึงตีพิมพ์ได้เพียงร้อยละ 3.92 ของความยาวข้าวทั้งหมด ส่วนใหญ่ในหน้าแรกตีพิมพ์ได้เฉพาะวรรณคดี บางครั้งต้องต่อวรรณคดีในหน้าอื่น ๆ ด้วย

ในการคัดเลือกหน้าค่อนั้น พบว่า ส่วนใหญ่ข้าวสดจำเป็นต้องต่อข้าวในหน้ากลางถึงร้อยละ 61.29 เนื่องจากในระยะแรก หนังสือพิมพ์ได้กำหนดให้หน้าสุดท้ายเป็นหน้ากีฬา โดยตีพิมพ์หัว "สปอร์ตนิวส์" ไว้ด้วย แต่ต่อมาได้ยกเลิกไป โดยหน้ากีฬานำเสนอไว้ในเล่ม หน้าสุดท้ายจึงได้มีการตีพิมพ์ข้าวต่อบ้างถึงร้อยละ 14.52

หน้าต่อข้าว	จำนวนชั้น	ร้อยละ
หน้า 2	7	11.29
หน้า 3	1	1.61
หน้ากลาง	38	61.29
หน้ารองสุดท้าย	7	11.29
หน้าสุดท้าย	9	14.52

ตารางที่ 10 การต่อข้าวของข้าวสด

อย่างไรก็ตาม ข้าวสาลีให้ความสำคัญกับความสะอาดในการเปิดหน้าต่อของผู้อ่าน
อยู่บ้าง โดยข้าวส่วนใหญ่มีหน้าต่อเพียงหน้าเดียวถึงร้อยละ 78.85 ที่เหลือเป็นการต่อข้าว
2 หน้าประมาณร้อยละ 21.15 และไม่มีข้าวใดที่ต่อข้าวเกิน 2 หน้าเลย

ประเภทเนื้อหาของตัวข่าว ประเภทของเนื้อหาข่าวที่ได้รับการตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งนั้น
พบว่า ข้าวสาลีนำเสนอข่าวอาชญากรรมมากที่สุดทั้งจำนวนชิ้นและเนื้อที่ คือ มีจำนวน 24 ข่าว
หรือร้อยละ 46.15 มีเนื้อที่ 51.93 ตารางนิ้วหรือร้อยละ 44.15

สำหรับข่าวที่นำเสนอมากเป็นอันดับรอง ได้แก่ ข่าวการเมือง จำนวน 15 ข่าวหรือ
ร้อยละ 28.85 หรือเนื้อที่ประมาณ 34.10 ตารางนิ้วหรือร้อยละ 28.99

การใช้ภาพ

ข้าวสาลีให้ความสำคัญกับภาพในหน้าหนึ่งมากเป็นที่สองรองจากหัวข้อ โดยตีพิมพ์เป็น
เนื้อที่โดยเฉลี่ยฉบับละ 89.82 ตารางนิ้วหรือร้อยละ 27.11 จำนวนภาพประมาณ 4-8 ภาพ
ต่อฉบับ (ค่าเฉลี่ย 6.57)

ภาพที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งมีลักษณะดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของภาพ แบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ

1.1 ภาพข่าวหรือภาพเป็นข่าว คือ ภาพที่ไม่มีข่าวประกอบในหน้าหนึ่ง โดย
มีการนำเสนอเพียงร้อยละ 13.04 ของจำนวนภาพทั้งหมด เนื่องจากหน้าหนึ่งของข้าวสาลีมีการ
นำเสนอองค์ประกอบหลากหลายประเภท จึงตีพิมพ์ภาพข่าวได้ไม่มากนัก มักเป็นภาพขนาดใหญ่

1.2 ภาพประกอบข่าว ข้าวสาลีนำเสนอภาพประเภทนี้มากที่สุดถึงร้อยละ
67.39 ของภาพทั้งหมด มีทั้งภาพขนาดเล็กและขนาดใหญ่

1.3 ภาพประกอบรายงานพิเศษ ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งเป็นประจำทุกฉบับประมาณ
ร้อยละ 17.39 ภาพประกอบรายงานพิเศษของข้าวสาลีมักเป็นภาพตัดส่วนที่มากการใช้เทคนิคใน
ห้องแล็บค่อนข้างมาก

1.4 ภาพประกอบการแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม ข้าวสาลีตีพิมพ์ภาพประกอบ
การแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มน้อยมาก เฉพาะกรอบที่เป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้งเท่านั้น แต่ส่วน

ใหญ่แล้วข่าวสดนำเสนอกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มที่เป็นบรรทัดเดียวบนสุดมากกว่า ซึ่งไม่มีการตีพิมพ์ภาพประกอบ ภาพประกอบการแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มในกรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้งนี้ส่วนใหญ่มีประจำหนังสือพิมพ์ฉบับวันอาทิตย์

2. ประเภทของภาพ แบ่งได้เป็น 3 ชนิด คือ

2.1 ภาพที่เกิดเหตุหรือภาพเหตุการณ์ ได้รับการตีพิมพ์มากที่สุดถึงร้อยละ 54.35 ภาพชนิดนี้เป็นภาพที่มีขนาดใหญ่

2.2 ภาพที่ต้องเตรียมไว้ล่วงหน้าหรือภาพที่นำมาจากแฟ้มภาพ เป็นภาพที่ถ่ายทำไว้ล่วงหน้า เช่น ภาพตัดส่วน หรือนำมาจากแฟ้มภาพ เช่นภาพบุคคล มีการนำเสนอภาพชนิดนี้มากถึงร้อยละ 43.48

2.3 ภาพกราฟิก มีน้อยมากเพียงร้อยละ 2.17 เป็นภาพการ์ตูนที่ล้อเลียนบุคคลต่าง ๆ

3. รูปร่างและขนาดของภาพ ข่าวสดเป็นหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอภาพรูปร่างต่าง ๆ หลายแบบ ซึ่งเป็นผลที่สืบเนื่องมาจากการเน้นจัดหน้าแบบละครสัตว์ นอกจากนี้ภาพที่ได้รับการตีพิมพ์ในหน้าแรกมีขนาดไม่ใหญ่นัก มีลักษณะดังต่อไปนี้

3.1 ภาพแนวนอน ประมาณร้อยละ 43.48 ของภาพทั้งหมดเป็นภาพแนวนอน มีขนาดใหญ่กว่าภาพที่มีรูปทรงอื่น ๆ แต่ถ้าเทียบกับหนังสือพิมพ์ชื่ออื่น ๆ แล้ว เห็นได้ว่าภาพว่าภาพแนวนอนของข่าวสดมีขนาดค่อนข้างเล็ก ตั้งแต่ $3\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ นิ้ว ถึง 6×4 นิ้ว ภาพแนวนอนส่วนใหญ่มีขนาด 5×3 นิ้ว

3.2 ภาพแนวตั้ง มีการตีพิมพ์ในปริมาณใกล้เคียงกับภาพแนวนอน คือ ร้อยละ 45.65 ขนาดหลากหลายมาก ตั้งแต่ $1\frac{1}{2} \times 1$ นิ้ว ถึงขนาด 5×6 นิ้ว แต่ส่วนใหญ่นิยมขนาด $3\frac{1}{2} \times 5$ นิ้ว

3.3 ภาพจัตุรัส ไม่นิยมนัก มีเพียงร้อยละ 2.17 ขนาดประมาณ 4×4 นิ้ว

3.4 ภาพตัดส่วน คือ ภาพที่มีการตัดส่วนตามที่ฝ่ายจัดหน้ากำหนดไว้ เป็นภาพที่ต้องใช้เทคนิคประกอบ ส่วนใหญ่ตีพิมพ์ประกอบกับภาพที่เน้นสีอ่อนอย่างรายงานพิเศษ มีประมาณร้อยละ 8.70

4. ลักษณะการใช้ภาพ ข่าวสดเน้นสีอ่อนและการตีพิมพ์ภาพที่มีเทคนิคต่าง ๆ มาก

ลักษณะภาพที่ตีพิมพ์จึงมีทั้งภาพเดี่ยวและภาพซ้อน (คือ ภาพเล็กที่ซ้อนทับบนภาพใหญ่) โดยภาพเดี่ยวมีมากถึงร้อยละ 82.61 ส่วนภาพซ้อนนิยมใช้ประกอบรายงานพิเศษหรือข่าวบางข่าว จึงมีไม่มากนักประมาณร้อยละ 17.39

5. สีสันทันของภาพ ข่าวสดเน้นภาพสีเป็นส่วนใหญ่ แต่อาจมีภาพขนาดเล็กที่ตีพิมพ์เป็นภาพขาวดำบ้าง ประมาณร้อยละ 2.17

6. ตำแหน่งของภาพ ข่าวสดตีพิมพ์ภาพไว้ทุกตำแหน่งของหน้าหนังสือพิมพ์โดยไม่มีกฎเกณฑ์ที่แน่นอน

สำหรับตำแหน่งของภาพประกอบข่าวนั้น ส่วนใหญ่อยู่ติดกับข่าวที่ประกอบประมาณร้อยละ 67.74 แต่ตำแหน่งของภาพอาจอยู่ชิดข่าวด้านหนึ่ง แต่ด้านอื่นชิดกับข่าวอื่น อาจทำให้ผู้อ่านสับสนได้

7. คำอธิบายภาพ มี 2 ประเภท คือ

(1) คำอธิบายของภาพบุคคล ข่าวสดระบุเฉพาะชื่อและนามสกุล แต่ไม่ระบุยศหรือตำแหน่งเลข หรือคำว่า นายหรือนางเลย

(2) คำอธิบายรายละเอียดของภาพ เน้นการเข้าอารมณ์ของผู้อ่านค่อนข้างมาก เช่น "...หุดหวิด โลงอกไปตามกัน เมื่อเขาทราย แกแล็กซี รับเผด็จศึก "ฟอร์ด" พับฐานแล้วหือไปสวมแหวนหมั้นให้โศตระสาวรุ่นชนิคคลาดฤกษ์ไป 20 นาที โดยมี นายปิฎจะ เกสรทอง ประชารสกา โปรโมเตอร์กิตติมศักดิ์ ฮัมหน้าบานเป็นสักขีพยาน"

ลักษณะและตำแหน่งคำอธิบายภาพ ข่าวสดมีวิธีการนำเสนอคำอธิบายภาพที่ไม่เป็นระเบียบนัก เพราะไม่นิยมนำเสนอไว้ใต้ภาพ โดยทั่วไป การตีพิมพ์คำอธิบายภาพ มีลักษณะดังนี้

(1) กรอบ 1-2 คอลัมน์ มีตำแหน่งที่ไม่แน่นอน อาจเป็นบน ใต้ หรือด้านข้างของภาพ นิยมตีพิมพ์บนพื้นเทา ชมพู ฟ้า โดยมีเส้นล้อมกรอบบ้าง

(2) กรอบแนวยาวใต้ภาพ มีบ้าง แต่ไม่เป็นที่นิยมนัก เพราะข่าวสดเน้นภาพหรือหัวข่าวมาก บางครั้งไม่มีพื้นที่พอที่ตีพิมพ์คำอธิบายภาพที่มีลักษณะเป็นแนวยาวได้ จึงทำให้หน้าหนึ่งไม่เป็นระเบียบ

ส่วนประกอบคำอธิบายภาพ ช่างสดนำเสนอส่วนประกอบของคำอธิบายภาพไว้เป็นระบบ คือ

- (1) เครื่องหมายนำภาพ เป็นวงกลมคำทับ นำหน้าเสมอ
- (2) หัวเรื่อง เป็นคำที่สร้างให้เกิดภาพพจน์อย่างดี เช่น คัมแบ็ค โจรหลอ
- (3) คำอธิบายภาพ ใช้ตัวอักษรขนาดเล็ก

8. ประเภทเนื้อหาภาพ* จากตารางที่ 7 และ 8 พบว่าช่างสดนิยมตีพิมพ์ภาพข่าวการเมืองในหน้าหนึ่งมากที่สุด โดยมีจำนวนภาพทั้งสิ้น 17 ภาพ (ร้อยละ 45.95) หรือเนื้อที่ 162.09 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 30.78) โดยมีภาพข่าวอาชญากรรมเป็นอันดับรอง คือ 10 ภาพ (ร้อยละ 27.03) และเนื้อที่ 153.96 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 29.23)

องค์ประกอบอื่น

ในบางครั้ง ช่างสดได้ตีพิมพ์องค์ประกอบอื่น ๆ ด้วย เช่น กรอบระบุจำนวนหน้าซึ่งมีรูปร่างหลากหลาย

นอกจากนี้ มีกรอบโฆษณากิจกรรมของช่างสดให้ผู้อ่านร่วมสนุก เช่น บัตรชิงรางวัล เป็นต้น กรอบพิเศษนี้มีเฉพาะในระยะแรกที่หนังสือพิมพ์เริ่มปรับโฉมใหม่เท่านั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* ในการศึกษาประเภทเนื้อหาของภาพนั้นจะพิจารณาเฉพาะภาพประกอบข่าวและภาพข่าว โดยภาพประกอบรายงานพิเศษและคอลัมน์ประจำจะนับรวมไว้กับรายงานพิเศษหรือคอลัมน์ประจำ

ดาวสยาม

ดาวสยามเป็นหนังสือพิมพ์รายวันที่ตีพิมพ์จำหน่ายวันละ 2 กรอบ คือ กรอบเช้าและกรอบบ่าย หน้าหนังสือพิมพ์ขาวกว่าหนังสือพิมพ์รายวันฉบับอื่น ๆ มีขนาดประมาณ $15 \times 22 \frac{3}{4}$ นิ้ว มีจำนวน 16 หน้าเท่ากันทุกฉบับ หนังสือพิมพ์แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ตั้งแต่หน้า 1-8 และส่วนที่ 2 หน้า 9-16 ราคาจำหน่ายถูกกว่าหนังสือพิมพ์รายวันทั่วไป คือ ฉบับละ 4 บาท

ภาพรวมทั่วไปของหน้าหนึ่ง

องค์ประกอบ ในหน้าแรกของดาวสยามนั้นมีองค์ประกอบหลายประเภท นับตั้งแต่หัวหนังสือ หัวข่าว กรอบพื้นที่ข่าว ภาพ รายงานพิเศษ โฆษณา และกรอบคำขวัญของหนังสือพิมพ์ว่า "หลากสี 4 บาท" องค์ประกอบที่น่าสนใจในหน้าหนึ่งมากที่สุดนั้น คือ ภาพ มีเนื้อที่เฉลี่ยฉบับละ 131.53 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 38.54 อันดับสองได้แก่ หัวข่าวเนื้อที่ 105.02 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 30.78 และไม่มีองค์ประกอบคอลัมน์ประจำในหน้าหนึ่งของดาวสยามเลย ตามตารางที่ 11

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 ปริมาณเนื้อที่และความถี่เฉลี่ยต่อฉบับขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีใน
หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ดาวสยาม

ประเภทขององค์ประกอบ	เนื้อที่		ความถี่
	ตารางนิ้ว	ร้อยละ	จำนวนชิ้น
1. หัวหนังสือ	14.25	4.18	1
2. ช่องว่าง	34.89	10.22	-
3. พาดหัวข่าว	105.02	30.78	8
4. บรรณานำและเนื้อข่าว	20.02	5.87	8
5. ภาพ	131.53	38.54	6.50
6. รายงานพิเศษ (รวมภาพ)	5.66	1.66	0.25
7. คอลัมน์ประจำ	-	-	-
8. โฆษณา	20.00	5.86	0.83
9. กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม	5.79	1.70	0.83
10. อื่น ๆ	5.33	1.56	0.75
รวม	341.25	100.00	

เนื้อหา ประเภทเนื้อหาที่นำเสนอในหน้าแรกของควาสามนั้น พบว่า มีการตีพิมพ์เนื้อหาด้านการเมืองมากที่สุดทั้งจำนวนชิ้นและเนื้อที่ คือ จำนวน 69 ชิ้น (ร้อยละ 37.10) และเนื้อที่ 1,089.59 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 34.79) อันดับรองลงมา ได้แก่ เนื้อหาอาชญากรรม จำนวน 45 ชิ้น (ร้อยละ 24.19) และเนื้อที่ 661.10 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 21.11) ประเภทเนื้อหาอื่น ๆ อาจมีการนำเสนอบ้างแต่ไม่มากนัก และเนื้อหาที่ไม่นิยมนำเสนอในหน้าหนึ่งของควาสามเลย ได้แก่ ปกิณฑะชีวิต คณิต้าอากาศ ศิลปะวัฒนธรรม วิชาการและเทคโนโลยี และเรื่องประหลาด ไสยศาสตร์และปาฏิหาริย์ ตามตารางที่ 12 และ 13

ศูนย์วิทยพัรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 ความถี่ (จำนวนชิ้น) ของเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ที่นำเสนอในหน้าหนึ่งของ
 ความสสาม ช่วง 1 กรกฎาคม 2533 - 30 มิถุนายน 2534

ประเภทเนื้อหา	รูปแบบการนำเสนอ						รวม	
	หัวข้อ	บรรณานุกรม หัวข้อ	ภาพ	รายงาน พิเศษ	คอลัมน์ ประจำ	อื่น ๆ	จำนวนชิ้น	ร้อยละ
ข่าวราชสำนัก	-		2	-	-	-	2	1.08
การเมือง	31		38	-	-	-	69	37.10
เศรษฐกิจ	5		2	-	-	-	7	3.76
การสงคราม	3		8	-	-	-	11	5.91
แรงงาน	1		1	-	-	-	2	1.08
การเกษตรและอุตสาหกรรม	2		-	-	-	-	2	1.08
การค้าต่างประเทศ	-		2	-	-	-	2	1.08
การศึกษา	2		-	1	-	-	3	1.61
อาชญากรรม	30		14	1	-	-	45	24.19
สังคมและบุคคล	-		6	-	-	-	6	3.23
ปกิณกะชีวิต	-		-	-	-	-	-	-
กีฬา	2		3	-	-	-	5	2.69
อุบัติเหตุและภัยพิบัติ	2		4	-	-	-	6	3.23
ราชการและสาธารณกิจ	8		3	-	-	-	11	5.91
ดินฟ้าอากาศ	-		-	-	-	-	-	-
ศิลปะวัฒนธรรม	-		-	-	-	-	-	-
บันเทิง	-		-	1	-	-	1	0.54
วิชาการและเทคโนโลยี	-		-	-	-	-	-	-
การแพทย์และสาธารณสุข	4		1	-	-	-	5	2.69
สิ่งแวดล้อม	3		1	-	-	-	4	2.15
เรื่องประหลาด โศกศาสตร์ ปาฏิหาริย์	-		-	-	-	-	-	-
อื่น ๆ	3		2	-	-	-	5	2.69
รวม	96		87	3	-	-	186	100

ตารางที่ 13 แนบ (ตารางนี้) ของเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ที่นำเสนอในหน้าหนึ่งของ

ดาวสยาม ช่วง 1 กรกฎาคม 2533 - 30 มิถุนายน 2534

ประเภทเนื้อหา	รูปแบบการนำเสนอ						รวม	
	หัวข่าว	บรรณานุกรม	ภาพ	ตารางงานพิเศษ	คอลัมน์ประจำ	อื่น ๆ	ตารางนี้	ร้อยละ
ข่าวรายสำนัก	-	-	45.70	-	-	-	45.70	1.46
การเมือง	502.36	86.23	501.00	-	-	-	1,089.59	34.79
เศรษฐกิจ	83.72	11.38	45.57	-	-	-	140.67	4.49
การสงคราม	163.50	13.79	181.44	-	-	-	358.73	11.46
แรงงาน	1.97	2.53	12.86	-	-	-	17.36	0.55
การเกษตรและอุตสาหกรรม	15.13	3.59	-	-	-	-	18.72	0.60
การค้าต่างประเทศ	-	-	45.08	-	-	-	45.08	1.44
การศึกษา	3.98	5.20	-	33.84	-	-	43.02	1.37
อาสาการ	281.98	67.22	296.90	15.00	-	-	661.10	21.11
สังคมและบุคคล	-	-	137.03	-	-	-	137.03	4.38
ปกิณกะชีวิต	-	-	-	-	-	-	-	-
กีฬา	38.03	8.85	64.00	-	-	-	110.88	3.54
อุบัติเหตุและภัยพิบัติ	37.57	4.49	102.83	-	-	-	144.89	4.63
ราชการและสาธารณกิจ	75.09	15.13	35.72	-	-	-	125.94	4.02
คินฟ้าอากาศ	-	-	-	-	-	-	-	-
ศิลปะวัฒนธรรม	-	-	-	-	-	-	-	-
บันเทิง	-	-	-	58.50	-	-	58.50	1.87
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	-	-	-	-	-	-	-	-
การแพทย์และสาธารณสุข	18.24	8.40	3.23	-	-	-	29.87	0.95
สิ่งแวดล้อม	15.22	7.53	17.21	-	-	-	39.96	1.28
เรื่องประหลาด ไสยศาสตร์ ปาฏิหาริย์	-	-	-	-	-	-	-	-
อื่น ๆ	23.50	5.88	35.15	-	-	-	64.53	2.06
รวม	1260.29	240.22	1523.72	107.34	-	-	3,131.57	100.00

รูปแบบการจัดหน้า*

ดาวสยามเป็นหนังสือพิมพ์ฉบับที่มีการจัดหน้าหนึ่งตามแบบละครสัตว์ สรุปลักษณะ
ได้ดังนี้

1. ตำแหน่งของหัวข่าวและตัวข่าวไม่ได้ยึดติดกัน แต่ก็ไม่ห่างกันมากนัก ในบางฉบับได้จัดรวมไว้ในกรอบเดียวกันอีกด้วย แต่ไม่เป็นระเบียบนัก เพราะมีกรอบข่าวอื่นๆแทรกไว้เสมอ ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการใช้เนื้อที่ตีพิมพ์เนื้อหาให้มากที่สุดมากกว่าความสวยงาม
2. มีการตีพิมพ์ภาพในพื้นที่ของหัวข่าวยักษ์ หรือขาดหัวข่าวซ้อนภาพไว้ โดยเฉพาะในช่วงสงครามอ่าวเปอร์เซีย ฝ่ายจัดหน้าพยายามเน้นภาพ หัวข่าวและสีเส้นมากเป็นพิเศษ ทำให้หน้าแรกดูไม่เป็นระเบียบเลย
3. นิยมใช้สีเส้นเพื่อตกแต่งหัวข่าวและภาพ เพื่อให้หน้าหนึ่งดูมีสีเส้นตามนโยบายของหนังสือพิมพ์ที่ระบุไว้ว่า "หลากสี 4 บาท" นั่นเอง

ลักษณะหัวหนังสือพิมพ์

มีลักษณะเป็นกรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาด 6x2 นิ้ว ไม่มีเส้นล้อมกรอบ หัวหนังสือพิมพ์ประกอบด้วยชื่อหนังสือพิมพ์ สัญลักษณ์ คำขวัญ และข้อมูลประจำวัน แต่ไม่มีส่วนข้างหัวหนังสือพิมพ์หรือเอียร์ (ear) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ภาพที่ 16 ลักษณะหัวหนังสือพิมพ์ของดาวสยาม

- ชื่อหนังสือพิมพ์ ชื่อ "ดาวสยาม" เป็นตัวอักษรแบบประดิษฐ์สูงขนาด 1 นิ้ว สีส้ม หัวหนังสือพิมพ์มักอยู่ชิดด้านขวาของกรอบ

* รูปภาพประกอบในภาคผนวก

- สัญลักษณ์ ด้านซ้ายของชื่อหนังสือพิมพ์มีสัญลักษณ์เป็นรูปดาวสีขาว เปล่งรัศมี 32 แฉกภายในวงกลม โดยศัพท์คำว่า "ดาว" อยู่ตรงกลาง
- คำขวัญ ดาวสยามมีคำขวัญว่า "หนังสือพิมพ์เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์" บนกรอบพื้นที่ขาวเป็นแนวอยู่ใต้สัญลักษณ์และชื่อหนังสือพิมพ์
- ข้อมูลประจำวัน บรรทัดล่างสุดเป็นตำแหน่งของข้อมูลประจำวันโดยระบุปีที่ ฉบับที่ วันเดือนปี และราคาจำหน่าย ใต้ข้อมูลประจำวันมีเส้นบางคั่นให้แยกจากองค์ประกอบอื่น ๆ
- ตำแหน่ง หัวหนังสือพิมพ์มีตำแหน่งไม่คงที่ขึ้นอยู่กับการจัดหน้าในแต่ละฉบับ ส่วนใหญ่อยู่ห่างจากรอยพับครึ่งประมาณ 2 นิ้ว

การแบ่งคอลัมน์

ดาวสยามเป็นหนังสือพิมพ์ที่ไม่มีการแบ่งคอลัมน์เป็นแนวเช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ที่เน้นการจัดหน้าแบบละครสัตว์ แต่มีการแบ่งหน้าหนังสือพิมพ์เป็น 12 คอลัมน์เพื่อความสะดวกในการเรียงพิมพ์ มีขนาดตั้งแต่ 1 คอลัมน์ถึงขนาดเต็มหน้า 12 คอลัมน์ เช่น หัวข่าวยักษ์เต็มหน้า และหัวข่าวแนวนอนสุด แต่ละคอลัมน์กว้างประมาณ 1 นิ้วเศษ ขนาดคอลัมน์ไม่สามารถแสดงถึงความสำคัญของข่าวเด่น เพราะฝ่ายจัดหน้าไม่ได้กำหนดรูปแบบเฉพาะสำหรับข่าวเด่นเหมือนอย่างไทยรัฐ

การใช้ช่องว่าง

ดาวสยามได้กำหนดช่องว่างรอบพื้นที่พิมพ์เป็นมาตรฐาน คือ ขอบบน ขอบล่าง และขอบขวาด้านละ $\frac{1}{2}$ นิ้ว ขอบซ้ายเพียง $\frac{1}{4}$ นิ้วเท่านั้น และไม่นิยมตีพิมพ์ข้อความบนขอบทั้งสี่ด้าน มีเฉพาะคำว่า "ฉบับหลัง" ตีพิมพ์ไว้ที่ขอบขวาเท่านั้น ส่วนข้อความอื่น ๆ เช่น ตรวจผลสลากออมนิน ระบุไว้ในกรอบมากกว่า

เมื่อพิจารณาหน้าหนึ่งของดาวสยามทั้งหน้าพบว่า มีลักษณะค่อนข้างทึบ ช่องว่างน้อย เพราะสาเหตุดังนี้

1. ดาวสยามไม่มีการแบ่งหน้าเป็นแนวคอลัมน์อย่างชัดเจน
2. มีการใช้สีสัน โดยเฉพาะการใช้เส้นหนาถึงครึ่งนิ้วเป็นสีสันล้อมกรอบพื้นที่ขนาดใหญ่ แต่ไม่นิยมลงสีพื้นเป็นสีเข้ม โดยนิยมตีพิมพ์หัวข่าวยักษ์บนพื้นขาวมากกว่า ซึ่งเป็นผลดี

เพราะทำให้หน้าหนึ่งของดาวสยามมีช่องว่างและดูโปร่งตาขึ้น

3. ระยะห่างระหว่างคำระบุหน้าค่อกับเนื้อหามีน้อยเพราะพิมพ์ไว้บรรทัดเดียวกับเนื้อหามากกว่าชั้นบรรทัดใหม่

การแบ่งขอบเขตเนื้อหา

เนื่องจากดาวสยามไม่มีการแบ่งหน้าเป็นแนวคอลัมน์อย่างชัดเจน การแบ่งขอบเขตเนื้อหาจึงใช้เส้นและสีพื้นค่อนข้างมาก มีรายละเอียดดังนี้

1. เส้น เส้นที่ใช้ในหน้าหนึ่งของดาวสยามมีลักษณะหลากหลาย สรุปได้ดังนี้

1.1 เส้นบางเดี่ยว มีการใช้เส้นทั้งที่เป็นสีค่าและสีสีนต่าง ๆ ค่อนข้างมาก ทั้งเพื่อล้อมกรอบ คั่นหรือคกแต่ง

- เส้นบางสีค่า การใช้สีค่าในหน้าหนึ่งมีไม่มากนักเมื่อเทียบกับเส้นบางที่เป็นสีสีน เพราะใช้ล้อมกรอบหัวข้อยักซ์และโฆษณา หรือคั่นมากกว่าการล้อมกรอบทุกด้าน

- เส้นบางสีสีน มีสีชมพูและสีฟ้า โดยใช้ในหน้าหนึ่งทุกวัน

2.2 เส้นหนา ดาวสยามนิยมใช้เส้นลักษณะนี้เพื่อแบ่งขอบเขตเนื้อหามาก เส้นที่ใช้มีตั้งแต่ขนาด 2-5 มิลลิเมตร แต่เนื่องจากเส้นชนิดนี้หนามากจึงไม่นิยมใช้เพื่อล้อมกรอบ แต่ส่วนใหญ่ใช้เพื่อคั่นหรือเป็นขอบบางด้านเท่านั้น

ในบางครั้ง การใช้เส้นหนาของดาวสยามไม่สามารถแบ่งขอบเขตเนื้อหาได้ชัดเจนนัก เพราะการจัดหน้าไม่เป็นระเบียบ

2. สีพื้น แม้ว่าดาวสยามเน้นหลากสีสีนในหน้าหนึ่งก็ตาม แต่ไม่นิยมใช้เป็นสีพื้นนัก คงตีพิมพ์เนื้อหาไว้บนพื้นขาวมากกว่า การใช้สีสีนเพื่อเป็นสีพื้นของตัวพิมพ์นั้นมียู่บ้างกับเนื้อที่ขนาดเล็ก เช่น กรอบข่าว หัวข่าวขนาดธรรมดา ฯลฯ

ลักษณะสีพื้นเป็นสีโทนอ่อน (pastel color) มากกว่าสีโทนเข้ม จึงไม่จำเป็นต้องใช้ตัวพิมพ์สีขาวนัก สีที่ใช้มีเพียงไม่กี่สี ส่วนใหญ่เป็นสีฟ้าและชมพูทั้งโทนอ่อนและเข้ม นอกจากนี้แล้วยังมีสีอื่น ๆ ที่ใช้เฉพาะองค์ประกอบ คือ สีเขียวใช้กับกรอบแนะนำคอลัมน์เด่นในเล่ม หรือสีค่าที่ใช้กับหัวข้อยักซ์

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าดาวสยามใช้สีเพียงไม่กี่สี แต่ดาวสยามได้ใช้สีพื้นเหล่านั้น มาเล่นลวดลาย เช่น เป็นพื้นสีเม็ดสกรีน หรือพื้นขาวสลับพื้นสีในกรอบเดียวกัน เป็นต้น

การใช้สีเส้น

ดาวสยามเป็นหนังสือพิมพ์รายวันที่มีนโยบายเน้นการใช้สีเส้นอีกฉบับหนึ่ง ดังจะเห็นได้ จากการระบุไว้ว่า "หลากสี 4 บาท" การใช้สีเส้นของดาวสยามปรากฏให้เห็นทั้งในหน้าหนึ่ง และหน้าบันเทิง มีลักษณะสรุปได้ดังนี้

1. สีเส้นที่ใช้ในหน้าหนึ่งมีเพียงบางสีเท่านั้น เช่น เหลือง เขียว ฟ้า น้ำตาลและ ชมพูทั้งอ่อนและเข้ม ไม่นิยมใช้สีเข้มมากนักจึงไม่ต้องเปลี่ยนตัวหนังสือเป็นสีขาว แต่เนื่องจากสีที่ใช้มีหลายสี และส่วนใหญ่เป็นสีตัดกัน จึงทำให้หน้าหนึ่งสีพิมพ์ดูฉูดฉาด
2. ใช้สีเส้นเป็นสีพื้นของกรอบขนาดเล็ก เช่น กรอบข่าว คำอธิบายภาพ สำหรับกรอบขนาดใหญ่อย่างหัวข่าวยักษ์หรือรายงานพิเศษมักตีพิมพ์บนพื้นขาวมากกว่า
3. ภาพที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งมีทั้งภาพสีและขาวดำ ถ้ามีการพิมพ์ภาพสีสี นิยมล้อมกรอบด้วยเส้นที่มีสีเส้น
4. ดาวสยามใช้ตัวอักษรของหัวข่าวเป็นสี ทั้งหัวข่าวขนาดยักษ์และขนาดธรรมดา ซึ่งแตกต่างจากหนังสือพิมพ์ทั่วไปที่ไม่นิยมใช้ตัวอักษรเป็นสี
5. ดาวสยามไม่มีสีเฉพาะที่เป็นสัญลักษณ์ของหนังสือพิมพ์ แม้ว่าหัวหนังสือพิมพ์ใช้สีส้ม แต่ไม่ปรากฏว่ามีการใช้สีส้มในหน้ามากนัก

องค์ประกอบกับการใช้สีเส้น

องค์ประกอบทุกประเภทของดาวสยามใช้ทั้งขาวดำและสีเส้นประกอบกัน มีลักษณะดังนี้

1. ใช้สีเพียงสีเดียว คือ หัวหนังสือพิมพ์ใช้เฉพาะสีส้ม
2. ใช้ทั้งสีเส้นและขาวดำ ได้แก่ หัวข่าว กรอบข่าว ภาพ คำอธิบาย ภาพ สีพื้น

และเส้น

การตีพิมพ์โฆษณา

ดาวสยามมีการนำเสนอโฆษณาในหน้าแรกไว้ด้วยเช่นกัน โดยไม่ได้ลงทุกวัน เฉลี่ยเพียงฉบับละ 1 ชิ้น หรือ 2 ชิ้นบ้าง เนื้อที่ประมาณ 20 ตารางนิ้วหรือร้อยละ 5.86

ตำแหน่งโฆษณาหน้าแรกของดาวสยามอยู่บริเวณด้านล่างสุดของหน้า มีลักษณะเป็นแนวขาวตลอดหน้าหนังสือพิมพ์หรือมุมขวาล่างสุด ถ้าฉบับใดที่มีโฆษณา 2 ชิ้นก็ตีพิมพ์โฆษณาที่มีรูปร่างเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้งตรงมุมขวาล่างเหนือโฆษณาที่เป็นแนวขาว

ลักษณะกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม (Promotional devices)

ดาวสยามเป็นหนังสือพิมพ์อีกฉบับที่มีการตีพิมพ์กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มไว้ในหน้าหนึ่งเป็นประจำ แต่คงไว้เฉพาะเมื่อหนังสือพิมพ์มีข่าวค่อนข้างมาก เฉลี่ยแล้วประมาณฉบับละ 5.79 ตารางนิ้วหรือร้อยละ 1.70

ดาวสยามนิยมแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มเป็นแนวขาวบนสุดตลอดหน้าหนังสือพิมพ์ หรือที่เรียกว่า overline หรือ promo line เพียงแบบเดียว มีการใช้สีเส้นเพียงสีเดียวและไม่มีเส้นล้อมกรอบใด ๆ ขนาดตัวอักษรไม่แน่นอน และแทรกกรอบ "หลากสี 4 บาท" ไว้ด้านซ้าย

การแนะนำเนื้อหาเด่นไว้ในหน้าแรกนี้มีลักษณะเป็นครรชนีเรื่องสังเขป (Summary index) โดยชักชวนให้เปิดอ่านเนื้อหาในเล่ม ในบางครั้งเป็นการโฆษณาหนังสือพิมพ์ไว้ด้วย เช่น "พบกับ * สยามโฉมใหม่-อัดแน่นด้วยสาระรวมทั้งข่าวสัปดาห์อ่าน โปรดคอยติดตาม"

การตีพิมพ์รายงานพิเศษ

ดาวสยามมีการนำเสนอรายงานพิเศษไว้เฉพาะในระยะแรก แต่ได้งดไปตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2533 เฉลี่ยแล้วคิดเป็นพื้นที่รวมภาพ 5.66 ตารางนิ้วหรือร้อยละ 1.66 ลักษณะและเนื้อหาของรายงานพิเศษมีดังต่อไปนี้

รูปลักษณ์ เป็นสี่เหลี่ยมทั้งแนวตั้งและแนวนอน ขนาดหลากหลายตั้งแต่ $6 \times 2\frac{1}{2}$ นิ้วและ 6×10 นิ้ว ล้อมกรอบด้วยสีเส้นและลวดลาย มีส่วนประกอบคล้ายข่าว คือ หัวข่าวและเนื้อข่าว บางฉบับอาจมีภาพ ลักษณะการพาดหัวไม่แตกต่างจากข่าวนัก จนอาจทำให้เข้าใจว่าเป็นข่าว

เนื้อที่ส่วนใหญ่ในหน้าหนึ่งเป็นหัวข่าวและภาพ จึงนำเสนอเนื้อหาได้ไม่มากนักประมาณ ร้อยละ 8.42 เท่านั้น ที่เหลือจึงต้องนำเสนอในหน้าต่อ

ตำแหน่งของรายงานพิเศษไม่คงที่ และอยู่ได้ทุกบริเวณในหน้าของหนังสือพิมพ์

เนื้อหา รายงานพิเศษของดาวสยามมีเนื้อหาที่หลากหลาย เช่น อาชญากรรม การศึกษาและบันเทิง ส่วนใหญ่เป็นข่าวรองที่ไม่ได้ตีพิมพ์เป็นข่าว เช่น โครงการความรู้สู่เยาวชน โดยกรมตำรวจ การประกวดมิสน้องทอง และการจับโจรที่ภาคใต้ มีการระบุชื่อผู้เขียนไว้ท้ายเนื้อหาทุกครั้ง โดยเปลี่ยนไปตามประเภทเนื้อหา

ลักษณะหัวข่าว

ดาวสยามเป็นหนังสือพิมพ์ที่เน้นหัวข่าวเช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์รายวันที่มีการจัดหน้าแบบละครสัตว์ โดยนำเสนอหัวข่าวเป็นอันดับสอง มีเนื้อที่โดยเฉลี่ย 105.02 ตารางนิ้วหรือ ร้อยละ 30.78 จำนวนขึ้นเฉลี่ยประมาณ 8 ขึ้นต่อฉบับ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. หัวข่าวจำแนกตามลักษณะและลำดับความสำคัญ จำแนกได้เป็น 3 ประเภท คือ หัวข่าวยักษ์หรือหัวข่าวใหญ่* คือ หัวข่าวที่มีการตีพิมพ์เป็นพื้นที่ขนาดใหญ่สำหรับข่าวเด่นประจำฉบับ ใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่กว่าหัวข่าวอื่น ๆ แต่ผสมผสานกับตัวอักษรขนาดเล็ก หัวข่าวธรรมดา คือ หัวข่าวที่มีขนาดตัวอักษรตั้งแต่ 60-84 พอยต์ นิยมใช้ขาดหัวไว้ในหน้าหนึ่งหรือพิมพ์ค่อนข้างมาก หัวข่าวเล็ก เป็นหัวข่าวที่อยู่ในกรอบเดียวกับเนื้อหาข่าวโดยเป็นได้ทั้งหัวข่าวหลักหรือหัวข่าวรับ

หัวข่าวทั้ง 3 ขนาดมีรายละเอียดตามตารางที่ 14 นี้

* เนื่องจากหัวข่าวขนาดยักษ์และขนาดใหญ่ของดาวสยามมีลักษณะคล้ายกันมาก ทั้งขนาดตัวอักษร รูปวาง ลักษณะ และตำแหน่งอยู่เหนือหรือทับครึ่ง

ตารางที่ 14 หัวข่าวจำแนกตามลักษณะและลำดับความสำคัญของดาวสยาม

ประเภทหัวข่าว	ความถี่	ขนาด	จำนวนคอลัมน์	จำนวนบรรทัด	ขนาดตัวอักษร	การใช้สีสັນ	ตำแหน่ง
หัวข่าวอักษร หัวข่าวใหญ่	1-2 ชั้นต่อ ฉบับ	กรอบหลายขนาด ตั้งแต่เล็กสุด คือ 6x3 นิ้ว จนถึง ขนาดใหญ่เต็มหน้า หนังสือพิมพ์	5-12 คอลัมน์ ส่วนใหญ่เป็นขนาด 7 และ 12 คอลัมน์ หรือเต็มหน้า	1-3 บรรทัด ส่วนใหญ่เป็น 2 บรรทัด	ตัวอักษรหลากหลาย ตั้งแต่ 54- 204 พอยต์ ส่วนใหญ่นิยมขนาด 108-144 พอยต์ อาจมีการใช้ตัวอักษรเป็นสีด้วย	1. พิมพ์กรอบ ใช้ทั้งพินคำและสีสັນ 2. พินขาว ล้อมกรอบด้วยเส้นสีคำและ สีสັນ 3. การเล่นลวดลายต่าง ๆ เช่น พิน ขาวครึ่ง ชมพูครึ่ง	เหนือรอตพับครึ่ง
หัวข่าวธรรมดา	1-5 ชั้นต่อ ฉบับ ส่วนใหญ่ 3-4 ชั้นต่อฉบับ	1. แบบบรรทัดเดียว กว้าง 4-9 นิ้ว 2. แบบ 2 บรรทัด กว้าง 2-8 นิ้ว สูง 2 นิ้ว 3. แบบ 3 บรรทัด ขนาด 2x3 นิ้ว	1. 4-8 คอลัมน์ 2. 2-7 คอลัมน์ 3. 2 คอลัมน์	1. 1 บรรทัด 2. 2 บรรทัด 3. 3 บรรทัด	ขนาดตัวอักษร 54-84 พอยต์ ส่วนใหญ่ 60-72 พอยต์	1. พินขาว ล้อมกรอบสีชมพูหรือฟ้าสลับ กันไป 2. พินสี คือ ชมพู ฟ้า เทา 3. พินลายสกรีน หรือ คาซ่า	ตำแหน่งทุกบริเวณใน หน้าของหนังสือพิมพ์
หัวข่าวเล็ก	7-9 ชั้นต่อ ฉบับ	ขนาด 1x1 นิ้ว - 5x3 นิ้ว	1-2-3-4คอลัมน์ ข่าวเด่น 3-4 คอลัมน์	2-3-4บรรทัด	ตัวอักษรมีเพียง 30-36 พอยต์	พินขาวหรือพินสี	ตำแหน่งทุกส่วนใน หน้าของหนังสือพิมพ์

2. หัวข่าวจำแนกตามรูปแบบ

2.1 หัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบมีหลายบรรทัด (special crossline) ดาวสยามใช้หัวข่าวประเภทนี้มากที่สุดเช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ คือ จำนวนขึ้นประมาณร้อยละ 79.72 และเนื้อที่ร้อยละ 57.58 มีจำนวนตั้งแต่ 2-4 บรรทัดและใช้กับหัวข่าวทุกขนาดใช้ตัวอักษรหลายขนาด

2.2 หัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบบรรทัดเดียว (crossline) ดาวสยามใช้พวกหัวข่าวรูปแบบนี้กับหัวข่าวธรรมดาเพียงชนิดเดียว จึงมีไม่มาก จำนวนขึ้นประมาณร้อยละ 14.69 และเนื้อที่ร้อยละ 13.02

2.3 หัวข่าวยักษ์เต็มหน้า (banner) ดาวสยามใช้หัวข่าวชนิดนี้ค่อนข้างมากเป็นจำนวนขึ้นร้อยละ 2.80 และเนื้อที่ร้อยละ 16.89 โดยใช้กับหัวข่าวยักษ์อยู่เป็นประจำ หัวข่าวยักษ์เต็มหน้าในหน้าแรกนั้นมีทั้งที่เป็นพื้นดำ พื้นขาวและพื้นสีต่าง ๆ ตำแหน่งอยู่ทั้งส่วนบนสุดและบริเวณรอยพับครึ่ง

2.4 หัวข่าวแบบเสมอนหน้า (flush left) ปกติแล้วดาวสยามนิยมพวกหัวข่าวแบบเต็มคอลัมน์ แต่การจัดหน้าในบางครั้งจำเป็นต้องพิมพ์องค์ประกอบอื่น ๆ แทรกหัวข่าว ดังนั้น ฝ่ายจัดหน้าจึงจำเป็นต้องเสนอหัวข่าวให้เสมอกันในด้านใดด้านหนึ่ง หัวข่าวประเภทนี้มีพบเห็นในหน้าแรกของดาวสยามไม่มากนัก คือ จำนวนขึ้นประมาณร้อยละ 0.70 และเนื้อที่ร้อยละ 0.63

2.5 หัวข่าวแบบเสมอนหลัง (flush right) ดาวสยามพวกหัวข่าวรูปแบบนี้ไม่มากนัก เฉพาะเมื่อมีองค์ประกอบอื่น ๆ เข้ามาแทรก เป็นจำนวนขึ้นร้อยละ 0.70 และเนื้อที่ 6.16

2.6 หัวข่าวแบบบรรทัดเดียวบนสุด (skyline) ไม่นิยมใช้เช่นกัน มีจำนวนขึ้นประมาณร้อยละ 0.70 และเนื้อที่ร้อยละ 2.43

2.7 หัวข่าวพิเศษหรือแบบผสมผสาน เป็นหัวข่าวที่เกิดจากองค์ประกอบอื่นแทรกเข้าไปในคอลัมน์ของหัวข่าว หรือเมื่อหนังสือพิมพ์มีเนื้อที่ในการตีพิมพ์ค่อนข้างจำกัด จนทำให้หัวข่าวมีลักษณะที่แปลกไป มีน้อยมาก คือ จำนวนขึ้นร้อยละ 0.70 และเนื้อที่ร้อยละ 3.29

3. คำระบุหน้าต่อและหัวข่าวต่อ มีลักษณะดังนี้

คำระบุหน้าต่อ ใช้คำว่า "อ่านต่อหน้า" เป็นตัวเอชนขนาดเล็กกว่าบรรณานำ มีดาวห้าแฉกนำหน้า ตำแหน่งอยู่บรรทัดเดียวกับเนื้อข่าว ยกเว้นถ้าเป็นกรอบขนาด 1 คอลัมน์ จึงขึ้นบรรทัดใหม่

หัวข่าวต่อ ดาวสยามเลือกคำที่เป็นหัวข่าวต่อเป็น 2 ชนิด คือ

1. นำคำ 2-5 พยางค์แรกของหัวข่าวหลัก โดยต้องมีความหมายหลักที่สื่อข่าวได้ อย่าง เช่น น้ำชาติดใจ พ่อแม่แค่น สข.โต้แผลก
2. สรุปความหมายหลักของข่าว เช่น "เยอรมัน" จากข่าวฟุตบอลโลก

4. ประเภทเนื้อหาของหัวข่าว จากการวัดเนื้อที่หัวข่าวในหน้าแรกของดาวสยาม พบว่า มีหัวข่าวประเภทการเมืองมากที่สุด คือ 502.36 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 39.86) รองลงมา ได้แก่ หัวข่าวประเภทอาชญากรรม คิดเป็นเนื้อที่ 281.98 ตารางนิ้วหรือร้อยละ 22.37 แต่จากการนับจำนวนขึ้น พบว่า หัวข่าวทั้ง 2 ประเภทมีปริมาณใกล้เคียงกัน คือ หัวข่าวการเมือง มี 31 ขึ้น (ร้อยละ 32.29) และหัวข่าวอาชญากรรมมีจำนวน 30 ขึ้น (ร้อยละ 31.25)

การเสนอบรรณานำและเนื้อข่าว

ดาวสยามเป็นหนังสือพิมพ์ฉบับที่นำเสนอเนื้อที่ข่าวในหน้าหนึ่งไว้น้อยมาก คือ โดยเฉลี่ย 20.02 ตารางนิ้วต่อฉบับหรือร้อยละ 5.87 แต่มีจำนวนข่าวถึง 8 ข่าว ดังนั้นข่าวแต่ละชิ้นมีพื้นที่ในหน้าหนึ่งเพียง 2.50 ตารางนิ้วเท่านั้น

กรอบพื้นที่ข่าวของดาวสยามในหน้าหนึ่งแบ่งออกได้เป็นขนาด 1-2-3-4 คอลัมน์ โดยมีการอบขนาด 1-2 คอลัมน์ปรากฏในหน้าหนึ่งมากที่สุด ส่วนกรอบขนาด 3-4 คอลัมน์มีเพียงฉบับละ 1 ขึ้นเท่านั้น

กรอบพื้นที่ข่าวเด่นประจำฉบับของดาวสยามมีทั้งพื้นขาวและพื้นสี

ความยาวของข่าวและการต่อข่าว ดาวสยามนำเสนอข่าวแต่ละชิ้นในความยาวที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับประเด็นของข่าว ข่าวสั้นที่สุดมีความยาวเพียง 18.30 ตารางนิ้ว และยาวที่สุดมีเนื้อที่ถึง 305 ตารางนิ้ว โดยทั่วไป มีความยาวประมาณ 20-40 ตารางนิ้ว

ในการเสนอข่าวของดาวสยามพบว่า ข่าวการเมืองมีการแยกประเด็นข่าวออกเป็นหลายชิ้น แต่ในบางครั้งก็มีการผสมข่าวที่ไม่เกี่ยวข้องกันมารวมได้ เช่น ปัญหาเรือที่ทางกองทัพเรือซื้อจากจีนได้นำมารวมไว้เป็นข่าวเดียวกับงานกองทัพเรือ

สำหรับการต่อข่าว ดาวสยามนำเสนอข่าวไว้ในหน้าหนึ่งเป็นปริมาณเนื้อที่น้อยมากคือ ร้อยละ 4.32 จากความยาวของข่าวทั้งหมด ข่าวที่เหลือจึงต้องนำเสนอในหน้าต่อ การต่อข่าวของดาวสยามมีระเบียบอยู่มากคือ ข่าวส่วนใหญ่ต่อเพียงหน้าเดียว ข่าวที่มีหน้าต่อถึง 2 หน้ามีเพียงร้อยละ 13.54 และไม่มีข่าวที่ต้องเสนอในหน้าต่อถึง 3 หน้าเลย ดังตารางที่ 15

หน้าต่อข่าว	จำนวนชิ้น	ร้อยละ
หน้า 2	17	15.74
หน้ารองสุดท้าย	56	51.85
หน้าสุดท้าย	35	32.41

ตารางที่ 15 การต่อข่าวของดาวสยาม

ในการเลือกหน้าต่อข่าวนั้น พบว่า ดาวสยามพิจารณาความสะดวกของผู้อ่านเป็นเกณฑ์สำคัญ โดยเลือกพิมพ์หน้าต่อข่าวเพียง 3 หน้าเท่านั้น คือ หน้าถัดจากหน้าหนึ่ง หน้ารองสุดท้าย และหน้าสุดท้าย โดยไม่ต่อข่าวในหน้ากลางเลย หน้าที่น่าสนใจต่อข่าวมากที่สุด คือ หน้ารองสุดท้าย เพราะถูกกำหนดให้เป็นหน้าต่อข่าวโดยเฉพาะและมีการระบุไว้หวักระดาศว่า "หน้าต่อ" หน้าที่ใช้พิมพ์ข่าวต่อรองลงมา คือ หน้าสุดท้าย ในหน้าสุดท้ายและหน้า 2 มีคอลัมน์ประจำฉบับตีพิมพ์เป็นประจำ ข่าวต่อจึงต้องนำเสนอในหน้ารองสุดท้ายเป็นส่วนใหญ่

ประเภทเนื้อหาของตัวข่าว เมื่อวัดเนื้อที่ของเนื้อหาข่าวทั้งหมดที่ตีพิมพ์ในหน้าแรก พบว่า ดาวสยามเสนอข่าวการเมืองมากที่สุด คือ 86.23 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 35.90) รองลงมาคือ ข่าวอาชญากรรมมีเนื้อที่ 67.22 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 27.98) ซึ่งใกล้เคียงกับข่าวการเมือง

ในการนับจำนวนขึ้น พบว่า มีการเสนอข่าวการเมืองใกล้เคียงกับข่าวอาชญากรรม โดยข่าวการเมือง 31 ชิ้น (ร้อยละ 32.29) และข่าวอาชญากรรม 30 ชิ้น (ร้อยละ 31.25) ดาวสยามนิยมแยกข่าวการเมืองเป็นหลายข่าวตามประเด็นของข่าวมากกว่ารวมไว้เป็นข่าวการเมืองเพียงชิ้นเดียว เช่น ข่าวควบคุมการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์นำเสนอแยกจากข่าวการเรียกร้องให้ยกเลิก พร.42

การใช้ภาพ

ดาวสยามให้ความสำคัญกับภาพในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์มากที่สุดโดยเฉลี่ยนำเสนอเป็นเนื้อที่ 131.53 ตารางนิ้วต่อฉบับ หรือจำนวน 6 ภาพต่อฉบับ (ค่าเฉลี่ย 6.5) ภาพที่ได้รับการนำเสนอในหน้าหนึ่งของดาวสยามแตกต่างจากหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ อยู่บ้าง เพราะมีทั้งภาพขาวดำและภาพสี

1. วัตถุประสงค์ของภาพ

1.1 ภาพข่าวหรือภาพเป็นข่าว ดาวสยามตีพิมพ์ภาพข่าวโดยไม่มีข่าวในหน้าหนึ่งถึงร้อยละ 24.36 มีการตีพิมพ์เป็นทั้งภาพขาวดำและภาพสี

1.2 ภาพประกอบข่าว ภาพชนิดนี้นำเสนอในหน้าหนึ่งของดาวสยามมากที่สุดคือ ร้อยละ 73.08 มีทั้งภาพขาวดำและภาพสี

1.3 ภาพประกอบสารคดี ได้รับการตีพิมพ์น้อยมากเพียงร้อยละ 2.56 เท่านั้น เพราะดาวสยามนำเสนอรายงานพิเศษเป็นเพียงบางฉบับ และบางครั้งไม่มีภาพประกอบ

2. ประเภทของภาพ ภาพในหน้าหนึ่งของดาวสยามมีลักษณะดังนี้

2.1 ภาพ ที่เกิดเหตุหรือภาพเหตุการณ์ ดาวสยามตีพิมพ์ภาพประเภทนี้มากที่สุดถึงร้อยละ 82.05 เป็นทั้งภาพประกอบข่าว ภาพข่าว และภาพประกอบรายงานพิเศษ

2.2 ภาพที่ต้องเตรียมไว้ล่วงหน้า ส่วนใหญ่เป็นภาพบุคคล ดาวสยามตีพิมพ์ภาพประเภทนี้ไม่มากนักประมาณร้อยละ 17.95 และมีเฉพาะภาพประกอบข่าวเท่านั้น

ดาวสยามนำเสนอภาพ 2 ชนิดตามข้างต้นเท่านั้น และไม่มีภาพกราฟิกเลย

3. รูปร่างและขนาดของภาพ ภาพในหน้าหนึ่งของดาวสยามมี 4 ลักษณะ คือ

3.1 ภาพแนวนอน ดาวสยามตีพิมพ์ภาพในลักษณะนี้มากที่สุดถึงร้อยละ 46.51 มีหลายขนาด ขนาดเล็กสุด คือ 3×2 นิ้ว และขนาด 8×4 นิ้วเป็นขนาดใหญ่ที่สุด อย่างไรก็ตามพบว่าขนาดที่นิยมตีพิมพ์มากที่สุด คือ ขนาด 5×3 นิ้ว

3.2 ภาพแนวตั้ง ฝ่ายจัดหน้าคัดเลือกภาพที่มีรูปร่างแนวตั้งเป็นอันดับรองจากภาพแนวนอน โดยตีพิมพ์ประมาณร้อยละ 45.35 มีหลากหลายขนาด ตั้งแต่เล็กสุด 1×3 นิ้ว ถึงขนาดใหญ่สุด 7×8 นิ้ว ขนาดที่ตีพิมพ์บ่อยที่สุด คือ 2×3 นิ้ว

3.3 ภาพจัตุรัส มีการนำเสนอในหน้าหนึ่งของดาวสยามบ้างแต่ไม่มากนัก คือ ประมาณร้อยละ 4.65 ขนาดภาพจัตุรัสที่ตีพิมพ์มีเพียง 2 ขนาด คือ 4×4 และ 5×5 นิ้ว

3.4 ภาพตัดส่วน มีในหน้าหนึ่งของดาวสยามน้อยมาก ประมาณร้อยละ 3.46 ลักษณะของภาพตัดส่วนนั้นนำภาพมาตัดตามส่วนหรือมาจัดซ้อนเหลื่อมกันบ้าง ดาวสยามใช้ภาพตัดส่วนกับข่าวเด่นประจำฉบับเท่านั้น

4. ลักษณะการใช้ภาพ ฝ่ายจัดหน้านำเสนอภาพในหน้าหนึ่งดังนี้

4.1 ภาพเดี่ยว ใช้มากที่สุดประมาณร้อยละ 84.62 เป็นภาพถ่ายทั่วไป

4.2 ภาพซ้อนหรือภาพชุด มีพบในหน้าหนึ่งของดาวสยามอยู่บ้าง ส่วนใหญ่เป็นภาพชุดมากกว่าภาพซ้อน มีทั้งภาพขาวดำและภาพสี

5. ตำแหน่งของภาพ ภาพในหน้าหนึ่งของดาวสยามมีตำแหน่งอยู่ได้ทุกบริเวณของหนังสือพิมพ์ โดยไม่จำเป็นต้องอยู่เหนือหรือใต้องค์ประกอบอื่นใดบ้าง อาจมีการตีภาพแทรกในพื้นที่ของหัวข่าว

สำหรับตำแหน่งของภาพประกอบข่าว พบว่า ดาวสยามตีพิมพ์ภาพอยู่ใกล้กับตัวข่าวมากประมาณร้อยละ 58.97 จากจำนวนภาพประกอบข่าวทั้งหมด ลักษณะตำแหน่งของภาพอยู่ชิดกับเนื้อข่าว ทั้งบน ใต้ หรือด้านข้างของภาพ

โดยสรุปแล้ว ภาพในหน้าหนึ่งของดาวสยามไม่นิยมเล่นลวดลายและสีฉูดฉาด แต่เน้นการเสนอภาพไว้หลายภาพ ข่าวส่วนใหญ่มีภาพประกอบข่าวเพียง 1 ภาพ แต่อาจมี 2-4 ภาพ

6. คำอธิบายภาพ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท

(1) ident line คือ การระบุเฉพาะชื่อหรือตำแหน่งของบุคคลในภาพ โดย

ระบุทั้งชื่อ นามสกุล และยศ หรือระบุตำแหน่งไว้ด้วยก็ได้

(2) compree การอธิบายอย่างละเอียดทุกอย่างตามเหตุการณ์
อย่างไรก็ตาม มีบางภาพที่ไม่มีคำอธิบายภาพ

ลักษณะและตำแหน่งคำอธิบายของภาพ มี 3 ลักษณะ คือ

(1) คำอธิบายภาพที่เป็นแนวยาวใต้ภาพ มีความยาวเท่ากับภาพ มีพื้นขาวและ
สีส้ม

(2) คำอธิบายภาพที่มีตำแหน่งด้านข้างของภาพ เป็นกรอบขนาด 1 คอลัมน์.
ตำแหน่งอยู่มุมล่างด้านใดด้านหนึ่งหรือข้างใดข้างหนึ่ง ลักษณะมีทั้งพื้นขาวล้อมกรอบด้วยสีและ
พื้นสีส้มต่าง ๆ เช่น เหลือง ฟ้า ชมพู

(3) คำอธิบายภาพที่อยู่ในภาพ มีไม่มากนัก ใช้เฉพาะเมื่อหน้าหนึ่งหนาแน่น

การเขียนคำอธิบายภาพ มีส่วนประกอบเพียง 2 ส่วนเท่านั้น คือ

(1) หัวเรื่อง เป็นคำสั้น ๆ เพียง 2-3 พยางค์เพื่อสรุปใจความสำคัญของ
ภาพ เช่น แก้วเขมร รอบตัดเชือก ขอล้วน ตัวการ ใช้ตัวอักษรเป็นตัวเข้มใหญ่กว่าคำอธิบาย

(2) คำอธิบาย ใช้ตัวอักษรเล็กกว่าหัวเรื่อง

คำอธิบายภาพของดาวสยามนิยมใช้เพียงตัวพิมพ์แต่เพียงอย่างเดียว

7. ประเภทเนื้อหาภาพ ดาวสยามเสนอภาพการเมืองมากที่สุดคือ 501.00
ตารางนิ้ว (ร้อยละ 32.88) จำนวน 38 ภาพ (ร้อยละ 43.68) และข่าวอาชญากรรมเป็น
อันดับสอง คือ 296.90 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 19.49) หรือจำนวน 14 ภาพ (ร้อยละ 16.09)

องค์ประกอบอื่น

นอกจากองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ยังมีประเภทอื่น ๆ อีก คือ

1. กรอบสีด้านซ้ายของกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม ใช้พื้นสีชมพูบานเย็นตลอด
ตัวอักษรเป็นสีขาว ปกติระบุไว้ว่า "หลากสี 4 บาท" แต่เปลี่ยนไปเมื่อมีข่าวเด่น เช่น
บอลโลก 90 เป็นต้น กรอบพิเศษชนิดนี้ไม่ได้นำเสนอเป็นประจำทุกฉบับ

2. ฉบับที่มีการออกผลสลากออมสินหรืออื่น ๆ ฝ่ายจัดหน้าระบุไว้ในหน้าหนึ่งด้วย
โดยตีพิมพ์เป็นกรอบสีที่เปลี่ยนแปลงไปทุกฉบับ

เคลนิวัส

เคลนิวัสเป็นหนังสือพิมพ์รายวันที่มีผู้อ่านนิยมเป็นอันดับรองจากไทยรัฐ มีขนาดเล็กกว่าเพียงเล็กน้อย คือ ความกว้างเท่ากัน แต่ความยาวของหน้าเพียง 21 นิ้ว ตีพิมพ์จำหน่ายวันละ 2 กรอบ คือ กรอบเช้าและกรอบบ่าย มีจำนวนหน้าไม่แน่นอนตั้งแต่ 24-32 หน้า โดยระบุไว้ในหน้าหนึ่งทุกฉบับ เคลนิวัสได้แบ่งหนังสือพิมพ์ออกเป็น 2 ส่วนคล้ายกับหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษ คือ

ส่วนที่ 1 ประกอบด้วยข่าว บทบรรณาธิการ และโฆษณา จำนวนหน้ามีตั้งแต่ 12-16 หน้า

ส่วนที่ 2 หน้าแรกของส่วนที่ 2 เป็นหน้าข่าวกีฬา ส่วนหน้าในเป็นเนื้อหาอื่น ๆ เช่น นวนิยาย บันเทิง สังคม ฯลฯ

ภาพรวมทั่วไปของหน้าหนึ่ง

องค์ประกอบ เคลนิวัสให้เนื้อที่กับภาพและพาดหัวข่าวมากที่สุดเหมือนไทยรัฐ คือ เนื้อที่ของภาพประมาณ 122.57 ตารางนิ้วต่อฉบับ หรือร้อยละ 37.66 จากปริมาณเนื้อที่ในหน้าแรก อันดับรองลงมาได้แก่ พาดหัวข่าว มีเนื้อที่ใกล้เคียงกัน คือ 119.62 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 36.75 นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ อีก คือ หัวหนังสือ ช่องว่าง รายงานพิเศษ กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม โฆษณา รายงานพิเศษ และอื่น ๆ แต่ไม่มีการตีพิมพ์คอลัมน์ประจำในหน้าหนึ่งของเคลนิวัสเลย ตามตารางที่ 16

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 ปริมาณเนื้อที่และความถี่เฉลี่ยต่อฉบับขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีใน
หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์

ประเภทขององค์ประกอบ	เนื้อที่		ความถี่
	ตารางนิ้ว	ร้อยละ	จำนวนชิ้น
1. หัวหนังสือ	12.50	3.84	1
2. ช่องว่าง	33.13	10.18	-
3. พาดหัวข่าว	119.62	36.75	10.25
4. บรรณานำและเนื้อข่าว	16.92	5.20	10.25
5. ภาพ	122.57	37.66	5.50
6. รายงานพิเศษ (รวมภาพ)	16.37	5.03	0.75
7. คอลัมน์ประจำ	-	-	-
8. โฆษณา	-	-	-
9. กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม	8.31	2.55	0.92
10. อื่น ๆ	2.14	0.65	0.16
รวม	325.50	100.00	

เนื้อหา ประเภทเนื้อหาที่เคลือบสีน้ำเงินในหน้าหนึ่งมากเป็นอันดับหนึ่ง พบว่า จำนวนชั้นของเนื้อหาการเมืองเท่ากับอาชญากรรม คือ ประเภทละ 64 ชั้น (ร้อยละ 30.77) แต่ถ้าวัดเนื้อที่แล้ว พบว่า เนื้อหาการเมืองมีเนื้อที่มากที่สุด คือ 1,008.58 ตารางนิ้ว (ร้อยละ (31.20) รองลงมาได้แก่ อาชญากรรม มีเนื้อที่ 798.79 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 24.71) สำหรับประเภทเนื้อหาอื่น ๆ มีการตีพิมพ์ไม่มากนักทั้งจำนวนชั้นและเนื้อที่ คือ น้อยกว่าร้อยละ 10 ส่วนเนื้อหาที่ไม่มีนิยามตีพิมพ์เลย คือ แรงงาน การเกษตรและอุตสาหกรรม การต่างประเทศ ดินฟ้าอากาศ และศิลปะวัฒนธรรม ตามตารางที่ 17 และ 18

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17. ความถี่ (จำนวนชิ้น) ของเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ที่นำเสนอในหน้าหนึ่งของ
 เฉลิมวิาสตร์ ช่วง 1 กรกฎาคม 2533 - 30 มิถุนายน 2534

ประเภทเนื้อหา	รูปแบบการนำเสนอ						รวม	
	ตัวข่าว	บรรณา เนื้อหา	ภาพ	รายงาน พิเศษ	คอลัมน์ ประจำ	อื่น ๆ	จำนวนชิ้น	ร้อยละ
ข่าวரசสำนัก	-	-	1	-	-	-	1	0.48
การเมือง	27	-	35	2	-	-	64	30.77
เศรษฐกิจ	3	-	-	-	-	-	3	1.44
การสงคราม	5	-	4	-	-	-	9	4.33
แรงงาน	-	-	-	-	-	-	-	-
การเกษตรและอุตสาหกรรม	-	-	-	-	-	-	-	-
การค้าต่างประเทศ	-	-	-	-	-	-	-	-
การศึกษา	2	-	-	-	-	-	2	0.96
สาธารณสุข	49	-	15	-	-	-	64	30.77
สังคมและบุคคล	1	-	5	-	-	-	6	2.88
ปักษะชีวิต	-	-	-	1	-	-	1	0.48
กีฬา	4	-	2	1	-	-	7	3.37
อุบัติเหตุและภัยพิบัติ	18	-	8	2	-	-	28	13.46
ราชการและสาธารณกิจ	4	-	3	-	-	-	7	3.37
คินฟ้าอากาศ	-	-	-	-	-	-	-	-
ศิลปะวัฒนธรรม	-	-	-	-	-	-	-	-
บันเทิง	1	-	-	-	-	-	1	0.48
วิทยาการและเทคโนโลยี	-	-	-	1	-	-	1	0.48
การแพทย์และสาธารณสุข	1	-	-	-	-	-	1	0.48
สิ่งแวดล้อม	4	-	3	-	-	-	7	3.37
เรื่องประหลาด ไสยศาสตร์ ปาฏิหาริย์	-	-	-	1	-	-	1	0.48
อื่น ๆ	4	-	-	1	-	-	5	2.40
รวม	123	-	76	9	-	-	208	100

รูปแบบการจัดหน้า*

เคลนิวัสส์เป็นหนังสือพิมพ์ที่เน้นภาพ พาดหัวข่าวและสีสັນในทุกตำแหน่งของหน้า ตามการจัดหน้าแบบละครสัตว์ โดยทุกส่วนมีความสำคัญเท่ากันหมด ดังจะเห็นได้จากตำแหน่งการวางตำแหน่งของข่าวเด่นที่ตีพิมพ์ไว้ในช่วงล่างสุดของหน้าเสมอ ในขณะที่ข่าวย่อยอยู่เหนือข่าวเด่น

นอกจากนี้ตำแหน่งของหัวข่าวและเนื้อข่าวมีลักษณะกระจัดกระจาย ไม่ได้ยึดติดกัน บางครั้งตำแหน่งอยู่ห่างกันมากจากช่วงบนสุดถึงช่วงล่างสุด โดยเฉพาะหัวข่าวยักษ์ที่อยู่เหนือรอยพับครึ่ง แต่ตัวข่าวอยู่ส่วนล่างสุดของหน้า หรือตำแหน่งภาพที่ไม่ติดกับหัวข่าวหรือตัวข่าวเลย ทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสนอยู่เสมอว่า ภาพที่ตีพิมพ์ใช้ประกอบข่าวใด ลักษณะเช่นนี้ทำให้หน้าหนึ่งของเคลนิวัสส์ไม่เป็นระเบียบเป็นอย่างยิ่ง

แนวโน้มที่เคลนิวัสส์จะเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดหน้าหนึ่งคงเป็นไปได้น้อย เพราะแม้แต่ในช่วงสงครามอ่าวเปอร์เซียที่หนังสือพิมพ์เกือบทุกฉบับมาจัดหน้าแบบเน้นสีสັນและลวดลายกันอย่างเต็มที่ แต่เคลนิวัสส์ไม่มีการเปลี่ยนแปลง แม้แต่การผสมผสานกับการจัดหน้ารูปแบบอื่น ๆ ก็คงเป็นไปได้ยากเช่นกัน

ลักษณะหัวหนังสือพิมพ์

หัวหนังสือพิมพ์ของเคลนิวัสส์อยู่ในกรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาด 6x2 นิ้ว มีส่วนประกอบเพียงชื่อหนังสือพิมพ์และข้อมูลประจำวันเท่านั้น มีลักษณะดังนี้

ภาพที่ 17 ลักษณะหัวหนังสือพิมพ์ของเคลนิวัสส์

* ภาพประกอบในภาคผนวก

ชื่อหนังสือพิมพ์ ชื่อ "เดลินิวส์" เป็นตัวอักษรแบบประดิษฐ์สี่มุม สูงขนาด $\frac{3}{4}$ นิ้ว มีตัวภาษาอังกฤษว่า "DAILY NEWS" ขนาดเล็ก และฉบับประจำวันจันทร์มีข้อความว่า "แก้วันจันทร์" ตีพิมพ์ไว้ด้วย

ข้อมูลประจำวัน เป็นแนวข่าวตลอดส่วนล่างของกรอบและอยู่ใต้ชื่อหนังสือพิมพ์ โดยระบุฉบับที่ วันเดือนปี และราคา ตีพิมพ์บนพื้นขาว

ตำแหน่งของหัวหนังสือพิมพ์ เดลินิวส์ เปลี่ยนแปลงตำแหน่งของหัวหนังสือพิมพ์อยู่เสมอ แต่เป็นบริเวณช่วงบนของหน้าหนังสือพิมพ์ ส่วนใหญ่เป็นบริเวณซ้ายบนสุดและซ้ายบน แต่ไม่นิยมตีพิมพ์ช่วงแนวกลางใกล้รอยพับครึ่งของหนังสือพิมพ์นัก

การแบ่งคอลัมน์

เดลินิวส์มีการแบ่งคอลัมน์ในหน้าแรกคล้ายกับไทยรัฐมาก คือ แบ่งเป็น 12 คอลัมน์ กว้างคอลัมน์ละ 1.18 นิ้ว ลักษณะคอลัมน์ไม่เป็นแนวอย่างชัดเจน ดังนั้น การแบ่งคอลัมน์ของเดลินิวส์จึงมีไว้เพื่อช่วยกำหนดขอบเขตพื้นที่พิมพ์ของเนื้อหาเท่านั้น โดยใช้ร่วมกับสี และเส้น และยังใช้เพื่อช่วยในการจัดหน้าได้ง่ายขึ้นเช่นกรอบหัวหนังสือพิมพ์อีกด้วย เช่น กรอบตัวข่าวเด่น มีขนาด 3 คอลัมน์ เป็นต้น

การใช้ช่องว่าง

เดลินิวส์เป็นหนังสือพิมพ์ที่ให้ความสำคัญกับช่องว่างน้อย โดยขอบบนกว้าง $\frac{1}{2}$ นิ้ว ขอบอื่นกว้างเพียงด้านละ $\frac{3}{8}$ นิ้วเท่านั้น แต่กลับเพิ่มความหนาแน่นให้มากขึ้น โดยพิมพ์ข้อความลงในช่องว่างเป็นประจำ คือ บริเวณขอบซ้ายระยะบวันเดือนปีเป็นตัวเลขไว้ว่า 19-8-33 ถ้าเป็นวันที่ตรงกับวันออกสลากออมสินหรือสลากกินแบ่งรัฐบาล มีข้อความตีพิมพ์คือทำข่าวว่า "ตรวจผลสลากออมสิน หน้า 2" และขอบขวามีดาวระบุดกรอบไว้ด้วย

ด้วยเหตุนี้ หน้าหนึ่งของเดลินิวส์จึงหนาแน่นมาก สรุปสาเหตุได้ดังนี้

1. เดลินิวส์ไม่แบ่งหน้ากระดาษเป็นแนวคอลัมน์อย่างชัดเจน ทำให้ไม่มีช่องว่างระหว่างแนวคอลัมน์ต่าง ๆ
2. เดลินิวส์ใช้พื้นเป็นสีเส้นต่าง ๆ ค่อนข้างมาก
3. เดลินิวส์กำหนดระยะห่างไว้น้อย เช่น คำระบุหน้าตีพิมพ์ไว้บรรทัดเดียวกับเนื้อข่าว โดยขึ้นบรรทัดใหม่ต่อเมื่อเป็นกรอบข่าวขนาด 1 คอลัมน์

การแบ่งขอบเขตเนื้อหา

เคลวินสันิยมใช้สีพื้นและเส้นลักษณะต่าง ๆ เพื่อแบ่งขอบเขตเนื้อหา โดยไม่มีการใช้ช่องว่างระหว่างคอลัมน์เลย มีลักษณะดังนี้

1. เส้น การใช้เส้นเพื่อแบ่งขอบเขตของเคลวินสันมีไม่มากนัก สรุปได้ดังนี้
 - 1.1 เส้นบางเดี่ยว มีลักษณะเป็นเส้นบางที่ล้อมกรอบทั้ง 4 ด้าน โดยไม่มีช่วงใดขาดตอน แต่อาจขาดบางด้านไว้ ส่วนใหญ่เป็นสีดำ แต่อาจมีสีชมพูหรือฟ้า
 - 1.2 เส้นบางคู่ เส้นลักษณะนี้มีไม่มากนัก ใช้ล้อมกรอบข่าวขนาด 2 คอลัมน์ ที่เป็นพื้นขาวโดยเฉพาะ
 - 1.3 เส้นหนา มีความหนาประมาณ 2-3 มิลลิเมตร ใช้ล้อมกรอบทั้งสี่ด้าน มักใช้เป็นสีชมพูและสีฟ้ามากกว่าสีดำ อาจมีการใช้เป็นเส้นคู่ด้วย ส่วนใหญ่ใช้กับรายงานพิเศษ
 - 1.4 เส้นลักษณะพิเศษต่าง ๆ นอกจากเส้นลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าว ยังมีเส้นอื่น ๆ อีก เช่น เส้นหนา 5 มิลลิเมตรขนานกับเส้นบาง หรือเส้นล้อมกรอบมีเงา เป็นต้น
2. สีพื้น เคลวินสันใช้สีพื้นช่วยกำหนดขอบเขตเนื้อหามากที่สุด โดยใช้กับองค์ประกอบทุกประเภท มีรายละเอียดดังนี้
 - 2.1 สกรีนดำ คือ สีระดับสีเทาถึงดำ มีการใช้ดังนี้

สกรีนดำ ใช้เฉพาะกับหัวข้อขั้วและกรอบข่าวเด่นประจำขนาด 3 คอลัมน์

เทาอ่อน ความเข้มของสกรีนประมาณ 10-15% ใช้เป็นสีพื้นของกรอบข่าวขนาด 1-2 คอลัมน์นิ้วเท่านั้น
 - 2.2 สีอ่อน ใช้เป็นสีพื้นในหน้าหนึ่งของเคลวินสันมากที่สุด แต่มีเฉพาะสีฟ้าและสีชมพู

การใช้สีสัน

เคลวินสันเน้นสีสันในการจัดหน้าหนึ่งและหน้าใน เช่น หน้ากีฬา อยู่ข้าง มีลักษณะการใช้สีสันของเคลวินสัน ดังนี้

1. ใช้สีชมพูเป็นสีประจำ จนเป็นเอกลักษณ์ของหนังสือพิมพ์ เช่นเดียวกับที่ไทยรัฐ

มีสีเขียวเป็นสีประจำ สีชมพูที่ใช้ในหน้าแรกของมีหลายระดับทั้งเข้มและอ่อน นอกจากนี้ยังได้ใช้สีฟ้ารองจากสีชมพูอีกด้วย

2. เคลลิวาส์ใช้สีอ่อนมากกว่าสีเข้ม
3. การใช้สีสีนในหน้าหนึ่งของเคลลิวาส์มีลักษณะเรียบง่ายกว่าไทยรัฐ เพราะนิยมใช้เป็นสีโดด โดยไม่มีการไล่น้ำหนักสีในหลายระดับนัก (shade) และไม่มีการนำสีมาเล่นลาย
4. เคลลิวาส์ไม่ใช้สีสีนสื่อเพื่อความหมายพิเศษ มีเพียงเฉพาะพื้นคำที่ใช้กับหัวข้อ ยักษ์และกรอบข่าวเด่นประจำฉบับเท่านั้น ทั้งนี้เป็นเพราะตำแหน่งของหัวข้อยักษ์และข่าวเด่นอยู่ห่างกันมาก จึงต้องใช้สีพื้นเหมือนกันเพื่อนั้นความสำคัญ

องค์ประกอบกับการใช้สีสีน เคลลิวาส์ใช้สีสีนกับองค์ประกอบทุกชนิด ดังนี้

1. ใช้เพียงสีเฉพาะของเคลลิวาส์ คือ สีชมพู มีเฉพาะหัวหนังสือพิมพ์
2. เน้นสีสี คือ หัวข่าว กรอบข่าว สีพื้น เส้นล้อมกรอบ คำอธิบาย ราชานพิเศษ

และภาพ

ลักษณะกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม

เคลลิวาส์ตีพิมพ์กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มไว้ในหน้าแรกทุกวัน โดยคงไว้เมื่อมีเนื้อที่จำกัดมาก เฉลี่ยแล้วมีเนื้อที่ประมาณ 8.31 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 2.55 ของเนื้อที่ในหน้าหนึ่งทั้งหมด กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มเป็นครรชนี่เรื่องสังเขป (Summary index) โดยเนื้อหาที่น่าสนใจประจำฉบับนั้น ๆ

รูปลักษณะ เป็นกรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้ง ขนาด 2x3 นิ้ว ล้อมกรอบด้วยเส้นบางสีค่าทุกด้าน พื้นในเป็นสีสีน ช่วงบนระบุจำนวนหน้าของหนังสือพิมพ์ ส่วนล่างเป็นกรอบขนาดเล็กแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม ตามตัวอย่างดังนี้

ภาพที่ 18 ลักษณะกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มของเดลินิวส์

ตำแหน่งของกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มเปลี่ยนแปลงไปทุกฉบับ

การตีพิมพ์รายงานพิเศษ

รายงานพิเศษหรือข่าวเจาะ (scoop) ได้รับความตีพิมพ์ในหน้าแรกของเดลินิวส์ค่อนข้างมาก มีเนื้อที่เฉลี่ยรวมภาพ 16.37 ตารางนิ้วต่อฉบับ หรือร้อยละ 5.03 ของเนื้อที่ในหน้าหนึ่งทั้งหมด การนำเสนอรายงานพิเศษไม่มีกำหนดที่แน่นอนนัก ปกติมีการตีพิมพ์ทุกวัน แต่คงในบางครั้ง

รูปลักษณะ เดลินิวส์เน้นสีสັນและวาดลวดลายกับรายงานพิเศษมาก ขนาดไม่แน่นอน ส่วนใหญ่นิยมขนาด 5x5 นิ้ว มีส่วนประกอบ ดังนี้

- หัวเรื่องหรือหัวข่าว รายงานพิเศษของเดลินิวส์มีทั้งพาดหัว เช่น ผลงานรัฐบาลรอบ 1 เดือน ไม่มีอะไรในกอไผ่ แต่มีไถ่กุกกิก หรือสรุปเป็นหัวเรื่อง เช่น เชื้อนดินมูลบนกับไฟใต้ดวงดา ไม่เน้นสีสັນหรือลวดลายนัก ส่วนใหญ่เป็นการพาดหัวให้เต็มคอลัมน์

- ภาพ มีการเน้นภาพของรายงานพิเศษเป็นเนื้อหาที่มากถึงร้อยละ 41.28 ของ

เนื้อที่รายงานพิเศษในหน้าหนึ่ง นิยมใช้ภาพถ่ายธรรมดาทั้งแนวนอนและแนวตั้งไม่มีการใช้ภาพตัดส่วนหรือภาพกราฟิกเลย

- สีสิ้น นิยมใช้เพียงสีใดสีหนึ่งทั้งกรอบมากกว่าใช้สีหลายสีตัดกัน
- ตำแหน่ง มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาตั้งแต่ช่วงบนสุดถึงช่วงล่างสุด ส่วนใหญ่เป็นบริเวณรอยพับครึ่งของหนังสือพิมพ์

เนื้อหา เดลินิวส์นำข่าวที่กำลังเป็นที่สนใจของผู้อ่านมาเจาะเป็นรายงานพิเศษ รวมทั้งแสดงความคิดเห็นของผู้เขียนด้วย เนื้อหาจึงมีหลากหลายประเภททั้งการเมือง ภัยพิบัติ อุบัติเหตุ กีฬา พยากรณ์อากาศ วิทยาศาสตร์ และอื่น ๆ โดยไม่ระบุชื่อผู้เขียน

ลักษณะหัวข่าว

เดลินิวส์ให้ความสำคัญกับหัวข่าวเป็นที่สองรองจากภาพ มีเนื้อที่ 119.52 ตารางนิ้ว ต่อฉบับ หรือร้อยละ 36.75 ของเนื้อที่ในหน้าหนึ่ง จำนวนประมาณ 8-12 ขึ้นต่อฉบับ มีลักษณะการนำเสนอหัวข่าว ดังนี้

1. หัวข่าวจำแนกตามลักษณะและลำดับความสำคัญ แบ่งได้ 4 ประเภท คือ
 - หัวข่าวยักษ์ หัวข่าวใหญ่ หัวข่าวธรรมดา และหัวข่าวเล็ก
 - หัวข่าวยักษ์ คือ หัวข่าวที่มีขนาดใหญ่ที่สุดและมีตำแหน่งอยู่เหนือรอยพับครึ่ง
 - หัวข่าวใหญ่ คือ หัวข่าวที่มีขนาดใหญ่ใกล้เคียงกับหัวข่าวยักษ์ แต่มีตำแหน่งทั่วทั้งหน้าหนังสือพิมพ์
 - หัวข่าวธรรมดา คือ หัวข่าวที่มีขนาดไม่ใหญ่ ตัวอักษรประมาณ 72-84 พอยต์
 - หัวข่าวเล็ก คือ หัวข่าวที่มีขนาดเล็กที่สุดในหน้าหนังสือพิมพ์ ส่วนใหญ่ตีพิมพ์ไว้

เนื้อข่าว

หัวข่าวทั้ง 4 ขนาด มีลักษณะตามตารางที่ 19 นี้

ตารางที่ 19 หัวข้าวจำแนกตามลักษณะและลำดับความสำคัญของเมล็ดข้าว

ประเภทหัวข้าว	ความถี่	ขนาด	จำนวนคอติมันต์	จำนวนบรรทัด	ขนาดตัวอักษร	การใช้สีสัณ	ตำแหน่ง
หัวข้าวอักษ	1 ชั้นคอฉบับ	ขนาดตั้งแต่ 6x3 นิ้ว - 10x3 ¹ / ₂ นิ้ว รูปร่างเป็นกรวย มีเหลี่ยมบนหน้าตาม แนวนอน	ระแวก 5 คอติมันต์ แต่เปลี่ยนเป็น 7-8 คอติมันต์	2-3 บรรทัด	ตัวอักษรมีหลายขนาด ตั้งแต่ 84-180 พอยต์	มีเฉพาะพื้นคำเท่านั้น แต่ถ้ามีหัวข้าว มากกว่า 1 ชั้น หัวข้าวที่เพิ่มขึ้นมาจะ เป็นสีสัณ	เหนือรอยพับครึ่ง
หัวข้าวใหญ่	1 ชั้นคอฉบับ (จำนวนหน้า หัวข้าวอักษ รวมหัวข้าว ใหญ่ไม่เกิน 3 ชั้น	กรอบสี่เหลี่ยมหน้า และจัตุรัส ตั้งแต่ 6x3 นิ้ว - 10x2 นิ้ว	5-6-7-8 คอติมันต์	1-2-3 บรรทัด	ตัวอักษรมีหลายขนาด ตั้งแต่ 84-144 พอยต์	เป็นพื้นสีอ่อนแต่เพียงอย่างเดียว คือ ชมพูอ่อน และสีเหลือง	ตำแหน่งทุกส่วนใน หน้าของหนังสือพิมพ์
หัวข้าวธรรมดา	2-4 ชั้นคอ ฉบับ	1.แบบบรรทัดเดี่ยว กว้าง 5-15 นิ้ว สูง 1 นิ้ว 2.แบบ 2 บรรทัด กว้าง 4-6 นิ้ว สูง 2 นิ้ว	1.มี 4-12 คอติมันต์ 2.มีเพียง 3-4-5 คอติมันต์	1-2 บรรทัด	ขนาดตัวอักษร 60-84 พอยต์ ปกคตินิยมขนาด 72 พอยต์	1. ใช้พื้นสีอ่อน คือ หน้าและชมพู 2. พื้นขาว มีเส้นหนาล้อมกรอบโดย อาจทำเป็นลวดลาย เช่น มีเงา	ตำแหน่งทุกบริเวณใน หน้าของหนังสือพิมพ์
หัวข้าวเล็ก	9-12 ชั้นคอ ฉบับ	1.กว้าง 1 ¹ / ₄ นิ้ว 2.กว้าง 2 ¹ / ₂ นิ้ว 3.กว้าง 3 ³ / ₄ นิ้ว	1.มี 1 คอติมันต์ 2.มี 2 คอติมันต์ 3.มี 3 คอติมันต์	2-5 บรรทัด	ตัวอักษรมีเพียง 30-36 พอยต์	แบบที่ 1 และ 2 ใช้หลากหลาย คือ พื้น ขาวมีเส้นล้อมกรอบ หรือสีพื้น แบบที่ 3 ใช้พื้นคำเพียงอย่างเดียว	ตำแหน่งทุกส่วนใน หน้าของหนังสือพิมพ์

2. หัวข่าวจำแนกตามรูปแบบ เกลื่อนิวส์พาดหัวข่าวเพียงไม่กี่รูปแบบ ดังนี้

2.1 หัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบมีหลายบรรทัด (special crossline) คือ การพาดหัวให้เต็มคอลัมน์ แต่มีมากกว่า 1 บรรทัด เกลื่อนิวส์เสนอดัง 2-5 บรรทัด และนิยมพาดหัวข่าวชนิดนี้มากที่สุด คือ จำนวนขึ้นร้อยละ 84.38 และเนื้อที่ร้อยละ 81.32 โดยใช้กับหัวข่าวทุกขนาด

2.2 หัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบมีบรรทัดเดียว (crossline) ใช้มากเป็นอันดับรอง คือ จำนวนขึ้นร้อยละ 14.89 และเนื้อที่ร้อยละ 17.64 เกลื่อนิวส์พาดหัวข่าวรูปแบบนี้กับหัวข่าวใหญ่และหัวข่าวธรรมดา

2.3 หัวข่าวแบบบรรทัดบนสุด (skyline) คือ หัวข่าวที่พาดจากขอบซ้ายสุดไปขอบขวาสุด มีตำแหน่งอยู่บนสุด เกลื่อนิวส์ใช้หัวข่าวรูปแบบนี้ไม่มากนัก แต่มีปรากฏในหน้าแรกบ้าง เพราะลักษณะที่นิยมพาดหัวเต็มคอลัมน์เป็นหลัก จึงอาจมีหัวข่าวบางชิ้นที่เป็นแนวขวาไปตลอดหน้าหนังสือพิมพ์ได้ มีจำนวนขึ้นร้อยละ 0.80 และเนื้อที่ร้อยละ 1.04

เกลื่อนิวส์ไม่ใช้หัวข่าวหลากหลายประเภทนี้ เพราะหนังสือพิมพ์มีข้อจำกัดที่ต้องนำเสนอองค์ประกอบหลายอย่างในหน้าหนึ่ง จึงต้องใช้เนื้อที่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ในการพาดหัวจึงต้องนำเสนอให้เต็มคอลัมน์ไว้ก่อน โดยใช้คอลัมน์และตัวอักษรหลายขนาดผสมกัน พร้อมทั้งนำสีพื้นเข้ามาช่วย

3. คำระบุหน้าต่อและหัวข่าวต่อ

คำระบุหน้าต่อ มีสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาดเล็กวางอยู่หน้าคำว่า "อ่านต่อหน้า ..."

ตัวอักษรเป็นตัวเอน มีขนาดเดียวกับเนื้อหา

หัวข่าวต่อ ใช้ตัวอักษรขนาด 30 พอยต์ ชิดด้านซ้ายของแนวคอลัมน์ ด้านขวาเป็น

สี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาดเล็ก คอด้วยตัวอักษรเอนคำว่า "ต่อจากหน้า 1"

คำที่เลือกมาพาดหัวข่าวต่อนั้นเป็นคำ 1-4 พยางค์แรกของหัวข่าวหลัก โดยไม่คำนึงถึงเนื้อข่าว ดังนั้นบางครั้งอาจทำให้ผู้อ่านสับสนได้ เช่น งบลับ ยิง ลั้งรับมือ แต่สรุปเฉพาะใจความหลักบ้าง เช่น แคล้ว เป็นต้น

4. หัวข้าวตอน เกลินิวส์นิยมนำเสนอข้าวยาวหลายประเด็นรวมไว้เป็นข้าวชั้นเดียวกันมากกว่าแยกเป็นข้าวหลายชั้น ดังนั้นจึงนำเสนอเป็นหัวข้าวตอนบ่อยครั้ง เช่น ข้าวสงครามอิรัก ข้าวเขื่อนคินมุลบน ข้าวฟุตบอลโลก ลักษณะของหัวข้าวตอนเป็นแนวยาวบรรทัดเดียว มีสีเหลืองจัดรีสน้ำ ตำแหน่งอยู่กลางคอลัมน์

5. ประเภทเนื้อหาหัวข้าว เมื่อพิจารณาเนื้อหาหัวข้าวในหน้าหนึ่งของเกลินิวส์ตามตารางที่ 17 และ 18 พบว่า ผลจากการนับจำนวนชั้นและเนื้อที่แตกต่างกัน คือ หัวข้าวการเมืองมีเนื้อที่มากที่สุด คือ 520.08 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 36.23) หัวข้าวอาชีพการมเป็นรอง คือ 387.16 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 26.97) แต่ถ้านับเป็นจำนวนชั้นมีหัวข้าวอาชีพการมมากที่สุด คือ 49 ชั้น (ร้อยละ 39.84) และการเมืองเป็นอันดับสอง 27 ชั้น (ร้อยละ 21.95) ทั้งนี้เพราะ หัวข้าวการเมืองนิยมนำพิมพ์เป็นหัวข้าวยักษ์หรือหัวข้าวใหญ่ ในขณะที่เนื้อหาอาชีพการมพิมพ์เป็นหัวข้าวเล็ก

การเสนอพรรณนาและเนื้อข้าว

เกลินิวส์เป็นหนังสือพิมพ์ที่เน้นเสนอจำนวนข้าวหลายชั้นในหน้าแรก คือ 8-12 ชั้น (ค่าเฉลี่ย 10.25) มีเนื้อที่โดยเฉลี่ย 16.92 ตารางนิ้วต่อบับหรือร้อยละ 5.20 ของปริมาณเนื้อที่ในหน้าหนึ่ง ลักษณะกรอบที่พิมพ์ตัวข้าวของเกลินิวส์มี 3 ขนาด คือ

1. กรอบขนาด 1 คอลัมน์ กว้าง $1\frac{1}{2}$ นิ้ว ยาว $1\frac{1}{2}$ - 3 นิ้ว พื้นขาว ล้อมกรอบด้วยสีดำและพื้นสีส้ม

2. กรอบขนาด 2 คอลัมน์ กว้าง $2\frac{1}{2}$ นิ้ว ยาว 2-3 นิ้ว ส่วนใหญ่เป็นพื้นขาวหรือมีสีส้มต่าง ๆ

3. กรอบขนาด 3 คอลัมน์ กว้าง $3\frac{3}{8}$ นิ้ว มีลักษณะเดียว คือ พื้นดำ ใช้กับหัวข้าวยักษ์ประจำบับ จึงมีเพียงฉบับละชั้นเท่านั้น

ความยาวของข้าวและการค่อข้าว เกลินิวส์นำเสนอข้าวแต่ละชั้นด้วยความยาวต่างกัน ขึ้นอยู่กับความเด่นหรือประเด็นของข้าว ข้าวสั้นที่สุดมีพื้นที่ 11.60 ตารางนิ้ว และยาวที่สุดประมาณ 453.40 ตารางนิ้ว ข้าวส่วนใหญ่มีพื้นที่ประมาณ 15-40 ตารางนิ้ว

แต่เกลินิวส์ได้ตีพิมพ์ข้าวในหน้าแรกเพียง 1.65 ตารางนิ้วหรือร้อยละ 2.90 จาก

ความยาวของข่าวทั้งชิ้น เนื้อที่หน้าแรกจึงตีพิมพ์ได้เฉพาะบรรทัดหน้าแต่เพียงอย่างเดียว บางครั้งได้บรรทัดหน้าเพียงบรรทัดเดียว เนื้อข่าวส่วนใหญ่จึงต้องนำเสนอในหน้าต่อ

เคลลินิวส์นิยมต่อข่าวเพียงหน้าเดียวประมาณร้อยละ 85.37 แต่อาจมีการนำเสนอถึง 2 หน้าได้ สำหรับข่าวที่นำเสนอต่อถึง 3หน้านั้นมีร้อยละ 1.63 เท่านั้น

เคลลินิวส์นำเสนอข่าวค่อในหนังสือพิมพ์ส่วนแรก โดยคำนึงความสะดวกของผู้อ่านในการเปิดต่อด้วย มีลักษณะดังนี้

หน้าต่อข่าว	จำนวนชิ้น	ร้อยละ
หน้ากลางของส่วนแรก	14	9.79
หน้าที่ 3 จากหน้าสุดท้ายส่วนแรก	67	46.85
หน้าถัดจากหน้าสุดท้ายส่วนแรก	42	29.37
หน้าสุดท้ายของส่วนแรก	20	13.79

ตารางที่ 20 การเสนอข่าวต่อของเคลลินิวส์

ตามหลักการต่อหน้าแล้ว หน้าสุดท้ายเป็นหน้าที่เหมาะสมในการพิมพ์ข่าวต่อมากที่สุด แต่เคลลินิวส์ไม่ได้เสนอข่าวต่อในหน้านั้นมาก เพราะใช้เป็นเนื้อที่โฆษณาด้วย หน้าที่นิยมเสนอข่าวต่อมากที่สุดจึงเป็น 2 หน้าถัดจากหน้าสุดท้าย คือ หน้าที่ 2 และหน้าที่ 3 นับจากหน้าสุดท้าย ซึ่งกำหนดเป็นหน้าต่อโดยเฉพาะ

ประเภทเนื้อหาของตัวข่าว จากการวัดเนื้อที่และนับจำนวนชิ้น พบว่า เคลลินิวส์นำเสนอเนื้อข่าวอาชญากรรมมากที่สุด คือ 49 ชิ้น (ร้อยละ 39.84) หรือเนื้อที่ 71.69 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 35.31) อันดับสอง คือ ข่าวการเมือง มี 27 ชิ้น (ร้อยละ 21.95) หรือเนื้อที่ 52.50 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 25.85)

ข่าวที่มีการนำเสนอน้อยมากไม่ถึงร้อยละ 1 คือ ข่าวราชการและสาธารณกิจ การแพทย์และสาธารณสุข และไม่มีการนำเสนอข่าวต่างประเทศ การเกษตร และอุตสาหกรรม ศิลปะ วัฒนธรรม เรื่องประหลาด ไสยศาสตร์หรือปาฏิหาริย์เลย

การใช้ภาพ

ภาพเป็นองค์ประกอบที่เคลวินส์ให้ความสำคัญมาก โดยตีพิมพ์เป็นพื้นที่มากที่สุด คือ 122.57 ตารางนิ้วต่อฉบับหรือร้อยละ 37.66 ของพื้นที่หน้าแรก จำนวนภาพฉบับละ 5 ภาพ (ค่าเฉลี่ย 5.50) ภาพที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของเคลวินส์มีลักษณะ

1. วัตถุประสงค์ของภาพ แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

1.1 ภาพข่าวหรือภาพเป็นข่าว ได้รับการตีพิมพ์ประมาณร้อยละ 14.29 ของจำนวนภาพในหน้าแรกทั้งหมด

1.2 ภาพประกอบข่าว เป็นภาพที่เคลวินส์เลือกพิมพ์ในหน้าแรกมากที่สุด คือ ร้อยละ 73.81 ส่วนใหญ่เคลวินส์นำเสนอข่าวละ 1- 2 ภาพ สำหรับข่าวที่มีภาพประกอบข่าวถึง 3 ภาพมีน้อยมาก

1.3 ภาพประกอบรายงานพิเศษ เคลวินส์ตีพิมพ์ภาพประเภทนี้เฉพาะรายงานพิเศษในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ ประมาณร้อยละ 10.71 ส่วนใหญ่เป็นภาพขนาดเล็ก

1.4 ภาพประเภทอื่น ๆ ได้แก่ ภาพพระบรมฉายาลักษณ์ในกรอบพิเศษ มีน้อยมากประมาณ ร้อยละ 1.19

2. ประเภทของภาพ เคลวินส์เลือกภาพหลายชนิด ดังนี้

2.1 ภาพ ๗ ที่เกิดเหตุหรือภาพเหตุการณ์ เป็นภาพที่ตีพิมพ์ในหน้าแรกมากที่สุด คือ ร้อยละ 92.42 เพราะสามารถดึงความสนใจจากผู้อ่านได้ดี

2.2 ภาพที่ค่อนข้างเดี๋ยวมัวลางหน้าหรือภาพที่นำมาจากแฟ้มบุคคล เคลวินส์ไม่นิยมใช้ภาพประเภทนี้มากนักเพียงร้อยละ 7.58 ใช้เฉพาะภาพบุคคลเท่านั้น สำหรับภาพกราฟิก เคลวินส์ไม่นิยมตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งเลย

3. รูปร่างและขนาดของภาพ ภาพที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของเคลวินส์มี 3 ลักษณะ คือ

3.1 ภาพแนวนอน เป็นภาพสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่ได้รับการตีพิมพ์ในหน้าแรกของเคลวินส์มากที่สุด คือ ร้อยละ 45.24 มีหลายขนาด แต่ขนาดที่นิยมใช้มากที่สุด คือ 5x4 นิ้ว

3.2 ภาพแนวตั้ง รูปร่างเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าเช่นกัน แต่วางในลักษณะเป็นแนวตั้ง มีการตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งประมาณร้อยละ 41.67 มีหลายขนาด แต่ขนาดที่ได้รับการตีพิมพ์มากที่สุด คือ 4x5 นิ้ว

3.3 ภาพจัตุรัส เกล็นิวส์ใช้ภาพลักษณะนี้ค่อนข้างมากเช่นกันประมาณร้อยละ 13.09 ขนาดที่ใช้มีเพียง 2 ขนาด คือ 4x4 นิ้ว และ 5x5 นิ้ว

เกล็นิวส์ไม่นิยมตีพิมพ์ภาพตัดส่วนหรือวิธีการเล่นภาพชนิดอื่น ๆ ในหน้าหนึ่งนัก

4. ลักษณะการใช้ภาพ มี 2 ลักษณะ คือ

4.1 ภาพเดี่ยว ภาพลักษณะนี้ได้รับการตีพิมพ์มากที่สุดถึงร้อยละ 93.94 เพราะตีพิมพ์ง่าย และไม่ต้องใช้เวลาในการเตรียมมากนัก

4.2 ภาพซ้อนหรือภาพชุด ไม่นิยมใช้มากนักเพียงร้อยละ 6.06 เท่านั้น มีลักษณะเป็นภาพซ้อนมากกว่าภาพชุด โดยใช้ภาพขนาดเล็กซ้อนทับในภาพใหญ่

5. ตำแหน่งของภาพ เกล็นิวส์เป็นหนังสือพิมพ์อีกฉบับที่กำหนดของภาพได้ในทุก ๆ ตำแหน่งของหนังสือพิมพ์ โดยไม่คำนึงถึงองค์ประกอบอื่น ๆ อีกด้วย เนื่องจากตำแหน่งทุกที่ในหน้าของหนังสือพิมพ์มีความสำคัญเท่ากันหมด

สำหรับตำแหน่งของภาพประกอบข่าว พบว่า ภาพประกอบข่าวในหน้าหนึ่งของเกล็นิวส์กระจัดกระจายมาก ภาพอยู่ห่างจากข่าวหรือหัวข่าวถึงร้อยละ 74.42 ที่เหลือคือภาพที่อยู่ติดกับหัวข่าวหรือตัวข่าว

6. คำอธิบายภาพ เกล็นิวส์ตีพิมพ์คำอธิบายภาพเฉพาะภาพข่าวต่าง ๆ แต่ไม่มีการตีพิมพ์คำอธิบายสำหรับภาพประกอบรายงานพิเศษ คำอธิบายภาพของเกล็นิวส์มีลักษณะดังนี้

ประเภทคำอธิบายภาพ เกล็นิวส์ไม่นิยมตีพิมพ์ภาพบุคคลในหน้าแรกนัก ส่วนใหญ่เป็นภาพเหตุการณ์ ดังนั้นเกล็นิวส์อธิบายภาพอย่างละเอียด (complete) มากกว่าระบุเฉพาะชื่อ (ident) แต่มีบ้าง โดยระบุเฉพาะชื่อและนามสกุลเท่านั้น

สำหรับคำอธิบายภาพโดยละเอียดนั้น เกล็นิวส์พรรณานานี้ ๆ เพียง 1-2 บรรทัด

การเขียนคำอธิบายภาพ เกล็นิวส์เขียนคำอธิบายภาพเพียง 1-2 บรรทัด เดิมมีหัวเรื่องสรุปภาพเช่นเดียวกับไทยรัฐ แต่ได้ยกเลิกไป คงเหลือไว้เฉพาะคำบรรยายเท่านั้น โดยใช้ตัวอักษรขนาดเดียวกันหมด ไม่มีเครื่องหมายประกอบ

ลักษณะและตำแหน่ง คำอธิบายภาพของเคลินิวส์อยู่ใต้ภาพเพียงอย่างตำแหน่งเดียว มีลักษณะเป็นแนวขาวเท่ากับภาพ กรอบมีขนาดกว้างพอพิมพ์เพียง 1-2 บรรทัดเท่านั้น ลงพื้นสี ชมพูหรือฟ้า โดยไม่มีเส้นล้อมกรอบ ใช้ตัวอักษรขนาดเดียวกับบรรทัดหน้า

นอกจากนี้แล้ว เคลินิวส์ระบุคำอธิบายภาพไว้ในภาพบุคคล โดยใช้เขียนด้วยลายมือ

7. ประเภทเนื้อหาของภาพ ผลการวิจัยพบว่า เคลินิวส์ตีพิมพ์ภาพข่าวการเมืองมากที่สุด โดยมีปริมาณไม่แตกต่างจากภาพอาชญากรรมนัก คือ ภาพการเมืองมี 35 ภาพ (ร้อยละ 46.05) เป็นเนื้อที่ 388.50 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 27.80) สำหรับภาพอาชญากรรม มีจำนวน 15 ภาพ (ร้อยละ 19.74) มีเนื้อที่ 339.94 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 24.32)

องค์ประกอบอื่น

นอกจากองค์ประกอบต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว เคลินิวส์ตีพิมพ์กรอบพิเศษต่าง ๆ บ้าง เช่น กรอบถวายพระพร โดยตีพิมพ์เป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ มีการเล่นสีสันและลวดลาย ตำแหน่ง อยู่ข้างบนสุดเหนือองค์ประกอบอื่น ๆ เพราะถือว่าเป็นสถาบันสูงสุดของประเทศ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บ้านเมือง

บ้านเมืองเป็นหนังสือพิมพ์รายวันที่ตีพิมพ์จำหน่ายวันละ 2 กรอบ คือ กรอบเช้า และ กรอบบ่าย มีขนาดมาตรฐานเท่ากับหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยทั่วไป คือ $15\frac{1}{2} \times 21\frac{1}{2}$ นิ้ว จำนวนหน้าประมาณ 20 หน้า แต่บางฉบับเพิ่มเป็น 24 หน้า

ภาพรวมทั่วไปหน้าหนึ่ง

องค์ประกอบ บ้านเมืองเป็นหนังสือพิมพ์ที่ไม่นิยมตีพิมพ์องค์ประกอบมากประเภทในหน้าหนึ่งนัก คงมีเฉพาะหัวหนังสือพิมพ์ ช่องว่าง กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม หัวข่าว พรรคณาและเนื้อข่าว และภาพเท่านั้น โดยมีเนื้อที่ของหัวข่าวมากที่สุด เฉลี่ยฉบับละ 128.83 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 38.66 อันดับรองลงมาได้แก่ ภาพ มีเนื้อที่ 112.90 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 33.88 นอกจากนี้บ้านเมืองได้ตีพิมพ์รายงานพิเศษบ้าง แต่น้อย และไม่มีการนำเสนอคอลัมน์ประจำและโฆษณาในหน้าแรกเลย ตามตารางที่ 21

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 ปริมาณเนื้อที่และความถี่เฉลี่ยต่อฉบับขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีใน
หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์บ้านเมือง

ประเภทขององค์ประกอบ	เนื้อที่		ความถี่
	ตารางนิ้ว	ร้อยละ	จำนวนชิ้น
1. หัวหนังสือ	12.25	3.68	1
2. ช่องว่าง	32.42	9.73	-
3. พาดหัวข่าว	128.83	38.66	10.25
4. บรรณานำและเนื้อข่าว	37.06	11.12	10.25
5. ภาพ	112.90	33.88	7.25
6. รายงานพิเศษ (รวมภาพ)	2.06	0.62	0.08
7. คอลัมน์ประจำ	-	-	-
8. โฆษณา	-	-	-
9. กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม	7.97	2.39	1
10. อื่น ๆ	0.70	0.21	0.08
รวม	333.25	100.00	

เนื้อหา ประเภทเนื้อหาที่น่าสนใจในหน้าหนึ่งนั้น พบว่า เนื้อหาด้านการเมืองได้รับการตีพิมพ์มากเป็นอันดับหนึ่งทั้งจำนวนชิ้นและเนื้อที่ คือ มีจำนวน 90 ชิ้น (ร้อยละ 43.06) และเนื้อที่ 1,288.85 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 38.37) ส่วนเนื้อหาที่ได้รับการนำเสนอเป็นอันดับสอง คือ อาชญากรรม จำนวน 33 ชิ้น (ร้อยละ 15.79) และเนื้อที่ 630.73 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 18.78) บ้านเมืองเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีการนำเสนอเนื้อหาหลากหลายประเภท ส่วนเนื้อหาที่ไม่นิยมนำเสนอในหน้าแรกเลย ได้แก่ ปกิณกะชีวิต ศิลปวัฒนธรรม วิชาการเทคโนโลยี และเรื่องแปลกประหลาด ไสยศาสตร์และปาฏิหาริย์ ตามตารางที่ 22 และ 23

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 ความถี่ (จำนวนชิ้น) ของเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ที่นำเสนอในหน้าหนึ่งของ
บ้านเมือง ช่วง 1 กรกฎาคม 2533 - 30 มิถุนายน 2534

ประเภทเนื้อหา	รูปแบบการนำเสนอ						รวม	
	หัวข่าว	บรรณานุกรม หรือข่าว	ภาพ	รายงาน พิเศษ	คอลัมน์ ประจำ	อื่น ๆ	จำนวนชิ้น	ร้อยละ
ข่าวรายสัปดาห์	-		4	-	-	-	4	1.91
การเมือง	44		46	-	-	-	90	43.06
เศรษฐกิจ	4		-	-	-	-	4	1.91
การสงคราม	8		5	-	-		13	6.22
แรงงาน	2		1	-	-		3	1.44
การเกษตรและอุตสาหกรรม	1		-	-	-		1	0.48
การค้าต่างประเทศ	1		-	-	-		1	0.48
การศึกษา	2		-	-	-		2	0.96
อาชญากรรม	22		10	1	-		33	15.79
สังคมและบุคคล	1		3	-	-		4	1.91
ปักษะชีวิต	-		-	-	-		-	-
กีฬา	2		2	-	-		4	1.91
อุบัติเหตุและภัยพิบัติ	10		6	-	-		16	7.66
ราชการและข้าราชการ	15		3	-	-		18	8.61
ดินฟ้าอากาศ	1		-	-	-		1	0.48
ศิลปะวัฒนธรรม	-		-	-	-		-	-
บันเทิง	-		1	-	-		1	0.48
วิชาการและเทคโนโลยี	-		-	-	-		-	-
การแพทย์และสาธารณสุข	4		-	-	-		4	1.91
สิ่งแวดล้อม	2		-	-	-		2	0.96
เรื่องประหลาด ไสยศาสตร์ ปาฏิหาริย์	-		-	-	-		-	-
อื่น ๆ	3		5	-	-		8	3.83
รวม	122		86	1	-		209	100

รูปแบบการจัดหน้า*

บ้านเมืองเป็นหนังสือพิมพ์อ็อกฉบับที่เน้นรูปแบบการจัดหน้าแบบละครสัตว์ในหน้าหนึ่ง
สรุปลักษณะได้ดังนี้

1. บ้านเมืองเป็นหนังสือพิมพ์ที่วางตำแหน่งหัวข่าว ตัวข่าว และภาพกระจกระบาย
ไปทั่วหน้า ตั้งแต่ช่วงบนสุดถึงส่วนล่างสุด แม้แต่ตำแหน่งของหัวหนังสือพิมพ์ก็อยู่ใต้รอยพับครึ่งอีก
ด้วย

2. เน้นความสำคัญของหัวข่าวและภาพมาก โดยตีพิมพ์เป็นเนื้อที่มากที่สุด และม
การใช้สีพื้นต่าง ๆ เน้นหัวข่าวให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3. หัวข่าว วรรคหน้า เนื้อข่าวและภาพ ไม่สามารถรวมไว้เป็นกรอบเดียวกันหรือ
ใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะภาพซึ่งอยู่ห่างจากข่าวมาก

4. บ้านเมืองเน้นสีสันในหน้าหนึ่งค่อนข้างมาก โดยใช้เป็นสีพื้น เส้นล้อมกรอบและ
ตัวอักษรมาก ทั้งที่ในระยะแรกหนังสือพิมพ์ไม่ได้มีการตีพิมพ์ภาพเป็นสีสัน

โดยสรุปแล้ว บ้านเมืองเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีการจัดหน้าหนึ่งไม่เป็นระเบียบเพราะเน้น
การจัดหน้าแบบละครสัตว์ค่อนข้างมาก

ลักษณะหัวหนังสือพิมพ์

หัวหนังสือพิมพ์ของบ้านเมืองมีขนาดค่อนข้างเล็ก คือ 6x2 นิ้ว แต่เท่ากันทุกฉบับ
ประกอบด้วยชื่อหนังสือพิมพ์ สัญลักษณ์ และข้อมูลประจำวัน มีลักษณะพิเศษ คือ เปลี่ยนแปลงสี
ของหัวหนังสือพิมพ์ แต่เป็นโทนสีเดียวกัน เช่น ชมพู แดง ส้ม มีลักษณะดังนี้

บ้านเมือง

ปีที่ 20 ฉบับที่ 10621

วันศุกร์ที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535

5.00 บาท

ภาพที่ 19 ลักษณะหัวหนังสือพิมพ์ของบ้านเมือง

* ภาพประกอบในภาคผนวก

ชื่อหนังสือพิมพ์ ชื่อ "บ้านเมือง" เป็นตัวอักษรขนาดประมาณ $\frac{5}{8}$ นิ้ว มีการเปลี่ยนแปลงของสีเสมอ แต่เป็นโทนสีแดง ชมพู ส้มเท่านั้น

สัญลักษณ์ เป็นวงกลมสีแดงขนาดเล็ก โดยเปลี่ยนสีไปตามชื่อหนังสือพิมพ์ ในวงกลมเป็นรูปเหยี่ยวหัวสีดำ

ข้อมูลประจำวัน ระบุปีที่พิมพ์ ฉบับที่พิมพ์ วันเดือนปี และราคา อยู่ใต้ชื่อหนังสือพิมพ์ ตำแหน่ง เปลี่ยนแปลงตำแหน่งเสมอ ส่วนใหญ่เป็นแนวกลางซ้าย บางฉบับเลื่อนไปถึงใต้รอยพับครึ่ง

การแบ่งคอลัมน์

บ้านเมืองแบ่งหน้าหนึ่งเป็น 12 คอลัมน์เพียงอย่างเดียว กว้างคอลัมน์ละ 1.18 นิ้ว การแบ่งคอลัมน์ไม่เป็นแนวให้เห็นเด่นชัด ดังนั้น การแบ่งคอลัมน์ของบ้านเมืองจึงช่วยกำหนดพื้นที่พิมพ์เท่านั้น แต่ไม่สามารถแบ่งขอบเขตเนื้อหาได้

การใช้ช่องว่าง

บ้านเมืองเป็นหนังสือพิมพ์ที่ให้ความสำคัญกับช่องว่างในหน้าหนึ่งน้อยมาก ทำให้หน้าของหนังสือพิมพ์ดูทึบ นอกจากนี้ ช่องว่างที่ปรากฏในหน้าแรกของบ้านเมืองเป็นช่องว่างรอบพื้นที่พิมพ์เป็นส่วนใหญ่ โดยมีขอบบน ขอบล่าง และขอบขวาว่างด้านละครึ่งนิ้ว ขอบซ้ายกว้างเพียง 0.18 นิ้ว นอกจากนี้ได้มีการตีพิมพ์ข้อความไว้ตลอดแนวขอบซ้ายว่า

" • นายสุภาพ ทองคำ • บรรณาธิการข่าวสาร ฉบับหลัง "

โดยสรุปแล้ว หน้าหนึ่งของบ้านเมืองดูหนาแน่น เพราะสาเหตุดังนี้

1. ช่องว่างรอบพื้นที่พิมพ์กว้างไม่มาก และมีการตีพิมพ์ข้อความบนขอบซ้ายด้วย
2. ไม่มีการแบ่งคอลัมน์ในหน้าหนึ่งเป็นแนวอย่างชัดเจน ช่องว่างระหว่างเนื้อหา มีลักษณะแคบมากเพียง 1 มิลลิเมตรเท่านั้น
3. นิยมใช้สีพื้นเป็นตัวกำหนดขอบเขตเนื้อหา โดยเฉพาะพื้นดำทึบของหัวข่าวยักษ์ หัวข่าวขนาดใหญ่อื่น ๆ ใช้พื้นเป็นสีอื่น
4. คำระบุหน้าค่อนิยมใช้ตัวอักษรขนาดเดียวกับเนื้อหา และตีพิมพ์บนบรรทัดเดียวกับเนื้อหา ทำให้หน้าหนังสือพิมพ์ดูทึบขึ้นอีก

การแบ่งขอบเขตเนื้อหา

บ้านเมืองไม่มีการแบ่งคอลัมน์เป็นแนวอย่างชัดเจน จึงไม่มีการใช้ช่องว่างระหว่างคอลัมน์เพื่อช่วยแบ่งขอบเขตเนื้อหา แต่นิยมใช้สีพื้นของตัวพิมพ์และเส้นมากกว่า ซึ่งเหมาะกับการจัดหน้าแบบละครสัตว์ได้ดี ลักษณะการแบ่งขอบเขตเนื้อหาในบ้านเมือง มีดังนี้

1. เส้น บ้านเมืองใช้เส้นแบ่งขอบเขตเนื้อหาตามลักษณะดังนี้

1.1 เส้นบางเดี่ยว เป็นเส้นบางเส้นเดี่ยว มีทั้งที่เป็นสีดำและสีอื่น คือ ชมพู แดงและฟ้า ใช้ในหน้าแรกค่อนข้างมาก ถ้าเป็นพื้นที่ขนาดเล็กไม่ใหญ่ นิยมใช้ล้อมกรอบไว้ทุกด้าน แต่ถ้าเป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ เส้นบางด้านขวาตอนหรือขวาหายไป

1.2 เส้นบางคู่ มีเฉพาะสีดำ ใช้ล้อมกรอบข่าว 1-2 คอลัมน์ และหัวข่าวแบบธรรมดา แต่ไม่นิยมนัก

1.3 เส้นหนา เป็นเส้นหนา 2-4 มิลลิเมตร ใช้ในการจัดหน้าแรกค่อนข้างมาก โดยมีทั้งเส้นหนาสีดำและสีอื่น เฉพาะสีฟ้า แดง ชมพู ส่วนใหญ่ใช้เป็นเส้นคั่นหรือล้อมกรอบหัวข่าวธรรมดา

2. สีพื้น เป็นวิธีการแบ่งขอบเขตเนื้อหาที่บ้านเมืองใช้มากที่สุดในระยะแรก เพราะหนังสือพิมพ์ไม่นิยมลงพิมพ์ภาพสีมากนัก แต่เมื่อมีภาพสีมากขึ้น การใช้สีพื้นก็น้อยลง ลักษณะการใช้สีพื้นของบ้านเมืองมีดังนี้

2.1 สกรีนดำ (black screen) คือ สีดำทึบ เทาเข้ม และเทาอ่อน มีความแตกต่างในการใช้ ดังนี้

- สกรีนดำ เป็นสีดำทึบ ใช้กับหัวข่าวอักษรเป็นประจําทุกฉบับ
- เทาเข้ม ต้องเปลี่ยนตัวหนังสือเป็นสีขาว ใช้เป็นสีพื้นของกรอบข่าว 1-3 คอลัมน์ หรือคำอธิบายภาพ

- เทาอ่อน ความเข้มน้อยมาก บางครั้งสีอ่อนมากจนไม่แตกต่างจากพื้นขาวของกระดาษมากนัก ตัวอักษรส่วนใหญ่เป็นสีดำ

2.2 สีเข้ม (solid colour) ลักษณะสีเข้มหรือสีจัดต่าง ๆ ที่พบในหน้าหนึ่งของบ้านเมืองมีเฉพาะชมพูบานเย็น สีแดง และฟ้าเข้ม บ้านเมืองใช้สีเข้มเป็นประจํา

โดยใช้กับกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม หัวข่าว และหัวข่าว บางฉบับมีการใช้พื้นหัวข่าวยักษ์ เป็นสีแดง อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสีเข้มที่ใช้มีน้อยสี ประกอบกับลักษณะการใช้สีที่ไม่ตัดกัน ทำให้หน้าหนึ่งไม่ดูฉูดฉาดเหมือนหนังสือพิมพ์บางชื่อ

2.3 สีอ่อน (pastel หรือ soft colour) สีเงาจางที่ใช้เป็นสีพื้นมีมากกว่าสีเข้ม ส่วนใหญ่ใช้สีฟ้าและชมพูเป็นประจำ นิยมใช้เป็นสีพื้นขององค์ประกอบที่มีพื้นที่ใหญ่นัก

บ้านเมืองนิยมแบ่งขอบเขตเนื้อหาเฉพาะแบบใดแบบหนึ่งมากกว่าผสมผสานกันหลายวิธี

การใช้สีสัน

ในระยะแรก บ้านเมืองไม่ได้ตีพิมพ์หน้าหนึ่งเป็นสีสีทุกฉบับ แต่ต่อมาได้เปลี่ยนมาตีพิมพ์เป็นสีสีทุกวันในปี 2534 มีลักษณะสังเขปได้ดังนี้

1. ใช้สีสันเป็นสีพื้นของตัวพิมพ์ (screen behind type) มากที่สุด รองลงมาคือ เส้นต่าง ๆ และมีการตีพิมพ์ตัวอักษรของเนื้อหาเป็นสีสันอีกด้วย
2. สีที่ใช้เป็นประจำในหน้าหนึ่งของบ้านเมือง คือ ชมพู แดง และฟ้า โดยใช้เป็นทั้งสีพื้น เส้น และตัวอักษร
3. ในระยะแรก บ้านเมืองไม่ได้ตีพิมพ์ภาพสีสีทุกวัน ส่วนใหญ่เป็นภาพขาวดำ แต่มีภาพสีพิเศษ คือ ตีพิมพ์สีชมพูหรือสีฟ้ากับภาพขาวดำ ต่อมาในปี พ.ศ. 2534 จึงเริ่มมีการลงภาพสีสีทุกวัน
4. หน้าหนึ่งของบ้านเมืองมีลักษณะไม่ฉูดฉาดนัก เนื่องจากการใช้สีสันไม่ซับซ้อน โดยใช้เฉพาะสีใดสีหนึ่งมากกว่าไล่น้ำหนักสีต่างระดับ นอกจากสีโดดแล้ว มีการใช้สีโทนเดียวกันทั้งอ่อน-แก่กับองค์ประกอบ เช่น พื้นเป็นสีฟ้าอ่อน ขอบสีฟ้าเข้ม

ลักษณะกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม

บ้านเมืองมีการแนะนำเนื้อหาเด่นไว้ทุกฉบับ มีพื้นที่เฉลี่ยฉบับละ 7.97 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 2.39 ลักษณะของกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มมีรูปแบบเดียว คือ กรอบแนว

ชวาบรรทัดบนสุดของหน้า (teaser, overline และ promo line) ลักษณะของกรอบเป็น
พื้นสีหรือตัวอักษรสีบนพื้นขาว

การแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มของบ้านเมืองมีลักษณะเป็นสารบัญสรุป (summary)
โดยการตีพิมพ์ข้อความชักชวนให้เปิดอ่านหน้าใน

การตีพิมพ์รายงานพิเศษ

โดยปกติ บ้านเมืองไม่นิยมนำเสนอรายงานพิเศษไว้ในหน้าหนึ่งเลข แต่เริ่มปรากฏ
บ้างในฉบับประจำวันอาทิตย์ปี 2534 มีรูปลักษณะและเนื้อหาดังนี้

รูปลักษณะ รายงานพิเศษของบ้านเมืองเป็นกรอบสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาด 5x5 นิ้ว เน้น
ภาพขนาดใหญ่ถึงร้อยละ 45.55 ของเนื้อที่ในหน้าแรก มีสีเส้นมากกว่าองค์ประกอบอื่น ๆ และ
มีเนื้อหาในหน้าแรกน้อยมาก ตำแหน่งไม่คงที่

เนื้อหา เป็นการนำเนื้อหาที่กำลังอยู่ในความสนใจ แต่ประเด็นความสำคัญไม่มาก
พอเป็นข่าว จึงได้นำเสนอเป็นรายงานพิเศษ เช่น การลักขโมยในเมืองหลวง มีการระบุชื่อ
ผู้เขียนไว้ท้ายเนื้อหาด้วย

ลักษณะหัวข้อ

บ้านเมืองเป็นหนังสือพิมพ์ที่เน้นการจัดหน้าแบบละครสัตว์อีกฉบับที่นิยมนำเสนอหัวข้อ
ในหน้าหนึ่งมากที่สุด เฉลี่ยประมาณ 128.83 ตารางนิ้วต่อฉบับ หรือร้อยละ 38.66 ของเนื้อที่
ในหน้าแรกทั้งหมด จำนวนขึ้น 9-13 ขึ้นต่อฉบับ (ค่าเฉลี่ย 10.25) ลักษณะหัวข้อมีความ
หลากหลายมาก ดังนี้

1. หัวข้อจำแนกตามลักษณะและลำดับความสำคัญ แบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ
หัวข้อยักษ์ เป็นหัวข้อที่มีขนาดใหญ่สุดทั้งขนาดกรอบและตัวอักษร มีตำแหน่ง
โดดเด่นกว่าหัวข้ออื่น ๆ เพื่อให้สะดุดตาผู้อ่าน

หัวข่าใหญ่ คือ หัวข่าวที่มีขนาดใหญ่ตั้งแต่ 5 คอลัมน์ขึ้นไป และใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่ใกล้เคียงกับหัวข่าวยักษ์ ประมาณ 108 พอยต์ขึ้นไป มีตำแหน่งทั่วทั้งหน้า

หัวข่าวธรรมดา คือ หัวข่าวที่มีตัวอักษรขนาดประมาณ 60-96 พอยต์

หัวข่าวเล็ก เป็นหัวข่าวที่ใช้ตัวอักษรขนาดเล็กไม่เกิน 48 พอยต์ และมีตำแหน่งทั่วทั้งหน้าหนังสือพิมพ์

หัวข่าวทั้ง 4 ขนาด มีลักษณะดังตารางที่ 24

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 24 หัวข่าวจำแนกตามลักษณะและลำดับความสำคัญของบ้านเมือง

ประเภทหัวข่าว	ความถี่	ขนาด	จำนวนคอลัมน์	จำนวนบรรทัด	ขนาดตัวอักษร	การใช้สี	ตำแหน่ง
หัวข่าวหลัก	1 ขึ้นต่อบัญชี	กรอบแนวบน สี่เหลี่ยมผืนผ้า ตั้งแต่ 8 1/2 x 4 นิ้ว - 15x6 นิ้ว	7-12 คอลัมน์ (จากการแบ่งหน้า เป็น 12 คอลัมน์)	2-3 บรรทัด	ตัวอักษรขนาดตั้งแต่ 96-232 พอยต์ ส่วนใหญ่ใช้ ขนาด 120 พอยต์ 180พอยต์	มีเฉพาะหน้าเท่านั้น หรือพบแต่บาง	เหนือหรือข้างครึ่ง
หัวข่าวใหญ่	1-2 ขึ้นต่อบัญชี	มีหลายขนาดตั้งแต่ 6x3 นิ้ว - 10x2 นิ้ว	5-7 คอลัมน์	2 บรรทัด	ตัวอักษรมีหลายขนาด ตั้งแต่ 84-144 พอยต์	1. หนังสือต่าง ๆ เป็นสีอ่อน 2. หน้าขาว 3. หน้าเทา	ตำแหน่งทุกส่วนใน หน้าของหนังสือพิมพ์ ตั้งแต่กลางหรือท้าย ไป
หัวข่าวธรรมดา	5-6 ขึ้นต่อบัญชี	1. แบบบรรทัดเดี่ยว กว้าง 7-15 นิ้ว 2. แบบ 2-3 บรรทัด เล็กสุด 3x2 นิ้ว ยาว 4-6 นิ้ว - 10x2 นิ้ว	1. แบบบรรทัดเดี่ยว 6 คอลัมน์ ขึ้นไป 2. แบบ 2-3 บรรทัด 3-8 คอลัมน์	2-3 บรรทัด	ขนาดตัวอักษร 60-96 พอยต์	1. ตีพิมพ์บนข่าวที่ล้อมกรอบด้วยเส้น หน้าทั้งสี่ด้านและสี 2. หนังสือ	ตำแหน่งทุกบริเวณใน หน้าของหนังสือพิมพ์
หัวข่าวเล็ก	6-10 ขึ้นต่อบัญชี	ขนาดหลากหลาย ขนาด 1x1 นิ้ว - 5x1 นิ้ว	1-2-3-4 คอลัมน์	2-5 บรรทัด	ตัวอักษรขนาดต่ำกว่า 48 พอยต์ ส่วนใหญ่เป็นขนาด 30 และ 36 พอยต์	มีความหลากหลาย ทั้งแนวข่าวและหนังสือพิมพ์ ที่เป็นสีตัด ไม่มีกรอบเส้นเวลา	ตำแหน่งทุกส่วนใน หน้าของหนังสือพิมพ์

2. หัวข่าวจำแนกตามรูปแบบ สรุปได้ดังนี้

2.1 หัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบมีหลายบรรทัด (special crossline) เป็นรูปแบบที่ใช้พาดหัวข่าวหน้าหนึ่งของบ้านเมืองมากที่สุด คือ จำนวนขึ้นร้อยละ 74.39 และ เนื้อที่ร้อยละ 70.87 โดยใช้พาดหัวข่าวทุกขนาด ถ้าเป็นหัวข่าวขนาดใหญ่ นิยมใช้ตัวอักษรหลายขนาดผสมกัน

2.2 หัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบมีบรรทัดเดียว (crossline) หัวข่าวรูปแบบนี้ใช้เป็นจำนวนขึ้นร้อยละ 12.20 และเนื้อที่ร้อยละ 10.81 บ้านเมืองพาดหัวข่าวรูปแบบนี้ทุกฉบับ ส่วนใหญ่ใช้กับหัวข่าวธรรมดาแบบบรรทัดเดียว

2.3 หัวข่าวธงค์เต็มหน้า (banner) บ้านเมืองนิยมพาดหัวข่าวรูปแบบนี้กับหัวข่าวธงค์เท่านั้น ดังนั้นปริมาณขึ้นจึงมีน้อยเพียงร้อยละ 1.83 แต่เนื้อที่มีมากถึงร้อยละ 14.29 หัวข่าวธงค์เต็มหน้าของบ้านเมืองอยู่ใต้กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มเสมอ

2.4 หัวข่าวแบบเน้นกลางคอลัมน์ (column-centering) มีเฉพาะหัวข่าวเล็ก โดยที่ความยาวของแต่ละบรรทัดไม่เท่ากัน ฝ่ายจัดหน้าจึงต้องจัดให้เน้นกลางคอลัมน์ไว้ มีจำนวนขึ้นร้อยละ 6.10 แต่มีเนื้อที่เพียงร้อยละ 1.83 เนื่องจากส่วนใหญ่ใช้พาดหัวข่าวเล็ก

2.5 หัวข่าวแบบปิรามิดหัวตั้ง บ้านเมืองพาดหัวข่าวรูปแบบปิรามิดหัวตั้งไว้ทุกฉบับ แต่ละฉบับมีปริมาณไม่มากนัก โดยเฉลี่ยแล้วมีจำนวนขึ้นร้อยละ 4.88 และเนื้อที่ร้อยละ 1.87 ส่วนใหญ่ใช้กับหัวข่าวเล็กขนาด 2-3 คอลัมน์ ลักษณะคือ มีจำนวน 2-3 บรรทัด บรรทัดบนสั้นกว่าบรรทัดล่าง

2.6 หัวข่าวแบบปิรามิดหัวกลับ (inverted pyramid) ไม่ปรากฏให้เห็นบ่อยนัก จำนวนขึ้นร้อยละ 0.61 และเนื้อที่ร้อยละ 0.34 ลักษณะตรงกันข้ามกับหัวข่าวแบบปิรามิดหัวตั้ง คือ บรรทัดบนยาวที่สุด แล้วลดหลั่นกันในบรรทัดต่อมา

โดยสรุปแล้ว บ้านเมืองพาดหัวข่าวตามรูปแบบเต็มแนวคอลัมน์แบบบรรทัดเดียวและหลายบรรทัดมากที่สุด โดยเน้นให้แต่ละบรรทัดมีความยาวเท่ากัน จึงมีการใช้ตัวอักษรหลายขนาด เพื่อให้เต็มกรอบพอดี รูปแบบของหัวข่าวอื่น ๆ มีบ้าง แต่นิยมใช้พาดหัวข่าวขนาดไม่ใหญ่นัก

3. คำระบุน้ำค่อและหัวข้าวค่อ มีลักษณะดังนี้

คำระบุน้ำค่อ ตัวอักษรมีทั้งตัวตรงและตัวเอนตามตัวอักษรของเนื้อข้าว ระบุไว้ติดกับเนื้อข้าว ยกเว้นกรอบข้าวขนาด 1 คอลัมน์จึงขึ้นบรรทัดใหม่

หัวข้าวค่อ บ้านเมืองนิยมพาดหัวข้าวค่อขนาดสั้น ๆ โดยนำมาจากหัวข้าวหลัก ทำให้ไม่สามารถสื่อความของเนื้อข้าวได้ เช่น คำราวจ (งงเทศมาวิฑูร) เศษ (สงครามอ่าวเปอร์เซีย) ฯลฯ

4. หัวข้าวค่อน บ้านเมืองมีการตีพิมพ์อยู่มาก เพราะมีการนำเสนอข่าวค่อนข้างขาว แม้จะมีการนำเสนอข่าวไว้หลายข่าวในหน้าแรกอยู่แล้วก็ตาม

5. ประเภทเนื้อหาของหัวข้าว ผลการวิจัย พบว่า บ้านเมืองพาดหัวข่าวการเมืองมากที่สุด มีจำนวน 44 ชิ้น (ร้อยละ 36.07) และเนื้อที่ 676.63 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 43.77) เนื้อหาที่นำเสนอในหน้าหนึ่งเป็นอันดับรอง ได้แก่ อาชญากรรม จำนวน 22 ชิ้น (ร้อยละ 18.03) และมีเนื้อที่ 293.95 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 19.01) และไม่นิยมพาดหัวข่าวของปกิณกะชีวิต ศิลปวัฒนธรรม บันเทิง วิชาการและเทคโนโลยี เรื่องประหลาดในหน้าหนึ่ง

การนำเสนอวรรณคดีและเนื้อข่าว

บ้านเมืองเป็นหนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์จำนวนข่าวในหน้าแรกมากกว่าหนังสือพิมพ์ชื่ออื่น ๆ คือ 9-13 ข่าวต่อฉบับ (ค่าเฉลี่ย 10.25) แต่เนื้อที่ของข่าวในหน้าแรกมีน้อยมากเพียง 37.06 ตารางนิ้วต่อฉบับ หรือร้อยละ 11.12 เท่านั้น หน้าหนึ่งเน้นพาดหัวข่าวมากกว่าตัวข่าว เพราะฉะนั้นจึงตีพิมพ์ได้เฉพาะวรรณคดี บางครั้งต้องค่อหน้าในอีกด้วย ดังนั้น โอกาสที่มีการตีพิมพ์เนื้อข่าวในหน้าหนึ่งจึงมีน้อยมาก

ลักษณะการนำเสนอวรรณคดีและเนื้อข่าวในหน้าหนึ่งมีดังนี้

1. กรอบข่าวมีขนาดตั้งแต่ 1-4 คอลัมน์ หรือ 1-5 นิ้วเท่านั้น ส่วนใหญ่เป็นกรอบขนาด 2 คอลัมน์ ($2^1/2$ นิ้ว)
2. บ้านเมืองนิยมตีพิมพ์กรอบข่าวเป็นสี่เหลี่ยม ส่วนใหญ่เป็นสี่เหลี่ยม หรือพื้นขาว โดยมีเส้นล้อมกรอบไว้

3. ข่าวด่วนของบ้านเมืองมีลักษณะพิเศษ คือ นิยมใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่ 30-48 พยศ์ แต่กรอบข่าวขนาดเล็ก นอกจากนี้ยังตีพิมพ์ตัวอักษรเป็นสีอีกด้วย

ความยาวของข่าวและการต่อข่าว

บ้านเมืองเป็นหนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์ข่าวหลากหลายประเภทไว้ในหน้าหนึ่ง ทั้งข่าวที่มีความสำคัญมากหรือน้อย ความยาวของข่าวซึ่งขึ้นอยู่กับประเด็นความสำคัญของข่าวจึงหลากหลาย ข่าวที่สั้นที่สุดมีความยาวเพียง 15.50 ตารางนิ้ว และข่าวยาวที่สุด 404.34 ตารางนิ้ว ส่วนใหญ่ยาวประมาณ 20-50 ตารางนิ้ว

ดังที่ได้กล่าวแล้วว่า หน้าหนึ่งของบ้านเมืองนำเสนอได้เฉพาะบรรณา โดยตีพิมพ์ข่าวได้เพียงร้อยละ 5.40 ของความยาวข่าวทั้งหมด เนื้อหาที่เหลือจึงต้องนำเสนอในหน้าต่อ การคัดเลือกหน้าต่อมีความหลากหลายคล้ายเช่นกัน ทั้งนี้เพราะมีจำนวนข่าวมากนั่นเอง โดยทั่วไป การเสนอข่าวต่อสามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

หน้าต่อข่าว	จำนวนชิ้น	ร้อยละ
หน้า 3	5	3.42
หน้า 4	8	5.48
หน้ากลาง	35	23.97
หน้า 18	16	10.96
หน้ารองสุดท้าย	27	18.49
หน้าสุดท้าย	55	37.67

ตารางที่ 25 การต่อข่าวของบ้านเมือง

จากตารางพบว่า หน้าต่อข่าวมากที่สุด คือ หน้าสุดท้าย รองลงมา คือ หน้ากลาง และหน้าสุดท้าย ลักษณะเช่นนี้เห็นได้ว่า บ้านเมืองให้ความสำคัญกับการเปิดหน้าต่อของผู้อ่านอยู่บ้าง แต่เนื่องจากบ้านเมืองเสนอข่าวจำนวนมาก การต่อข่าวจึงจำเป็นต้องต่อในหน้าอื่น ๆ โดยเฉพาะหน้ากลาง

ในการพิมพ์ข่าวค่อนั้น ส่วนใหญ่มีเพียงหน้าเดียว ข่าวที่ต่อถึง 2 หน้ามีร้อยละ 12.20 และต่อข่าวถึง 3 หน้ามีเพียงร้อยละ 4.07

ประเภทเนื้อหาของตัวข่าว บ้านเมืองได้นำเสนอเนื้อหาข่าวการเมืองมากที่สุดทั้งจำนวนชิ้นและเนื้อที่ คือ จำนวนทั้งสิ้น 44 ข่าว (ร้อยละ 36.07) และเนื้อที่ 182.23 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 40.97) อันดับรอง คือ ข่าวอาชญากรรม จำนวนทั้งสิ้น 22 ชิ้น (ร้อยละ 18.03) และเนื้อที่ 85.56 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 19.24)

การใช้ภาพ

บ้านเมืองให้ความสำคัญกับภาพมากเป็นอันดับสองรองจากหัวข้อ โดยตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งประมาณ 112.90 ตารางนิ้วต่อฉบับ หรือร้อยละ 33.88 โดยปกติ บ้านเมืองนำเสนอภาพประมาณ 4-5 ภาพ ส่วนใหญ่เป็นภาพขนาดใหญ่ ลักษณะภาพที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งมีดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของภาพ ภาพที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของบ้านเมืองมี 4 ประเภท คือ
 - 1.1 ภาพข่าวหรือภาพเป็นข่าว เป็นภาพที่ไม่มีข่าวประกอบ บ้านเมืองนำเสนอภาพประเภทนี้ประมาณร้อยละ 21.84 ของจำนวนภาพทั้งหมด เป็นภาพขนาดใหญ่โดยมาก
 - 1.2 ภาพประกอบข่าว เป็นภาพที่มีการนำเสนอมากที่สุดถึงร้อยละ 75.86 มีทั้งภาพขนาดใหญ่และขนาดเล็ก
 - 1.3 ภาพประกอบรายงานพิเศษ มีน้อยมากเพียงร้อยละ 1.15 ทั้งนี้เพราะบ้านเมืองไม่นิยมนำเสนอเนื้อหาอื่น ๆ ในหน้าหนึ่งมากนัก คงเน้นข่าวมากกว่า ดังนั้นจึงตีพิมพ์ภาพประกอบเนื้อหาอื่น ๆ น้อย
 - 1.4 ภาพประกอบอื่น ๆ ได้แก่ ภาพประกอบกรอบพิเศษ มีน้อยมากประมาณร้อยละ 1.15

2. ประเภทของภาพ แบ่งได้เป็น 2 ชนิด คือ
 - 2.1 ภาพที่เกิดเหตุหรือภาพเหตุการณ์ บ้านเมืองเน้นการนำเสนอภาพประเภทนี้ในหน้าหนึ่งมากที่สุดถึงร้อยละ 59.77 เป็นภาพขนาดใหญ่
 - 2.2 ภาพที่เตรียมไว้ล่วงหน้า หรือภาพที่นำมาจากแฟ้มภาพ มีประมาณร้อยละ

40.23 ส่วนใหญ่เป็นภาพขนาดเล็ก

3. รูปร่างและขนาดของภาพ มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ภาพแนวนอน ปริมาณการนำเสนอภาพตามแนวนอนมีมากที่สุดถึงร้อยละ 44.83 เป็นภาพขนาดใหญ่ตั้งแต่ $4 \times 2 \frac{1}{2}$ นิ้ว - 8×4 นิ้ว ส่วนใหญ่เป็นขนาดโปสเตอร์ คือ 6×4 หรือ 5×4 นิ้ว

3.2 ภาพแนวตั้ง มีมากใกล้เคียงกับภาพแนวนอน คือ ร้อยละ 43.68 ขนาดหลากหลายตั้งแต่เล็กสุด 1×2 นิ้ว ถึงขนาดใหญ่สุด 3×4 นิ้ว ส่วนใหญ่เป็นภาพบุคคล

3.3 ภาพจัตุรัส ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งน้อย คือ ประมาณร้อยละ 11.49 มีเพียง 2 ขนาด คือ 4×4 นิ้ว และ 5×5 นิ้ว

4. ลักษณะการใช้ภาพ บ้านเมืองตีพิมพ์เฉพาะภาพเดี่ยวเพียงอย่างเดียว

5. สีสันทของภาพ บ้านเมืองเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีการตีพิมพ์สีสันทของภาพแตกต่างจากหนังสือพิมพ์อื่น ๆ คือ นอกจากมีภาพขาวดำ ภาพสี หรือภาพสีเดี่ยว คือ ภาพที่ตีพิมพ์ด้วยระบบสีเดี่ยว คือ สีสลับกับพื้นขาว เช่น ฟ้า-ขาว ชมพู-ขาว มีไม่มากนักประมาณร้อยละ 3.45 ส่วนใหญ่บ้านเมืองนำเสนอภาพขาวดำมากที่สุดถึงร้อยละ 68.97

6. ตำแหน่งของภาพ มีทั่วทั้งหน้าหนังสือพิมพ์ แต่ส่วนใหญ่เป็นบริเวณใกล้รอยพับครึ่งจนถึงใต้รอยพับครึ่ง อาจมีช่วงบนสุดได้ เฉพาะพระบรมฉายาลักษณ์

สำหรับตำแหน่งภาพประกอบชวานั้น พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ชิดกับชวาวประมาณร้อยละ 88.50 แต่ลักษณะการวางภาพมักปะปนกับชวาวอื่น ๆ ทำให้ตำแหน่งของภาพประกอบชวาวไม่คั่น

7. คำอธิบายภาพ ภาพส่วนใหญ่ของบ้านเมืองตีพิมพ์คำอธิบายไว้เสมอ มี 2 ลักษณะ

(1) คำอธิบายภาพบุคคล (ident) บ้านเมืองตีพิมพ์ภาพบุคคลไม่มากนัก และระบุเฉพาะชื่อและยศเท่านั้น

(2) คำอธิบายภาพแบบละเอียด มีการอธิบายทั้งที่เป็นทางการสำหรับภาพชวาวราชสำนัก และชวาวการเมือง หรือการสร้างภาพพจน์สำหรับภาพเจ้าอารมณ์ เช่น

"นายกฤษ ลิ้มประเสริฐ ถูกคลื่นลมทับ แพทย์ช่วยไม่ทัน ตายคาหลุม"

ลักษณะและตำแหน่งคำอธิบายภาพ แบ่งได้เป็น 2 ช่วงโดยพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงของคำอธิบายภาพ

ก่อนมีนาคม 2534 คำอธิบายในระยะนี้มีลักษณะไม่เป็นระเบียบนัก เพราะตัวอักษรเขียนด้วยลายมือ บางฉบับใช้ตัวอักษรเป็นสีเส้นด้วย ลักษณะกรอบเป็นขนาด 1 คอลัมน์แนวตามแนวนอนหรือแนวตั้ง ตำแหน่งอยู่ด้านข้างของภาพ บางครั้งมีการเขียนทับภาพไว้ด้วย

มีนาคม 2534 เป็นต้นไป คำอธิบายภาพเป็นระเบียบมากขึ้น โดยใช้ตัวพิมพ์เหมือนหนังสือพิมพ์ชื่ออื่น ๆ สำหรับลักษณะกรอบมีทั้งที่อยู่นอกภาพ และได้เพิ่มโดยตีพิมพ์ไว้ใต้ภาพด้วย

ส่วนประกอบของคำอธิบายภาพ

- (1) เครื่องหมายรูปภาพ เป็นรูป Δ ชี้ไปที่ภาพ ไม่ได้ตีพิมพ์ทุกครั้ง
- (2) หัวเรื่อง คำที่ใช้สรุปภาพมักเป็นคำที่เร้าอารมณ์หรือสร้างภาพพจน์ได้ดี เช่น มท.ไม่เกษว ไม่มีปัญหา เป็นต้น
- (3) คำอธิบาย
- (4) อื่น ๆ นอกจากส่วนประกอบต่าง ๆ แล้ว ในบางครั้ง บ้านเมืองได้ต่อท้ายว่า ภาพเป็นข่าว อ่านข่าวล่า ตามข่าว เป็นต้น

องค์ประกอบอื่น

นอกจากองค์ประกอบต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น บ้านเมืองได้นำเสนอกกรอบพิเศษอื่น ๆ บ้าง เช่น กรอบถวายพระพร เป็นต้น โดยใช้สีเส้นสวยงาม ที่สำคัญ คือ มีตำแหน่งอยู่ช่วงบนสุดของหน้า

การนำเสนอกรอบพิเศษของบ้านเมืองมีน้อยมาก

มดชัน

มดชันเป็นหนังสือพิมพ์รายวันที่ตีพิมพ์จำหน่ายวันละ 2 กรอบ คือ กรอบเช้าและกรอบบ่าย มีขนาดมาตรฐานเท่ากับหนังสือพิมพ์รายวันส่วนใหญ่ คือ $15\frac{1}{2} \times 21\frac{1}{2}$ นิ้ว ปกติมีจำนวน 24 หน้า แต่เพิ่มเป็น 32 หน้าอยู่เป็นประจำ โดยเฉพาะวันศุกร์ซึ่งมีการเสนอเนื้อหาข่าวการก่อสร้างและที่ดินเพิ่ม ระบุเป็นหน้า 25-32 แยกไว้อีกส่วนหนึ่ง

ภาพรวมทั่วไปของหน้าหนึ่ง

องค์ประกอบ มดชันตีพิมพ์เนื้อที่ของหัวข่าวในหน้าหนึ่งมากที่สุด คือ 81.79 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 24.54 อันดับรอง ได้แก่ โฆษณา มีเนื้อที่ 78.55 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 23.57 และอันดับสาม คือ ภาพ มีเนื้อที่ 63.84 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 19.16 นอกจากนี้มดชันได้ให้ความสำคัญกับรายงานพิเศษ กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม โดยตีพิมพ์ไว้ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ทุกวัน สำหรับองค์ประกอบที่ไม่มีการลงพิมพ์ในหน้าหนึ่งเลย คือ คอลัมน์ประจำตามตารางที่ 26

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 26 ปริมาณเนื้อที่และความถี่เฉลี่ยต่อฉบับขององค์ประกอบในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์มติชน

ประเภทขององค์ประกอบ	เนื้อที่		ความถี่
	ตารางนิ้ว	ร้อยละ	จำนวนชิ้น
1. หัวหนังสือ	15.66	4.70	1
2. ช่องว่าง	42.91	12.88	-
3. พาดหัวข่าว	81.79	24.54	5.67
4. วรรคหน้าและเนื้อข่าว	28.89	8.67	5.58
5. ภาพ	63.84	19.16	4.92
6. รายงานพิเศษ (รวมภาพ)	29.84	8.95	1.33
7. คอลัมน์ประจำ	-	-	-
8. โฆษณา	78.55	23.57	4.17
9. กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม	7.98	2.39	0.92
10. อื่น ๆ	1.36	0.41	0.08
รวม	333.25	100.00	

เนื้อหา ประเภทเนื้อหาที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของมติชนนั้น พบว่า มีเนื้อหาการเมือง มากเป็นอันดับหนึ่งทั้งจำนวนชิ้นและเนื้อที่ คือ 52 ชิ้น (ร้อยละ 41.27) และเนื้อที่ 972.82 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 43.46) อันดับสอง ได้แก่ อาชญากรรม จำนวน 16 ชิ้น (ร้อยละ 12.70) และเนื้อที่ 289.35 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 12.93) โดยประเภทเนื้อหาอื่น ๆ ที่น่าสนใจมีน้อย มาก ตามตารางที่ 27 และ 28

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 27 ความถี่ (จำนวนชิ้น) ของเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ที่นำเสนอในหน้าหนึ่งของ
 มติชน ช่วง 1 กรกฎาคม 2533 - 30 มิถุนายน 2534

ประเภทเนื้อหา	รูปแบบการนำเสนอ						รวม	
	หัวข้อ	บรรณา เนื้อหา	ภาพ	รายงาน พิเศษ	คอลัมน์ ประจำ	อื่น ๆ	จำนวนชิ้น	ร้อยละ
ข่าวรายสัปดาห์	-		1	-	-	-	1	0.79
การเมือง	26		23	3	-	-	52	41.27
เศรษฐกิจ	3		2	-	-	-	5	3.97
การสงคราม	4		5	2	-	-	11	8.73
แรงงาน	-		-	-	-	-	-	-
การเกษตรและอุตสาหกรรม	-		-	-	-	-	-	-
การต่างประเทศ	1		-	1	-	-	2	1.59
การศึกษา	1		-	-	-	-	1	0.79
อาชีพการม	11		2	3	-	-	16	12.70
สังคมและบุคคล	2		2	2	-	-	6	4.76
บันเทิงคดี	-		-	-	-	-	-	-
กีฬา	2	1	2	2	-	-	6	4.76
อุบัติเหตุและภัยพิบัติ	3		1	-	-	-	4	3.17
ราชการและข้าราชการ	5		1	-	-	-	6	4.76
คินฟ้าอากาศ	-		-	-	-	-	-	-
ศิลปะวัฒนธรรม	-		-	1	-	-	1	0.79
บันเทิง	-		-	-	-	-	-	-
วิชาการและเทคโนโลยี	-		-	-	-	-	-	-
การแพทย์และสาธารณสุข	2		-	-	-	-	2	1.59
สิ่งแวดล้อม	6		1	-	-	-	7	5.56
เรื่องประหลาด ไสยศาสตร์ ปาฏิหาริย์	-		-	-	-	-	-	-
อื่น ๆ	2		2	2	-	-	6	4.70
รวม	68	67	42	16	-	-	126	100

ตารางที่ 28 เนื้อที่ (ตารางนิ้ว) ของเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ที่นำเสนอในหน้าหนึ่งของ
 มติชน ช่วง 1 กรกฎาคม 2533 - 30 มิถุนายน 2534

ประเภทเนื้อหา	รูปแบบการนำเสนอ						รวม	
	ตัวข่าว	บรรณานุกรม เนื้อข่าว	ภาพ	รายงาน พิเศษ	คอลัมน์ ประจำ	อื่น ๆ	ตารางนิ้ว	ร้อยละ
ข่าวประชาสัมพันธ์	-	-	13.67	-	-	-	13.67	0.61
การเมือง	545.41	159.59	198.85	68.97	-	-	972.82	43.46
เศรษฐกิจ	21.10	13.30	24.47	-	-	-	58.87	2.63
การสงคราม	111.91	28.30	77.39	63.44	-	-	281.04	12.56
แรงงาน	-	-	-	-	-	-	-	-
การเกษตรและอุตสาหกรรม	-	-	-	-	-	-	-	-
การค้าต่างประเทศ	2.28	2.82	-	17.22	-	-	22.32	1.00
การศึกษา	2.08	1.83	-	-	-	-	3.91	0.17
อาสาสมัคร	137.36	55.97	43.88	52.14	-	-	289.35	12.93
สังคมและบุคคล	6.45	7.80	29.47	40.17	-	-	83.89	3.75
ปกิณกะชีวิต	-	-	-	-	-	-	-	-
กีฬา	26.30	5.45	31.73	32.63	-	-	96.11	4.29
อุบัติเหตุและภัยพิบัติ	55.26	15.36	27.38	-	-	-	98.00	4.38
ราชการและสาธารณกิจ	20.64	17.68	21.70	-	-	-	60.02	2.68
ดินฟ้าอากาศ	-	-	-	-	-	-	-	-
ศิลปะวัฒนธรรม	-	-	-	23.15	-	-	23.15	1.03
บันเทิง	-	-	-	-	-	-	-	-
วิชาการและเทคโนโลยี	-	-	-	-	-	-	-	-
การแพทย์และสาธารณสุข	27.56	10.17	-	-	-	-	37.73	1.69
สิ่งแวดล้อม	18.07	21.56	21.63	-	-	-	61.26	2.74
เรื่องประหลาด ไสยศาสตร์ ปาฏิหาริย์	-	-	-	-	-	-	-	-
อื่น ๆ	7.10	6.85	59.50	62.83	-	-	136.28	6.09
รวม	981.52	346.68	549.67	360.55	-	-	2,238.42	100.00

รูปแบบการจัดหน้า*

รูปแบบการจัดหน้าของหนังสือพิมพ์มติชนเดิมนั้นมีลักษณะคล้ายกับสยามรัฐ แต่เมื่อได้มีการปรับปรุงนโยบายโดยการเน้นสีสัน จึงทำให้หน้าหนึ่งไม่เป็นระเบียบ และให้ความสำคัญกับหัวข้อ โฆษณา และภาพมากเป็นพิเศษ โดยนำเสนอหัวข้อมากเป็นอันดับหนึ่ง เน้นพื้นเป็นสีต่าง ๆ เช่น พื้นดำ พื้นแดง หรือน้ำเงิน ใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่ใกล้เคียงกับไทยรัฐ และไม่มี การแบ่งคอลัมน์เป็นสัดส่วน ซึ่งเป็นลักษณะตามการจัดหน้าแบบละครสัตว์นั่นเอง

อย่างไรก็ตาม ในบางฉบับหน้าหนึ่งของมติชนมีความเป็นระเบียบบ้าง เพราะมีการจัดหน้าแบบเน้นส่วนบนหรือแบบชั้นบันไดผสมผสานอยู่ คือ หัวข่าวต่าง ๆ ถูกจัดให้เป็นชั้นบันได โดยหัวข้อข่าวเด่นหรือภาพเด่นอยู่ส่วนบนสุดของหน้า และหัวข่าวยาวลงมาหรือองค์ประกอบอื่น ๆ วางขนานกันลดหลั่นตามลำดับความสำคัญ แต่การจัดหน้าตามรูปแบบนี้ไม่ปรากฏในหน้าหนึ่งของมติชนมากนัก

โดยสรุปแล้ว การจัดหน้าหนึ่งของมติชนมีลักษณะผสมผสานระหว่างการจัดหน้าแบบเน้นส่วนบนกับรูปแบบการจัดหน้าแบบละครสัตว์ ซึ่งเป็นเพราะว่า แต่เดิมนั้นมติชนเป็นหนังสือพิมพ์ เน้นคุณภาพเช่นเดียวกับสยามรัฐ จึงมีลักษณะการจัดหน้าตามรูปแบบเดิมแทรกอยู่บ้าง แต่เนื่องจากว่า หนังสือพิมพ์ได้มีการปรับปรุงรูปลักษณ์และเนื้อหาใหม่ โดยเน้นสีสันและหัวข้อในหน้าหนึ่ง ทำให้การจัดหน้าไม่เป็นระเบียบ มีลักษณะเปลี่ยนไปคล้ายกับการจัดหน้าแบบละครสัตว์

ลักษณะหัวหนังสือพิมพ์

มติชนเป็นหนังสือพิมพ์ที่ไม่ให้ความสำคัญของหัวหนังสือพิมพ์มากนัก เพราะมีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งและขนาดของหัวหนังสือพิมพ์อยู่เสมอ มีการย่อหรือขยายหัวหนังสือพิมพ์อยู่เป็นประจำ โดยมีขนาดเล็กสุด 4x2 นิ้ว และขนาดใหญ่สุด 6x3 นิ้ว มีลักษณะดังนี้

* ภาพประกอบในภาคผนวก

หนังสือพิมพ์คุณภาพ เพื่อคุณภาพของประเทศไทย

มติชน

วันศุกร์ที่ 21 กันยายน พ.ศ.2533 ปีที่ 13 ฉบับที่ 4581 ราคา 5 บาท

ภาพที่ 20 ลักษณะหัวหนังสือพิมพ์ของมติชน

ชื่อหนังสือพิมพ์ ชื่อ "มติชน" เป็นตัวพิมพ์สีดำ มีขนาดไม่แน่นอน ล้อมรอบชื่อหนังสือพิมพ์ไว้ด้วยเส้นโค้งสีแดงหนา 3 มิลลิเมตร

คำขวัญ มติชนตีพิมพ์คำขวัญว่า "หนังสือพิมพ์คุณภาพ เพื่อคุณภาพของประเทศไทย" เป็นตัวอักษรสีแดง

ข้อมูลประจำวัน เป็นแนวขาวใต้ชื่อหนังสือพิมพ์ ระบุวันเดือนปี พ.ศ. ปีที่พิมพ์ ฉบับที่พิมพ์ และราคา ใช้ตัวอักษรสีดำ

ตำแหน่ง หัวหนังสือพิมพ์ของมติชนมีการเปลี่ยนตำแหน่งเป็นประจำ แต่เหนือรอยพับครึ่งเสมอ ส่วนใหญ่เป็นบริเวณซ้ายบน

การแบ่งคอลัมน์

มติชนเป็นหนังสือพิมพ์ที่ไม่มีการแบ่งคอลัมน์ในหน้าหนึ่งเป็นแนวคอลัมน์อย่างชัดเจน แต่ได้มีการจัดหน้าไว้เป็น 12 คอลัมน์เพื่อช่วยในการกำหนดพื้นที่พิมพ์ หรือช่วยจัดหน้าได้ง่ายขึ้น ความกว้างคอลัมน์ละ 1 นิ้วเศษ นอกจากนี้ ในบางฉบับมีการแบ่งหน้ารูปแบบอื่น ๆ มาผสมผสานบ้าง เช่น รูปแบบการแบ่งหน้า 9 คอลัมน์

โดยสรุปแล้ว การแบ่งคอลัมน์ในหน้าแรกของมติชนมีไว้ช่วยกำหนดพื้นที่พิมพ์เหมือนหนังสือพิมพ์ที่เน้นการจัดหน้าแบบละครสัตว์ทั่วไป โดยมีการผสมผสานรูปแบบการแบ่งหน้าแบบอื่นอยู่บ้าง แต่ไม่มากนัก

การใช้ช่องว่าง

มดชันมีช่องว่างในหน้าหนึ่งไม่มากนัก ส่วนใหญ่เป็นช่องว่างรอบพื้นที่พิมพ์มากกว่า ช่องว่างระหว่างเนื้อหา โดยมีขอบบนกว้าง $\frac{3}{4}$ นิ้ว ขอบล่าง $\frac{1}{2}$ นิ้ว ขอบซ้าย $\frac{1}{4}$ นิ้ว และขอบขวา $\frac{3}{8}$ นิ้ว ไม่นิยมตีพิมพ์เนื้อหาบนขอบทั้ง 4 ด้าน คงมีเฉพาะวันเดือนปีระบุไว้ตรงขอบซ้าย

โดยทั่วไป ช่องว่างในหน้าแรกของมดชันมีลักษณะที่หนาแน่น สรุไปได้ดังนี้

1. มีช่องว่างในหน้าหนึ่งน้อย เพราะเน้นสีสันในหน้าหนึ่ง
2. มดชันใช้เส้นล้อมกรอบค่อนข้างมาก ทั้งเส้นหนาและเส้นบาง เส้นสีดำและสีสัน
3. ใช้สีสันทั้งสีดำและสีสันกับองค์ประกอบทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็กเป็นประจำ เช่น หัวข่าวยักษ์ใช้พื้นดำ หัวข่าวใหญ่ใช้พื้นแดง เป็นต้น
4. มดชันไม่ได้แบ่งคอลัมน์ในหน้าหนึ่งเป็นแนวคอลัมน์อย่างชัดเจน แต่บางครั้งได้นำรูปแบบการแบ่งหน้าหลายขนาดมาผสมผสานกันในหน้าหนึ่งบ้าง

อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับช่องว่างในหน้าหนึ่งของมดชันกับหนังสือพิมพ์ที่มีการจัดหน้าแบบละครสัตว์อย่างไทยรัฐ เติลนิวส์ และดาวสยามแล้ว พบว่า มดชันไม่ฉลาดเท่ากับหนังสือพิมพ์ที่เน้นละครสัตว์เหล่านี้ เพราะมดชันนิยมตีพิมพ์เนื้อหาบนพื้นที่ขาวมากกว่าพื้นที่สีสัน

การแบ่งขอบเขตเนื้อหา

มดชันนิยมแบ่งขอบเขตเนื้อหาโดยการใช้เส้นและสีพื้นมากเป็นพิเศษ สำหรับช่องว่างระหว่างเนื้อหาบ้าง แต่ไม่มากนัก มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ช่องว่างระหว่างคอลัมน์ ส่วนใหญ่เห็นได้จากบริเวณที่ตีพิมพ์ตัวข่าว โดยให้พาดหัวข่าวตีพิมพ์บนสีพื้น หรือตัวข่าวขึ้นใหม่ที่อยู่ติดกันใช้เส้นคั่นเอาไว้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

จุดม็อบใหญ่ที่เมืองคอน บน.ศ.รามฯกรีดเลือด!

แก๊งเผด็จการทรราช ปลูกม็อบอีกรูปแบบ
หลังงานศพ "ธนาวุฒิก" อีก 3 ชม. จัดสันตยาภิ
นวยกาดำออก
ตำรวจ-อศ.ทุ่ม
กำลังล้อมจวน
ผู้ว่าฯ หวังถูก
เผด็จการยิง 2588
ปชป.โดน "ชาติ-
ชาย" ทำลาย
การเมือง
(อ่านต่อหน้า 22)

สืบล่อเบรกแตก ชนคะโหลกหัวม ตายสยอง6ศพ

รถดับเพลิงเบรกทุกมันส์ถล่มหลุมฝัง
บนถนนสายปรางจินบุรี เบรกแตกพุ่งลง
จากทางใต้เข้างอง
ศา ขณะรอขึ้นยี่
รถบรรทุกน้ำมันที่
ขวางหน้า ไฟลุกท่วม
ถนน ศาสนา 10 8
ศพ บาดเจ็บอีก 2
ชาวบ้านช่วยกันคว
เปล่งโถงศพ หน้า
เกิดระเบิดลุกลาม
บ้านเรือน
(อ่านต่อหน้า 22)

ร้อยล้านเขียน - 6-
ฉบับที่นายพลประยุทธ์สั่งให้
เขียนไว้...
จนกระทั่ง...
ด้วยเหตุ...
มี...
เขียนไว้...
ด้วยเหตุ...
มี...

บรรหารอัดน.ส.ท.แจ้งท่าเคย ปล่อยข่าวบั่นทอนเบาะระเบิด

"บรรหาร" อัด น.ส.ท.บางฉบับปล่อยข่าวระดับบ้าน ชี้ขอไว
นิตยภัตชกกับหรืออ้างไว้ ภาวอยู่คนภาคไทยนี้แต่ศ.ร.หาบับ
ฮก "ชวน" หนุนรัฐบาลปักธงสามัญ (อ่านต่อหน้า 2)

**น้ำมันดีเซลอีก 4 เหรียญ
รับข่าวสหรับจักรีวิทย**
ราคาถ้อยกันของไฟฟ้ที่ขึ้นอีก 4 กว๊ออยู่ ทางอึ้งจะขึ้นต่อ
ไป หนึ่งข่าวสหรับรถที่ถนนบนถนนบ่อว่าบ่อจือ คลองขุ่น
สวนทาง กรรมการศึกษาในรัฐอีก สิบหกวงค์ที่ผู้บ่อทำไว้คือขาด
แคลน (อ่านต่อหน้า 22)

ภาพที่ 21 ลักษณะการใช้ช่องว่างเพื่อแบ่งขอบเขตเนื้อหาของมติชน

2. เส้น เป็นวิธีการที่มติชนใช้แบ่งขอบเขตเนื้อหามากที่สุด โดยที่เนื้อหาบางชิ้นมี
ขอบเขตที่ชัดเจนอยู่แล้วอย่างภาพ แต่ได้ใช้เส้นล้อมกรอบอีก ลักษณะมีดังนี้

2.1 เส้นบางเดี่ยว มีการใช้เส้นบางเดี่ยวสีด้ามากกว่าที่เป็นสีสัน นิยมใช้
ล้อมกรอบไว้ทุกด้าน ส่วนเส้นบางเดี่ยวที่เป็นสีสัน ใช้ล้อมกรอบโฆษณาและกรอบถวายพระพร

2.2 เส้นหนา มติชนใช้เส้นหนาบ่อฮ โดยเป็นเส้นหนาประมาณ 2-3 มิลลิเมตร
ทั้งสีด้าและเพิ่มเป็นสีสัน ใช้ล้อมกรอบทุกด้าน

3. สีพื้น มติชนใช้สีพื้นเพื่อแบ่งขอบเขตเนื้อหาของหนังสือพิมพ์อยู่มาก โดยใช้เป็น
สีพื้นของตัวพิมพ์ (screen behind type) ทั้งพื้นที่ขนาดใหญ่และขนาดเล็ก ลักษณะการใช้
สีพื้นเป็นสีพื้นแบ่งได้เป็น 3 ชนิด คือ

3.1 สกรีนด้า (black screen) มีปรากฏในหน้าหนึ่งของมติชนอยู่เสมอ
แม้ว่าหนังสือพิมพ์เน้นสีสันมากก็ตาม มีเฉพาะพื้นด้ากับและเทา พื้นด้ากับนิยมนใช้เป็นพื้นของหัว
ข่าวชักข์เป็นประจำ ส่วนพื้นเทาอ่อนใช้เป็นพื้นที่ขนาดเล็ก

3.2 สีเข้ม (solid colour) มติชนใช้สีเข้มเป็นสีพื้นค่อนข้างมาก สีที่ใช้
เป็นประจำ คือ สีแดง น้ำเงิน และฟ้าเข้ม โดยใช้เป็นสีพื้นของพื้นที่ขนาดใหญ่ เช่น หัวข่าวชักข์

3.3 สีอ่อน (pastel colour) มติชนใช้สีอ่อนในหน้าหนึ่งอยู่เสมอ เพราะไม่ต้องเปลี่ยนสีของตัวอักษร ส่วนใหญ่ใช้เป็นพื้นของรายงานพิเศษ โฆษณา และกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม

การใช้สีสัน

มติชนจัดเป็นหนังสือพิมพ์อีกฉบับที่เน้นการพิมพ์หน้าแรกด้วยระบบสีสันเป็นประจำ รวมทั้งหน้าในบางหน้าอีกด้วย ลักษณะการใช้สีสันในหน้าหนึ่งของมติชนมีดังต่อไปนี้

1. นิยมใช้เป็นสีพื้น (screen behind type) มากกว่าเป็นเส้นล้อมกรอบต่าง ๆ และมีการพิมพ์ตัวอักษรเป็นสีสันเป็นประจำ
2. สีสันที่ใช้แบ่งมี 2 ประเภท คือ
 - สีเข้มหรือสีจัด (solid colour) เช่น แดง ม่วง น้ำเงิน ฟ้ำเข้ม ฯลฯ โดยใช้สีแดงและสีน้ำเงินเป็นประจำ ใช้ในพื้นที่ขนาดใหญ่ เช่น หัวข่าวยักษ์ หรือหัวข่าวใหญ่
 - สีอ่อน (pastel colour) สีที่ใช้ไม่เจือจางนัก เป็นสีอ่อนระดับกลาง นิยมใช้ในพื้นที่ขนาดเล็ก
3. มติชนใช้สีสันกับรายงานพิเศษมากกว่าองค์ประกอบอื่น ๆ นอกจากนี้ก็มีโฆษณา หัวข่าว ภาพ และกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม แต่ได้มีการตีพิมพ์ภาพขนาดเล็ก เช่น ภาพบุคคลเป็นข่าวบ้าง
4. หน้าแรกของมติชนไม่จุดจาดนัก แม้มีการใช้สีสันอยู่มากก็ตาม เพราะหนังสือพิมพ์ตีพิมพ์เนื้อข่าวบนพื้นขาวมากกว่า
5. สีที่ใช้เป็นสีโดดมากกว่าการไล่สีหน้าหนักสี (shade) โดยนิยมนำสีโทนเดียวกันมาคู่กันมากกว่านำสีมาตัดกัน

การตีพิมพ์โฆษณา

มติชนเป็นหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยเพียงฉบับเดียวที่เน้นโฆษณาในหน้าหนึ่งมาก เป็นอันดับรองจากหัวข่าว โดยเฉลี่ยฉบับละ 2-5 ชิ้น หรือเนื้อที่ 78.55 ตารางนิ้ว คิดเป็นร้อยละ 23.57 ของเนื้อที่ในหน้าหนึ่ง

ตำแหน่งโฆษณาในหน้าหนึ่งของมติชนไม่ได้กำหนดไว้แน่นอน ส่วนใหญ่เป็นบริเวณ
ด้านล่างใต้รอยพับครึ่งของหนังสือพิมพ์ สรุปลักษณะและตำแหน่งโฆษณาที่ตีพิมพ์ในหน้าแรกได้ดังนี้

1. โฆษณาที่เป็นแนวยาวตลอดส่วนล่างสุดของหน้าหนังสือพิมพ์ ตีพิมพ์เป็นประจำ
2. โฆษณาที่มีตำแหน่งด้านซ้ายและขวาใต้รอยพับครึ่ง โดยอาจชิดขอบล่างสุดหรือ
เหนือโฆษณาที่เป็นแนวยาว ส่วนใหญ่เป็นกรอบขนาดใหญ่
3. โฆษณาที่มีกรอบขนาดเล็ก ตำแหน่งไม่แน่นอน ส่วนใหญ่เป็นบริเวณด้านล่างสุด
ของหน้าหนังสือพิมพ์
4. โฆษณาที่เป็นส่วนข้างหัวหนังสือพิมพ์ มีไม่มากนัก เพราะมติชนวางตำแหน่งหัว
หนังสือพิมพ์ไม่แน่นอน

ลักษณะกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม

มติชนนำเสนอกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มในหน้าหนึ่งเป็นประจำฉบับละ 1 ชิ้น
มีเนื้อที่ไม่มากนัก โดยเฉลี่ยประมาณ 7.98 ตารางนิ้วหรือร้อยละ 2.39 มีเพียง 2 รูปแบบ
คือ

1. ลักษณะที่เป็นแนวยาวอยู่ส่วนบนสุดของหน้า กว้างประมาณครึ่งนิ้ว ข้อพิเศษ คือ
ความยาวของกรอบรูปร่างนี้ไม่แน่นอน สั้นที่สุดประมาณ 5 นิ้ว บางฉบับมีความยาวเท่ากับหัวข่าว
ยักซ์ มีลักษณะเฉพาะตัว คือ พื้นฟ้าหรือน้ำเงิน โดยมีกรอบระบุหน้าตีพิมพ์ไว้ด้านซ้าย
2. กรอบพิเศษวันอาทิตย์ รูปร่างเป็นกรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้งขนาด $2\frac{1}{2}$ นิ้ว
เล่นสีเส้นและลวดลายมากเช่นเดียวกับรายงานพิเศษ มีตำแหน่งไม่คงที่

การตีพิมพ์รายงานพิเศษ

มติชนให้ความสำคัญกับรายงานพิเศษมากพอสมควร โดยนำเสนอเป็นประจำทุกวัน
บางฉบับมีถึง 2 ชิ้น เนื้อที่รวมภาพประมาณ 29.84 ตารางนิ้วต่อฉบับ หรือร้อยละ 8.95 ของ
เนื้อที่ทั้งหมด

รูปลักษณ์ มีขนาดกรอบไม่แน่นอน ขนาดเล็กสุด $3\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ นิ้ว และขนาดใหญ่
สุด 6×7 นิ้ว รูปร่างเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัสหรือสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้งหรือแนวนอน รายงานพิเศษ

ที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของมติชนมีการเล่นลวดลายและสีเส้นมาก ประกอบด้วยส่วนย่อย ดังนี้

- หัวเรื่องหรือหัวข้อ ลักษณะเป็นหัวข้อมากกว่า เช่น ตะลุยกแดนอิทธิพลเสียด. นิยมใช้ตัวอักษรเป็นสีเส้น เน้นการนำเสนอหลากหลายรูปแบบ เช่น หัวข่าวแบบเสมอหน้า (flush left)
- ภาพ รายงานพิเศษของมติชนให้ความสำคัญกับภาพมากเป็นพิเศษ ประมาณร้อยละ 58.88 ของเนื้อที่รายงานพิเศษในหน้าหนึ่ง โดยตีพิมพ์ภาพตัดส่วนเป็นส่วนใหญ่ เช่น ภาพซ้อน
- การเล่นสีเส้น มติชนเน้นสีเส้นของรายงานพิเศษมากเป็นพิเศษ ส่วนใหญ่ใช้สีเข้มมากกว่าสีอ่อน โดยใช้สีเส้นกับขอบล้อมกรอบ สีพื้น และตัวอักษร

มติชนมักตีพิมพ์ตำแหน่งของส่วนประกอบรายงานพิเศษ เช่น หัวข่าว ภาพ และเนื้อหา ทับกันหรือซ้อนเหลื่อมกันอยู่เสมอ

สำหรับตำแหน่งของรายงานพิเศษทั้งชั้นมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ โดยมีตีพิมพ์ไว้ตั้งแต่ช่วงบนสุดถึงช่วงล่างสุดของหน้า

เนื้อหา มติชนตีพิมพ์เนื้อหา รายงานพิเศษไว้ในหน้าหนึ่งน้อยมาก เนื้อหาส่วนใหญ่ต้องนำเสนอในหน้าต่อ

เนื้อหาที่นำมาเสนอเป็นรายงานพิเศษมีหลายประเภท ทั้งที่มีสาระหนักและเบา เช่น สงคราม การเมือง กีฬา ข่าวดังและบุคคล เช่น การประมุขเพชร เนื้อหาที่คัดเลือกมาเสนอมักทั้งที่เป็นเรื่องกำลังเป็นที่สนใจ เช่น กีฬาฟุตบอลโลก หรือเนื้อหาที่เป็นการรายงานข่าวแบบสืบสวนโดยเฉพาะ (investigative reporting) เช่น อิทธิพลของเจ้าพ่อในตราด ถ้าเป็นวาระพิเศษ เช่น วันสำคัญในอดีตหรือปัจจุบัน อย่างวันสงกรานต์ วันรัฐธรรมนูญ มติชนได้นำเสนอเป็นรายงานพิเศษอีกด้วย ไม่มีการระบุชื่อผู้เขียนหรือผู้รายงานไว้

ลักษณะหัวข้อ

มติชนเป็นหนังสือพิมพ์ที่ให้ความสำคัญกับหัวข้อมากกว่าองค์ประกอบอื่น โดยตีพิมพ์เป็นเนื้อที่มากที่สุด คือ 81.79 ตารางนิ้วต่อฉบับ หรือร้อยละ 24.54 จำนวนชั้นประมาณ 3-7 ชั้น (ค่าเฉลี่ย 5.67) ลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น คือ มีการพาดหัวข้อไว้ในหน้าหนึ่ง โดยไม่มีการตีพิมพ์หัวข้อไว้ในหน้าแรก แต่อยู่ด้านใน

หัวข่าของมดชันสามารถจำแนกได้ดังนี้

1. หัวข่าวจำแนกตามลักษณะและลำดับความสำคัญ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า มดชัน เน้นการนำเสนอหัวข่าวในหน้าหนึ่งค่อนข้างมาก ดังนั้น ลักษณะของหัวข่าวจำแนกตามลำดับความสำคัญได้เป็น 4 ประเภท คือ

หัวข่าวยักษ์ เป็นหัวข่าวที่มีขนาดใหญ่ที่สุด ทั้งขนาดกรอบและตัวอักษร มีตำแหน่งเหนือรอยพับครึ่งเสมอ

หัวข่าวใหญ่ คือ หัวข่าวที่มีขนาดใหญ่รองจากหัวข่าวยักษ์ทั้งขนาดกรอบและตัวอักษร ตำแหน่งทั่วทั้งหน้าหนึ่งสี่พิมพ์

หัวข่าวธรรมดา คือ หัวข่าวที่มีขนาดใหญ่กว่าหัวข่าวเล็กสุดในหน้า มีตัวอักษรระหว่าง 60-72 พยศ์

หัวข่าวเล็ก เป็นหัวข่าวที่มีขนาดเล็กสุดในหน้า มีตำแหน่งอยู่เหนือข่าวในกรอบเดียวกัน

ลักษณะของหัวข่าวทั้ง 4 ขนาด มีดังตารางที่ 29

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 29 หัวข่าวจำแนกตามลักษณะและลำดับความสำคัญของมติชน

ประเภทหัวข่าว	ความถี่	ขนาด	จำนวนคอลัมน์	จำนวนบรรทัด	ขนาดตัวอักษร	การใช้สี	ตำแหน่ง
หัวข่าวชักร์	1 ชิ้นต่อฉบับ	ขนาดหลากหลาย เล็กสุด 7x6 นิ้ว ถึงขนาดใหญ่สุดเต็ม หน้า	6-12 คอลัมน์	1-3 บรรทัด ส่วนใหญ่เป็น 3 บรรทัด	ตัวอักษรหลากหลายขนาด ตั้งแต่ 120-260 พอด	ระแวกแยกเป็นพจนชาว คอมาเปลี่ยน เป็นหน้าดำ บางฉบับเป็นหน้าแดง	เหนือหรือพิงข้าง
หัวข่าวใหญ่	0-1 ชิ้นต่อฉบับ ไม่แน่นอน	ขนาดหลากหลาย ตั้งแต่ 7x2 นิ้ว ถึง 14x1 นิ้ว ส่วนใหญ่เป็น 8x1 นิ้ว	5 -12 คอลัมน์	1-2 บรรทัด	ตัวอักษรหลากหลายขนาด ตั้งแต่ 84-132 พอด ส่วนใหญ่เป็น 96 พอด	นิยมคั่นพจนพสนี เช่น ฟ้า นำเงิน แดง หรือสีดำ	ตำแหน่งทุกส่วนใน หน้าของหนังสือพิมพ์
หัวข่าวธรรมดา	1 ชิ้นต่อฉบับ	ขนาดหลากหลาย ตั้งแต่ 6x1 นิ้ว ถึง 7 ¹ / ₂ นิ้ว	5-6 คอลัมน์	2-3 บรรทัด	ขนาดตัวอักษร 60-72 พอด	พจนาออย่างเดี่ยว	ตำแหน่งทุกบริเวณใน หน้าของหนังสือพิมพ์
หัวข่าวเล็ก	3-5 ชิ้นต่อ ฉบับ	ขนาดหลากหลาย ตั้งแต่ 1-3 ¹ / ₂ นิ้ว	1-3 คอลัมน์	2-5 บรรทัด	ตัวอักษรพิมพ์เล็ก 24-36 พอด	- ชนชาว - พจนเทา หน้าดำเป็นรูปสกศร และพสนี	ตำแหน่งทุกส่วนใน หน้าของหนังสือพิมพ์

2. หัวข่าวจำแนกตามรูปแบบ รูปแบบของหัวข่าวในหน้าหนึ่งของมติชน มีดังนี้

2.1 หัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบมีหลายบรรทัด (special column) มติชน พาดหัวข่าวรูปแบบนี้มากที่สุด คือ จำนวนขึ้นร้อยละ 64.47 และเนื้อที่ร้อยละ 63.55 มีจำนวน ตั้งแต่ 2 บรรทัดขึ้นไป ความยาวแต่ละบรรทัดเท่ากัน แต่มีขนาดตัวอักษรต่างกัน มติชนใช้ หัวข่าวรูปแบบนี้กับหัวข่าวทุกขนาด

2.2 หัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบบรรทัดเดียว (crossline) มีลักษณะคล้าย หัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบมีหลายบรรทัด แต่มีเพียงบรรทัดเดียวเท่านั้น มติชนพาดหัวข่าวรูปแบบนี้เป็นอันดับสอง คือ จำนวนขึ้นร้อยละ 11.84 และเนื้อที่ร้อยละ 10.23

2.3 หัวข่าวแบบเน้นกลางคอลัมน์ (column-centering) หัวข่าวรูปแบบนี้ มีความยาวแต่ละบรรทัดไม่เท่ากัน ดังนั้นในแต่ละบรรทัดเน้นกลางคอลัมน์ไว้ ทำให้หน้าหลัง ไม่เป็นแนวเส้นตรง มติชนพาดหัวข่าวรูปแบบนี้กับหัวข่าวเล็กเท่านั้น มีจำนวนขึ้นร้อยละ 11.84 และเนื้อที่ร้อยละ 2.06

2.4 หัวข่าวนำ (kicker) มีปริมาณไม่มากนัก คือ จำนวนขึ้นร้อยละ 3.94 และเป็นเนื้อที่ร้อยละ 3.89 ลักษณะพิเศษ คือ ไม่ได้ใช้เฉพาะอ้างคำพูดของบุคคลเท่านั้น

2.5 หัวข่าวบนสุด (skyline) มีไม่มากนัก คือ จำนวนขึ้นร้อยละ 2.63 และเนื้อที่ร้อยละ 6.06 นิยมใช้กับหัวข่าวขนาดยักษ์หรือหัวข่าวใหญ่ที่เป็นข่าวเด่นมาก

2.6 หัวข่าวแบบเสมอนำ (flush left) มีน้อยมาก คือ จำนวนขึ้นร้อยละ 1.32 และเนื้อที่ร้อยละ 4.96 หัวข่าวแบบนี้ขีดซ้ายแนวคอลัมน์ทั้งหมด โดยด้านหลังไม่เสมอกัน ใช้กับพาดหัวข่าวขนาดใหญ่มากกว่าหัวข่าวขนาดเล็ก

2.7 หัวข่าวแบบเสมอหลัง (flush right) มีจำนวนขึ้นร้อยละ 2.63 และเนื้อที่ร้อยละ 8.79 ไม่นิยมใช้พาดหัวข่าวมากนัก ส่วนมากเป็นหัวข่าวขนาดใหญ่

2.8 หัวข่าวแบบปิรามิดหัวกลับ (inverted pyramid) มติชนไม่นิยม พาดหัวข่าวรูปแบบนี้นัก มีจำนวนขึ้นร้อยละ 1.32 และเนื้อที่ร้อยละ 0.46 ใช้พาดหัวข่าวเล็ก เท่านั้น

3. คำระบุหน้าค่อและหัวข่าวค่อ

คำระบุหน้าค่อ มติชนได้ระบุหน้าค่อในวงเล็บค่อจากเนื้อหา ไม่มีเกณฑ์แน่นอนในการ พิมพ์ตำแหน่งของคำระบุหน้าค่อ คือ อาจเป็นบรรทัดเดียวกับบรรทัดนำ หรือขึ้นบรรทัดใหม่

หัวข้าวต่อ มติชนคัดเลือกหัวข้าวต่อโดยสรุปประเด็นข้าวมากกว่าคัดลอกมาจากหัวข้าว จึงสื่อความสำหรับข้าวในหน้าต่อได้ดี เช่น กม.การพิมพ์ ชั่วลูกเมีย สิกอิรัก เป็นต้น

4. หัวข้าวตอน มติชนไม่นิยมแยกข้าวที่เกี่ยวเนื่องกันเป็นหลายข้าว แต่นิยมรวมไว้เป็นข้าวเดียวกัน ดังนั้นจึงต้องนำเสนอข้าวโดยมีหัวข้าวตอนอยู่เป็นประจำ ส่วนใหญ่เป็นข้าวเด่นประจำฉบับ เช่น ข้าวการเมือง

5. ประเภทเนื้อหาของหัวข้าว ลักษณะพิเศษของหัวข้าวในหน้าแรกของมติชน คือ มีพาดหัวบางชิ้นตีพิมพ์ไว้ในหน้าหนึ่ง โดยที่เนื้อข่าวอยู่หน้าใน มีไม่มากนัก โดยสรุปแล้ว พบว่ามติชนตีพิมพ์หัวข่าวการเมืองมากที่สุด คือ 26 ชิ้น (ร้อยละ 38.24) และเนื้อที่ 545.41 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 55.57) และอันดับรองได้แก่ อาชญากรรม จำนวน 11 ชิ้น (ร้อยละ 16.18) และเนื้อที่ 137.36 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 13.99) ประเภทเนื้อหาอื่นมีน้อย และไม่นิยมนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการเกษตรและอุตสาหกรรม ปกป้องชีวิต ดินฟ้าอากาศ ศิลปะวัฒนธรรม บันเทิง วิชาการและเทคโนโลยี เรื่องประหลาด ไสยศาสตร์และปาฏิหาริย์ในหน้าหนึ่งนัก

การเสนอพรรณานำและเนื้อข่าว

การนำเสนอพรรณานำและเนื้อข่าวในหน้าหนึ่งของมติชนมีลักษณะเหมือนกับหนังสือพิมพ์ที่เน้นการจัดหน้าแบบละครสัตว์ คือ มีการตีพิมพ์พรรณานำและเนื้อข่าวในหน้าหนึ่งน้อยมาก เพียง 28.89 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 8.67 ของเนื้อที่ในหน้าหนึ่ง มีจำนวนข่าว 3-7 ข่าวต่อฉบับ (ค่าเฉลี่ย 5.58)

ลักษณะของกรอบข่าวในหน้าแรกของมติชน มีรายละเอียดดังนี้

1. กรอบข่าวมีขนาดหลากหลายตั้งแต่ 1-8 คอลัมน์ * (1-9 นิ้ว)
2. มติชนนิยมนำเสนอข่าวเป็นแนวนอนตามความกว้างของคอลัมน์ เช่น กรอบขนาด 3 คอลัมน์ แต่ไม่นิยมตีพิมพ์ตามแนวตั้ง

*พิจารณาจากการแบ่งคอลัมน์เป็น 12 คอลัมน์.

3. รูปร่างของกรอบข่าวมีความหลากหลาย ไม่มีลักษณะเฉพาะ
4. กรอบข่าวเด่นเป็นกรอบ 4-5 คอลัมน์นิ้วเป็นส่วนใหญ่ แต่ขนาดของกรอบไม่ได้แสดงความเด่นของข่าวได้ เพราะข่าวรองอาจมีขนาดกรอบมากกว่าได้
5. มติชนนิยมตีพิมพ์วรรคหน้าและเนื้อข่าวบนพื้นขาวเป็นส่วนใหญ่ โดยพิมพ์เทาบ้าง
6. แม้ว่ามติชนนำเสนอเนื้อข่าวในหน้าหนึ่งน้อย แต่มีการตีพิมพ์วรรคหน้าให้จบในหน้าหนึ่งทุกชิ้น โดยหน้าต่อมีการเสนอเฉพาะเนื้อข่าวเท่านั้น

ความยาวของข่าวและการต่อข่าว

ข่าวแต่ละชิ้นของมติชนมีความยาวหลากหลาย ตั้งแต่ขนาดสั้นที่สุด 19.75 ตารางนิ้ว และยาวที่สุด 368.63 ตารางนิ้ว แต่ข่าวส่วนใหญ่มีพื้นที่ระหว่าง 30-60 ตารางนิ้ว

มติชนเป็นหนังสือพิมพ์ที่เน้นหัวข่าว โฆษณาและภาพในหน้าหนึ่งมากเป็นพิเศษ ดังนั้นหน้าหนึ่งจึงตีพิมพ์ได้เฉพาะวรรคหน้าเพียงอย่างเดียว โดยนำเสนอให้จบในหน้าหนึ่ง ไม่มีการต่อวรรคหน้าในหน้าอื่น ข่าวส่วนใหญ่ต่อหน้าเพียงหน้าเดียวประมาณร้อยละ 83.58 ข่าวที่ต้องต่อหน้าอื่นถึง 2 หน้ามีร้อยละ 14.93 แต่ข่าวที่ต้องเสนอในหน้าต่อถึง 4 หน้ามีร้อยละ 1.49

ในการคัดเลือกหน้าต่อข่าวนั้น พบว่า มติชนได้กำหนดหน้ากลาง คือ หน้า 21 และ 22 เป็นหน้าต่อข่าวโดยเฉพาะ มีประมาณร้อยละ 28 ซึ่งไม่สะดวกสำหรับการเปิดอ่านต่อการต่อข่าวของมติชนสรุปได้ตามตารางต่อไปนี้

หน้าต่อข่าว	จำนวนชิ้น	ร้อยละ
หน้า 2	16	21.33
หน้า 3	1	1.33
หน้ากลาง	44	58.67
หน้ารองสุดท้าย	3	4.00
หน้าสุดท้าย	1	14.67

ตารางที่ 30 การต่อข่าวของมติชน

ประเภทเนื้อหาของตัวข่าว มติชนตีพิมพ์เนื้อข่าวการเมืองในหน้าหนึ่งมากที่สุดทั้งจำนวนชิ้นและเนื้อที่ คือ จำนวนข่าว 26 ชิ้น (ร้อยละ 38.80) และเนื้อที่ 159.59 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 46.03) อันดับสอง ได้แก่ อาชญากรรม มีจำนวน 11 ชิ้น (ร้อยละ 16.42) และเนื้อที่ 55.97 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 16.14)

การใช้ภาพ

มติชนนำเสนอภาพไว้ในหน้าหนึ่งมากที่สุดรองจากหัวข่าวและโฆษณา เฉลี่ยแล้วมีเนื้อที่ 63.84 ตารางนิ้วต่อฉบับ หรือร้อยละ 19.16 จำนวนภาพ 2-8 ภาพต่อฉบับ (ค่าเฉลี่ย 4.92) ภาพที่ได้รับการคัดเลือกนั้นมีความหลากหลาย สรุปได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของภาพ

1.1 ภาพข่าวหรือภาพเป็นข่าว มติชนไม่นิยมตีพิมพ์ภาพข่าวหรือภาพเป็นข่าวไว้ในหน้าหนึ่งมากเหมือนกับหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยอื่น มีปริมาณการนำเสนอเพียงร้อยละ 6.78

1.2 ภาพประกอบข่าว มีจำนวนมากที่สุดถึงร้อยละ 64.41 ภาพประกอบข่าวที่ได้รับการตีพิมพ์มีทั้งภาพขนาดเล็กและขนาดใหญ่ โดยทั่วไป มติชนตีพิมพ์ข่าวชิ้นละภาพเท่านั้น แต่อาจมีข่าวบางชิ้นที่มีภาพประกอบ 2-3 ภาพ

1.3 ภาพประกอบรายงานพิเศษ มติชนนำเสนอภาพชนิดนี้ไว้ในหน้าหนึ่งมากที่สุดรองจากภาพประกอบข่าว ประมาณร้อยละ 25.42 ทั้งนี้เพราะมติชนเป็นหนังสือพิมพ์ที่เน้นรายงานพิเศษไว้ในหน้าแรก บางฉบับมีถึง 2 ชิ้น ภาพประกอบรายงานพิเศษมีสีสันสวยงามและเน้นวาดลายมาก

1.4 ภาพประกอบกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม มีเฉพาะฉบับวันอาทิตย์ จึงมีปริมาณการนำเสนอเพียงร้อยละ 1.69 เท่านั้น เป็นภาพขนาดเล็ก

1.5 ภาพอื่น ๆ เช่น ภาพประกอบกรอบดาวพระพร มีน้อยมาก ประมาณร้อยละ 1.69

2. ประเภทของภาพ ภาพที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของมติชนแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

2.1 ภาพ ๘ ที่เกิดเหตุหรือภาพเหตุการณ์ คือ ภาพที่ถ่ายในที่เกิดเหตุ มี

มากที่สุดถึงร้อยละ 37.29 เป็นภาพขนาดใหญ่ เพราะต้องสื่อข่าวในภาพนั้นเองได้ด้วย

2.2 ภาพที่เตรียมไว้ล่วงหน้าหรือภาพที่นำมาจากแฟ้มภาพ เป็นภาพที่ไม่ได้ถ่ายเฉพาะในที่เกิดเหตุ ส่วนใหญ่เป็นภาพที่มีการนัดหมายถ่ายทำล่วงหน้า หรือนำมาจากแฟ้มภาพ เช่น ภาพนักการเมือง เป็นต้น มีจำนวนชิ้นประมาณร้อยละ 62.71 ส่วนใหญ่เป็นภาพที่มีขนาดเล็ก

3. รูปร่างและขนาดของภาพ มติชนตีพิมพ์ภาพที่มีความหลากหลายมาก ขนาดของภาพส่วนใหญ่เป็นภาพขนาดโปสการ์ด แต่อาจมีขนาดเล็กบ้าง สรุปได้ดังนี้

3.1 ภาพแนวนอน เป็นภาพสี่เหลี่ยมผืนผ้าตามแนวนอน ได้รับการตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของมติชนถึงร้อยละ 27.12 ขนาดค่อนข้างใหญ่ โดยมีขนาดเล็กสุด $3\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ นิ้ว และขนาดใหญ่สุด 6×4 นิ้ว ส่วนใหญ่เป็นขนาดใกล้เคียงกับขนาดโปสการ์ด คือ 5×3 หรือ 4 นิ้ว

3.2 ภาพแนวตั้ง มีปริมาณการนำเสนอมากเป็นอันดับหนึ่ง โดยประมาณร้อยละ 44.07 มีขนาดหลากหลาย ตั้งแต่ขนาดรูปติดบัตร 1×2 นิ้ว จนถึงขนาดใหญ่สุด $3\frac{1}{2} \times 4$ นิ้ว

3.3 ภาพจัตุรัส มติชนคัดเลือกภาพที่มีรูปร่างสี่เหลี่ยมจัตุรัสน้อยมาก เพียงร้อยละ 1.69 เท่านั้น มีขนาดปานกลาง คือ 3×3 นิ้ว

3.4 ภาพตัดส่วน มีการนำเสนอภาพตัดส่วนในหน้าแรกของมติชนค่อนข้างมากถึงร้อยละ 27.12 โดยเป็นภาพของรายงานพิเศษด้วยกันทั้งสิ้น มีการเล่นสีเส้นสวยงาม

4. ลักษณะการใช้ภาพ การคัดเลือกภาพที่ตีพิมพ์ในหน้าแรกนั้น มติชนนิยมนำเสนอทั้งภาพเดี่ยวและภาพซ้อนหรือภาพชุด ส่วนใหญ่เป็นภาพเดี่ยวถึงร้อยละ 74.58 ส่วนภาพซ้อนหรือภาพชุดนั้นเป็นภาพของรายงานพิเศษเท่านั้น ลักษณะเป็นภาพตัดส่วนซ้อนกันหรือภาพชุด

5. สีสันทของภาพ ภาพที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของมติชนเป็นภาพสีเป็นส่วนใหญ่ แต่อาจมีการตีพิมพ์ภาพขาวดำบ้างประมาณร้อยละ 6.78 โดยภาพขาวดำที่นำเสนอเป็นภาพบุคคลที่มีขนาดเล็ก

6. ตำแหน่งของภาพ มติชนตีพิมพ์ภาพไว้ทุกตำแหน่งของหน้าหนึ่ง เพราะให้ความรู้กับทุกส่วนในหน้าเท่ากัน ดังนั้นจึงมีภาพที่ตีพิมพ์ไว้กลางรอยพับเสมอ

ตำแหน่งของภาพประกอบข่าวส่วนใหญ่อยู่ชิดกับข่าวถึงร้อยละ 84.21 จากจำนวนภาพประกอบข่าวทั้งหมด

7. คำอธิบายภาพ มติชนตีพิมพ์คำอธิบายภาพกับข่าวและภาพประกอบข่าวเท่านั้น ยกเว้นรายงานพิเศษและภาพประกอบรอบแฉ่งนำเนื้อหาเด่นในเล่มที่ไม่มีคำอธิบายภาพ ลักษณะของคำอธิบายภาพมีดังนี้

ประเภทคำอธิบายภาพ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

(1) ident line คือ การระบุเฉพาะชื่อและนามสกุลของบุคคลในภาพ ไม่มี การระบุตำแหน่งหรือยศ หรือนาม นาง

(2) compree คือ คำอธิบายภาพอย่างละเอียด มติชนอธิบายภาพประเภทนี้โดยให้รายละเอียดของภาพ ไม่ใช่คำเข้าอารมณ์นัก ตัวอย่าง " คินฮ้อมอกแม่ - ดร.สมิทธิพิทรพงศ์ ลูกชายเล็ชเจ้าของโรงงานวิชชอบครั้ง คินฮ้อมอกแม่ หลังจากตำรวจจู่โจมช่วยเหลือนออกมาจากรังโจรค่าได้ เมื่อเข้าวันที่ 3 กค. และมารดามารับตัวที่กรมตำรวจ"

ลักษณะและตำแหน่งของคำอธิบายภาพ มีดังนี้

(1) คำอธิบายภาพเป็นแนวขาวใต้ภาพ ตีพิมพ์บนพื้นขาว โดยไม่มีสีพื้นหรือเส้นล้อมกรอบ ใช้บ่อที่สุด

(2) คำอธิบายภาพขนาด 1 คอลัมน์ที่อยู่ด้านข้างหรือใต้ภาพ เป็นกรอบพื้นขาว ไม่มีสีพื้น

นอกจากนี้ ในบางฉบับมีการเสนอหัวเรื่องไว้เหนือภาพอีกด้วย

วิธีการเขียนคำอธิบายภาพ มติชนมีวิธีการนำเสนอคำอธิบายภาพโดยแยกส่วนประกอบเป็น 2 ส่วน คือ

(1) หัวเรื่อง เป็นการสรุปภาพ มักเป็นคำที่เข้าอารมณ์หรือแสดงให้เห็นภาพพจน์ได้ แต่ไม่ได้ตีพิมพ์ไว้ทุกภาพ ส่วนใหญ่นำเสนอหน้าคำอธิบายภาพ แต่อาจตีพิมพ์ไว้เหนือภาพ

ภาพที่ 22 ลักษณะการวางตำแหน่งหัวเรื่องของคำอธิบายภาพไว้เหนือภาพ

(2) คำอธิบาย ใช้ตัวหนังสือขนาดเล็ก ตัวตรง

8. ประเภทเนื้อหาของภาพ เมื่อวัดจำนวนขึ้น พบว่า ภาพข่าวการเมืองมีจำนวนมากที่สุด คือ 23 ภาพ (ร้อยละ 54.76) คิดเป็นเนื้อที่ 198.85 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 36.18) อันดับรองลงมา คือ ภาพข่าวสงคราม มี 5 ภาพ (ร้อยละ 11.90) คิดเป็นเนื้อที่ 77.39 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 14.08)

องค์ประกอบอื่น

มติชนไม่นำเส้นองค์ประกอบอื่นนอกจากที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ เนื่องจากมีได้ตีพิมพ์องค์ประกอบหลายประเภทไว้ในหน้าหนึ่งแล้ว แต่มีการตีพิมพ์กรอบถวายพระพรบ้างในวาระต่าง ๆ โดยเน้นภาพและสีสັນเป็นพิเศษ

เคลิมิเรอร์

เคลิมิเรอร์เป็นหนังสือพิมพ์รายวันที่ออกจำหน่ายวันละ 2 กรอบ คือ กรอบเช้า และ กรอบบ่าย โดยระบุจำนวนดาวแสดงกรอบของการพิมพ์ไว้ที่ขอบซ้ายและที่หัวหนังสือพิมพ์ ขนาดรูปเล่มใหญ่กว่าหนังสือพิมพ์รายวันทั่วไป คือ $15\frac{1}{2} \times 22\frac{3}{4}$ นิ้ว (ความกว้างเท่ากัน แต่ความยาวมากกว่า) จำนวนหน้าเป็นมาตรฐาน 16 หน้าเท่ากันทุกวัน ยกเว้นในโอกาสพิเศษ เช่น ฉบับครบรอบปีของหนังสือพิมพ์

ภาพรวมทั่วไปของหน้าหนึ่ง

องค์ประกอบ เคลิมิเรอร์ให้ความสำคัญกับหัวข่าว ตัวข่าว และภาพในหน้าแรกมากที่สุด โดยมีการนำเสนอเนื้อหาขององค์ประกอบทั้งสามในแต่ละฉบับไม่แน่นอน บางฉบับก็ขาดหัวข่าวมากที่สุด และในบางฉบับตีพิมพ์เนื้อข่าวมากที่สุด แต่จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างในช่วงตั้งแต่ 1 กรกฎาคม 2533 - 30 มิถุนายน 2534 พบว่า มีเนื้อหาของหัวข่าวเป็นพื้นที่มากที่สุดคือ 102.86 ตารางนิ้วต่อฉบับหรือร้อยละ 29.17 อันดับรอง คือ เนื้อของภาพและตัวข่าวซึ่งไม่แตกต่างกันมากนัก เฉลี่ยแล้วมีเนื้อที่ภาพประมาณ 76.22 ตารางนิ้วต่อฉบับ หรือร้อยละ 21.61 และตัวข่าวประมาณ 68.40 ตารางนิ้วต่อฉบับหรือร้อยละ 19.40 ตามตารางที่ 31

นอกจากนี้ เคลิมิเรอร์ได้มีการนำเสนอโฆษณา กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม และหัวหนังสือพิมพ์ในหน้าหนึ่งเป็นประจำ ส่วนองค์ประกอบที่นำเสนอเป็นครั้งคราว ได้แก่ รายงานพิเศษและกรอบพิเศษ เช่น กรอบถวายพระพรหรือสดุดีเกียรติคุณพระมหากษัตริย์ในราชวงศ์จักรีสำหรับคอลัมน์ประจำนั้น เคลิมิเรอร์เคยนำเสนอคอลัมน์ประจำ ชื่อ "ทบทวนกระจก" อยู่ช่วงหนึ่ง แต่ได้ยกเลิกไปในเวลาไม่นานนัก

ตารางที่ 31 ปริมาณเนื้อที่และความถี่เฉลี่ยต่อฉบับขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีใน
หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์

ประเภทขององค์ประกอบ	เนื้อที่		ความถี่
	ตารางนิ้ว	ร้อยละ	จำนวนชิ้น
1. หัวหนังสือ	13.05	3.70	1
2. ช่องว่าง	41.70	11.83	-
3. พาดหัวข่าว	102.86	29.17	7.25
4. บรรณานำและเนื้อข่าว	68.40	19.40	7.25
5. ภาพ	76.22	21.61	3.67
6. รายงานพิเศษ (รวมภาพ)	1.76	0.50	0.08
7. คอลัมน์ประจำ	2.42	0.69	0.08
8. โฆษณา	32.17	9.12	1.50
9. กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม	12.40	3.52	1.33
10. อื่น ๆ	2.40	0.68	0.16
รวม	352.63	100.00	

เนื้อหา สำหรับประเภทเนื้อหาที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งนั้น พบว่า เดลิมีเรอร์นำเสนอเนื้อหาการเมืองมากที่สุดทั้งจำนวนชิ้นและเนื้อที่ คือ 61 ชิ้น หรือร้อยละ 46.21 และเนื้อที่ 1,573.36 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 52.41 ซึ่งเป็นปริมาณที่มากกว่าเนื้อหาประเภทอื่น ๆ หลายเท่า โดยมีเนื้อหาอาชญากรรมรองลงมา คือ จำนวน 16 ชิ้นหรือร้อยละ 12.12 และเนื้อที่ 299.33 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 9.97 ประเภทเนื้อหาที่มีการนำเสนอไม่ถึงร้อยละ 10 ของเนื้อหาทั้งหมดได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับราชสำนัก เศรษฐกิจ การสงคราม แรงงาน การศึกษา การต่างประเทศ การเกษตรและอุตสาหกรรม สังคมและบุคคล กีฬา อุบัติเหตุและภัยพิบัติ ราชการและสาขาอาชีพ การแพทย์และสาธารณสุข สิ่งแวดล้อม ส่วนเนื้อหาที่ไม่นิยมตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งเลย ได้แก่ ปกป้องชีวิต ดินฟ้าอากาศ ศิลปะวัฒนธรรม บันเทิง วิชาการและเทคโนโลยี เรื่องประหลาดและไสยศาสตร์ ตามตารางที่ 32 และ 33

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 32 ความถี่ (จำนวนชิ้น) ของเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ที่นำเสนอในหน้าหนึ่งของ
 เฉลิมไเรอร์ ช่วง 1 กรกฎาคม 2533 - 30 มิถุนายน 2534

ประเภทเนื้อหา	รูปแบบการนำเสนอ						รวม	
	หัวข้อ	วรรณคดี เนื้อข่าว	ภาพ	รายงาน พิเศษ	คอลัมน์ ประจำ	อื่น ๆ	จำนวนชิ้น	ร้อยละ
ข่าวรายสัปดาห์	-		2	-	-	-	2	1.52
การเมือง	42		19	-	-	-	61	46.21
เศรษฐกิจ	4		-	-	-	-	4	3.03
การสงคราม	5		3	-	-	-	8	6.06
แรงงาน	1		-	-	-	-	1	0.76
การเกษตรและอุตสาหกรรม	1		-	-	-	-	1	0.76
การค้าต่างประเทศ	1		2	-	-	-	3	2.27
การศึกษา	1		-	-	-	-	1	0.76
สาธารณสุข	11		5	-	-	-	16	12.12
สังคมและบุคคล	1		4	-	-	-	5	3.79
ปกิณฑกะชีวิต	-		-	-	-	-	-	-
กีฬา	2		1	1	-	-	4	3.03
อุบัติเหตุและภัยพิบัติ	3		2	-	-	-	5	3.79
ราชการและสาธารณกิจ	9		2	-	-	-	11	8.33
ดินฟ้าอากาศ	-		-	-	-	-	-	-
ศิลปะวัฒนธรรม	-		-	-	-	-	-	-
บันเทิง	-		-	-	-	-	-	-
วิชาการและเทคโนโลยี	-		-	-	-	-	-	-
การแพทย์และสาธารณสุข	3		-	-	-	-	3	2.27
สิ่งแวดล้อม	2		1	-	-	-	3	2.27
เรื่องประหลาด ไสยศาสตร์ ปาฏิหาริย์	-		-	-	-	-	-	-
อื่น ๆ	1		2	-	1	-	4	3.03
รวม	87		43	1	1	-	132	100

ตารางที่ 33 **แนบ (ตารางนี้)** ของเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ที่นำเสนอในหน้าหนึ่งของ
เดลินิวส์ ช่วง 1 กรกฎาคม 2533 - 30 มิถุนายน 2534

ประเภทเนื้อหา	รูปแบบการนำเสนอ						รวม	
	หัวข่าว	บรรณา เนื้อหา	ภาพ	รายงาน พิเศษ	คอลัมน์ ประจำ	อื่น ๆ	ตารางนี้	ร้อยละ
ข่าวประชาสัมพันธ์	-	-	32.80	-	-	-	32.80	1.09
การเมือง	746.03	426.10	401.23	-	-	-	1,573.36	52.41
เศรษฐกิจ	46.64	29.95	-	-	-	-	76.59	2.55
การสงคราม	147.48	48.65	84.89	-	-	-	281.02	9.36
แรงงาน	3.63	7.70	-	-	-	-	11.33	0.38
การเกษตรและอุตสาหกรรม	5.63	9.06	-	-	-	-	14.69	0.49
การต่างประเทศ	8.43	12.10	45.92	-	-	-	66.45	2.21
การศึกษา	3.00	14.80	-	-	-	-	17.80	0.59
สาธารณสุข	63.64	96.97	138.72	-	-	-	299.33	9.97
สังคมและบุคคล	4.98	8.60	109.25	-	-	-	122.83	4.09
ปักษะชีวิต	-	-	-	-	-	-	-	-
กีฬา	20.93	21.04	-	23.66	-	-	65.63	2.19
อุบัติเหตุและภัยพิบัติ	77.73	37.88	51.82	-	-	-	167.43	5.58
ราชการและสาธารณกิจ	78.34	76.70	27.46	-	-	-	182.50	6.08
คินน้ำอากาศ	-	-	-	-	-	-	-	-
ศิลปะวัฒนธรรม	-	-	-	-	-	-	-	-
บันเทิง	-	-	-	-	-	-	-	-
วิชาการและเทคโนโลยี	-	-	-	-	-	-	-	-
การแพทย์และสาธารณสุข	11.11	13.56	-	-	-	-	24.67	0.82
สิ่งแวดล้อม	13.60	9.68	2.46	-	-	-	25.74	0.86
เรื่องประหลาด โศกศาสตร์ ปาฏิหาริย์	-	-	-	-	-	-	-	-
อื่น ๆ	3.12	8.00	8.77	-	20.13	-	40.02	1.33
รวม	1234.29	820.79	903.32	23.66	20.13	-	3,002.19	100.00

รูปแบบการจัดหน้า*

การจัดหน้าแรกของเคลิมิเรอร์มีลักษณะผสมผสานระหว่างการจัดหน้าแบบเน้นส่วนบนหรือชั้นบันได (brace) และการจัดหน้าแบบละครสัตว์ (Circus) ดังนี้

เคลิมิเรอร์นำเสนอภาพและหัวข้อขนานกันตามความลึกของหนังสือพิมพ์ มีลักษณะเป็นชั้นบันไดตั้งแต่ชั้นบนสุดจนถึงชั้นล่าง ซึ่งเป็นลักษณะการจัดหน้าแบบเน้นส่วนบน แต่ก็แตกต่างกันไป คือ ตำแหน่งของหัวข้อและภาพไม่ได้เรียงกันตามลำดับความสำคัญ คือ หัวข้อหรือภาพที่อยู่บนสุดต้องเป็นข่าวเด่นประจำฉบับหรือมีความสำคัญที่สุด โดยข่าวที่มีความสำคัญรองอยู่ลดหลั่นลงมาตามลำดับ แต่เคลิมิเรอร์ได้ตีพิมพ์หัวข้ออีกข่าวไว้ตรงรอยพับครึ่ง โดยมีหัวข้อขนาดรองอยู่เหนือหัวข้ออีกข้อ ซึ่งก็เป็นเพราะลักษณะที่เน้นหัวข้อขนาดใหญ่หลายชั้น ทำให้การจัดหน้าโดยเรียงตามลำดับความสำคัญของข่าวเป็นไปได้อ่อนช้อย

ลักษณะหน้าหนึ่งของเคลิมิเรอร์จึงต้องผสมผสานกับการจัดหน้าแบบละครสัตว์ด้วย ที่พบเห็นเป็นประจำ คือ ตำแหน่งของภาพหัวข้อและภาพไม่ได้เรียงตามลำดับความสำคัญดังที่ได้กล่าวมาแล้ว นอกจากนี้ตำแหน่งของหัวข้อและข่าวไม่ได้ยึดติดกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งข่าวเด่นประจำฉบับ อีกทั้งภาพประกอบข่าวมีตำแหน่งห่างจากข่าวจนทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสนได้

ลักษณะหัวหนังสือพิมพ์

จากการศึกษาระหว่างเดือนกรกฎาคม 2533 - มิถุนายน 2534 เคลิมิเรอร์มีการเปลี่ยนแปลงหัวหนังสือพิมพ์เป็นช่วงก่อนและหลังการปรับปรุง เริ่มจากเดือนเมษายน 2534 ดังนี้

ภาพที่ 23 ลักษณะหัวหนังสือพิมพ์ของเคลิมิเรอร์ก่อนการปรับปรุง

* ภาพประกอบในภาคผนวก

ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๔๔๘๓ วันเสาร์ที่ ๑๘ พฤษภาคมพ.ศ.๒๕๓๔ ราคา ๕ บาท

ภาพที่ 24 ลักษณะหัวหนังสือพิมพ์ของเคลิมิเรอร์หลังการปรับปรุง

ส่วนประกอบของหัวหนังสือพิมพ์ มีดังนี้

ชื่อหนังสือพิมพ์ ชื่อ "เคลิมิเรอร์" เป็นตัวอักษรแบบประดิษฐ์สีน้ำเงิน สูงขนาด 1 นิ้ว ล้อมรอบตัวอักษรแต่ละตัวด้วยสี่เหลี่ยม มีจำนวนดาวระบุงรอบเป็นสีน้ำเงิน โดย ดาว 1 ดวง หมายถึงกรอบแรก และ 2 ดวงหมายถึงกรอบหลัง

หลังการปรับปรุง ขนาดตัวอักษรของเคลิมิเรอร์เล็กลงและใช้สีโทนอ่อน คือ สีฟ้า ดาวระบุงรอบยังอยู่ตำแหน่งเดิม นอกจากนี้ได้ล้อมกรอบหัว "เคลิมิเรอร์" ด้วยเส้นสีแดง

ข้อมูลประจำวัน ลักษณะเป็นแนวขาวขนาดครึ่งนิ้วอยู่ใต้หัวหนังสือพิมพ์ พื้นเป็นสีเทา มีความเข้มหลายระดับ ตัวอักษรจึงมีทั้งดำและขาวสลับกันขึ้นอยู่กับความเข้มของพื้น

ตำแหน่ง เคลิมิเรอร์วางตำแหน่งของหัวหนังสือพิมพ์ไว้ไม่แน่นอน ส่วนใหญ่เป็นบริเวณกลางบนสุดห่างจากขอบบนประมาณ 2 นิ้ว และไม่นิยมวางตำแหน่งหัวหนังสือพิมพ์ไว้ต่ำกว่ารอยพับของหนังสือพิมพ์

การแบ่งคอลัมน์

เคลิมิเรอร์เป็นหนังสือพิมพ์ที่มีการแบ่งคอลัมน์เป็นแนวอย่างชัดเจน โดยมีช่องว่างระหว่างแนวคอลัมน์ไว้ การแบ่งคอลัมน์ในหน้าหนึ่งของเคลิมิเรอร์ได้ใช้หลายวิธีผสมผสานกัน (varying column format) ตลอดทั้งหน้า ตั้งแต่ขนาดเล็กสุด 12 คอลัมน์ กว้างประมาณ 1.25 นิ้ว และขนาดใหญ่สุด คือ 2 คอลัมน์ กว้าง 7 นิ้วครึ่ง ซึ่งเป็นประโยชน์ช่วยกำหนดขอบเขตของข่าวได้อย่างดี และเล็งการใช้เส้นหรือสีในหน้าแรกให้น้อยลงได้ ดังภาพที่ 25

“ในหลวง” โปรดเกล้าฯ แล้วให้ “บิ๊กจิ๋ว” เป็นหัวหน้า คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ขณะเดียวกัน “บิ๊กจิ๋ว” ก็มีคำสั่งตั้ง “อนันต์-ศรีภูมิ” เข้าประจำสำนักนายกรัฐมนตรีตั้ง “เจริญจิตต์-มทิตล” คมมหาดไทย และคมนาคม แทน ทางด้านมวลชนยังทยอยนำช่อดอกไม้ไปแสดงความยินดีกับ ครสช.ไม่ขาดสาย

□อ่านต่อหน้า ๓

‘สันติพื้นข้อกล่าวหา
คดีดังทุจริต‘ป้อมแก๊ส’
อัยการสั่งไม่ฟ้อง

อดีต รมช.สันติ พื้นทงหนาม
เมื่ออัยการสั่งไม่ฟ้องคดีป้อมแก๊ส
เพราะไม่ปรากฏว่าได้รับทรัพย์สินหรือ
ประโยชน์ใด ๆ □อ่านต่อหน้า ๑๖

ภาพที่ 25 ลักษณะการแบ่งคอลัมน์หลายขนาดเพื่อช่วยในการกำหนดขอบเขตเนื้อหา

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า ข่าวยุติที่ 1 ใช้รูปแบบการแบ่งหน้าแบบ 3 คอลัมน์ (ขนาดคอลัมน์กว้างประมาณ 5 นิ้ว) และข่าวยุติต่อไปเปลี่ยนเป็น 6 คอลัมน์ ซึ่งผู้อ่านรู้ได้ว่าไม่ใช้ข่าวยุติเดียวกัน เพราะกรอบข่าวกว้างไม่เท่ากัน เดลิมีเรอร์จึงใช้ประโยชน์จากการแบ่งคอลัมน์ได้มากกว่ากำหนดพื้นที่พิมพ์เท่านั้น

การใช้ช่องว่าง

เดลิมีเรอร์เป็นหนังสือพิมพ์ที่มีช่องว่างมาก ความกว้างของช่องว่างรอบพื้นที่พิมพ์ทั้ง 4 ด้านไม่เท่ากัน ขอบบนกว้างประมาณ $\frac{5}{8}$ นิ้ว ขอบขวาและขอบล่างกว้างเท่ากันด้านละ $\frac{1}{2}$ นิ้ว ขอบซ้ายเพียง $\frac{1}{4}$ นิ้ว แต่เดลิมีเรอร์ได้ตีพิมพ์เนื้อหาไว้บริเวณขอบซ้ายตลอดทั้งแนวว่า "DAILY MIRROR ฉบับหลัง ***** เชว่น รูปเทวินทร์ บรรณาธิการข่าว" โดยมีจำนวนดาวเพื่อแสดงกรอบการพิมพ์

เดลิมีเรอร์มีช่องว่างค่อนข้างมากและมีลักษณะโป่งคาง ด้วยเหตุผลดังนี้

1. มีการแบ่งคอลัมน์เป็นแนวอย่างชัดเจน ทำให้หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์เดลิมีเรอร์มีความเป็นระเบียบ ถึงแม้ว่าแนวคอลัมน์ไม่ได้เป็นแนวเดียวกันตลอดทั้งหน้าก็ตาม เพราะหนังสือพิมพ์ได้แบ่งคอลัมน์หลากหลายขนาด
2. ไม่ได้เน้นสีสันทในการจัดหน้าหนึ่ง โดยใช้เฉพาะสีน้ำเงินและสีแดง นอกจากนี้ไม่นิยมลงสีพื้นเป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ เนื้อหาส่วนใหญ่เน้นตีพิมพ์บนพื้นขาวของกระดาษ
3. เดลิมีเรอร์นิยมใช้ช่องว่าง และการแบ่งคอลัมน์ในหน้าหลายรูปแบบในการแบ่ง

ขอบเขตเนื้อหา มากกว่าใช้เส้นและสีเส้น ทำให้หน้าดูโปร่ง

การแบ่งขอบเขตเนื้อหา

เคลมเมอร์ใช้ช่องว่างระหว่างคอลัมน์ผสมกับการแบ่งคอลัมน์ เส้น และสีพื้นต่าง ๆ เพื่อแบ่งขอบเขตเนื้อหา ดังนี้

1. การใช้ช่องว่างระหว่างคอลัมน์และการแบ่งคอลัมน์ เป็นวิธีการที่เคลมเมอร์ใช้แบ่งขอบเขตเนื้อหาโดยผสมการแบ่งคอลัมน์ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้อ่านสามารถแยกขอบเขตเนื้อหาได้อย่างดี ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างในภาพที่ 25

ลักษณะการใช้ช่องว่างเพื่อแบ่งขอบเขตเนื้อหาทำให้หนังสือพิมพ์น่าสนใจ และเลี่ยงความหนาแน่นที่เกิดจากการใช้เส้นหรือสีพื้น แต่มีผลเสียตรงที่ข่าวมีลักษณะปนเปกันมาก ทั้งนี้เพราะหนังสือพิมพ์เน้นการตีพิมพ์เนื้อหาบนพื้นขาวมาก ประกอบกับรูปร่างของกรอบข่าวไม่ได้เป็นสี่เหลี่ยมทึบตัน จึงทำให้ข่าวปนเปกันได้ง่าย

2. เส้น เคลมเมอร์ไม่นิยมใช้เส้นเพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาบ่อยนัก บางฉบับไม่มีเลย มีลักษณะ ดังนี้

2.1 เส้นบางเฉียว มีปรากฏให้เห็นบ้าง ทั้งสีดำและสีอื่นเฉพาะ คือ

- เส้นบางเฉียวสีดำ ใช้ทั้งล้อมกรอบและคั่นข่าวหรือคำอธิบายภาพที่มีตำแหน่งด้านข้างภาพ หรือคั่นเป็นขอบบนและขอบล่างของข้อมูลประจำวัน

- เส้นบางสี มีเฉพาะสีน้ำเงินหรือสีฟ้า โดยใช้เพื่อล้อมกรอบโฆษณา

2.2 เส้นบางคู่ เคลมเมอร์ใช้เส้นลักษณะนี้ในหน้าหนึ่งน้อ ใช้ล้อมกรอบข่าวอย่างเฉียว

2.3 เส้นหนา เป็นลักษณะเส้นที่พบในหน้าหนึ่งของเคลมเมอร์มากกว่าเส้นชนิดอื่น ๆ มีเพียงขนาด 2-3 มิลลิเมตร เส้นหนาที่ใช้มี 3 สี คือ ดำ น้ำเงิน แดง โดยใช้เพื่อคั่นและล้อมกรอบ

2.4 เส้นหรือลายพิเศษอื่น ๆ นอกจากเส้นที่กล่าวข้างต้นนี้ เคลลิเมอร์ยังได้ใช้เส้นลักษณะลวดลายพิเศษอื่น ๆ อีก แต่น้อยมาก ไม่มีรูปแบบเฉพาะตัวและใช้ไม่แน่นอน

3. สีพื้น เคลลิเมอร์นิยมตีพิมพ์เนื้อหาบนพื้นขาวมากกว่า แต่มีการใช้สีพื้นกำหนดขอบเขตเนื้อหาบ้าง โดยเฉพาะสีดำ ฟ้า น้ำเงิน และแดง ทั้งอ่อนและเข้ม ดังนี้

3.1 สกรีนดำ (black screen) มีหลายระดับความเข้ม คือ

- สกรีนดำ ความเข้ม 100% ก่อนการปรับปรุงได้ใช้สกรีนดำเป็นสีพื้นของพื้นที่ขนาดเล็ก เช่น กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม กรอบข่าว และหัวข้อธรรมดา แต่เมื่อได้ปรับปรุงแล้ว มีการใช้สกรีนดำเป็นพื้นหัวข้ออีกครั้ง

- เทาเข้ม ไม่นิยมในหน้าหนึ่งของเคลลิเมอร์ มีเฉพาะข้อมูลประจำวัน

- เทาอ่อน ความเข้ม 10-40% ใช้เป็นสีพื้นบ่อส เฉพาะพื้นที่ขนาดเล็ก แต่หลังจากการปรับปรุงได้ใช้กับหัวข้อใหญ่ด้วย

3.2 สีเข้ม (solid color) มีเฉพาะสีน้ำเงินและสีแดงโดยเริ่มตั้งแต่มีการปรับปรุงการใช้สีในหน้าหนึ่งเมื่อเดือนเมษายน 2534 เป็นต้นมา ส่วนใหญ่ใช้สีเข้มเป็นสีพื้นของหัวข้อใหญ่ หัวข้อธรรมดา และโฆษณา โดยต้องเปลี่ยนตัวอักษรเป็นสีขาว

3.3 สีอ่อน (pastel หรือ soft color) พบในหน้าหนึ่งน้อยมาก มีเฉพาะสีฟ้าอ่อนเท่านั้น โดยใช้กับหัวข้อขนาดธรรมดา

โดยสรุปแล้ว เคลลิเมอร์มีวิธีการแบ่งขอบเขตเนื้อหาที่สามารถรักษาโยบายการจัดหน้าได้ค่อนข้างดี โดยการใช้ช่องว่างระหว่างคอลัมน์และการแบ่งคอลัมน์หลายรูปแบบผสมผสานกับการใช้เส้นและสีพื้น อย่างไรก็ตาม ขอบเขตเนื้อหาบางชิ้นไม่ชัดเจนนัก ทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสนได้ง่าย

การใช้สีพื้น

เคลลิเมอร์เป็นหนังสือพิมพ์ที่ไม่นิยมเล่นสีพื้นในการจัดหน้าหนึ่งนัก สีพื้นที่ใช้ นอกจากขาวดำแล้วมีเฉพาะสีน้ำเงินและสีแดง ลักษณะการใช้สีพื้นของเคลลิเมอร์แบ่งได้เป็น 2 ช่วง

คือ ช่วงก่อนและหลังการปรับปรุง สรุปได้ดังนี้

ช่วงก่อนการปรับปรุงรูปลักษณะหน้าหนึ่ง ในช่วงนี้เคลมิเรอร์ใช้สีน้ำเงินเพียงสีเดียว ทั้งอ่อน-แก่ เพราะสีน้ำเงินเป็นสัญลักษณ์ของเคลมิเรอร์ ซึ่งแม้แต่คอลัมน์ประจำเด่นของ หนังสือพิมพ์ยังใช้ชื่อว่า "มุมน้ำเงิน" สีเฉพาะนี้เป็นที่นิยมใช้ค่อนข้างมาก รวมทั้งตัวอักษรด้วย เหตุที่เคลมิเรอร์ได้ใช้สีน้ำเงินเพียงสีเดียวเช่นนี้ จึงได้ใช้สีโทนเดียวกัน แต่ ต่างความเข้ม เช่น ฟ้ำ น้ำเงินเข้ม มาเล่นลวดลายบ้าง เช่น ใช้ตัวอักษรสีน้ำเงินบนพื้นฟ้า

ช่วงหลังการปรับปรุง เคลมิเรอร์ได้เพิ่มสีแดงเข้มเป็นสีเฉพาะ โดยมีวิธีการคล้าย กับสีน้ำเงิน แต่เน้นกับภาคหัวข่าวและโฆษณา อย่างไรก็ตาม แม้เคลมิเรอร์ได้นำสีแดงมาใช้ กับหน้าแรกแล้ว แต่คงนิยมใช้สีน้ำเงินมากกว่า

องค์ประกอบกับการใช้สีอื่น เคลมิเรอร์ใช้เพียง 2 สี คือ แดงและน้ำเงิน ดังนั้น จึงมีการใช้สีแดงและน้ำเงินอยู่มาก ตั้งแต่หัวหนังสือพิมพ์ หัวข่าว กรอบพื้นที่ข่าว กรอบแนะนำ เนื้อหาเด่นในเล่ม รายงานพิเศษ คอลัมน์ประจำ เส้น สีพื้น และตัวอักษร มีเฉพาะภาพกับคำอธิบายภาพเท่านั้นที่ไม่เคยใช้สีอื่นเลย

การตีพิมพ์โฆษณา

เคลมิเรอร์ได้ตีพิมพ์โฆษณาในหน้าหนึ่งเป็นประจำ ประมาณฉบับละ 1-2 ชิ้น โดย เฉลี่ยมีเนื้อที่ 32.17 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 9.12 ของพื้นที่ในหน้าแรกทั้งหมด มีตำแหน่ง และรูปร่างดังนี้

1. ลักษณะกรอบแนวยาวตลอดส่วนล่างสุดของหนังสือพิมพ์ ส่วนใหญ่เคลมิเรอร์นิยม ตีพิมพ์โฆษณาลักษณะนี้ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์มากที่สุด
2. ลักษณะกรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวนอนขนาดเล็ก ประมาณ 3x2 นิ้ว มีน้อยมาก ตำแหน่งไม่แน่นอน เช่น ข้างหัวหนังสือพิมพ์ หรือบริเวณเดียวกับเนื้อหาอื่น ๆ
3. ลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้ง ขนาดประมาณ 3x7 นิ้ว ตำแหน่งมุมขวาล่าง สุดของหนังสือพิมพ์ มีการตีพิมพ์เพียงบางฉบับเท่านั้น

ลักษณะกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม (Promotional devices)

เคลมิเรอร์ตีพิมพ์กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มเป็นประจำทุกวัน บางวันมีถึง 2 ชั้น โดยเฉลี่ยมีเนื้อที่ 12.40 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 3.52 ลักษณะเป็นการสรุปเรื่องราวที่น่าสนใจ ใจสั้น ๆ เพื่อชักชวนให้เปิดอ่านหน้าใน โดยเฉพาะคอลัมน์เด่นของหนังสือพิมพ์ คือ "มุนน้ำเงิน" การนำเสนอกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มมีลักษณะ ดังนี้

1. ลักษณะที่เป็นแนวขาวบนสุดของหน้า (promo line, teaser, overline) เป็นกรอบขนาด 1 บรรทัด กว้างครึ่งนิ้ว พื้นสีน้ำเงินเพียงสีเดียว ช่วงก่อนการปรับปรุง ได้ตีพิมพ์กรอบชนิดนี้ทุกวัน รวมทั้งวันอาทิตย์ แต่เมื่อได้มีการปรับปรุงแล้ว มีการนำเสนอในรูปแบบอื่น ๆ ในฉบับวันอาทิตย์
2. กรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวนอนข้างหัวหนังสือพิมพ์ ใช้แนะนำโฆษณาออสในเล่ม กรอบประเภทนี้มีเฉพาะช่วงแรก ๆ ต่อมาได้ยกเลิกไป
3. กรอบพิเศษวันอาทิตย์ เป็นกรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้ง ตีพิมพ์บริเวณเดียวกับเนื้อหา มีการตีพิมพ์ภาพประกอบ

การตีพิมพ์รายงานพิเศษ

เคลมิเรอร์ไม่นิยมนำเสนอรายงานพิเศษหรือข่าวเจาะพิเศษในหน้าหนึ่งเลย ยกเว้นกรณีพิเศษ เช่น รายงานพิเศษเรื่องการแข่งขันฟุตบอลโลก ในการนำเสนอนั้นได้มีการตีพิมพ์ทั้งเนื้อหาและภาพประกอบในหน้าหนึ่ง มีการเล่นลวดลายบ้าง เนื้อหาในหน้าหนึ่งมีเล็กน้อย ส่วนใหญ่ต้องต่อในหน้าอื่น และไม่มีการระบุชื่อผู้เขียน

รายงานพิเศษในหน้าหนึ่งของเคลมิเรอร์มีน้อยมากเมื่อเทียบกับองค์ประกอบอื่น ๆ

การตีพิมพ์คอลัมน์ประจำ

ปกติแล้วเคลมิเรอร์ไม่ตีพิมพ์คอลัมน์ประจำในหน้าแรก แต่เริ่มเสนอคอลัมน์ "ทูปกระจก" ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2534 ลักษณะเป็นกรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้งขนาด 3x8 นิ้ว ไม่มีภาพ ตำแหน่งอยู่บริเวณข้างบนสุดของหนังสือพิมพ์เป็นส่วนใหญ่

คอลัมน์ "ทูปกระจก" มุ่งวิพากษ์วิจารณ์วงการสื่อมวลชนต่าง ๆ ทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุ

โททรทัศน์ โดยระบุนโยบายอย่างชัดเจนตั้งแต่เริ่มเปิดคอลัมน์ว่า "... คอลัมน์ทุกประเภท และความชั่วร้ายของคนถือปากกาบางคนที่ทำกินบนทุกข์ของคนอื่นอย่างขาดจรรยาบรรณ" แต่เนื่องจากผู้เขียนมีการนำเสนอโจมตีเฉพาะบุคคล ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างข้างล่างนี้

"...เจ้ากามพันธ์มีรายการของตัวเองชื่อ "เลาะรู" หรือ "มุดเวที" อะไรนี่แหละ เพราะเจ้าหมอนชอบทำตัวเป็นผู้ล้นทศวรรษเรื่องกีฬา รายการนี้สปอนเซอร์แน่นปึ๊ง ทั้งที่รายการไม่เป็นสรรพสาระอะไร แต่ความเป็นมาเพื่อในช่องนี้ ใครกล้าขัดใจเจ้ากามพันธ์เมื่อเข้าไปขอโฆษณา..."

คอลัมน์นี้ไม่มีการระบุชื่อผู้เขียน แต่ตีพิมพ์ได้ไม่นานนัก ก็ต้องปิดคอลัมน์ไปในที่สุด เพราะวิธีการเขียนที่รุนแรงและโจมตีเฉพาะบุคคล

ลักษณะหัวข่าว

หัวข่าวเป็นองค์ประกอบที่เคลมิเรอร์ให้ความสำคัญค่อนข้างมาก โดยนำเสนอเป็นเนื้อที่มากที่สุดประมาณ 102.86 ตารางนิ้วต่อฉบับ หรือร้อยละ 29.17 ของเนื้อที่ในหน้าหนึ่ง จำนวนขึ้นประมาณ 7-8 ขึ้น (ค่าเฉลี่ย 7.25) เคลมิเรอร์นำเสนอหัวข่าว ดังนี้

1. หัวข่าวจำแนกตามลักษณะและลำดับความสำคัญ

หัวข่าวยักษ์ คือ หัวข่าวที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในหน้าหนึ่งของเคลมิเรอร์

หัวข่าวใหญ่ คือ หัวข่าวระดับรองจากหัวข่าวยักษ์ประจำวัน โดยมีขนาดกรอบและตัวอักษรเล็กกว่า ตำแหน่งทั่วไปในหน้าของหนังสือพิมพ์

หัวข่าวธรรมดา คือ หัวข่าวที่มีขนาดตัวอักษรตั้งแต่ 54-84 พอยต์ โดยตำแหน่งมีที่หน้าหนังสือพิมพ์

หัวข่าวเล็ก คือ หัวข่าวที่มีขนาดเล็กที่สุดในหน้าหนังสือพิมพ์ ใช้ตัวอักษรตั้งแต่ 48 พอยต์ลงมา ส่วนใหญ่รวมไว้ในกรอบเดียวกับเนื้อข่าว แบ่งได้เป็น 2 ชนิด คือ หัวข่าวเล็กที่มีใช้หัวข่าวรับ และหัวข่าวเล็กที่เป็นหัวข่าวรับ เคลมิเรอร์ไม่มีเกณฑ์แน่นอนในการพาดหัวข่าวรับ

ลักษณะของหัวข่าวทั้ง 4 ขนาด สรุปได้ตามตารางที่ 34

ตารางที่ 34 หัวข้าวจำแนกตามลักษณะและลำดับความสำคัญของเฉลิมเรอร์

ประเภทหัวข้าว	ความถี่	ขนาด	จำนวนคอฉิมน์	จำนวนบรรทัด	ขนาดค้ำอักษร	การใช้สีฉิมน์	ตำแหน่ง
หัวข้าวอักษ	1 ชั้นคอฉิมน์ อาจมีถึง 2 ชั้น ถ้าหัวข้าวอักษ แต่ละชั้นมีพื้นที่ ไม่ใหญ่จนก	ขนาดตั้งแต่ $8 \frac{1}{2} \times 4 \frac{1}{2}$ นิ้ว และใหญ่ สุด $15 \times 4 \frac{1}{2}$ นิ้ว รูปร่างเป็นสี่เหลี่ยม ผืนผ้าแบนนอน	7-12 คอฉิมน์ ส่วนใหญ่เป็น 8 และ 9 คอฉิมน์	1-3 บรรทัด ส่วนใหญ่เป็น 3 บรรทัด	ค้ำอักษรมีหลายขนาด ตั้งแต่ 72-192 พอยต์	ระยะบรรทัดมีพื้นที่บนพื้นขาว โดยสีฉิมน์ หน้าสีน้ำเงินคั้นเป็นขอบบน ต่อมา ได้เปลี่ยนเป็นพื้นค้ำและค้ำอักษร ขาว	เหนือรอกพับครึ่ง
หัวข้าวใหญ่	1-2 ชั้นคอ ฉิมน์ รวมหัวข้าว ใหญ่ไม่เกิน 3 ชั้น	กว้างสี่เหลี่ยมผืนผ้า แบนนอน ตั้งแต่ $7 \frac{1}{2} \times 1 \frac{1}{2}$ นิ้ว - $15 \times 1 \frac{1}{2}$ นิ้ว ส่วนใหญ่ เป็นขนาด $8 \frac{1}{2} \times 2$ นิ้ว	6-12 คอฉิมน์	1-2 บรรทัด	ค้ำอักษรมีหลายขนาด ตั้งแต่ 84-108 พอยต์	1. เป็นพื้นขาว เกาอ่อน ค้ำอักษรขาว 2. พื้นสีฉิมน์ เช่น น้ำเงิน แดง ค้ำอักษร ขาว	ตำแหน่งทุกส่วนใน หน้าของหนังสือพิมพ์
หัวข้าวธรรมดา	ไม่แน่นอนคั้ง แต่ 0-4 ชั้น ปี 2534 มีภาค หัวใหญ่มากขึ้น ทำให้หัวข้าว ธรรมดาเหลือ	มีหลายขนาดตั้งแต่ แต่ $5 \times 1 \frac{1}{2}$ นิ้ว - 15×1 นิ้ว	4-12 คอฉิมน์	1-2 บรรทัด	ขนาดค้ำอักษร 54-84 พอยต์ บ่อยครั้งขนาด 60 และ 72 พอยต์ และใช้ค้ำอักษรสีน้ำเงินบ่อย	1. พื้นสี เฉพาะน้ำเงินและแดง 2. พื้นขาว 3. พื้นค้ำและเทา	ตำแหน่งทุกบริเวณใน หน้าของหนังสือพิมพ์
หัวข้าวเล็ก	2-6 ชั้นคอ ฉิมน์ ส่วนใหญ่ 5-6 ชั้นคอฉิมน์	ขนาดหลากหลาย เล็กสุด $1 \times 1 \frac{1}{2}$ นิ้ว และใหญ่สุด $7 \times 1 \frac{1}{2}$ นิ้ว	1-5 คอฉิมน์	1-4 บรรทัด	ค้ำอักษรมีหลากหลายตั้งแต่ 24- 48 พอยต์	1. พื้นขาว 2. พื้นโทนค้ำ 3. พื้นน้ำเงิน 4. อาจมีการเล่นหลายสี เช่น ทำเป็น ลูกศรชี้ไปที่ข้าว	ตำแหน่งทุกส่วนใน หน้าของหนังสือพิมพ์

2. หัวข่าวจำแนกตามรูปแบบ เกลมีเรอร์ไม่นิยมพาดหัวข่าวหลายรูปแบบนัก
สรุปได้ดังนี้

2.1 หัวข่าวเต็มคอลัมน์แบบมีหลายบรรทัด (special crossline) มีการนำเสนอในหน้าหนึ่งของเกลมีเรอร์มากที่สุด คือ จำนวนขึ้นร้อยละ 59.63 และเนื้อที่ร้อยละ 67.70 ของเนื้อที่หัวข่าวในหน้าหนึ่ง จำนวนบรรทัดตั้งแต่ 2-4 บรรทัด ใช้กับหัวข่าวทุกขนาด

2.2 หัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบบรรทัดเดียว (crossline) นำเสนอมาก เป็นเป็นอันดับสองรองจากหัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบหลายบรรทัด โดยมีจำนวนขึ้นร้อยละ 33.94 และเนื้อที่ร้อยละ 19.58 มักใช้กับหัวข่าวขนาดใหญ่และขนาดธรรมดา

2.3 หัวข่าวธงค์เต็มหน้า (banner) ไม่นิยมนัก คือ จำนวนขึ้นร้อยละ 0.92 และเนื้อที่ร้อยละ 6.68 เพราะต้องเป็นข่าวที่มีความสำคัญมาก

2.4 หัวข่าวบนสุด (skyline) นำเสนอในหน้าแรกของเกลมีเรอร์บ้าง คือ จำนวนขึ้นประมาณร้อยละ 2.75 และเนื้อที่ร้อยละ 4.10 ใช้กับหัวข่าวใหญ่และหัวข่าวธรรมดา

2.5 หัวข่าวแบบเสมอน้ำ (flush left) เกลมีเรอร์พาดหัวข่าวรูปแบบนี้ไม่มากนัก มีจำนวนขึ้นร้อยละ 0.92 และเนื้อที่ร้อยละ 1.28 เพราะต้องการใช้เนื้อที่ให้เป็นประโยชน์มากที่สุดและต้องพิจารณาถึงเนื้อที่ของเนื้อหาและองค์ประกอบอื่น ๆ อีกด้วย

2.6 หัวข่าวแบบปิรามิดหัวกลับ (inverted pyramid) เกลมีเรอร์นำเสนอหัวข่าวประเภทนี้ไม่มากนัก คือ จำนวนขึ้นร้อยละ 0.92 และเนื้อที่ 0.53 มีเพียง 2 บรรทัดเท่านั้น บรรทัดบนยาวกว่าบรรทัดล่าง

2.7 หัวข่าวแบบเน้นกลางคอลัมน์ (column-centering) มีน้อยมาก คือ จำนวนขึ้นร้อยละ 0.92 และเนื้อที่ 0.12 ความยาวหลายบรรทัดตั้งแต่ 2-4 บรรทัดขึ้นไป

3. คำระบุหน้าต่อและหัวข่าวต่อ (Jump head)

คำระบุหน้าต่อ เกลมีเรอร์ระบุหน้าต่อ ดังนี้ " □ อ่านต่อหน้า ๑๖ " ตัวอักษรเป็นตัวตรงเข้ม ขนาดเท่ากับเนื้อข่าว มีตำแหน่งอยู่บรรทัดเดียวกับเนื้อหา ยกเว้นกรอบข่าวขนาด 1 คอลัมน์ จึงขึ้นบรรทัดใหม่

หัวข่าวต่อ ในการระบุหัวข่าวต่อในหน้าอื่นนั้นเหมือนกับคำระบุหน้า ดังนี้

ศาลประหาร ต่อจากหน้า ๑

การเลือกค่าเพื่อใช้พาดหัวข่าวคือเป็นการนำค่าจากหัวข่าว 2-5 พยางค์แรก มาระบุหน้าต่อ ซึ่งบางค่าไม่แสดงให้เห็นใจความข่าวได้ดี เช่น ยังไม่อนุมัติ (ข่าวการจับกุม นายแล้ว) เป็นต้น

4. หัวข่าวตอน (Subhead)

เคลิมิเรอร์ไม่นิยมเสนอข่าวหลายประเด็นไว้เป็นข่าวเดียวกัน แต่แยกเป็นข่าวหลายข่าวมากกว่า ดังนั้นจึงมีข่าวที่ต้องนำเสนอเป็นหัวข่าวตอนน้อย

5. ประเภทเนื้อหาของหัวข่าว ในการศึกษาพาดหัวข่าวตามตาราง 32 และ 33 พบว่า เคลิมิเรอร์เสนอหัวข่าวประเภทการเมืองเป็นจำนวนชิ้นมากที่สุด คือ 42 ชิ้นหรือร้อยละ 48.28 อันดับรองลงมาคือ หัวข่าวประเภทอาชญากรรม มีจำนวน 11 ชิ้น หรือร้อยละ 12.64 สำหรับเนื้อหาของหัวข่าวได้ผลการวิจัยว่า เนื้อหาของหัวข่าวการเมืองมากกว่า เนื้อหาประเภทอื่น ๆ มีเนื้อที่ 746.03 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 60.44 ของปริมาณเนื้อหาในหน้าแรกทั้งหมด อันดับรองลงมาได้แก่ ข่าวสงคราม มีเนื้อที่ 147.48 ตารางนิ้วหรือร้อยละ 11.95

การเสนอวรรคหน้าและเนื้อข่าว

หน้าแรกของเคลิมิเรอร์มีส่วนที่เป็นเนื้อข่าวมากเป็นอันดับสาม รองจากหัวข่าวและภาพเช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ที่เน้นการจัดหน้าแบบละครสัตว์ แตกต่างตรงที่เคลิมิเรอร์ได้ตีพิมพ์เนื้อข่าวในหน้าหนึ่งมากกว่า โดยเฉลี่ย 68.40 ตารางนิ้วต่อฉบับ หรือร้อยละ 19.40 หรือ 7 ข่าวต่อฉบับ (ค่าเฉลี่ย 7.25) ดังนั้นเนื้อหาของกรอบข่าวในหน้าหนึ่งจึงตีพิมพ์ได้ทั้งวรรคหน้าและเนื้อข่าว

รูปลักษณ์ เคลิมิเรอร์ไม่มีรูปแบบของกรอบข่าวที่แน่นอน เพราะหนังสือพิมพ์แบ่งคอลัมน์หลากหลายขนาด อย่างไรก็ตาม สรุปลักษณะของกรอบข่าวในหน้าหนึ่งได้ดังนี้

1. เคลิมิเรอร์มีขนาดกรอบข่าวที่หลากหลาย ขนาดเล็กสุดประมาณ 1-7 นิ้ว การเลือกขนาดกรอบไม่มีกฎเกณฑ์แน่นอนนัก

2. กรอบข่าวของเคลิมิเรอร์ส่วนใหญ่เป็นรูปตัว L หัวกลับ คือ Γ หรือ \neg ทั้งนี้ เพราะเคลิมิเรอร์มีการจัดหน้าแบบเน้นมุมบนหรือแบบชั้นบันได แต่ก็มีรูปร่างเป็นสี่เหลี่ยมด้วย
3. วรรณภาและเนื้อข่าวอยู่ชิดกับหัวข่าวหลักเสมอ โอกาสอยู่ห่างกันมีน้อยมาก
4. ส่วนใหญ่เคลิมิเรอร์ตีพิมพ์วรรณภาและเนื้อข่าวบนพื้นขาวมากที่สุด แล้วล้อมกรอบด้วยเส้น หรือใช้พื้นสีข้าง

ความยาวของข่าวและการต่อข่าว ข่าวที่ลงพิมพ์ในเคลิมิเรอร์มีความยาวโดยเฉลี่ยประมาณ 30-70 ตารางนิ้ว แต่ข่าวที่สั้นที่สุดยาวประมาณ 19.90 ตารางนิ้ว และยาวที่สุด 251.52 ตารางนิ้ว โดยตีพิมพ์ข่าวในหน้าแรกประมาณร้อยละ 14.26 ของความยาวข่าว ที่เหลือจึงต้องนำเสนอในหน้าต่อ

การต่อข่าว การคัดเลือกหน้าต่อของเคลิมิเรอร์ได้คำนึงความสะดวกของผู้อ่านบ้าง คือ เลือกหน้า 2 และหน้าสุดท้ายก่อนที่ตีพิมพ์ในหน้ากลาง หน้าสุดท้ายเป็นหน้าที่ใช้ต่อข่าวมากที่สุดถึงร้อยละ 51.89 รองลงมา คือ หน้า 2 อย่างไรก็ตาม เคลิมิเรอร์ได้ตีพิมพ์ข่าวต่อไว้ในหน้ากลางด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เพราะหน้า 2 และหน้าสุดท้ายมีเนื้อหาอันตีพิมพ์เป็นประจำ คือ หน้า 2 มีข่าวต่างประเทศ และหน้าสุดท้ายมีคอลัมน์ "คลาสทอล์ก" การต่อข่าวของเคลิมิเรอร์สรุปได้ตามตารางที่ 35 นี้

หน้าต่อข่าว	จำนวนชิ้น	ร้อยละ
หน้า 2	30	28.30
หน้ากลาง	21	19.81
หน้าสุดท้าย	55	51.89

ตารางที่ 35 การต่อข่าวของเคลิมิเรอร์

จำนวนหน้าต่อข่าวนั้นส่วนใหญ่มีหน้าเดียว แต่การต่อข่าวถึง 2 หน้ามีบ้างประมาณร้อยละ 21.84 แต่ไม่มีการต่อข่าวถึง 3 หน้าเลย อย่างไรก็ตามกรณีที่มีหน้าต่อตั้งแต่ 2 หน้า

ขึ้นไปนั้น เกลิมิเรอร์ไม่ให้ความสำคัญกับการลำดับหน้านัก เช่น เมื่อต่อข่าวหน้าสุดท้ายแล้ว ได้ต่อหน้าในอีก เช่น หน้า 2 หรือหน้ากลาง เป็นต้น

ประเภทเนื้อหาของตัวข่าว สำหรับประเภทเนื้อหาของข่าวในหน้าแรกนั้น ปรากฏว่า เกลิมิเรอร์คัดเลือกข่าวการเมืองมากเป็นอันดับแรก มี 42 ชิ้น หรือร้อยละ 48.28 และเนื้อที่ 426.10 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 51.91 อันดับรองลงมา ได้แก่ ข่าวอาชญากรรม จำนวน 11 ชิ้น หรือร้อยละ 12.65 และเนื้อที่ 96.97 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 11.81 (ตารางที่ 32 และ 33)

ลักษณะพิเศษในการนำเสนอข่าวของเกลิมิเรอร์ คือ นำข่าวหลายประเด็นมารวมไว้ในข่าวเดียวกัน โดยมีจุดร่วมเพียงเล็กน้อย เช่น ข่าวการยุบสภาฯรวมไว้กับการสัมมนาเรื่องก๊าซที่ขอนแก่น จุดร่วม คือ ผู้สื่อข่าวได้สัมภาษณ์นักการเมืองขณะที่ได้เข้าร่วมการสัมมนาที่ขอนแก่น เป็นต้น

การใช้ภาพ

เกลิมิเรอร์นำเสนอภาพเป็นอันดับสองรองจากพาดหัวข่าว มีเนื้อที่เฉลี่ยฉบับละ 76.22 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 21.61 จำนวน 4 ภาพต่อฉบับ (ค่าเฉลี่ย 3.67) ภาพที่ตีพิมพ์ในหน้าแรกของเกลิมิเรอร์นั้นมีภาพขาวดำเพียงอย่างเดียว มีรายละเอียดดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของภาพ แบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ

1.1 ภาพเป็นข่าว เกลิมิเรอร์ให้ความสำคัญกับภาพเป็นข่าวโดยไม่มีเนื้อหาในหน้าแรกมากเป็นอันดับสอง มีประมาณร้อยละ 27.27 ของจำนวนภาพในหน้าหนึ่ง

1.2 ภาพประกอบข่าว ได้รับการนำเสนอในหน้าหนึ่งของเกลิมิเรอร์มากที่สุด คือ ร้อยละ 61.36 โดยปกติ เกลิมิเรอร์ตีพิมพ์ภาพเพียง 1 ภาพต่อข่าว 1 ข่าว ข่าวที่มีการตีพิมพ์ถึง 2 ภาพมีน้อยมาก

1.3 ภาพประกอบรายงานพิเศษ เนื่องจากเกลิมิเรอร์ไม่ได้้นำเสนอรายงานพิเศษเป็นประจำ ภาพประกอบรายงานพิเศษจึงได้รับการตีพิมพ์น้อยที่สุดเพียงร้อยละ 2.27

1.4 ภาพประกอบการแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม มีเฉพาะในกรอบพิเศษวันอาทิตย์เท่านั้น ประมาณร้อยละ 4.55

1.5 ภาพอื่น ๆ มีน้อยมากประมาณร้อยละ 4.55 เป็นพระบรมฉายาลักษณ์
ในกรอบถวายพระพร

2. ประเภทของภาพ มีเพียง 2 ภาพ ดังนี้

2.1 ภาพ ๕ ที่เกิดเหตุหรือภาพเหตุการณ์ ภาพชนิดนี้มีปริมาณในหน้าแรกของ
เคลมิเรอร์มากที่สุดถึงร้อยละ 75.00 ภาพเป็นข่าวทุกภาพเป็นภาพ ๕ ที่เกิดเหตุ

2.2 ภาพที่ต้องเตรียมไว้ล่วงหน้าหรือภาพที่นำมาจากพิมพ์ภาพ เคลมิเรอร์ตี
พิมพ์ภาพชนิดนี้ประมาณร้อยละ 25.00 ส่วนใหญ่เป็นภาพบุคคลและสถานที่ต่าง ๆ ภาพประเภท
นี้มีขนาดเล็กเพียง 1x2 นิ้วเป็นส่วนใหญ่

เคลมิเรอร์ไม่ได้นำเสนอภาพกราฟิกหรือภาพพิเศษต่าง ๆ ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์

3. รูปร่างและขนาดของภาพ แบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

3.1 ภาพแนวนอน ได้รับการตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของเคลมิเรอร์มากที่สุดถึงร้อยละ
63.64 มีขนาดส่วนใหญ่ไล่เลี่ยกัน ขนาดเล็กสุด คือ 3x4 นิ้ว และขนาดใหญ่สุด 5x7 นิ้ว ภาพ
ส่วนใหญ่มีขนาด 6x4 นิ้ว

3.2 ภาพแนวตั้ง ใช้มากรองจากภาพแนวนอน ประมาณร้อยละ 27.27 ของ
จำนวนภาพในหน้าแรกทั้งหมด ส่วนใหญ่เป็นภาพขนาดเล็กเพียง 1x2 นิ้ว ตีพิมพ์ประกอบข่าว
การเมืองที่เป็นการสัมภาษณ์ ขนาดใหญ่ที่สุดของภาพแนวตั้งประมาณ $4\frac{3}{4} \times 5\frac{1}{2}$ นิ้ว

3.3 ภาพจัตุรัส เคลมิเรอร์ได้ใช้ภาพสี่เหลี่ยมจัตุรัสประมาณร้อยละ 9.10
มีขนาดเดียว คือ 5x5 นิ้ว

4. ลักษณะการใช้ภาพ เคลมิเรอร์นิยมใช้ภาพอย่างง่าย ๆ คือ ภาพเดี่ยว โดย
ไม่ต้องใช้เทคนิคตกแต่งภาพเลย ไม่มีภาพซ้อนหรือภาพชุดเลย เพราะขั้นตอนยุ่งยากและเป็น
อุปสรรคต่อการจัดหน้าด้วย

5. ตำแหน่งของภาพ ภาพที่ตีพิมพ์ในหน้าแรกของเคลมิเรอร์มีทุกส่วนในหน้าของ
หนังสือพิมพ์ บางภาพตีพิมพ์ไว้กลางรอยพับครึ่งพอดี ตำแหน่งของภาพจึงไม่ได้ขึ้นกับองค์ประกอบ

อื่น ๆ ยกเว้นพระบรมฉายาลักษณ์ที่พิมพ์ไว้ข้างบนสุด แต่ได้ครอบกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม

สำหรับภาพประกอบข้างนั้น พบว่า มีการตีพิมพ์ทั้งใกล้และห่างจากข่าว ภาพที่อยู่ติดข่าวมีประมาณร้อยละ 51.85 ส่วนใหญ่เป็นภาพขนาดเล็ก

แม้ว่าเคลมิเรอร์ให้เนื้อที่กับภาพมาก แต่มากกว่าเนื้อที่ของตัวข่าวเพียงเล็กน้อย โดยปกติแล้ว มีการตีพิมพ์ภาพขนาดใหญ่เพียง 2-3 ภาพต่อฉบับ นอกจากนั้นเป็นภาพขนาดเล็ก และอยู่ชิดกับข่าว

6. คำอธิบายภาพ คำอธิบายภาพแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. คำอธิบายภาพบุคคล (ident line) มีการระบุเฉพาะชื่อหรือนามสกุลของบุคคลในภาพ โดยไม่ระบุศหรือตำแหน่ง

2. คำอธิบายภาพอย่างละเอียด (complete) ไม่ใช่คำเร้าอารมณ์มากนัก เช่น "พล.ต.อ.แสวง ชีระสวัสดิ์ มอบ คช.สมิทย์ พิฑูรพงษ์ให้กับผู้เป็นแม่หลังจากที่ชิงตัวกลับคืนจากเงื้อมมือโจรได้....ตามข่าว"

ลักษณะและตำแหน่งคำอธิบายภาพ เคลมิเรอร์นำเสนอคำอธิบายภาพลักษณะดังนี้

(1) คำอธิบายภาพที่เป็นแนวข่าวใต้ภาพ คำอธิบายภาพส่วนใหญ่มีลักษณะนี้ มีพื้นที่หรือพื้นที่ว่าง ไม่มีเส้นล้อมกรอบใด ๆ

(2) คำอธิบายภาพที่อยู่ด้านข้างของภาพ คำอธิบายภาพลักษณะนี้มีความหลากหลายมากทั้งขนาดและรูปทรง ส่วนใหญ่เป็นกรอบขนาด 1-2 คอลัมน์ วางไว้ข้างภาพ

การเขียนคำอธิบายภาพ มีส่วนประกอบ 2 ส่วน คือ

(1) เครื่องหมายนำภาพ เป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัสพื้นที่หรือพื้นที่ว่างไว้หน้าคำอธิบาย

(2) คำอธิบาย ใช้ตัวหนังสือขนาดเท่ากันหมด โดยไม่มีหัวเรื่อง เป็นตัวเอน ขนาดตัวหนังสือเล็กกว่าเนื้อข่าว

7. ประเภทเนื้อหาภาพ ภาพที่ได้รับการตีพิมพ์ในหน้าแรกของเคลมิเรอร์มากที่สุด คือ ภาพการเมืองมีจำนวน 19 ภาพ หรือร้อยละ 45.24 และเนื้อที่ 401.23 ตารางนิ้ว หรือ

ร้อยละ 44.42 ของเนื้อที่ภาพทั้งหมด อันดับรองลงมา คือ ภาพอาชญากรรม 5 ชั้น หรือร้อยละ 11.90 และเนื้อที่ 138.72 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 15.36

องค์ประกอบอื่น

นอกจากองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้ว เบลิมิเรอร์ได้นำเสนอรอบพิเศษอื่น ๆ ในวาระพิเศษด้วย เช่น กรอบถวายพระพรพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หรือกรอบสดุดีพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเนื่องในวันรัฐธรรมนูญ ลักษณะเป็นกรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้ง มีตำแหน่งซ้ายบนสุด เพราะถือว่าเป็นสถาบันสูงสุดของประเทศ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สยามรัฐ

สยามรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์จำหน่ายเพียงวันละกรอบ เฉพาะกรอบเช้าเท่านั้น มีขนาดรูปเล่มใหญ่กว่าหนังสือพิมพ์ชื่ออื่น ๆ คือ กว้าง $15\frac{1}{2} \times 22\frac{3}{4}$ นิ้ว ซึ่งเท่ากับเคลมิเรอร์ โดยปกติมีจำนวน 16 หน้าเท่ากันทุกวัน แต่มีหน้าพิเศษเพิ่มขึ้นอีก 4-8 หน้าเพื่อเสนอเนื้อหาอื่น ๆ เป็นพิเศษ เช่น สยามรัฐธุรกิจ หรือทุกวันศุกร์เสนอสยามรัฐวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำหรับสยามรัฐธุรกิจส่วนใหญ่ตีพิมพ์ไว้ในเล่มรวมกับเนื้อหาอื่น ยกเว้นฉบับวันจันทร์ที่เพิ่มเป็นหน้าพิเศษขึ้น

ภาพรวมทั่วไปของหน้าหนึ่ง

องค์ประกอบ สยามรัฐนำเสนอองค์ประกอบครบทุกประเภทไว้ในหน้าแรก โดยมีเนื้อที่ของหัวข่าว ตัวข่าว และภาพในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน คือ หัวข่าวมีเนื้อที่โดยเฉลี่ย 71.13 ตารางนิ้วต่อฉบับ (ร้อยละ 20.17) ตัวข่าวมีเนื้อที่ 71.08 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 20.16) และภาพมีเนื้อที่ 60.79 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 17.23) โดยเฉพาะปริมาณเนื้อที่ของหัวข่าวและตัวข่าวนั้นมีการนำเสนอเป็นอันดับหนึ่งสลับกันไป นอกจากนี้ สยามรัฐมีการนำเสนอโฆษณา กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม และคอลัมน์"มิติที่ 4"เป็นประจำทุกวัน สำหรับรายงานพิเศษ คอลัมน์"สยามรัฐบันทึก" บทวิเคราะห์ และบทวิจารณ์มีการนำเสนอบ้างเป็นครั้งคราวในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ ตามตารางที่ 36

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 36 ปริมาณเนื้อที่และความถี่เฉลี่ยต่อฉบับขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีใน
หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์สยามรัฐ

ประเภทขององค์ประกอบ	เนื้อที่		ความถี่
	ตารางนิ้ว	ร้อยละ	จำนวนชิ้น
1. หัวหนังสือ	20.00	5.67	1
2. ช่องว่าง	59.92	17.00	-
3. พาดหัวข่าว	71.13	20.17	7.25
4. บรรณานำและเนื้อข่าว	71.08	20.16	7.25
5. ภาพ	60.79	17.23	3.42
6. รายงานพิเศษ (รวมภาพ)	4.82	1.37	0.17
7. คอลัมน์ประจำ	18.24	5.17	1.75
8. โฆษณา	36.88	10.46	3
9. กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม	10.04	2.85	0.83
10. อื่น ๆ	1.18	0.33	0.08
รวม	352.62	100.00	

เนื้อหา สำหรับประเภทเนื้อหาที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของสยามรัฐนั้น พบว่า มีเนื้อหา
การเมืองมากที่สุดทั้งจำนวนชิ้นและเนื้อที่ คือ 66 ชิ้น (ร้อยละ 44.00) และเนื้อที่ 1,393.58
ตารางนิ้ว (ร้อยละ 51.86) โดยประเภทเนื้อหาอื่น ๆ มีน้อยมากไม่ถึงร้อยละ 10.00
เนื้อหาที่มีจำนวนชิ้นมากเป็นอันดับรอง ได้แก่ การต่างประเทศ จำนวน 14 ชิ้น (ร้อยละ 9.33)
เพราะมีการตีพิมพ์คอลัมน์ "มติที่ 4" ซึ่งนำเสนอข่าวต่างประเทศทุกวัน แต่เมื่อวัดปริมาณเนื้อที่
แล้ว พบว่าเนื้อหาสงครามมีมากเป็นอันดับสอง คือ 253.47 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 9.43)
ตามตารางที่ 37 และ 38

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 37 ความถี่ (จำนวนชิ้น) ของเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ที่นำเสนอในหน้าหนึ่งของ
 สยามรัฐ ช่วง 1 กรกฎาคม 2533 - 30 มิถุนายน 2534

ประเภทเนื้อหา	รูปแบบการนำเสนอ						รวม	
	หัวข้อ	บรรณานุกรม เนื้อหา	ภาพ	รายงาน พิเศษ	คอลัมน์ ประจำ	อื่น ๆ	จำนวนชิ้น	ร้อยละ
ข่าวรายสัปดาห์	-		2	-	-	-	2	1.33
การเมือง	40		18	-	8	-	66	44.00
เศรษฐกิจ	8		3	-	-	-	11	7.33
การสงคราม	5		6	-	-	-	11	7.33
แรงงาน	2		-	-	-	-	2	1.33
การเกษตรและอุตสาหกรรม	3		1	-	-	-	4	2.67
การค้าต่างประเทศ	1		1	-	12	-	14	9.33
การศึกษา	3		-	-	-	-	3	2.00
อาชีพการม	6		2	-	-	-	8	5.33
สังคมและบุคคล	-		3	-	-	-	3	2.00
ปักษะชีวิต	-		-	-	-	-	-	-
กีฬา	2		3	1	-	-	6	4.00
อุบัติเหตุและภัยพิบัติ	4		-	-	-	-	4	2.67
ราชการและสาธารณกิจ	6		1	1	-	-	8	5.33
ดินฟ้าอากาศ	-		-	-	1	-	1	0.67
ศิลปะวัฒนธรรม	-		-	-	-	-	-	-
บันเทิง	-		-	-	-	-	-	-
วิชาการและเทคโนโลยี	-		-	-	-	-	-	-
การแพทย์และสาธารณสุข	1		-	-	-	-	1	0.67
สิ่งแวดล้อม	5		-	-	-	-	5	3.33
เรื่องประหลาด โศกศาสตร์ ปาฏิหาริย์	-		-	-	-	-	-	-
อื่น ๆ	1		-	-	-	-	1	0.67
รวม	87		40	2	21	-	150	100.00

ตารางที่ 38 **แนบ (ตารางนี้)** ของเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ที่นำเสนอในหน้าหนึ่งของ
สยามรัฐ ช่วง 1 กรกฎาคม 2533 - 30 มิถุนายน 2534

ประเภทเนื้อหา	รูปแบบการนำเสนอ						รวม	
	หัวข่าว	บรรณานุกรม เนื้อหาข่าว	ภาพ	รายงาน พิเศษ	คอลัมน์ ประจำ	อื่น ๆ	ตารางนี้	ร้อยละ
ข่าวรายสำนัก	-	-	63.94	-	-	-	63.94	2.38
การเมือง	572.14	509.59	250.50	-	61.35	-	1,393.58	51.86
เศรษฐกิจ	34.67	63.79	58.14	-	-	-	154.60	5.75
การสงคราม	76.33	66.50	110.64	-	-	-	253.47	9.43
แรงงาน	5.76	13.18	-	-	-	-	18.94	0.70
การเกษตรและอุตสาหกรรม	11.03	14.58	3.38	-	-	-	28.99	1.08
การค้าต่างประเทศ	9.80	5.20	28.00	-	127.68	-	170.68	6.35
การศึกษา	12.03	21.62	-	-	-	-	33.65	1.25
อาสากรรม	26.46	48.88	34.92	-	-	-	110.26	4.10
สังคมและบุคคล	-	-	60.04	-	-	-	60.04	2.23
ปกิณฑกะชีวิต	-	-	-	-	-	-	-	-
กีฬา	9.59	13.90	79.39	33.08	-	-	135.96	5.06
อุบัติเหตุและภัยพิบัติ	49.05	28.01	-	-	-	-	77.06	2.87
ราชการและข้าราชการ	22.77	32.20	25.00	24.70	-	-	104.67	3.90
คินฟ้าอากาศ	-	-	-	-	21.80	-	21.80	0.81
ศิลปะวัฒนธรรม	-	-	-	-	-	-	-	-
บันเทิง	-	-	-	-	-	-	-	-
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	-	-	-	-	-	-	-	-
การแพทย์และสาธารณสุข	0.98	3.49	-	-	-	-	4.47	0.17
สิ่งแวดล้อม	21.39	26.55	-	-	-	-	47.94	1.78
เรื่องประหลาด ไสยศาสตร์ ปาฏิหาริย์	-	-	-	-	-	-	-	-
อื่น ๆ	1.56	5.47	-	-	-	-	7.03	0.26
รวม	853.56	852.96	711.95	57.78	210.83	-	2,687.08	100.00

รูปแบบการจัดหน้า*

สยามรัฐ เป็นหนังสือพิมพ์ที่เน้นการจัดหน้าหนึ่งตามรูปแบบการจัดหน้าแบบเน้นส่วนบน หรือแบบขึ้นบันได ตามลักษณะต่อไปนี้

1. สยามรัฐนำเสนอมุมข่าวต่าง ๆ ชนากัน และลดหลั่นกันลงมาตามลำดับความสำคัญ โดยที่หัวข่าวมักจะไม่ได้อยู่บนสุดของหน้า แต่อยู่ใต้หัวหนังสือพิมพ์ที่มีลักษณะคงที่ โดยตีพิมพ์เป็นแนวขาคดตลอดหน้าหนังสือพิมพ์ บางครั้งต้องเลื่อนหัวข่าวอีกมาถึงช่วงใกล้รอยพับครึ่ง และในบางฉบับมีการตีพิมพ์ข่าวรองอยู่เหนือหัวข่าวเด่นเสียอีก ซึ่งเป็นลักษณะพิเศษของจัดหน้าแบบเน้นส่วนบนของหนังสือพิมพ์ราชวันภาษาไทย

2. สยามรัฐมีการจัดหน้าหนึ่งอย่างเป็นระเบียบ เพราะมีการกำหนดให้หัวข่าวและตัวข่าวอยู่ชิดกันเสมอ แต่บางข่าวมีลักษณะปนเปกันบ้าง เพราะใช้เส้นในการแบ่งขอบเขตเนื้อหาไม่มากนัก

3. นอกจากนี้ ลักษณะของกรอบข่าวมีรูปร่างเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าผสมด้วย ทั้งแนวนอนและแนวตั้ง ซึ่งปกติแล้ว การจัดหน้าแบบเน้นส่วนบนไม่สามารถนำเสนอกรอบเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าได้เลย⁴ แต่สยามรัฐได้แทรกกรอบแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้าไว้หน้าแรกเสมอ

ลักษณะหัวหนังสือพิมพ์

สยามรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ฉบับเดียวที่มีการนำเสนอหัวหนังสือพิมพ์ไว้คงที่ คือ เป็นแนวขาคดตลอดส่วนบนสุดของหน้าหนังสือพิมพ์เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ แต่มีการเปลี่ยนขนาดหัวหนังสือพิมพ์เสมอ คือ ขยายใหญ่หรือย่อส่วนให้เล็กลง ส่วนประกอบหัวหนังสือพิมพ์ของสยามรัฐมี ชื่อหนังสือพิมพ์ ข้อมูลประจำวัน ส่วนข้างหัวหนังสือพิมพ์ และข้อความพิเศษอื่น ๆ ดังภาพที่ 26

⁴ Harold Evans, Editing and Design (London : William Heinemann Ltd, 1973), p.82.

* ภาพประกอบในภาคผนวก

ภาพที่ 26 ลักษณะหัวหนังสือพิมพ์ของสยามรัฐ

ชื่อหนังสือพิมพ์ ชื่อ "สยามรัฐ" เป็นตัวอักษรแบบประดิษฐ์สีดำ ขนาดตัวอักษรในแต่ละฉบับไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับเนื้อที่ว่าง ขนาดเล็กสุดประมาณ $\frac{3}{4}$ นิ้ว ใหญ่สุด $1\frac{1}{4}$ นิ้ว

ข้อความพิเศษอื่น สยามรัฐตีพิมพ์ข้อความว่า "สถาปนาพุทธศักราช 2493" สีฟ้า หรือเขียวตามสีที่ใช้ในฉบับนั้น ๆ

นอกจากนี้ยังมีคำบาลีว่า "นิคคเห นิคคตโร ปคคเห ปคคทาท" แปลว่า "ฟังชมคนที่ควรชม และฟังชมคนที่ควรชม"⁵ ใช้ตัวอักษรสีดำ

ข้อมูลประจำวัน สยามรัฐระบุข้อมูลประจำวันมากกว่าหนังสือพิมพ์ทั่วไป คือ มีการระบุวันเดือนปีตามศักราชไทย คือ "ปีที่ ๕๑ ฉบับที่ ๑๓๗๕ วันเสาร์ที่ ๑๘ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๓๘ ขึ้น ๕ ค่ำ เดือน ๗ ปีมะแม ราคา ๕ บาท"

ส่วนข้างหัวหนังสือพิมพ์ เป็นกรอบขนาดเล็ก 2x2 นิ้ว วางไว้ด้านซ้ายและขวาด้านละชั้น บางฉบับตีพิมพ์ด้านขวาเพิ่มเป็น 2 ชั้น ส่วนข้างหัวหนังสือพิมพ์เป็นโฆษณา หรือคอลัมน์ "สยามรัฐบันทึก" สำหรับฉบับวันอาทิตย์นำเสนอรายงานดินฟ้าอากาศ

ตำแหน่งหัวหนังสือพิมพ์ มีลักษณะคงที่ ส่วนใหญ่อยู่ใต้กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม ถ้าฉบับใดไม่มีกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม ตำแหน่งเลื่อนไปบนสุดของหน้า

⁵ จ่านง วิบูลย์ศรี และดวงทิพย์ วรพันธุ์, ภาษากับมวลชน : วรรณกรรมของภาษา เพื่อการเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์ไทย (กรุงเทพฯ : ราชงานวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527), หน้า 124.

การแบ่งคอลัมน์

สยามรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีการแบ่งคอลัมน์เป็นแนวอย่างชัดเจน แต่ได้มีการเปลี่ยนแปลงเป็น 2 ช่วง คือ

ช่วงที่ 1 ก่อนพฤษภาคม 2534 สยามรัฐแบ่งหน้าหนึ่งออกเป็น 5 และ 10 คอลัมน์เท่านั้น ซึ่งแตกต่างจากหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ ที่แบ่งหน้าเป็น 6 หรือ 12 คอลัมน์ แต่การแบ่งหน้าเป็น 5 หรือ 10 คอลัมน์นี้ทำให้ขนาดคอลัมน์ของสยามรัฐกว้างกว่าฉบับอื่น คือ กว้าง $1\frac{1}{4}$ นิ้ว (รูปแบบ 10 คอลัมน์) และกว้าง $2\frac{3}{4}$ นิ้ว (รูปแบบ 5 คอลัมน์) ซึ่งมีผลทำให้ช่องว่างระหว่างคอลัมน์กว้างกว่าหนังสือพิมพ์อื่น ๆ คือ กว้างถึง 5 มิลลิเมตร

ช่วงที่ 2 ตั้งแต่พฤษภาคม 2534 สยามรัฐได้ปรับปรุงการแบ่งคอลัมน์ในหน้าแรกให้เป็นรูปแบบ 6 และ 12 คอลัมน์เหมือนกับหนังสือพิมพ์รายวันทั่วไป นอกจากนี้ยังได้คัดแปลงไปใช้รูปแบบ 4 และ 8 คอลัมน์บ้าง แต่ไม่มาก และคงให้ช่องว่างระหว่างคอลัมน์กว้างเช่นเดิม

การแบ่งคอลัมน์ของสยามรัฐสามารถช่วยกำหนดขอบเขตเนื้อหาและกำหนดพื้นที่พิมพ์ได้

การใช้ช่องว่าง

สยามรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ที่ให้ความสำคัญกับช่องว่างค่อนข้างมาก ทั้งช่องว่างรอบพื้นที่พิมพ์และช่องว่างระหว่างเนื้อหา จึงมีช่องว่างมากกว่าหนังสือพิมพ์อื่น คือ ขอบบนกว้างถึง $7\frac{1}{8}$ นิ้ว ขอบล่าง $5\frac{1}{8}$ นิ้ว ขอบซ้ายและขอบขวาด้านละครึ่งนิ้ว ไม่มีการตีพิมพ์ข้อความใด ๆ บนขอบทั้ง 4 ด้าน ด้วยเหตุนี้ หน้าหนึ่งของสยามรัฐจึงดูโปร่ง สบายตาได้ดังนี้

1. สยามรัฐเว้นช่องว่างรอบพื้นที่พิมพ์ไว้มาก และไม่มีการตีพิมพ์เนื้อหาบนช่องว่างรอบพื้นที่พิมพ์ทั้งสี่ด้าน
2. ช่องว่างระหว่างคอลัมน์กว้างมากถึง 5 มิลลิเมตร ทำให้หน้าหนังสือพิมพ์ไม่ทึบ
3. สยามรัฐนิยมตีพิมพ์เนื้อหาบนพื้นที่ขาวมากกว่าใช้สีพื้น สีพื้นมีเฉพาะพื้นที่ขนาดเล็ก เช่น กรอบข่าวขนาดเล็ก บางฉบับไม่มีการลงสีพื้นเลย

4. ไม่ได้เน้นสีสันในหน้าแรก มีเพียงสีเฉพาะ คือ ฟ้าและเขียว และมีภาพสีสี่ข้าง เป็นบางฉบับ

การแบ่งขอบเขตเนื้อหา

สยามรัฐแบ่งขอบเขตเนื้อหาโดยใช้ช่องว่างระหว่างคอลัมน์ เส้นและสีสัน มีรายละเอียดดังนี้

1. ช่องว่างระหว่างคอลัมน์ สยามรัฐแบ่งขอบเขตเนื้อหาโดยการใช้ช่องว่างค่อนข้างมาก เนื่องจากหนังสือพิมพ์ได้แบ่งคอลัมน์เป็นแนวอย่างชัดเจน และช่องว่างระหว่างคอลัมน์ในหน้าแรกมีความกว้างมากถึง 5 มิลลิเมตร แต่มีผลเสีย คือ ทำให้ข่าวมีลักษณะปะปนกัน เพราะการใช้ช่องว่างเพียงอย่างเดียวไม่สามารถกำหนดขอบเขตเนื้อหาได้เด่นชัดนัก นอกจากจะใช้เส้นหรือสีสันประกอบบ้าง

2. เส้น สยามรัฐใช้เส้นเพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาในหน้าแรกอยู่มาก แต่ลักษณะเส้นมีเพียงไม่กี่ชนิด ดังนี้

2.1 เส้นบางเดี่ยว เส้นชนิดนี้มีในหน้าแรกมากเป็นพิเศษ ทั้งสีดำและสีสัน ส่วนใหญ่เป็นเส้นบางเดี่ยวสีดำ โดยใช้เพื่อคั่นเนื้อหามากกว่าล้อมกรอบ สำหรับเส้นบางเดี่ยวสีสัน มีเฉพาะสีฟ้าและเขียว ใช้ล้อมกรอบขนาดเล็ก เช่น กรอบข่าวขนาด 1-2 คอลัมน์

2.2 เส้นหนา สยามรัฐใช้เส้นที่ไม่หนานักประมาณ 2-3 มิลลิเมตรเท่านั้น ใช้เป็นประจำในหน้าหนึ่ง นิยมใช้เพื่อล้อมกรอบมากกว่าคั่น เส้นหนาที่ใช้มีทั้งสีดำและสีเฉพาะ คือ ฟ้าและเขียว ในระยะแรกมีเฉพาะสีดำ แต่ต่อมาเริ่มมีเส้นหนาสีฟ้าและเขียว

3. สีสัน สยามรัฐใช้สีสันเพื่อแบ่งขอบเขตเนื้อหาน้อย มีเฉพาะกรอบขนาดเล็ก คือ กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม กรอบหัวเรื่อง กรอบหัวข่าวขนาดธรรมดา และกรอบข่าวขนาด 1-2 คอลัมน์ มีการใช้สีสัน ดังนี้

3.1 สกรีนดำ มีทั้งสีดำและเทา มีการตีพิมพ์ในหน้าแรกของสยามรัฐอยู่น้อยมาก ส่วนใหญ่ใช้เป็นพื้นของหัวข่าว มีลักษณะ คือ

สกรีนดำ ใช้เป็นพื้นในเนื้อที่ขนาดเล็ก คือ หัวข่าวเล็ก

เทา ใช้เป็นพื้นของหัวข่าวเล็ก และหัวข่าวอักษรเฉพาะบรรทัดแรก รวมทั้งกรอบข่าวขนาด 2 คอลัมน์

3.2 สีเข้ม ไม่นิยมใช้เป็นสีพื้น เพราะนโยบายของหนังสือพิมพ์ไม่เน้นสี สีสันเข้มมีเพียงสีเฉพาะ คือ เขียวแก่ โดธใช้เป็นพื้นของหัวข่าว อาจมีการใช้เป็นสีอื่น ๆ บ้าง เช่น สีน้ำเงิน

3.3 สีอ่อน มีเพียงสีเฉพาะ คือ ฟ้ำและเขียว ตัวพิมพ์เป็นได้ทั้งสีดำและสีขาว นิยมใช้ในหน้าแรกของสยามรัฐเป็นประจำทุกฉบับ

การใช้สีสัน

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า สยามรัฐไม่เน้นการใช้สีสันนัก มีเพียงสีเฉพาะที่มีการใช้เป็นประจำทุกฉบับ ผสมผสานกับการพิมพ์ระบบสีสี่ข้าง ลักษณะการใช้สีสันในหน้าแรกของสยามรัฐสรุปได้ ดังนี้

1. สยามรัฐมีสีเฉพาะหรือสีประจำของหนังสือพิมพ์ด้วย คือ สีฟ้ำและสีเขียว แต่ไม่โดดเด่นจนเป็นเอกลักษณ์เหมือนไทยรัฐหรือเดลินิวส์ การใช้สีเฉพาะมีลักษณะหมุนเวียนสลับกันไป ไม่ผสมกัน คือ ถ้าใช้สีเขียว ก็มีเฉพาะสีเขียว ส่วนใหญ่เป็นสีเขียว ทำให้หนังสือพิมพ์ดูสวยงาม ไม่ดูฉูดฉาด

2. การใช้สีเฉพาะมักใช้เป็นเส้น หรือสีพื้นของเนื้อที่ขนาดเล็ก
3. สีเฉพาะที่ใช้มีเพียงโทนสีใดสีหนึ่งมากกว่าเล่นน้ำหนักของสีหลายระดับ
4. สยามรัฐใช้ตัวอักษรเป็นสีด้วย ส่วนใหญ่เป็นสีเฉพาะ สีสันอื่นมีน้อยมาก
5. การพิมพ์หน้าแรกเป็นสีสี่มีไม่มากนัก ส่วนใหญ่สยามรัฐนิยมตีพิมพ์ภาพขาวดำมากกว่าภาพสี แต่ถ้านับได้มีการพิมพ์สี ก็มีการนำเสนอองค์ประกอบอื่นเป็นสีบ้าง เช่น พื้นหัวเรื่องของรายงานพิเศษเรื่องฟุตบอลโลก

การตีพิมพ์โฆษณา

สยามรัฐตีพิมพ์โฆษณาในหน้าแรกทุกวัน โดยเฉลี่ย 36.88 ตารางนิ้วต่อฉบับ หรือ ร้อยละ 10.46 มีจำนวนชั้นฉบับละ 1-6 ชั้น (ค่าเฉลี่ย 3.00)

โฆษณาในหน้าแรกของสยามรัฐมีรูปร่างเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าตามแนวนอนและแนวตั้ง ขนาดหลากหลายตั้งแต่ 1x1 นิ้ว ถึง 4x7 นิ้ว มีการใช้สีสันทังสีและสีเฉพาะ

ตำแหน่งโฆษณาในหน้าแรกของสยามรัฐมีดังนี้

1. โฆษณาข้างหัวหนังสือพิมพ์ มีเป็นประจำทุกฉบับ โฆษณาข้างหัวหนังสือพิมพ์มีเพียงขนาดเดียว คือ $2\frac{3}{4} \times 2$ นิ้ว
2. โฆษณาที่เป็นแนวยาวตลอดส่วนล่างของหน้า มีการตีพิมพ์บ้างแต่ไม่ทุกวัน
3. โฆษณาตรงมุมซ้ายล่างสุดและขวาล่างสุด ลักษณะเป็นกรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้ง ขนาดไม่แน่นอน ถ้ามีโฆษณาแนวยาวตลอดส่วนล่างตีพิมพ์ไว้ด้วย โฆษณาลักษณะนี้เลื่อนตำแหน่งขึ้นไว้เหนือโฆษณาที่เป็นแนวยาว
4. โฆษณาที่อยู่ในกรอบเนื้อหาอื่น สยามรัฐได้ตีพิมพ์โฆษณาไว้ในกรอบเนื้อหาบ้างแต่น้อย เป็นโฆษณารขนาดเล็กเพียง 1x1 นิ้ว แทรกไว้ท้ายคอลัมน์มิติที่ 4

ลักษณะกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม

สยามรัฐแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มเป็นประจำทุกฉบับ อาจคงบ้างในฉบับวันอาทิตย์ โดยเฉลี่ยแล้วมีเนื้อที่ 10.04 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 2.85 กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มมีลักษณะดังนี้

1. ลักษณะเป็นแนวยาวบนสุด ตีพิมพ์ไว้ทุกวันตั้งแต่จันทร์-เสาร์ เป็นแนวยาวตามความกว้างของหนังสือพิมพ์ แต่อาจย่อให้เล็กลงได้

2. กรอบวันอาทิตย์ ลักษณะกรอบไม่แน่นอน ส่วนใหญ่เป็นกรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้ง ตำแหน่งเปลี่ยนไปอยู่ที่หัวหนังสือพิมพ์

การแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มมีลักษณะคล้ายกับสารบัญ คือ ระบุเรื่องและหน้าเท่านั้น โดยเรียงตามลำดับ

การตีพิมพ์คอลัมน์ประจำ

สยามรัฐนำเสนอคอลัมน์ประจำไว้ในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ทุกวัน ประมาณฉบับละ 1 ชิ้น บางฉบับมีถึง 3 ชิ้น โดยเฉลี่ยแล้ว สยามรัฐตีพิมพ์คอลัมน์ประจำในหน้าแรกประมาณ 18.24 ตารางนิ้วต่อฉบับ หรือร้อยละ 5.17 ของเนื้อที่หน้าหนึ่งทั้งหมด คอลัมน์ประจำหน้าแรกของสยามรัฐมีหลายชื่อ และมีการนำเสนอแตกต่างกันไป ดังนี้

1. มิติที่ 4 เป็นคอลัมน์ประจำวันจันทร์ถึงวันเสาร์

รูปลักษณะ รูปร่างของกรอบไม้แน่นอน มีขนาดหลากหลายตั้งแต่ 1×5 นิ้ว ถึง $4 \times 2 \frac{1}{2}$ นิ้ว มีเส้นล้อมกรอบเป็นสี่เหลี่ยมหรือสี่เหลี่ยมผืนผ้า ตามลักษณะดังนี้

ภาพที่ 27 ลักษณะคอลัมน์ประจำ "มิติที่ 4" ของสยามรัฐ

ตำแหน่งของคอลัมน์ "มิติที่ 4" ไม้แน่นอน แต่อยู่ใต้รอยพับของหนังสือพิมพ์เสมอ ส่วนใหญ่เป็นบริเวณล่างสุด

เนื้อหา คอลัมน์ "มิติที่ 4" นำเสนอข่าวต่างประเทศที่มีความแปลกหรือสนุกสนาน ลักษณะการนำเสนอเป็นข่าวย่อยที่จบในหน้าหนึ่งเสมอ ไม่ระบุชื่อผู้เขียน ตัวอย่างคือ "เทศบาลเมืองลัคคัคคิ ในเวลส์ตอนเหนือจัดสร้างถังขยะล้ำยุค - เชื้อไหม้ มันหุดได้"

2. สยามรัฐบันทึก เป็นคอลัมน์ประจำที่ตีพิมพ์ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันเสาร์ โดยตีพิมพ์ไว้ข้างหัวหนังสือพิมพ์

รูปลักษณะ มีขนาดเคียว คือ เป็นกรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวนอนขนาด $2\frac{3}{4} \times 2$ นิ้ว
ตำแหน่งอยู่ข้างหัวหนังสือพิมพ์ อาจย้ายไปตำแหน่งอื่นบ้าง แต่ไม่นิยมนัก

เนื้อหา สยามรัฐบันทึกลักษณะเป็นการสรุปข่าวการเมืองเด่นในแต่ละวัน ลักษณะ
เป็นบันทึกประจำวัน

คอลัมน์ "สยามรัฐบันทึกลับ" ได้ยกเลิกการตีพิมพ์ตั้งแต่มีนาคม 2534

3. **บทวิจารณ์** ตีพิมพ์เป็นประจำทุกฉบับวันอาทิตย์เริ่มปี พ.ศ. 2534 มีลักษณะดังนี้
รูปลักษณะ เป็นกรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดใหญ่ ตีพิมพ์เฉพาะเนื้อหา คือ หัวเรื่อง
พาดหัว และเนื้อหา ไม่มีภาพประกอบ เนื้อหาในหน้าแรกมีถึงร้อยละ 29.98 จากความยาว
ของเนื้อหาแต่ละชิ้น ระบุชื่อผู้เขียนไว้ได้เนื้อหาในหน้าหนึ่ง ตำแหน่งอยู่ใต้ขอบของหนังสือพิมพ์
เนื้อหา ผู้เขียนคอลัมน์ "วิจารณ์" คือ เสรี กลิ่นจันทร์" โดยวิจารณ์เนื้อหาที่มีสาระ
หนัก เช่น การร่างรัฐธรรมนูญ ปัญหาเวียคนามปล้นเรือ ประมงไทย

4. **บทวิเคราะห์** ตีพิมพ์ในหน้าแรกของสยามรัฐฉบับวันอาทิตย์ มีลักษณะคล้าย
บทวิจารณ์ คือ เป็นกรอบขนาดใหญ่ ตีพิมพ์เฉพาะเนื้อหา มีส่วนประกอบ คือ หัวเรื่อง พาดหัว
เนื้อหา และระบุชื่อผู้เขียนไว้ท้ายเนื้อหาเสมอ เนื้อหาบทวิเคราะห์ในหน้าแรกมีถึงร้อยละ 47.15
เนื้อหา ผู้เขียนบทวิเคราะห์ของสยามรัฐใช้นามปากกาว่า "ทรนิน" เป็นประจำ
เนื้อหาที่วิเคราะห์นั้นคล้ายกับบทวิจารณ์ ส่วนใหญ่เป็นปัญหาต่างประเทศ การเมือง เช่น
เขมรสีฝ่าย พ.ร.บ. การเกษตร เวียดนาม

5. **ดินฟ้าอากาศ** โดยปกติแล้วสยามรัฐตีพิมพ์พยากรณ์ดินฟ้าอากาศไว้ในหน้าสุดท้าย
หรือหน้าในเสมอ แต่วันอาทิตย์มีการตีพิมพ์ไว้ในหน้าแรก ลักษณะของกรอบดินฟ้าอากาศในปี
2533 และ 2534 แตกต่างกัน

พ.ศ. 2533 กรอบดินฟ้าอากาศมีรูปร่างเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้ง ขนาดใหญ่
ชื่อคอลัมน์ "ดินฟ้าอากาศ" ตีพิมพ์บนพื้นสีเฉพาะไว้ด้านบนของกรอบ ต่อด้วยคำพยากรณ์

พ.ศ. 2534 กรอบดินฟ้าอากาศได้ลดขนาดให้เล็กลง เป็นกรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนว
นอนขนาด $3\frac{1}{2} \times 2$ นิ้วไว้ข้างหัวหนังสือพิมพ์ ส่วนลักษณะอื่น ๆ คงเป็นเช่นเดิม

การตีพิมพ์รายงานพิเศษ

การนำเสนอรายงานพิเศษในหน้าหนึ่งมีเฉพาะในระยะแรกเท่านั้น และได้ยกเลิกไปโดยเฉลี่ยแล้ว สยามรัฐตีพิมพ์รายงานพิเศษเป็นเนื้อที่รวมภาพฉบับละ 4.82 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 1.37 จากเนื้อที่หน้าหนึ่งทั้งหน้า

รูปลักษณะ รายงานพิเศษของสยามรัฐมีลักษณะและขนาดไม่แน่นอน ส่วนใหญ่ประมาณ 4x6 นิ้ว มีส่วนประกอบดังนี้

หัวข้อเรื่อง เป็นชื่อเรื่องประจำฉบับ โดยทั่วไประบุว่า "รายงานหน้า 1" แต่บางฉบับระบุชื่อเรื่อง เช่น "บอลโลก 1990"

พาดหัว นอกจากหัวข้อเรื่องหรือชื่อเรื่องแล้ว สยามรัฐได้พาดหัวของรายงานพิเศษไว้ด้วย เช่น "โฆษณาม้าเลือด ... ดึงคับโลก"

ภาพประกอบ รายงานพิเศษของสยามรัฐมีการตีพิมพ์ภาพประกอบไว้บ้าง ถ้ามีภาพประกอบ นิยมเลือกขนาดใหญ่เกือบเท่ากรอบ แต่บางฉบับก็ไม่มีภาพประกอบ

ชื่อผู้เขียน รายงานพิเศษบางชิ้นระบุชื่อผู้เขียนไว้ในหน้าแรก

ตำแหน่งของรายงานพิเศษไม่แน่นอน ส่วนใหญ่อยู่ใต้รอยพับครึ่ง

เนื้อหา รายงานพิเศษหน้าหนึ่งมีทั้งเนื้อหาที่มีสาระหนักหรือเรื่องที่น่าสนใจ เช่น ฟุตบอลโลก หรือเนื้อหาเฉพาะวงการ เช่น ข่าวจากกระทรวงศึกษาธิการ

ลักษณะหัวข่าว

สยามรัฐให้ความสำคัญกับหัวข่าวในหน้าหนึ่งมากที่สุด แต่มีเนื้อที่ใกล้เคียงกับตัวข่าว โดยเฉลี่ยฉบับละ 71.13 ตารางนิ้ว หรือ ร้อยละ 20.17 มีจำนวน 5-8 ชิ้น (ค่าเฉลี่ย 7.25) สยามรัฐนำเสนอหัวข่าว ดังนี้

1. หัวข่าวจำแนกตามลักษณะและลำดับความสำคัญ หัวข่าวในหน้าหนึ่งของสยามรัฐมีลักษณะหลากหลายนัก สามารถแบ่งได้เป็น 3 ขนาด คือ หัวข่าวยักษ์ หัวข่าวใหญ่ และหัวข่าวเล็ก

หัวขั้วอักษร คือ หัวขั้วที่มีกรอบและตัวอักษรขนาดใหญ่ที่สุด มีตำแหน่งอยู่เหนือ รอยพับครึ่ง

หัวขั้วใหญ่ คือ หัวขั้วที่มีกรอบขนาดเล็กกว่าหัวขั้วอักษร แต่ใหญ่กว่าหัวขั้ว ขนาดเล็กทั่วไป ตำแหน่งมีทั้งเหนือและใต้รอยพับครึ่ง

หัวขั้วเล็ก คือ หัวขั้วอื่น ๆ นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น เนื่องจาก หัวขั้วเหล่านี้มีความหลากหลายมากทั้งตัวอักษรและขนาดกรอบจนไม่สามารถจำแนกแยกย่อยเป็น หัวขั้วอีกประเภทได้

หัวขั้วทั้ง 4 ขนาด มีลักษณะตามตารางที่ 39

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 39 หัวข่าวจำแนกตามลักษณะและลำดับความสำคัญของสยามรัฐ

ประเภทหัวข่าว	ความถี่	ขนาด	จำนวนคอลัมน์	จำนวนบรรทัด	ขนาดตัวอักษร	การใช้สีพื้น	ตำแหน่ง
หัวข่าวอักษร	1 ชั้นค่อฉบับ	กรอบมีหลายขนาด ตั้งแต่เล็กสุด คือ 7x4 นิ้ว - 12x3 นิ้ว ส่วนใหญ่ 10x3 นิ้ว	5-9 คอลัมน์ (จากการแบ่งหน้า เป็น 12 คอลัมน์)	1-3 บรรทัด	หลายขนาดผสมกัน บรรทัดเล็ก 48-60 พอยต์ บรรทัดใหญ่ 120-144 พอยต์	พื้นขาวเท่านั้น	เหนือรูปครึ่ง
หัวข่าวใหญ่	1-2 ชั้นค่อฉบับ	ขนาดหลากหลาย ตั้งแต่ 6x2 นิ้ว - 8x2 นิ้ว	4-6 คอลัมน์	2 บรรทัด	ขนาดตัวอักษร 60-96 พอยต์	พื้นขาวเท่านั้น	ตำแหน่งทุกบริเวณในหน้าของหนังสือพิมพ์
หัวข่าวเล็ก	3-6 ชั้นค่อฉบับ	ขนาดหลากหลาย เล็กสุด 1x1 นิ้ว และใหญ่สุด 4x2 นิ้ว	1-4 คอลัมน์	1-4 บรรทัด	ตัวอักษรมีเพียง 24-54 พอยต์	<ul style="list-style-type: none"> - พื้นขาว - พื้นดำรูปลึกลับ - พื้นสี 	ตำแหน่งทุกส่วนในหน้าของหนังสือพิมพ์

2. หัวข่าวจำแนกตามรูปแบบ แม้ว่าสยามรัฐพาดหัวข่าวในลักษณะต่าง ๆ คล้ายกัน แต่มีหลายรูปแบบ สรุปได้ดังนี้

2.1 หัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบมีหลายบรรทัด (special crossline) หัวข่าวชนิดนี้เป็นที่นิยมมากเป็นอันดับแรก มีจำนวนขึ้นร้อยละ 66.29 และเนื้อที่ร้อยละ 67.73 มีจำนวน 2-3 บรรทัด ใช้กับหัวข่าวทุกขนาด

2.2 หัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบมีบรรทัดเดียว (crossline) ฝ่ายจัดหน้าได้พาดหัวข่าวรูปแบบนี้บ้าง แต่ไม่มากนัก คือ จำนวนขึ้นร้อยละ 11.24 และเนื้อที่ร้อยละ 8.35 หัวข่าวประเภทนี้มีทั้งพื้นขาวหรือพื้นสี ใช้พาดหัวข่าวทุกขนาด

2.3 หัวข่าวนำ (kicker) สยามรัฐพาดหัวข่าวนำกับหัวข่าวอีกย่อคือ จำนวนขึ้นร้อยละ 2.25 และเนื้อที่ร้อยละ 8.40 แต่มีลักษณะพิเศษ คือ บรรทัดแรกใช้ตัวอักษรขนาดเล็กตีพิมพ์บนพื้นเทา พื้นดำ หรือพื้นสีเฉพาะ ส่วนบรรทัดอื่นใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่กว่าหลายเท่า

2.4 หัวข่าวแบบเสมอนำ (flush left) สยามรัฐพาดหัวข่าวแบบเสมอนำในหน้าหนึ่งเป็นจำนวนขึ้นร้อยละ 2.25 และเนื้อที่ร้อยละ 8.19 โดยใช้พาดหัวข่าวอีกย่อมากที่สุด ลักษณะของพาดหัวประเภทนี้มี 2-3 บรรทัด

2.5 หัวข่าวแบบปิรามิดหัวกลับ (inverted pyramid) สยามรัฐนำเสนอหัวข่าวรูปแบบนี้น้อยมาก คือ จำนวนขึ้นร้อยละ 3.37 และเนื้อที่ร้อยละ 1.88 เท่านั้น โดยใช้กับหัวข่าวขนาดเล็ก ไม่มีการใช้สีพื้นหรือลวดลายใด ๆ นี้เพียง 2 บรรทัดเท่านั้น

2.6 หัวข่าวแบบปิรามิดหัวตั้ง (pyramid) สยามรัฐนำเสนอหัวข่าวรูปแบบนี้น้อยมาก คือ จำนวนขึ้นร้อยละ 2.25 และเนื้อที่เพียงร้อยละ 1.49 ใช้พาดหัวข่าวขนาดเล็กโดยเฉพาะ หัวข่าวแบบปิรามิดหัวตั้งนี้คล้ายกับหัวข่าวแบบปิรามิดหัวกลับมาก คือ ไม่นิยมใช้สีพื้น มีจำนวน 2 บรรทัด แต่บรรทัดบนสั้นกว่าบรรทัดล่าง

2.7 หัวข่าวแบบเน้นกลาง (column-centering) เป็นหัวข่าวที่มีลักษณะเน้นกลางคอลัมน์ทุกบรรทัดแทน สยามรัฐพาดหัวข่าวรูปแบบนี้ค่อนข้างมาก คือจำนวนขึ้นร้อยละ 12.36 และเนื้อที่เพียงร้อยละ 3.93 เพราะใช้กับหัวข่าวเล็กเท่านั้น

สยามรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ที่ไม่นิยมใช้สีพื้นหรือลวดลายในหน้าแรกมากนัก การพาดหัวข่าวจึงจำเป็นต้องใช้หลายรูปแบบเพื่อให้หัวข่าวมีความน่าสนใจมากขึ้น

3. คำระบุหน้าค่อและหัวข่าวค่อ

คำระบุหน้าค่อ สยามรัฐระบุหน้าค่อไว้ในวงเล็บค่อจากเนื้อข่าว โดยใช้ตัวอักษรที่มีขนาดเล็กกว่าเนื้อข่าว ใช้เป็นตัวตรงธรรมดา

หัวข่าวค่อ เป็นการนำคำ 2-3 พยางค์แรกของหัวข่าวหลักมานำเสนอเป็นหัวข่าวค่อ จึงไม่สามารถสื่อความหมายของเนื้อข่าวได้มากนัก เช่น "ข่าว"(ข่าวการเงิน) "เพชรอาจตั้ง"(องค์กรพิเศษทางการเมือง)

4. หัวข่าวค่อน (subhead) สยามรัฐไม่นิยมรวมข่าวหลายประเด็นมาไว้ในข่าวเดียวกัน แต่แยกไปเป็นข่าวหลายชิ้นมากกว่า เช่น ข่าวการเมือง ดังนั้นการตีพิมพ์หัวข่าวค่อนจึงน้อยมาก

ลักษณะการเสนอหัวข่าวค่อนของสยามรัฐใช้ขอบซ้ายไว้ โดยใช้ตัวอักษรเป็นตัวเข้มใหญ่กว่าตัวอักษรของเนื้อหาเพียงเล็กน้อย

5. ประเภทเนื้อหาของหัวข่าว ผลการวิจัยจากการวัดเนื้อที่และนับจำนวนขึ้นของหัวข่าวในหน้าแรก พบว่า สยามรัฐตีพิมพ์หัวข่าวการเมืองมากที่สุดทั้งจากการวัดเนื้อที่และนับจำนวนขึ้น คือ มีเนื้อที่ 572.14 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 67.03) หรือจำนวน 40 ขึ้น (ร้อยละ 45.98) อันดับสองได้แก่ หัวข่าวสงครามมีเนื้อที่ 76.33 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 8.94) แต่เมื่อนับจำนวนขึ้นพบว่า หัวข่าวเศรษฐกิจได้รับการนำเสนอมากกว่าคือ 8 ขึ้น (ร้อยละ 9.20) ทั้งนี้เพราะ หัวข่าวสงครามได้รับการพาดเป็นหัวข่าวขนาดใหญ่ เนื่องจากอยู่ในช่วงสงครามอ่าวเปอร์เซีย แต่หัวข่าวเศรษฐกิจเป็นหัวข่าวเล็ก

การเสนอพรรณานำและเนื้อข่าว

การนำเสนอพรรณานำและเนื้อข่าวในหน้าหนึ่งของสยามรัฐมีปริมาณใกล้เคียงกับหัวข่าวมาก คือ มีเนื้อที่ 71.08 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 20.16 ของเนื้อที่ในหน้าหนึ่งทั้งหมด มีจำนวนขึ้นข่าว 5-8 ขึ้น (ค่าเฉลี่ย 7.25) ลักษณะของกรอบข่าว มีดังนี้

1. กรอบข่าวส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นรูปตัว L โดยหัวกลับ แต่บางชิ้นเป็นรูปสี่เหลี่ยม
2. การนำเสนอข่าวมีทั้งตามแนวนอนและแนวตั้งหรือผสมผสานทั้ง 2 อย่างในชิ้นข่าวเดียวกัน

3. กรอบข่าวเด่นมีขนาด 3 หรือ 4 คอลัมน์ ขนาดของกรอบข่าวไม่สามารถบอกความสำคัญของข่าวเด่นได้ เพราะข่าวรองมีจำนวนหลายคอลัมน์มากกว่า แต่สามารถสังเกตได้จากขนาดตัวอักษรของข่าวเด่นที่มีขนาดใหญ่กว่าข่าวทั่วไป และนำเสนอตามแนวนอนเท่านั้น

4. สยามรัฐนิยมตีพิมพ์วรรณคดีและข่าวบนพื้นขาวมากที่สุด หรือพื้นเทาบ้าง

5. สยามรัฐตีพิมพ์วรรณคดีและเนื้อข่าวด้วยตัวอักษรขนาดเดียวกันตลอด แต่วรรณคดีใช้ตัวเข้ม

6. ตั้งแต่พฤษภาคม 2534 สยามรัฐได้เปลี่ยนมาแบ่งหน้าแบบ 6 และ 12 คอลัมน์ หรือคัดแปลงไปเป็น 4 และ 8 คอลัมน์ แต่ขนาดกรอบยังคงเหมือนเดิม

ความยาวของข่าวและการต่อข่าว

สยามรัฐนำเสนอข่าวแต่ละชิ้นด้วยความยาวที่หลากหลาย ข่าวสั้นที่สุดมีเนื้อที่เพียง 13.53 ตารางนิ้ว และยาวที่สุดถึง 312.00 ตารางนิ้ว แต่ข่าวส่วนใหญ่มีพื้นที่ประมาณ 10-50 ตารางนิ้ว

สยามรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์ตัวข่าวในหน้าแรกค่อนข้างมาก โดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 17.12 จากความยาวของข่าวทั้งหมด ข่าวที่เหลือจึงต้องนำเสนอในหน้าต่อ ในการต่อข่าวนั้น สยามรัฐได้เลือกหน้าต่อโดยตระหนักถึงความสะดวกของผู้อ่าน มีหน้าประจำที่ใช้ต่อข่าว คือ หน้า 2 และหน้า 16 แต่บางฉบับต้องต่อข่าวในหน้าอื่น เพราะหน้า 2 และหน้า 16 มีเนื้อหาอื่นตีพิมพ์อยู่ด้วย เช่น ดินฟ้าอากาศ หรือโฆษณา การต่อข่าวมีลักษณะตามตารางต่อไปนี้

หน้าต่อข่าว	จำนวนชิ้น	ร้อยละ
หน้า 2	34	34.34
หน้า 3	5	5.05
หน้ากลาง	15	15.15
หน้าสุดท้าย	45	45.45

ตารางที่ 40 การต่อข่าวของสยามรัฐ

อย่างไรก็ตาม สยามรัฐได้ต่อข้าวมากกว่า 1 หน้าอยู่บ่อย คือ ข้าวที่ต่อหน้าเพียงหน้าเดียว มีถึงร้อยละ 86.21 จากจำนวนชิ้นข้าวทั้งหมด ที่เหลือร้อยละ 13.79 ต่อข้าวถึง 2 หน้า แต่ไม่มีข้าวใดที่ต่อข้าวมากกว่า 2 หน้าเลย

ประเภทเนื้อหาของตัวข้าว จากการวัดเนื้อที่ของเนื้อข้าวที่ลงพิมพ์ในหน้าแรกของสยามรัฐ ปรากฏว่า เนื้อที่ข้าวการเมืองมากที่สุด คือ 509.59 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 59.74 อันดับสองได้แก่ ข้าวสงคราม มีเนื้อที่ 66.50 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 7.80

สำหรับการนับจำนวนชิ้น ข้าวการเมืองมีจำนวนมากที่สุด คือ 40 ชิ้น หรือร้อยละ 45.98 ของจำนวนชิ้นข้าวในหน้าแรกทั้งหมด รองลงไปได้แก่ ข้าวเศรษฐกิจ มี 8 ชิ้น หรือร้อยละ 9.20 ไม่ถึงครึ่งหนึ่งของปริมาณชิ้นข้าวการเมือง

สยามรัฐจัดเป็นหนังสือพิมพ์ที่น่าเสนอข่าวแต่ละชิ้นตามประเด็นของข่าวมากกว่ารวมข่าวหลายประเด็นไว้ในข่าวเดียวกัน และเน้นข่าวการเมืองมากเป็นพิเศษ โดยข่าวอื่น ๆ เสนอน้อยกว่าข่าวการเมืองหลายเท่า

การใช้ภาพ

สยามรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ที่ไม่เน้นภาพในหน้าแรกมากนัก ปกติแล้วเสนอภาพประมาณฉบับละ 3 ภาพ แต่บางฉบับมีตั้งแต่ 2-5 ภาพ (ค่าเฉลี่ย 3.42) เนื้อที่โดยเฉลี่ยประมาณ 60.79 ตารางนิ้วต่อฉบับ หรือร้อยละ 17.23 ของเนื้อที่หน้าแรกทั้งหมด สยามรัฐนำเสนอภาพดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของภาพ แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1.1 ภาพข่าวหรือภาพเป็นข่าว ได้รับการตีพิมพ์มากเป็นอันดับสองรองจากภาพประกอบข่าว คือ ประมาณร้อยละ 21.95 ของจำนวนชิ้นข่าวในหน้าหนึ่งทั้งหมด มีขนาดค่อนข้างใหญ่ เพราะเป็นภาพที่ต้องสื่อความหมายอย่างเด่นชัด

1.2 ภาพประกอบข่าว มีมากที่สุดชิ้นหนึ่งในหน้าหนึ่งของสยามรัฐ คือ ร้อยละ 73.17 มีขนาดหลากหลาย ทั้งภาพ ๗ ที่เกิดเหตุและภาพบุคคล เนื่องจากสยามรัฐตีพิมพ์ข่าวการเมืองมากที่สุด จึงจำเป็นต้องใช้ภาพบุคคลสำคัญต่าง ๆ ซึ่งมีขนาดเล็กค่อนข้างมาก เพราะข่าวการเมืองเป็นข่าวที่มุ่งนำเสนอประเด็นต่าง ๆ มากกว่าข่าวที่มีเหตุการณ์รุนแรงใด ๆ

1.3 ภาพประกอบรายงานพิเศษ มีน้อยมากเพียงร้อยละ 2.44 เท่านั้น เพราะสยามรัฐนำเสนอรายงานพิเศษหน้าหนึ่งในระยะแรกเท่านั้น และรายงานพิเศษบางชิ้นไม่มีภาพประกอบอีกด้วย

1.4 ลื่น ๆ มีน้อยมากประมาณร้อยละ 2.44 เท่านั้น ได้แก่ พระบรมฉายาลักษณ์เนื่องในวาระครบรอบชันษา

2. ประเภทของภาพ สยามรัฐไม่เน้นภาพที่หลากหลายหรือลวดลายนัก ประเภทของภาพที่นำเสนอจึงมีเพียง 2 ชนิด คือ

2.1 ภาพ ๘ ที่เกิดเหตุหรือภาพเหตุการณ์ มีมากที่สุดถึงร้อยละ 68.29 ของจำนวนภาพในหน้าแรกทั้งหมด ภาพชนิดนี้เป็นภาพขนาดใหญ่เพราะต้องการสื่อความหมายด้วยภาพ

2.2 ภาพที่เตรียมไว้ล่วงหน้าหรือภาพที่นำมาจากแฟ้มภาพ ภาพที่เตรียมไว้ล่วงหน้าของสยามรัฐมีเฉพาะภาพบุคคลแต่เพียงอย่างเดียว จึงมีน้อยเพียงร้อยละ 31.71

3. รูปร่างและขนาดของภาพ สยามรัฐนิยมตีพิมพ์ภาพที่มีลักษณะง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนนัก ด้วยเหตุนี้จึงไม่มีการตีพิมพ์ภาพตัดส่วนในหน้าหนึ่งเลย มี 3 ลักษณะ คือ

3.1 ภาพแนวนอน ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของสยามรัฐประมาณร้อยละ 48.78 ภาพแนวนอนที่ได้รับการตีพิมพ์เป็นภาพขนาดใหญ่ตั้งแต่ 4×2 นิ้ว ถึง 6×4 นิ้ว ส่วนใหญ่เป็นขนาดใกล้เคียงกับขนาดภาพโปสการ์ดทั่วไป คือ 4×3 นิ้ว

3.2 ภาพแนวตั้ง ใช้มากใกล้เคียงกับภาพแนวนอน คือ ร้อยละ 46.34 มีขนาดหลากหลายตั้งแต่ 1×2 นิ้ว หรือขนาดรูปถ่ายติดบัตร ถึงขนาดใหญ่ 4×7 นิ้ว ส่วนใหญ่เป็นภาพขนาดเล็กประมาณ 1×2 นิ้ว เพื่อตีพิมพ์ประกอบข่าวการเมือง

3.3 ภาพจัตุรัส มีการใช้ในหน้าหนึ่งไม่มากนัก เพียงร้อยละ 4.88 เท่านั้น ส่วนใหญ่มีขนาด 4×4 นิ้ว

4. ลักษณะการใช้ภาพ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า สยามรัฐนิยมใช้ภาพในลักษณะง่าย ๆ มากกว่าภาพซับซ้อน ภาพที่ใช้คงมีเฉพาะภาพเดี่ยวเท่านั้น

5. สีของภาพ สยามรัฐตีพิมพ์ภาพขาวดำผสมกับภาพสี แต่ภาพส่วนใหญ่เป็นภาพขาวดำประมาณร้อยละ 80.49 เกณฑ์ในการคัดเลือกภาพที่พิมพ์สีนั้นไม่แน่นอน

6. ตำแหน่งของภาพ สยามรัฐตีพิมพ์ภาพไว้ทุกบริเวณในหน้าของหนังสือพิมพ์ บางภาพอยู่ช่วงบนสุดเท่ากับหัวหนังสือพิมพ์ คือ พระบรมฉายาลักษณ์ เพราะนับถือว่าเป็น สถาบันสูงสุดของประเทศ

สำหรับภาพประกอบข่าวนั้น สยามรัฐนิยมนำเสนอภาพติดกับหัวข่าวหรือกรอบข่าวเป็นส่วนใหญ่ แต่มีบางภาพที่อยู่ห่างกัน มีไม่มากนักเพียงร้อยละ 16.67

7. คำอธิบายภาพ ภาพส่วนใหญ่ที่ลงพิมพ์ในหน้าแรกมีคำอธิบายภาพประกอบ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

- (1) ident line คือ การระบุเฉพาะชื่อของบุคคลในภาพ โดยปกติแล้วสยามรัฐระบุเฉพาะชื่อและยศเท่านั้น แต่ไม่กล่าวถึงนามสกุลหรือตำแหน่ง เช่น "ชวน" พล.ต.ต. เสรี
- (2) compree คือ การอธิบายภาพอย่างละเอียด โดยทั่วไปเป็นการบรรยายภาพทั่วไป ไม่สร้างภาพพจน์มากนัก เช่น "อ๊วนเนอร์ โยลีฟิลด์ กลายเป็นแชมป์โลกเฮฟวีเวทคนใหม่ เมื่อกระแทกหมัดขวาเข้าเต็มกรามเจมส์ บัสเตอร์ คัลลาส จนหลับกลางอากาศในยก 3"

ลักษณะและตำแหน่งคำอธิบายภาพ มีลักษณะดังนี้

- (1) คำอธิบายภาพที่เป็นแนวขวาใต้ภาพ มีลักษณะเป็นแนวขวาเท่ากับภาพ ตีพิมพ์บนพื้นขาว โดยไม่มีเส้นล้อมกรอบหรือพื้นสี
- (2) คำอธิบายภาพที่เป็นลูกศร มีความกว้างประมาณ 1 นิ้ว เป็นได้ทั้งแนวตั้งหรือแนวนอน มีลักษณะเป็นลูกศรพื้นขาว ล้อมกรอบด้วยเส้นบางสีดำ ตำแหน่งอยู่ด้านข้างทั้งซ้ายและขวาหรือใต้ภาพ โดยที่ปลายลูกศรชี้ไปที่ภาพ

การเขียนคำอธิบายภาพ สยามรัฐเขียนคำอธิบายภาพไว้หลายลักษณะ มีส่วนประกอบดังนี้

- (1) เครื่องหมายนำภาพ สยามรัฐใช้เครื่องหมายรูป Δ นำคำอธิบาย มีวงกลมทึบเล็ก ๆ 2 วง
- (2) หัวเรื่อง เป็นคำสรุปภาพ เช่น ค้นบ้าน ซาอูประณามอิรัก ใช้เพียงบางครั้งเท่านั้น โดยตามหลังเครื่องหมายนำภาพ
- (3) คำอธิบาย ใช้ตัวหนังสือขนาดเล็ก ตัวตรงเข้ม

ในการเขียนคำอธิบายภาพในหน้าแรกของสยามรัฐไม่ได้มีส่วนประกอบทั้ง 3 ส่วนทุก
ครั้ง ในระยะแรกมีเครื่องหมายภาพรูปสามเหลี่ยมกับคำอธิบายเท่านั้น โดยมีหัวเรื่องข้าง
แต่ในระยะหลัง มีเฉพาะคำอธิบายแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น

ประเภทเนื้อหาของภาพ สยามรัฐนิยมตีพิมพ์ภาพการเมืองมากที่สุดทั้งจำนวนชิ้นและ
และเนื้อที่ โดยมีจำนวน 18 ภาพ (ร้อยละ 45.00) ของจำนวนภาพทั้งหมด และเนื้อที่
250.50 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 35.19) ของเนื้อที่ภาพทั้งหมด อันดับรอง ได้แก่ ภาพสงคราม
มีจำนวน 6 ภาพ (ร้อยละ 15.00) และเนื้อที่ 110.64 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 15.54)

องค์ประกอบอื่น

สยามรัฐตีพิมพ์กรอบพิเศษบ้างแต่ไม่มากนัก คือ กรอบถวายพระพร เนื่องในโอกาส
พิเศษต่าง ๆ เป็นกรอบขนาดใหญ่มากถึง 4x9 นิ้ว มีภาพสีที่สวยงาม แต่ไม่มีการเล่นลวดลาย
มากนัก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวหน้า

แนวหน้าเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีการตีพิมพ์จำหน่ายเพียงวันละกรอบ คือ กรอบเช้าเท่านั้น ขนาดรูปเล่มเท่ากับหนังสือพิมพ์รายวันส่วนใหญ่ คือ กว้าง $15\frac{1}{2}$ นิ้ว ยาว $21\frac{1}{2}$ นิ้ว จำนวนหน้าในแต่ละฉบับไม่แน่นอนโดยมีตั้งแต่ 16 หน้าขึ้นไป แต่เพิ่มหน้าพิเศษ 4-8 หน้าเป็นประจำ จำนวนหน้ามากที่สุดมีถึง 28 หน้า การเพิ่มหน้าพิเศษไม่มีเกณฑ์ที่แน่นอน ส่วนใหญ่เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับวงการบันเทิงและสังคมชั้นสูง หน้าพิเศษนี้มีการพิมพ์สีอย่างสวยงามอีกด้วย

ภาพรวมทั่วไปของหน้าหนึ่ง

องค์ประกอบ แนวหน้านำเสนองค์ประกอบทุกประเภทไว้ในหน้าหนึ่ง แต่ที่ตีพิมพ์เป็นประจำทุกวัน คือ หัวหนังสือพิมพ์ หัวข่าว กรอบข่าว ภาพ โฆษณา และกรอบแนะนำคอลัมน์เด่นในเล่ม โดยมีเนื้อหาของหัวข่าวมากที่สุด คือ 102.07 ตารางนิ้ว คอลัมน์หรือร้อยละ 30.63 รองลงมาคือ ภาพและกรอบข่าวที่มีปริมาณเนื้อที่ใกล้เคียงกัน คือ ภาพ 63.23 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 18.97 และกรอบข่าว 54.07 ตารางนิ้ว นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ อีก คือ รายงานพิเศษ และกรอบพิเศษอื่น ๆ ตามตารางที่ 41

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 41 ปริมาณเนื้อที่และความถี่เฉลี่ยต่อฉบับขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีใน
หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์แนวหน้า

ประเภทขององค์ประกอบ	เนื้อที่		ความถี่
	ตารางนิ้ว	ร้อยละ	จำนวนชิ้น
1. หัวหนังสือ	16.23	4.87	1
2. ช่องว่าง	42.29	12.69	-
3. พาดหัวข่าว	102.07	30.63	4.17
4. บรรทัดนำและเนื้อข่าว	54.07	16.23	4.17
5. ภาพ	63.23	18.97	4.00
6. รายงานพิเศษ (รวมภาพ)	2.67	0.80	0.08
7. คอลัมน์ประจำ	11.80	3.54	0.67
8. โฆษณา	26.53	7.96	2
9. กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม	16.89	5.07	1
10. อื่น ๆ	3.11	0.93	0.17
รวม	333.25	100.00	

เนื้อหา ประเภทเนื้อหาที่นำเสนอในหน้าแรกนั้น พบว่า แนวนวนิยมตีพิมพ์เนื้อหา การเมืองมากที่สุด โดยมีจำนวน 39 ชิ้น หรือร้อยละ 45.88 อันดับรองได้แก่ อาชญากรรม มีจำนวน 12 ชิ้นหรือร้อยละ 14.12 และเนื้อที่ 340.58 ตารางนิ้วหรือร้อยละ 12.48 นอกจากนี้ แนวนวนิยมตีพิมพ์จำนวนชิ้นด้านเศรษฐกิจเท่ากับอาชญากรรม คือ 12 ชิ้น แต่มีเนื้อที่ เพียง 245.80 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 9.00 เพราะเนื้อหาเศรษฐกิจนำเสนอในพื้นที่ขนาดเล็ก คือ คอลัมน์ประจำชื่อ "หุ้น" ในหน้าแรกของแนวหน้ามีการนำเสนอเนื้อหาน้อยประเภท นอกจาก การเมือง เศรษฐกิจ และอาชญากรรมแล้ว ก็มีเนื้อหาเกี่ยวกับราชสำนัก การสงคราม แรงงาน การต่างประเทศ กีฬา อุบัติเหตุและภัยพิบัติ ราชการและสาธารณกิจ สิ่งแวดล้อม เป็นต้น ตาม ตารางที่ 42 และ 43

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 42 ความถี่ (จำนวนชิ้น) ของเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ที่นำเสนอในหน้าหนึ่งของ
 หน้า 1 ช่วง 1 กรกฎาคม 2533 - 30 มิถุนายน 2534

ประเภทเนื้อหา	รูปแบบการนำเสนอ						รวม	
	ตัวอักษร	วรรคหน้า หรือตัว	ภาพ	ตาราง พิเศษ	คอลัมน์ ประจำ	อื่น ๆ	จำนวนชิ้น	ร้อยละ
ข่าวรายสัปดาห์	-		1	-	-	-	1	1.18
การเมือง	24		15	-	-	-	39	45.88
เศรษฐกิจ	3		1	-	8	-	12	14.12
การสงคราม	6		1	-	-	-	7	8.24
แรงงาน	3		1	-	-	-	4	4.70
การเกษตรและอุตสาหกรรม	-		-	-	-	-	-	-
การค้าต่างประเทศ	1		-	-	-	-	1	1.18
การศึกษา	-		-	-	-	-	-	-
สาธารณสุข	7		4	1	-	-	12	14.12
สังคมและบุคคล	-		-	-	-	-	-	-
ปกิณฑะชีวิต	-		-	-	-	-	-	-
กีฬา	1		-	-	-	-	1	1.18
อุบัตินเหตุและภัยพิบัติ	2		-	-	-	-	2	2.35
ราชการและสาธารณกิจ	1		1	-	-	-	2	2.35
คินฟ้าอากาศ	-		-	-	-	-	-	-
ศิลปะวัฒนธรรม	-		-	-	-	-	-	-
บันเทิง	-		-	-	-	-	-	-
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	-		-	-	-	-	-	-
การแพทย์และสาธารณสุข	-		-	-	-	-	-	-
สิ่งแวดล้อม	1		-	-	-	-	1	1.18
เรื่องประหลาด ไสยศาสตร์ ปาฏิหาริย์	-		-	-	-	-	-	-
อื่น ๆ	1		2	-	-	-	3	3.53
รวม	50		26	1	8	-	85	100

รูปแบบการจัดหน้า*

แนวหน้าเป็นหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยเพียงฉบับเดียวที่ได้ดำเนินการจัดหน้ารูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า (Modular) มาผสมผสานในการจัดหน้าหนึ่ง คือ การนำเสนอกกรอบต่าง ๆ เป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า และการวางองค์ประกอบแต่ละชิ้นตามแนวดิ่ง (Vertical) หรือแนวนอน (Horizontal) บางครั้งมีทั้ง 2 อย่างผสมกัน อีกทั้งมีการตีพิมพ์กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นเป็นกรอบแยกหลายกรอบเหมือนอย่างหนังสือพิมพ์ในสหรัฐอเมริกา*

อย่างไรก็ตาม หน้าหนึ่งของแนวหน้านั้นไม่ได้เป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่สมบูรณ์แบบเหมือนหนังสือพิมพ์อเมริกันก็ เพราะข่าวเด่น ซึ่งประกอบด้วย หัวข่าว ภาพ และตัวข่าว ไม่สามารถรวมไว้ในกรอบเดียวกันหรือรวมเป็นทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าได้ ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

รัฐบาลระล่ำ!
เฉลิมสาส์น
มท.งาบคำโต
วิทยุ-รถยนต์
บริหาร พลังเกมถล่มกิจสังคม

ภาพที่ 28 ลักษณะกรอบข่าวเด่นที่มีรูปทรงเป็น ตัว L หัวกลับของแนวหน้า

* ภาพประกอบในภาคผนวก

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า กรอบข่าวเด่นของแนวหน้ามีลักษณะเป็นตัว L หักกลับ ซึ่ง
เป็นลักษณะกรอบของการจัดหน้าแบบเน้นส่วนบนหรือแบบขึ้นบันได ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่า แนวหน้า
เน้นความสำคัญของหัวข้อโดยตีพิมพ์เป็นพื้นที่ขนาดใหญ่มาก ทำให้ไม่สามารถจัดกรอบต่าง ๆ
เป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าได้ทุกครั้ง โดยมีตำแหน่งอยู่ใกล้รอยพับครึ่ง ไม่ใช่บริเวณบนสุดของหน้า

โดยสรุปแล้วหน้าหนึ่งของแนวหน้ามีลักษณะเป็นการจัดหน้าแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้าและแบบ
เน้นมุมบน กล่าวคือ มีความเป็นระเบียบและเป็นสัดส่วน เช่นเดียวกับหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์
ในสหรัฐอเมริกาปัจจุบันนี้ ในขณะที่เดียวกันก็ได้รับการจัดหน้าที่เป็นเอกลักษณ์ของหนังสือพิมพ์
ไทยไว้ด้วย คือ การเน้นหัวข้อและภาพ จึงทำให้หน้าหนึ่งของแนวหน้ามีทั้งความเป็นระเบียบ
และน่าสนใจอีกด้วย

ลักษณะหัวหนังสือพิมพ์

หัวหนังสือพิมพ์ของแนวหน้ามีส่วนประกอบหลายอย่าง คือ ชื่อหนังสือพิมพ์ คำขวัญ
ข้อมูลประจำวัน และส่วนข้างหัวหนังสือพิมพ์อีกด้วย มีลักษณะดังนี้

หนังสือพิมพ์ข่าวสดเยี่ยมของประเทศ

แนวหน้า

ราคา ๕ บาท ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๓๖๐๐

วันพุธที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๓

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 29 ลักษณะหัวหนังสือพิมพ์ของแนวหน้า

ชื่อหนังสือพิมพ์ ชื่อ "แนวหน้า" เป็นตัวอักษรแบบประดิษฐ์สีแดง สูงประมาณ 1 นิ้ว
ล้อมรอบตัวอักษรแต่ละตัวด้วยเส้นสีแดงเช่นกัน

คำขวัญ แนวหน้ามีคำขวัญประจำหนังสือพิมพ์ว่า "หนังสือพิมพ์ข่าวสดเยี่ยมของ
ประเทศ" ไว้เหนือหัวหนังสือพิมพ์

ข้อมูลประจำวัน แนวนุหน้าระบุปีที่พิมพ์ ฉบับที่ วันเดือนปี และราคา เป็นแนวยาวใต้หัวหนังสือพิมพ์ ข้อพิเศษ คือ มีการระบุเป็นเลขไทยด้วยกันทั้งสิ้น

ส่วนข้างหัวหนังสือพิมพ์ แนวนุหน้าไม่ได้นำเสนอส่วนข้างหัวหนังสือไว้ทุกฉบับ และไม่เหมือนกันทุกฉบับอีกด้วย ส่วนใหญ่เป็นโฆษณาหรือคอลัมน์ประจำชื่อ "หัน"

ตำแหน่ง หัวหนังสือพิมพ์ของแนวหน้ามีลักษณะเปลี่ยนแปลง เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์รายวันทั่วไป ส่วนใหญ่เป็นช่วงบนสุดหรือใต้องค์ประกอบที่อยู่บนสุด

แนวหน้าต้องเปลี่ยนหัวหนังสือพิมพ์ในช่วงเดือนกันยายนถึงพฤศจิกายน เพราะถูกสั่งปิดในสมัยรัฐบาลพล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ โดยมีชื่อใหม่ว่า "เอกลักษณ์" แต่ฝ่ายจัดหน้าคงตีพิมพ์ชื่อ "แนวหน้า" ด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่กว่า ลักษณะดังนี้

ภาพที่ 30 ลักษณะหัวหนังสือพิมพ์ "เอกลักษณ์"

ตำแหน่งของหัว "แนวหน้า" อยู่กลางหน้า มีความโดดเด่นกว่าชื่อ "เอกลักษณ์" ซึ่งมีลักษณะเป็นเสมือนส่วนข้างหัวหนังสือพิมพ์

ในช่วงที่ใช้ชื่อว่า "เอกลักษณ์" นี้ ตำแหน่งของหัวหนังสือพิมพ์มีลักษณะคงที่ คือ อยู่ใต้กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มที่มีลักษณะเป็นกรอบแยกหลายกรอบ

การแบ่งคอลัมน์

แนวหน้ามีการแบ่งคอลัมน์ในหน้าหนึ่งเป็นแนวอย่างชัดเจน แต่ผสมผสานกันหลายขนาดตั้งแต่รูปแบบ 4-6-8-12 คอลัมน์ ส่วนใหญ่เป็นรูปแบบ 6 และ 8 คอลัมน์ การแบ่งคอลัมน์ที่หลากหลายนี้เป็นประโยชน์ต่อการจัดหน้าหนึ่ง คือ ใช้ในการกำหนดพื้นที่พิมพ์ และสามารถแบ่งขอบเขตเนื้อหาแต่ละชั้นได้ดี โดยไม่จำเป็นต้องใช้เส้นหรือสีพื้นมากนัก และผู้อ่านวยต่อการตีพิมพ์เนื้อหาเป็นแนวตั้งได้ ทำให้หน้าหนึ่งมีความเป็นระเบียบยิ่งขึ้น

การใช้ช่องว่าง

แนวหน้าเป็นหนังสือพิมพ์ที่ให้ความสำคัญกับช่องว่างอยู่มาก เพื่อลดความหนาแน่นของพื้นที่พิมพ์เนื้อหา ซึ่งมีการใช้พื้นที่เป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ ขอบบนและขอบล่างกว้างด้านละ $\frac{1}{2}$ นิ้ว ขอบซ้ายและขอบขวากว้างด้านละ $\frac{3}{8}$ นิ้ว และไม่นิยมตีพิมพ์เนื้อหาในบริเวณขอบทั้งสี่ ยกเว้นบริเวณช่วงบนสุดของขอบซ้ายมีหัว "แนวหน้า" ขนาดเล็กและควาหัวแจก 2 ดวงตีพิมพ์เท่านั้น

ช่องว่างในหน้าหนึ่งของแนวหน้ามีลักษณะโปร่ง โดยสรุปได้ดังนี้

1. มีช่องว่างในหน้าหนึ่งค่อนข้างมาก ทั้งช่องว่างรอบพื้นที่พิมพ์และช่องว่างในบริเวณเนื้อหา ทั้งนี้ก็เพราะช่องว่างระหว่างคอลัมน์มีลักษณะเป็นแนวอย่างชัดเจน ประกอบกับแนวหน้านิยมนำเสนอข่าวในลักษณะเป็นแนวดิ่ง ทำให้เกิดช่องว่างที่ผู้อ่านพักสายตาได้
2. ไม่ได้ใช้สีเส้นมากเหมือนกับหนังสือพิมพ์ที่มีการจัดหน้าแบบละครสัตว์
3. ลักษณะเส้นที่ใช้ในหน้าหนึ่งเป็นเส้นบางเฉียบมากกว่าเส้นหนาหรือเส้นคู่ ทำให้หน้าไม่ทึบ
4. แต่หน้าหนึ่งของแนวหน้าไม่โปร่งตาเท่าที่ควร เพราะมีการใช้สกรีนค่าเป็นสีพื้นของหัวข่าวยักษ์เป็นพื้นที่ขนาดใหญ่

การแบ่งขอบเขตเนื้อหา

หน้าหนึ่งของแนวหน้ามีการแบ่งขอบเขตเนื้อหาที่ชัดเจน โดยใช้วิธีการหลายแบบผสมกัน คือ การใช้ช่องว่างระหว่างคอลัมน์ เส้น และสีพื้นต่าง ๆ โดยสรุปได้ดังนี้

1. ช่องว่างระหว่างคอลัมน์ แนวหน้าเป็นหนังสือพิมพ์ที่ใช้ช่องว่างเพื่อแบ่งขอบเขตเนื้อหาได้อย่างดี โดยอาศัยการวางตำแหน่งขององค์ประกอบต่าง ๆ เข้าช่วย คือ การวางตำแหน่งหัวข่าวตามแนวนอนแสดงถึงความกว้างของกรอบข่าว และการเสนอเนื้อหาข่าวในลักษณะแนวดิ่งแสดงให้เห็นถึงขอบล่างของข่าว นอกจากนี้ แนวหน้าได้ใช้การแบ่งคอลัมน์ในหน้าหนึ่งที่หลากหลายขนาดมาช่วยในการแบ่งขอบเขตเนื้อหาอีกด้วย ดังตัวอย่างที่ 31

3.2 สีเข้ม (solid color) มีสีแดงเข้มเพียงสีแดง ใช้กับหัวข่าวธรรมดา หัวข่าวเล็ก และหัวเรื่องของกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม

3.3 สีอ่อน (paste color) มีเพียงสีแดงอ่อนคล้ายสีชมพูเท่านั้น ส่วนใหญ่ใช้เป็นสีพื้นของกรอบข่าวเด่นประจำฉบับ ไม่นิยมใช้นัก

การใช้สีสัน

แนวหน้าจัดเป็นหนังสือพิมพ์ที่ไม่เน้นการใช้สีสันในหน้าหนึ่งเลย แม้ว่าหนังสือพิมพ์มีการพิมพ์หน้าในเป็นสีสักก็ตาม สีที่ใช้ในหน้าหนึ่งนั้นมีเฉพาะสีแดงเพียงสีแดง ลักษณะการใช้ ดังนี้

1. สีแดงที่ใช้มีทั้งสีโทนอ่อนและเข้มเพียง 2 ระดับเท่านั้น คือสีแดงอ่อนหรือสีชมพูกับสีแดงเข้มเท่านั้น
2. นิยมใช้เป็นสีพื้นของตัวพิมพ์อยู่บ้าง ส่วนใหญ่ใช้เป็นสีพื้นของเนื้อที่ขนาดเล็ก
3. ใช้สีแดงเป็นตัวอักษรของกรอบแนะนำคอลัมน์เด่นในเล่ม โฆษณา และหัวข่าว
4. มีการใช้สีเพื่อสื่อความหมายพิเศษอยู่บ้าง เช่น ใช้สีชมพูหรือสีแดงอ่อนเป็นพื้นของข่าวเด่นประจำฉบับ แต่ไม่ได้ใช้ทุกฉบับเสมอไป

การตีพิมพ์โฆษณา

แนวหน้าให้ความสำคัญกับโฆษณาในหน้าหนึ่งค่อนข้างมาก โดยพิมพ์เป็นประจำทุกฉบับ ประมาณ 1-3 ชิ้นต่อฉบับ (ค่าเฉลี่ย 2.00) เนื้อที่ฉบับละ 26.53 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 7.96 จากเนื้อที่ในหน้าแรกทั้งหมด

ลักษณะโฆษณาในหน้าหนึ่งของแนวหน้านั้นเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวนอนหรือแนวตั้ง มีทั้งสีดำและสีแดง โดยนำเสนอโฆษณาในหน้าแรกตามตำแหน่งดังนี้

1. ข้างหัวหนังสือพิมพ์ทั้งด้านซ้ายและขวา ส่วนใหญ่อยู่ช่วงบนของหนังสือพิมพ์
2. มุมซ้ายและขวาด้านล่างสุดของหนังสือพิมพ์ เป็นตำแหน่งที่นิยมใช้สำหรับตีพิมพ์โฆษณา บางครั้งอยู่เหนือโฆษณาที่เป็นกรอบแนวยาวตลอดส่วนล่างสุดของหนังสือพิมพ์
3. แนวยาวตลอดด้านล่างสุดของหนังสือพิมพ์ มีปรากฏให้เห็นบ้าง

4. บริเวณอื่น ๆ กลางหน้าหนังสือพิมพ์ ไม่ปรากฏบ่อยนัก ส่วนใหญ่เกิดจากการจัดหน้าในบางฉบับไม่ลงตัว

ลักษณะกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม (Promotional devices)

แนวหน้าตีพิมพ์กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มเป็นประจำทุกวัน มีเนื้อที่เฉลี่ยฉบับละ 16.89 ตารางนิ้วหรือร้อยละ 5.07 แนวหน้านำเสนอกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มคล้ายกับหนังสือพิมพ์ในสหรัฐอเมริกา คือ มีภาพประกอบ และนำเสนอเนื้อหาเด่นเป็นกรอบเล็ก ๆ

ลักษณะการนำเสนอกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มของแนวหน้า สรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะเป็นกรอบแยกหลายกรอบ แต่ละกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นเพียง 1 ชิ้น ตำแหน่งของกรอบที่เรียงเป็นแนวดิ่งอยู่ด้านซ้ายเหนือหรือทับครึ่ง ส่วนกรอบที่เป็นแนวนอนมีตำแหน่งตลอดส่วนบนสุดของหน้า เรียกว่า skybox
2. กรอบเดี่ยวที่แนะนำเนื้อหาหลายชิ้น เป็นกรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวดิ่งขนาด 2x6 นิ้ว มีหัวเรื่องว่า "ในฉบับ" หรือ "ในฉบับวันนี้" ไม่มีการระบุหน้าของเนื้อหา ตำแหน่งของกรอบลักษณะนี้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

โดยทั่วไป กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มของแนวหน้ามีลักษณะเหมือนกับหนังสือพิมพ์ในสหรัฐอเมริกาว่าเป็นข้อความเพียงบรรทัดเดียวบนสุด (overline) อย่างหนังสือพิมพ์รายวันฉบับภาษาไทย

การตีพิมพ์รายงานพิเศษ

ปกติแล้วแนวหน้าไม่นำเสนอรายงานพิเศษในหน้าหนึ่งเลข ยกเว้นเป็นข่าวเด่นมาก เช่น กรณีนายแค้ว ธนิกุลถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุม วิธีการเสนอแตกต่างจากหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ คือ นำเสนอเป็นบทสัมภาษณ์พิเศษ มีภาพประกอบ ตีพิมพ์เป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ แต่ไม่มีการเล่นลวดลายใด ๆ

การตีพิมพ์คอลัมน์ประจำ

แนวหน้านำเสนอคอลัมน์ประจำชื่อ "หัน" เป็นประจำทุกวัน ยกเว้นฉบับวันอาทิตย์หรือวันจันทร์ที่ไม่มีการรายงานผลเนื่องจากตลาดหุ้นปิดทำการในวันเสาร์และอาทิตย์ คอลัมน์ประจำของแนวหน้ามีเพียงชื่อเดียว มีเนื้อที่รวมภาพประมาณ 11.80 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 3.54 มีลักษณะดังนี้

ในปี พ.ศ. 2533 คอลัมน์ประจำชื่อ "หัน" เป็นคอลัมน์ที่มีเนื้อที่ขนาดใหญ่ อยู่ในกรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้งขนาด $3\frac{1}{2} \times 10$ นิ้ว และมีกราฟแสดงการเคลื่อนไหวในตลาดหุ้นและตารางราคาหุ้นของตลาดหุ้นที่สำคัญ ๆ เช่น ไทย ส่องกง โตเกียว ตำแหน่งไม่แน่นอน ส่วนใหญ่เป็นบริเวณด้านซ้ายตั้งแต่รอยพับจนถึงช่วงล่างสุดของหนังสือพิมพ์

ในปี พ.ศ. 2534 คอลัมน์ "หัน" ได้ลดขนาดเล็กลงเป็น $3\frac{1}{2} \times 2$ นิ้ว โดยตัดกราฟและตารางตลาดหุ้นออก นำเสนอเฉพาะเนื้อหาสำคัญเท่านั้น ส่วนใหญ่ตีพิมพ์ไว้บริเวณด้านซ้ายของหัวหนังสือ

คอลัมน์ประจำชื่อ "หัน" นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของตลาดหุ้นแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น

ลักษณะหัวข่าว

แม้ว่าแนวหน้าเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีการจัดหน้าหนึ่งเป็นระเบียบและทันสมัยเหมือนหนังสือพิมพ์ในสหรัฐอเมริกา แต่คงให้ความสำคัญกับหัวข่าวมากที่สุด เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย แนวหน้าตีพิมพ์หัวข่าวเป็นเนื้อที่เฉลี่ยฉบับละ 102.07 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 30.63 จำนวนขึ้นฉบับละ 3-4 ชิ้น (ค่าเฉลี่ย 4.17) มีลักษณะดังนี้

1. หัวข่าวจำแนกตามลักษณะและลำดับความสำคัญ แม้แนวหน้านำเสนอหัวข่าวในหน้าหนึ่งเป็นจำนวนน้อยชิ้น แต่ก็หลายขนาด คือ

หัวข่าวยักษ์ เป็นชนิดของหัวข่าวที่แนวหน้าให้ความสำคัญมากที่สุด โดยตีพิมพ์เป็นพื้นที่และเนื้อที่ขนาดใหญ่

หัวข่าวใหญ่ คือ หัวข่าวที่มีขนาดและตัวอักษรรองจากหัวข่าวยักษ์

หัวข่าวธรรมดา เป็นหัวข่าวที่มีขนาดตัวอักษรไม่ใหญ่นักประมาณ 50-84 พอยต์

หัวข่าวเล็ก เป็นหัวข่าวที่ใช้ตัวอักษรต่ำกว่า 48 พอยต์ลงมา

หัวข่าวทั้ง 4 ขนาด มีลักษณะดังตารางที่ 44

ตารางที่ 44 หัวข่าวจําแนกตามลักษณะและลำดับความสําคัญของแนวหน้า

ประเภทหัวข่าว	ความถี่	ขนาด	จำนวนคอลัมน์	จำนวนบรรทัด	ขนาดตัวอักษร	การใช้สีพื้น	ตำแหน่ง
หัวข่าวอีกซ์	1 ชั้นคํอลับ	มีขนาดหลากหลาย เล็กสุด 7x5 นิ้ว ถึงขนาดเต็มหน้า	6-12 คอลัมน์ (จากการขยับหน้า เป็น 12 คอลัมน์)	3-4 บรรทัด	ตัวอักษรมีหลายขนาด ตั้งแต่ 60-240 พอยต์ ส่วนใหญ่เป็น ขนาดเล็กค่อนขนาดใหญ่ เช่น 84-144-132--84 เป็นต้น	มีเฉพาะพื้นคําเท่านั้น หรือพื้นเทาถึง อ่อนและเข้ม	เหนือหรือขยับข้างและ อาจเฉยมาถึงใต้ รอยขยับข้าง
หัวข่าวใหญ่	โพน่นอน 0-2 ชั้น	ขนาดกว้างมากตั้งแต่ 6 นิ้วถึงตลอด หน้า ส่วนความยาว ไม่มากประมาณ 2-4 นิ้ว	มีหลายขนาด ขึ้น อยู่กับรูปแบบการ แบ่งหน้าด้วย	1-2 บรรทัด	ตัวอักษรมีหลายขนาด ตั้งแต่ 84-132 พอยต์สัมพันธ์	ใช้สีกรีนคํา คือ คํา เเทาเข้ม และเทา อ่อน หรือพื้นขาวบ้าง	ตำแหน่งทุกส่วนใน หน้าของหนังสือพิมพ์
หัวข่าวธรรมดา	โพน่นอน 0-3 ชั้น	กว้างประมาณ 3-12 นิ้ว สูง 1 นิ้ว	โพน่นอนชั้นเดียว รูปแบบการขยับ คอลัมน์	1-2 บรรทัด	ขนาดตัวอักษร 60-72-84 พอยต์	1. สีกรีนคํา เฉพาะพื้นเทา 2. พื้นแดงเข้ม 3. พื้นขาว	ตำแหน่งทุกบริเวณใน หน้าของหนังสือพิมพ์
หัวข่าวเล็ก	1-4 ชั้นคํอลับ	ขนาดหลากหลาย ตั้งแต่ 1x7 นิ้ว	โพน่นอน ส่วนใหญ่ เป็น 1 คอลัมน์ ของรูปแบบการแบ่ง หน้าเป็น 8 คอลัมน์	1-4 บรรทัด	ตัวอักษรมีเพียง 24-48 พอยต์	มีความหลากหลาย ทั้งพื้นขาว พื้นแดง และพื้นเทา ไม่มีการเดินลาวลา	ตำแหน่งทุกส่วนใน หน้าของหนังสือพิมพ์

2. หัวข่าวจำแนกตามรูปแบบ รูปแบบการพาดหัวข่าวมีดังนี้

2.1 หัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบมีหลายบรรทัด (special crossline) แนวหน้าเป็นหนังสือพิมพ์อีกฉบับที่นิยมพาดหัวข่าวเต็มคอลัมน์ในหน้าหนึ่งมากที่สุด โดยมีจำนวนขึ้นร้อยละ 56.90 และเนื้อที่ 65.21 มีตั้งแต่ 2-3-4 บรรทัด ที่สำคัญคือ แม้แต่หัวข่าวยักษ์ยังนิยมพาดหัวข่าวประเภทนี้ถึง 4 บรรทัด โดยใช้ตัวอักษรขนาดเล็กและขนาดใหญ่หลายเท่ามาผสมผสานกัน แนวหน้านิยมพาดหัวข่าวรูปแบบนี้กับหัวข่าวทุกประเภท

2.2 หัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบบรรทัดเดียว (crossline) นำเสนอในหน้าหนึ่งเป็นจำนวนขึ้นร้อยละ 29.31 และเนื้อที่ร้อยละ 11.57 โดยแนวหน้าใช้ในการพาดหัวข่าวขนาดใหญ่และหัวข่าวธรรมดาเท่านั้น

2.3 หัวข่าวยักษ์เต็มหน้า (banner) แนวหน้าใช้หัวข่าวประเภทนี้มากเป็นจำนวนถึงร้อยละ 3.45 และเนื้อที่ 13.32 โดยนำเสนอเป็นพื้นที่ขนาดใหญ่และมีจำนวนบรรทัดถึง 3 บรรทัด เช่น หัวข่าวยักษ์ เป็นต้น

2.4 หัวข่าวแบบเสมอนหน้า (flush left) ไม่นิยมใช้ในการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งของแนวหน้ามากนัก เป็นจำนวนขึ้นร้อยละ 1.72 และเนื้อที่ร้อยละ 3.23 หัวข่าวชนิดนี้เกิดขึ้นจากภาพหรือองค์ประกอบอื่น ๆ แทรกเข้ามา ทำให้พาดหัวข่าวเต็มคอลัมน์ไม่ได้

2.5 หัวข่าวแบบบรรทัดนำล้ำหน้า (hanging indentation) มีปรากฏในหน้าแรกของแนวหน้าน้อยมาก จำนวนขึ้นร้อยละ 1.72 และเนื้อที่ร้อยละ 3.20 โดยบรรทัดแรกเต็มคอลัมน์ บรรทัดที่ 2 และ 3 จะย่อหน้าเพียงเล็กน้อย

2.6 หัวข่าวบนสุด (skyline) มีการใช้ในหน้าแรกของแนวหน้าอยู่บ้าง แต่ไม่นิยมเพราะทำให้หัวข่าวอยู่ห่างจากหัวข่าวมาก จำนวนขึ้นประมาณร้อยละ 3.45 และเนื้อที่ร้อยละ 2.87

3. คำระบุหน้าค่อและหัวข่าวค่อ

คำระบุหน้าค่อ แนวหน้าใช้คำว่า "อ่านค่อหน้า" เป็นตัวเอนขนาดเล็ก ระบุเลขหน้าเป็นเลขไทย ตำแหน่งอยู่บรรทัดเดียวกับเนื้อหา

หัวข่าวค่อ เป็นการสรุปความสำคัญของเรื่องและใช้คำที่ยาวมากเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น ที่คินลูกสาวนายท ไล่สันติ ฮัจย์"เมกกะ" ฯลฯ หัวข่าวค่อไม่มีเครื่องหมายใด ๆ นำหน้า และไม่มีการระบุว่าค่อจากหน้า 1 ค่อ

4. หัวข้าวตอน (Subhead) แนวหน้านำเสนอข้าวค่อนข้างยาวและนิยมใช้หัวข้าวตอนบ่อยมาก หัวข้าวตอนของแนวหน้าใช้ตัวอักษรเข้ม ตำแหน่งตรงกับย่อหน้าของข้าว

5. ประเภทเนื้อหาของหัวข้าว จากการวัดเนื้อที่ของหัวข้าวทั้งหมดที่ลงพิมพ์ในหน้าแรกของแนวหน้า พบว่า มีเนื้อที่ของหัวข้าวการเมืองมากที่สุด คือ 896.75 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 73.21 รองลงมาได้แก่ หัวข้าวสงคราม มีเนื้อที่ 112.95 ตารางนิ้วหรือร้อยละ 9.22

สำหรับการนับจำนวนชิ้นนั้น พบว่า หัวข้าวประเภทการเมืองมีมากที่สุด คือ 24 ชิ้น หรือร้อยละ 48.00 รองลงมาคือ หัวข้าวประเภทอาชญากรรม มี 7 ชิ้น หรือร้อยละ 14.00 ผลจากการนับจำนวนชิ้นแตกต่างจากการวัดเนื้อที่อยู่ข้าง เป็นเพราะหัวข้าวอาชญากรรมตีพิมพ์เป็นหัวข้าวขนาดเล็กนั่นเอง

การเสนอวรรคหน้าและเนื้อข้าว

แนวหน้าเป็นหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอจำนวนข้าวในหน้าแรกน้อยกว่าหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยอื่น ๆ คือ ประมาณ 3-6 ชิ้นต่อฉบับ (ค่าเฉลี่ย 4.17) แต่มีปริมาตรเนื้อที่ค่อนข้างมาก คือ 54.07 ตารางนิ้วหรือร้อยละ 16.23 รองจากหัวข้าวและภาพ ดังนั้นจึงสามารถตีพิมพ์วรรคหน้าและเนื้อข้าวในหน้าแรกได้มาก มีเพียงวรรคหน้าของข้าวเด่นที่ต้องนำเสนอต่อในหน้าอื่น ทั้งนี้ก็เพราะว่าวรรคหน้าใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่

กรอบข้าวของแนวหน้ามีลักษณะดังนี้

1. แนวหน้าตีพิมพ์กรอบข้าวหลายขนาด เนื่องจากหนังสือพิมพ์มีการแบ่งคอลัมน์ในหน้าแรกหลายรูปแบบ คือ 4-6-8-12 คอลัมน์ กรอบที่นิยมมากที่สุด คือ รูปแบบ 6 และ 8 คอลัมน์ ขนาดกรอบไม่ได้แสดงถึงความสำคัญของข้าว เพราะข้าวเด่นมีขนาดเล็กกว่าข้าวอื่นได้
2. รูปร่างของกรอบข้าวเป็นทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้งหรือแนวนอน เพราะหนังสือพิมพ์เน้นการจัดหน้าทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า แต่อาจมีรูปตัว L หักกลับได้เช่นกัน

3. เนื้อข่าวส่วนใหญ่อยู่ชิดกับหัวข่าว โดยนิยมพาดหัวข่าวตามแนวนอนของหน้าหนังสือพิมพ์ และเนื้อข่าวเป็นแนวดิ่ง
4. การใช้สีเส้นของกรอบข่าวมีน้อยมาก ส่วนใหญ่เป็นพื้นขาว พื้นเทา หรือพื้นดำ โดยมีเส้นล้อมกรอบหรือไม่มีก็ได้ และข่าวเด่นใช้กรอบแดงอ่อนคล้ายสีชมพู
5. บรรทัดแรกและเนื้อข่าวใช้ตัวอักษรขนาดเดียวกัน แต่เน้นบรรทัดแรกของบรรทัดเป็นตัวเข้ม สำหรับข่าวต่างประเทศใช้ระบบแหล่งข่าวก่อน เช่น เมกกะ, ซาลู นอกจากนี้ใช้ตัวอักษรบรรทัดแรกของข่าวเด่นใหญ่กว่าข่าวทั่วไป

ความยาวของข่าวและการต่อข่าว แนวหน้าเป็นหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอความยาวของข่าวโดยเฉลี่ย 30-90 ตารางนิ้วต่อข่าว ข่าวสั้นที่สุดยาว 21.80 ตารางนิ้ว และยาวที่สุด 256.00 ตารางนิ้ว พื้นที่ข่าวส่วนใหญ่ต้องพิมพ์ในหน้าต่อ อย่างไรก็ตาม แนวหน้าได้ลงพิมพ์ข่าวในหน้าแรกค่อนข้างมากเมื่อเทียบกับหนังสือพิมพ์รายวันทั่วไป คือ เนื้อข่าวในหน้าหนึ่งถึงร้อยละ 17.55

สำหรับการต่อข่าว แนวหน้าไม่มีหน้าประจำในการต่อข่าว ข่าวต่อส่วนใหญ่อยู่ในหน้ากลาง นอกจากนี้ยังมีหน้าอื่น ๆ ดังตารางที่ 45

หน้าต่อข่าว	จำนวนชิ้น	ร้อยละ
หน้า 2	6	11.54
หน้ากลาง	34	65.38
หน้ารองสุดท้าย	7	13.46
หน้าสุดท้าย	5	9.62

ตารางที่ 45 การต่อข่าวของแนวหน้า

ตารางที่ 45 แสดงให้เห็นว่า แนวหน้าตีพิมพ์ข่าวต่อในหน้ากลางเป็นส่วนใหญ่ และไม่นิยมหน้า 2 และหน้าสุดท้าย ซึ่งเป็นหน้าที่เหมาะสำหรับการต่อข่าวนัก เพราะมีการตีพิมพ์

เนื้อหาประจำเสมอ อย่างไรก็ตาม ในการเลือกหน้าต่อข่าวของแนวหน้านั้นได้คำนึงถึงความสะดวกของผู้อ่านอยู่บ้าง โดยการต่อข่าวเพียงหน้าเดียวเป็นส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 96.00

ประเภทเนื้อหาของตัวข่าว หนังสือพิมพ์แนวหน้าได้ตีพิมพ์เนื้อข่าวการเมืองมากที่สุดคือ 24 ชิ้น (ร้อยละ 48.00) เป็นเนื้อที่ 315.06 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 48.56 โดยมีข่าวอาชญากรรมเป็นอันดับสอง คือ 7 ชิ้น (ร้อยละ 14.00) และเนื้อที่ 108.14 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 16.67)

แนวหน้านิยมนลงพิมพ์ข่าวที่มีความสำคัญต่อผู้อ่านส่วนใหญ่มากกว่า โดยเฉพาะข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวสงคราม ข่าวแรงงาน และสิ่งแวดล้อม สำหรับข่าวเร้าอารมณ์ที่ลงพิมพ์ในหน้าแรกนั้นเป็นข่าวที่มีความเด่นมาก เช่น ข่าวฆาตกรรมนายแคล้ว ธนิกุล การจับกุมฮาเสฟคิดข้ามประเทศ อย่างไรก็ตาม ข่าวที่ไม่มีความสำคัญ เช่น เขาทราชชนะชกมวยก็ได้ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งเช่นกัน

การใช้ภาพ

แนวหน้าเป็นหนังสือพิมพ์ที่ไม่ให้ความสำคัญกับภาพในหน้าแรกนัก ดังนั้นจึงมีเนื้อที่ภาพประมาณ 63.23 ตารางนิ้วต่อฉบับ หรือร้อยละ 18.97 จำนวนภาพประมาณ 2-7 ภาพต่อฉบับ (ค่าเฉลี่ย 4.00) ส่วนใหญ่เป็นภาพขนาดเล็ก ภาพขนาดใหญ่มีเพียงฉบับละ 1-2 ภาพเท่านั้น ภาพที่คัดเลือกลงพิมพ์ในหน้าแรกนั้นเป็นภาพข่าวค่าเท่านั้น แม้ว่าภาพในเล่มเป็นภาพสี่สีก็ตาม

1. วัตถุประสงค์ของภาพ

1.1 ภาพเป็นข่าว แนวหน้าพิมพ์ภาพประเภทนี้น้อยที่สุดเพียงร้อยละ 8.33 เท่านั้น เพราะการนำเสนอภาพเป็นข่าวต้องเน้นภาพขนาดใหญ่ แต่เนื้อที่ในหน้าหนึ่งมีจำกัด จึงทำให้แนวหน้าเสนอภาพเป็นข่าวน้อย

1.2 ภาพประกอบข่าว เป็นภาพที่ลงพิมพ์ในหน้าแรกมากที่สุด คือ ร้อยละ 45.83 โดยนำเสนอข่าวละ 1 ภาพเท่านั้น มีทั้งภาพประกอบข่าวขนาดใหญ่และขนาดเล็ก

1.3 ภาพประกอบการแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม แนวหน้าเป็นหนังสือพิมพ์ที่แนะนำเนื้อหาเด่นไว้ในหน้าหนึ่งเหมือนกับหนังสือพิมพ์ในสหรัฐอเมริกา จึงมีการตีพิมพ์ภาพประกอบมากถึงร้อยละ 35.42 ภาพประเภทนี้เป็นภาพขนาดเล็กเท่านั้น

1.4 ภาพประกอบรายงานพิเศษหรือคอลัมน์ประจำ มีไม่มากนักประมาณ ร้อยละ 8.33 มีขนาดเล็กและไม่ใหญ่และเป็นภาพดำธรรมชาติหรือภาพกราฟิก

1.5 ภาพประกอบอื่น ๆ เป็นภาพประกอบกรอบพิเศษต่าง ๆ ภาพประเภทนี้ มีไม่มากนัก คือ ร้อยละ 2.08 ส่วนใหญ่เป็นพระบรมฉายาลักษณ์

2. ประเภทของภาพ ภาพที่ตีพิมพ์ในหน้าแรกของแนวหน้านั้นมีหลายประเภท คือ

2.1 ภาพที่เกิดเหตุหรือภาพเหตุการณ์ แนวหน้านำเสนอภาพประเภทนี้เป็นอันดับสองแตกต่างจากหนังสือพิมพ์รายวันส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 35.42 เป็นภาพขนาดใหญ่

2.2 ภาพที่เตรียมไว้ล่วงหน้าหรือภาพที่นำมาจากแฟ้มภาพ แนวหน้าตีพิมพ์ภาพประเภทนี้มากที่สุด คือ ร้อยละ 45.83 ทั้งนี้เพราะแนวหน้านั้นภาพข่าวการเมืองมาก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นข่าวสัมภาษณ์ จึงต้องนำภาพบุคคลมาจากแฟ้มภาพ รวมทั้งภาพประกอบการแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มนั้นเป็นภาพที่ต้องมีการเตรียมล่วงหน้า เพราะข้อมาจากภาพในเล่ม

2.3 ภาพกราฟิก การใช้ภาพกราฟิกเป็นลักษณะการจัดหน้าแรกที่แนวหน้าได้รับอิทธิพลมาจากหนังสือพิมพ์ในสหรัฐอเมริกา โดยมีประมาณร้อยละ 18.75 ภาพกราฟิกในหน้าแรกนั้นเป็นภาพแผนภูมิ เช่น กราฟ ภาพสเก็ช และภาพลายเส้นต่าง ๆ มักใช้กับภาพประกอบการแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม และคอลัมน์ "หื่น" เท่านั้น โดยไม่ใช้กับภาพข่าวหรือภาพประกอบข่าวเลย แต่ระยะหลังภาพกราฟิกมีน้อยลง เนื่องจากแนวหน้านำเสนอภาพประกอบการแนะนำเนื้อหาเด่นไม่มากนัก

3. รูปร่างและขนาดของภาพ มี 3 ลักษณะ คือ

3.1 ภาพแนวนอน มีการตีพิมพ์ประมาณร้อยละ 31.25 และมีหลายขนาด ตั้งแต่ 2x1 นิ้ว จนถึง 8x6 นิ้ว ส่วนใหญ่ใช้ภาพขนาดใหญ่

3.2 ภาพแนวตั้ง เป็นลักษณะของภาพที่ตีพิมพ์ในหน้าแรกมากที่สุดถึงร้อยละ 37.50 ขนาดหลากหลายตั้งแต่ 1x2 นิ้ว จนถึง 6x7 นิ้ว ส่วนใหญ่เป็นภาพขนาด 2x3 นิ้ว

3.3 ภาพจัตุรัส ได้รับการนำเสนอประมาณร้อยละ 31.25 มีหลายขนาดตั้งแต่ 1x2 นิ้ว และ 3x3 นิ้ว

แนวหน้าลงพิมพ์ภาพแต่ละลักษณะในปริมาณที่ไม่แตกต่างกันมากนัก และไม่นิยมภาพตัดส่วนเพราะทำให้หน้าหนึ่งดูไม่เป็นระเบียบ และเป็นอุปสรรคต่อการจัดหน้าแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า

4. ลักษณะการใช้ภาพ แนวหน้าเลือกภาพเดี่ยวเพื่อพิมพ์ในหน้าแรกเท่านั้น โดยไม่มีการใช้ภาพซ้อนหรือภาพชุดเลย

5. ตำแหน่งของภาพ ภาพในหน้าหนึ่งมีตำแหน่งอยู่ทุกบริเวณของหน้าหนังสือพิมพ์ โดยไม่จำเป็นต้องอยู่ใต้อักษรประกอบอื่น ๆ ยกเว้นพระบรมฉายาลักษณ์ที่อยู่ส่วนบน แต่ได้หัวหนังสือ

6. คำอธิบายภาพ แนวหน้าไม่ได้อธิบายภาพทุกภาพ โดยยกเว้นกับภาพประกอบการแนะนำคอลัมน์เด่นในเล่ม หรือกรอบพิเศษต่าง ๆ โดยทั่วไป คำอธิบายภาพสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

- (1) ident line ส่วนใหญ่ระบุทั้งชื่อ นามสกุล และยศ แม้เป็นบุคคลที่รู้จักกันดี เช่น พล.อ. สุจินดา คราประยูร
- (2) compree คือ การอธิบายภาพอย่างละเอียด ไม่ใช่คำเร้าอารมณ์ แต่หัวเรื่องมีการบรรยายให้เห็นภาพพจน์ได้ เช่น "แบะท่า นายณรงค์ วงศ์วรรณ หัวหน้าพรรคเอกภาพได้ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคเพื่อปรึกษาหารือในการเข้าร่วมรัฐบาล" เป็นต้น

ลักษณะและตำแหน่งของคำอธิบายภาพ มี 2 ประเภท คือ

- (1) คำอธิบายภาพที่เป็นแนวขวาใต้ภาพ ส่วนใหญ่แนวหน้าวางตำแหน่งคำอธิบายภาพไว้ใต้ภาพเสมอ เพราะช่วยให้จัดหน้าแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้าได้อย่างดี
- (2) คำอธิบายที่อยู่ด้านข้างของภาพ เป็นกรอบขนาด 1-2 นิ้ว ไม่นิยมนัก เพราะเป็นอุปสรรคต่อการจัดหน้าแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยกเว้นบางครั้งที่การจัดหน้าไม่ลงตัว จึงจำเป็นต้องวางคำอธิบายภาพในลักษณะนี้ ส่วนใหญ่อยู่เฉพาะด้านขวาของภาพ

การเขียนคำอธิบายภาพ มีส่วนประกอบ 3 ส่วน ดังนี้

- (1) เครื่องหมายนำเรื่อง หน้าคำอธิบายภาพทุกชิ้นมีวงกลมคำทับ • นำหน้าเสมอทั้งคำอธิบายภาพแบบระบุเฉพาะชื่อ (ident) และคำอธิบายภาพแบบบรรยายละเอียด (compree)
- (2) หัวเรื่อง แนวหน้าเขียนหัวเรื่องสรุปให้เกิดภาพพจน์หรือเร้าอารมณ์ เช่น สู้รบตา แบะท่า หวิดจลาจล ใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่กว่าคำอธิบาย
- (3) คำอธิบาย ตัวอักษรเป็นตัวเอนขนาดเล็ก

7. ประเภทเนื้อหาของภาพ แนวหน้านำเสนอภาพการเมืองมากที่สุดทั้งจำนวนชิ้น และปริมาณเนื้อที่ โดยมี 15 ภาพ (ร้อยละ 57.69) ของจำนวนภาพทั้งหมด เป็นเนื้อที่ 364.69 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 53.47) ของเนื้อที่ภาพทั้งหมด อันดับรองลงมาได้แก่ ภาพอาชญากรรม จำนวน 4 ภาพ (ร้อยละ 15.38) และเนื้อที่ 100.11 (ร้อยละ 14.68)

องค์ประกอบอื่น

แนวหน้านำเสนอกรอบพิเศษต่าง ๆ โดยไม่มีกฎเกณฑ์แน่ชัด ส่วนใหญ่มีในโอกาสพิเศษ เช่น กรอบถวายพระพร หรือกรอบวันที่สำคัญหรือเมื่อกาซิดเส้นคาสให้กับอิรักในช่วงสงครามอ่าว เปอร์เซีย มีขนาดไม่แน่นอน ตั้งแต่ 3x5 นิ้วขึ้นไป มีการนำสีแดงมาสร้างลวดลายให้น่าสนใจมากขึ้นอีกด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บางกอกโพสต์ (Bangkok Post)

บางกอกโพสต์เป็นหนึ่งในจำนวนหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษ 2 ฉบับที่มีการตีพิมพ์จำหน่ายจนถึงในช่วงที่ทำการศึกา โดยตีพิมพ์เฉพาะกรอบเช้าเพียงกรอบเดียวทุกวัน ลักษณะโดยทั่วไปของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษแตกต่างจากหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยอย่างมาก เริ่มจากขนาดรูปเล่มที่มีความกว้างเพียง 14 นิ้วเท่านั้น แต่ยาวมากที่สุดถึง $22\frac{3}{4}$ นิ้ว จำนวนหน้ามีมากถึง 50-80 หน้า และหนังสือพิมพ์ได้แยกนำเสนอออกเป็นหลายส่วน (section) คือ

- ส่วนที่ 1 ประกอบด้วยข่าวทั่วไป บทบรรณาธิการ ข่าวกีฬา ประมาณ 12-18 หน้า
- ส่วนที่ 2 Business Post ประกอบด้วยเนื้อหาทางธุรกิจ ประมาณ 8-14 หน้า
- ส่วนที่ 3 Outlook ประกอบด้วยสารคดี สังคม และบันเทิง รวมทั้งโฆษณาย่อย จำนวนหน้าประมาณ 12-20 หน้า

นอกจากนี้ บางกอกโพสต์ได้แทรกเนื้อหาอื่นเพิ่มเติมเป็นประจำ เช่น ทุกวันพุธแทรก Post Database เพื่อนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี หรือเนื้อหาเกี่ยวกับ Shipping Guide รวมทั้งโฆษณาของบริษัทห้างร้านตามวาระพิเศษที่เรียกว่า supplement ซึ่งมีความสำคัญสำหรับหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษมาก เพราะเป็นรายได้สำคัญจัดเป็นแผนกเพื่อรับผิดชอบงานด้านนี้

ภาพรวมทั่วไปของหน้าหนึ่ง

องค์ประกอบ องค์ประกอบที่นำเสนอในหน้าแรกของบางกอกโพสต์มากที่สุดสลับกันระหว่างโฆษณากับบรรณาการและเนื้อหา แต่โดยรวมแล้ว พบว่า มีเนื้อหาที่โฆษณามากที่สุด คือ 74.22 ตารางนิ้วหรือร้อยละ 23.30 อันดับรองมีพื้นที่ใกล้เคียงกัน คือ บรรณาการและเนื้อหา เนื้อที่ 71.53 ตารางนิ้วหรือร้อยละ 22.46 นอกจากนี้มีองค์ประกอบอื่นที่ได้รับการตีพิมพ์ในหน้าแรกทุกวัน คือ ภาพ หัวข่าว ส่วนองค์ประกอบที่ตีพิมพ์บ่อย แต่ไม่เป็นประจำทุกวัน คือ กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม และคอลัมน์ประจำชื่อ "Column Nine" จากหนังสือพิมพ์ที่ศึกษา ปรากฏว่า ไม่มีการตีพิมพ์รายงานพิเศษในหน้าแรกเลขดังตารางที่ 46

ตารางที่ 46 ปริมาณเนื้อที่และความถี่เฉลี่ยต่อบัญขององค์ประกอบต่างๆ ที่มีใน
หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์

ประเภทขององค์ประกอบ	เนื้อที่		ความถี่
	ตารางนิ้ว	ร้อยละ	จำนวนชิ้น
1. หัวหนังสือ	17.07	5.36	1
2. ช่องว่าง	59.49	18.68	-
3. พาดหัวข่าว	35.39	11.11	5.42
4. บรรณานำและเนื้อข่าว	71.53	22.46	5.67
5. ภาพ	45.63	14.33	2.00
6. รายงานพิเศษ (รวมภาพ)	-	-	-
7. คอลัมน์ประจำ	6.12	1.92	0.50
8. โฆษณา	74.22	23.30	5
9. กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม (รวมภาพ)	10.04	2.85	2.80
10. อื่น ๆ	1.05	0.33	0.42
รวม	318.50	100.00	

เนื้อหา สำหรับประเภทเนื้อหาทั้งหมดที่ตีพิมพ์ในหน้าแรกนั้น พบว่า เนื้อหาการเมือง มีจำนวนชิ้นมากที่สุด คือ 26 ชิ้น (ร้อยละ 26.53) และเนื้อหาต่างประเทศมากเป็นอันดับรอง คือ 25 ชิ้น (ร้อยละ 25.51)

แต่เมื่อวัดเป็นเนื้อหา พบว่า เนื้อหาของการเมืองมีมากที่สุด คือ 635.49 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 33.07) และเนื้อหาของการสงครามมากเป็นอันดับสอง คือ 385.23 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 20.05) ดังตารางที่ 47 และ 48

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 47 ความถี่ (จำนวนชิ้น) ของเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ที่นำเสนอในหน้าหนึ่งของ
 บางกอกโพสต์ ช่วง 1 กรกฎาคม 2533 - 30 มิถุนายน 2534

ประเภทเนื้อหา	หัวข้อ	บรรณานุกรม เนื้อหา	ภาพ	ตาราง พิเศษ	คอลัมน์ ประจำ	อื่น ๆ	รวม	
								ร้อยละ
ข่าวรายสัปดาห์	1		1	-	-	-	2	2.04
การเมือง	20		5	-	-	1	26	26.53
เศรษฐกิจ	-		-	-	-	-	-	-
การสงคราม	15	13	3	-	-	-	16	16.33
แรงงาน	-		-	-	-	-	-	-
การเกษตรและอุตสาหกรรม	-		-	-	-	-	-	-
การค้าต่างประเทศ	13	18	1	-	6	-	25	25.51
การศึกษา	-		-	-	-	-	-	-
อาชีพการงาน	5		2	-	-	-	7	7.14
สังคมและบุคคล	1		1	-	-	-	2	2.04
บันเทิงคดี	-		-	-	-	-	-	-
กีฬา	2		1	-	-	1	4	4.08
อุบัติเหตุและภัยพิบัติ	3		2	-	-	1	6	6.12
ราชการและสาธารณกิจ	1	2	2	-	-	-	4	4.08
เงินฟ้าอากาศ	-		-	-	-	-	-	-
ศิลปะวัฒนธรรม	-		-	-	-	-	-	-
บันเทิง	-		-	-	-	-	-	-
วิชาการและเทคโนโลยี	-		-	-	-	-	-	-
การแพทย์และสาธารณสุข	-		-	-	-	-	-	-
สิ่งแวดล้อม	1		-	-	-	1	2	2.04
เรื่องประหลาด ไสยศาสตร์ ปาฏิหาริย์	-		-	-	-	-	-	-
อื่น ๆ	3	2	2	-	-	-	4	4.08
รวม	65	68	20	-	6	4	98	100.00

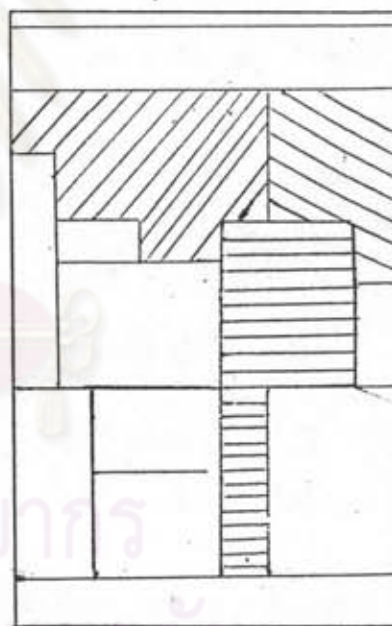
ตารางที่ 48 **แนบ (ตารางนี้)** ของเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ที่นำเสนอในหน้าหนึ่งของ
บางกอกโพสต์ ช่วง 1 กรกฎาคม 2533 - 30 มิถุนายน 2534

ประเภทเนื้อหา	รูปแบบการนำเสนอ						รวม	
	หัวข่าว	บรรณานุกรม เนื้อหา	ภาพ	รายงาน พิเศษ	คอลัมน์ ประจำ	อื่น ๆ	ตารางนี้	ร้อยละ
ข่าวรายสัปดาห์	2.66	7.05	10.90	-	-	-	20.61	1.07
การเมือง	189.24	342.46	97.29	-	-	6.50	635.49	33.07
เศรษฐกิจ	-	-	-	-	-	-	-	-
การสงคราม	109.89	195.12	80.22	-	-	-	385.23	20.05
แรงงาน	-	-	-	-	-	-	-	-
การเกษตรและอุตสาหกรรม	-	-	-	-	-	-	-	-
การค้าต่างประเทศ	29.59	139.58	26.98	-	73.42	-	271.57	14.13
การศึกษา	-	-	-	-	-	-	-	-
อาสาสมัคร	15.31	37.56	28.82	-	-	-	81.69	4.25
สังคมและบุคคล	7.03	21.75	38.30	-	-	-	67.08	3.49
ปกิณฑกะชีวิต	-	-	-	-	-	-	-	-
กีฬา	2.76	9.09	2.03	-	-	3.20	17.08	0.89
อุบัติเหตุและภัยพิบัติ	26.97	47.55	108.71	-	-	4.50	187.73	9.77
ราชการและสาธารณกิจ	1.90	12.90	45.28	-	-	-	60.08	3.13
คินฟ้าอากาศ	-	-	-	-	-	-	-	-
ศิลปะวัฒนธรรม	-	-	-	-	-	-	-	-
บันเทิง	-	-	-	-	-	-	-	-
วิชาการและเทคโนโลยี	-	-	-	-	-	-	-	-
การแพทย์และสาธารณสุข	-	-	-	-	-	-	-	-
สิ่งแปลกปลอม	18.80	19.03	-	-	-	12.25	50.08	2.61
เรื่องประหลาด ไสยศาสตร์ ปาฏิหาริย์	-	-	-	-	-	-	-	-
อื่น ๆ	20.55	26.25	98.15	-	-	-	144.95	7.54
รวม	424.70	858.34	538.68	-	73.42	26.45	1,921.59	100.00

รูปแบบการจัดหน้า*

การจัดหน้าหนึ่งของบางกอกโพสต์มีลักษณะคล้ายกับหนังสือพิมพ์ในสหรัฐอเมริกา มาก เพราะมีการจัดหน้าตามรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การจัดหน้ารูปแบบทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า ครอบต่าง ๆ ที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของ บางกอกโพสต์มีรูปร่างเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า เริ่มจากหัวข่าว ตัวข่าวนิยมนำในกรอบเดี่ยวกัน ส่วน ใหญ่เสนอความแนวลึกมากกว่าแนวนอน อย่างไรก็ตาม ข่าบบางชิ้นมีรูปทรงอื่น ๆ เช่น เป็นรูป ตัว L หรือ U การจัดหน้าโดยที่มีรูปทรงบิดเบือนไปบ้างเช่นนี้ ผู้เชี่ยวชาญการจัดหน้า บางท่านเรียกว่า Dogleg Layout** เพราะรูปทรงของกรอบมีลักษณะบิดเบือนไปมาคล้าย ฆาสน์^๑ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาพที่ 32 ลักษณะหน้าหนึ่งที่รูปทรงของกรอบมีลักษณะเป็น Dogleg Layout ของบางกอกโพสต์

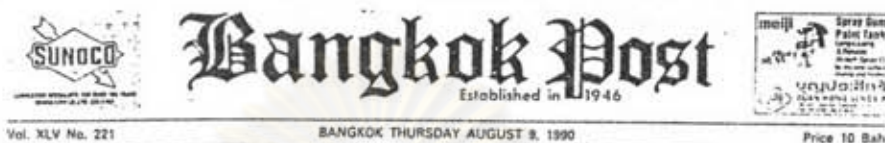
* Howard I. Findberg and Bruce D. Itule, Visual Editing (California : Wadsworth Publishing Company), p.9

** ภาพประกอบในภาคผนวก

** Dogleg Layout หมายถึงการจัดหน้าที่กรอบมีรูปร่างบิดเบือนไปจากกรอบรูปทรง สี่เหลี่ยมผืนผ้า เช่น รูปตัว L หัวกลับ รูปตัว U หรือรูปตัว T

ลักษณะหัวหนังสือพิมพ์

บางกอกโพสต์นำเสนอตำแหน่งหัวหนังสือพิมพ์คงที่ไว้บนสุดของหน้า มีส่วนประกอบคือ ชื่อหนังสือพิมพ์ คำขวัญ ข้อมูลประจำวัน และส่วนข้างหัวหนังสือพิมพ์ รายละเอียด คือ

ภาพที่ 33 ลักษณะหัวหนังสือพิมพ์ของบางกอกโพสต์ฉบับวันธรรมดา

ภาพที่ 34 ลักษณะหัวหนังสือพิมพ์ของบางกอกโพสต์ฉบับวันอาทิตย์

ชื่อหนังสือพิมพ์ ชื่อ Bangkok Post เป็นตัวอักษรแบบประดิษฐ์สีดำขนาดประมาณ 3/8 นิ้ว พิมพ์บนพื้นขาว แต่ฉบับวันอาทิตย์ตีพิมพ์บนกรอบสีน้ำเงินขนาด 8x2 นิ้ว และเพิ่มคำว่า Sunday ไว้ทางซ้ายเหนือหัวหนังสือพิมพ์

คำขวัญหรือคำพิเศษ มีการระบุที่เริ่มพิมพ์ด้วยตัวอักษรสีแดงว่า Established in 1946 ไว้ทุกฉบับ รวมทั้งฉบับวันอาทิตย์ แต่คงไว้เมื่อมีการตีพิมพ์กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นไว้บนสุดของหน้า

ข้อมูลประจำวัน เป็นแนวขาวไว้ใต้ชื่อหนังสือพิมพ์ ในฉบับวันธรรมดาสีพิมพ์บนพื้นขาว มีเส้นบางสีดำคั่นเป็นขอบบนและล่างไว้ สำหรับฉบับวันอาทิตย์ลงพื้นสีฟ้าแทน ข้อมูลที่ระบุนั้นมีเล่มที่ เลขที่ เมืองที่พิมพ์ วันเดือนปี และราคา เช่น Vol.XLVI No.102 BANGKOK FRIDAY APRIL 12, 1991 Price 10 Baht

ส่วนข้างหัวหนังสือพิมพ์ มีกรอบโฆษณาขนาดคงที่ คือ $1\frac{1}{2} \times 2$ นิ้วไว้ด้านซ้ายและขวา ด้านละ 1 ชั้นตีพิมพ์เป็นประจำทุกวัน

ตำแหน่ง บางกอกโพสต์นำเสนอชื่อหนังสือพิมพ์ไว้บนสุดของหน้าเป็นประจำทุกวัน

การแบ่งคอลัมน์

หน้าแรกของบางกอกโพสต์มีการแบ่งหน้าเป็นคอลัมน์อย่างเป็นระเบียบ แต่มีหลายขนาดผสมกัน เพราะใช้รูปแบบการแบ่งหน้า 6-7-9 คอลัมน์ผสมผสาน ข้อที่น่าสังเกต คือ มีการแบ่งหน้าตามรูปแบบ 9 คอลัมน์มาก โดยกำหนดชื่อคอลัมน์ประจำว่า "Column Nine" ไว้ด้วย แต่ละคอลัมน์กว้างเพียง 1 นิ้วเศษ อย่างไรก็ตาม บางกอกโพสต์ยังได้แบ่งหน้าเป็น 6 และ 7 คอลัมน์ด้วย ทำให้การแบ่งคอลัมน์ของบางกอกโพสต์มีความหลากหลายขึ้น และมีส่วนช่วยในการแบ่งขอบเขตเนื้อหาได้ นอกจากช่วยกำหนดพื้นที่พิมพ์

การใช้ช่องว่าง

บางกอกโพสต์เป็นหนังสือพิมพ์ที่มีขนาดรูปเล่มค่อนข้างเล็กเมื่อเทียบกับหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย แต่ให้ความสำคัญกับช่องว่างมากกว่า ทั้งช่องว่างรอบพื้นที่พิมพ์และช่องว่างระหว่างคอลัมน์ โดยขอบบนกว้าง 1 นิ้ว ขอบล่าง $\frac{5}{8}$ นิ้ว ส่วนขอบซ้ายและขอบขวาด้านละครึ่งนิ้ว นอกจากนี้ยังไม่มีการตีพิมพ์เนื้อหาใด ๆ บนขอบทั้งสี่ด้านทำให้หน้าของหนังสือพิมพ์โปร่งสรุปได้ดังนี้

1. บางกอกโพสต์เว้นช่องว่างรอบพื้นที่พิมพ์ไว้มากและไม่นิยมตีพิมพ์เนื้อหาบนขอบ
2. บางกอกโพสต์ตีพิมพ์เนื้อหาบนพื้นขาวมากกว่าบนสีพื้น
3. การนำเสนอข่าวนิยมนำเสนอเป็นแนวตั้งมากกว่าแนวนอน ทำให้มีช่องว่างมาก

แต่หน้าหนึ่งของบางกอกโพสต์มีข้อคืออยู่ข้าง เพราะตีพิมพ์เนื้อหาข่าวในหน้าแรกมาก ประกอบกับระยะห่างระหว่างบรรทัดของข่าวภาษาอังกฤษน้อยมาก ทำให้เนื้อที่บริเวณข่าวไม่โปร่งตาเท่าที่ควร อีกทั้งการแบ่งคอลัมน์ในหน้าหนึ่งที่หลากหลายมากทำให้ช่องว่างระหว่างคอลัมน์ไม่ได้เป็นแนวเหมือนกับเนชั่น

การแบ่งขอบเขตเนื้อหา

บางกอกโพสต์เป็นหนังสือพิมพ์ที่มีการแบ่งขอบเขตเนื้อหาได้อย่างดี โดยการใช้ช่องว่างระหว่างคอลัมน์ รูปแบบการแบ่งคอลัมน์หลายรูปแบบ การใช้เส้นหรือสีพื้นประกอบกัน ดังนี้

1. ช่องว่างระหว่างคอลัมน์ แม้ว่าบางกอกโพสต์มีช่องว่างในหน้าหนึ่งเป็นแนว แต่ไม่ได้ใช้แบ่งขอบเขตเนื้อหามากนัก ส่วนใหญ่แล้วใช้ช่องว่างระหว่างคอลัมน์เพื่อแยกข่าวประกอบ (sidebar) ออกจากข่าวเด่น ทั้งนี้เพราะข่าวเด่นและข่าวประกอบนั้นเป็นข่าวที่เกี่ยวข้องกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

Thai Army on alert for terrorists

THOUGHTS are on the alert for terrorist attacks in Thailand as the Thai Army, Police Force, and the Department of Special Operations in Thailand are on the alert for terrorist attacks in Thailand.

Urgent funds freed for Thai evacuation

A CARE package which amounted to \$1 million was approved by the United States Congress for the evacuation of Thai evacuees from Cambodia.

Battle cry put on Iraqi flags

IRAQI BATTLE CRY was put on the Iraqi flag as the Iraqi army advanced on Baghdad.

ภาพที่ 35 การใช้ช่องว่างเพื่อแบ่งขอบเขตเนื้อหาของบางกอกโพสต์

2. เส้น ใช้กำหนดขอบเขตเนื้อหามากที่สุด ลักษณะเส้นที่ใช้มีน้อยชนิด คือ เส้นบางเดี่ยว

เส้นบางเดี่ยวที่ใช้ในการแบ่งขอบเขตเนื้อหาบางกอกโพสต์มีทั้งเส้นบางมากเหมือนเส้นผม (hairline) และเส้นที่เข้มข้น (bold) ทั้งที่เป็นสีส้มและสีดำ ส่วนใหญ่แล้วเส้นบางเดี่ยวสีส้มเป็นเส้นสีแดง โดยใช้ล้อมกรอบโฆษณาหรือกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม นอกจากนี้ยังมีสีฟ้าหรือสีน้ำเงินบ้าง สำหรับเส้นบางเดี่ยวสีคำมีการใช้มากที่สุด ทั้งล้อมกรอบและคั่นองค์ประกอบ

3. สีพื้น ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า บางกอกโพสต์ไม่นิยมใช้สีพื้นในหน้าแรกมากนัก การใช้สีพื้นของบางกอกโพสต์จึงมีน้อย โดยเป็นส่วนเสริมให้หน้าหนังสือพิมพ์เด่นชัดหรือเน้นองค์ประกอบ โดยทั่วไป สีพื้นในหน้าแรกของบางกอกโพสต์นิยมตีพิมพ์ในพื้นที่ขนาดเล็ก ดังนี้

● Continued Page 3

3.1 สกรีนคำ ใช้เฉพาะสกรีนคำทึบและเทาอ่อนเท่านั้น คือ สกรีนคำทึบ ใช้เฉพาะเป็นพื้นของคำระบุหน้าต่อหน้านั้นเพื่อต้องการเน้นให้เห็นเด่นชัดขึ้น เช่น

เทาอ่อน ใช้เป็นพื้นของหัวข้อเล็กหรือโฆษณา แต่ไม่มากนัก

3.2 สีเข้ม มีบ้างโดยใช้กับพื้นที่ขนาดเล็กและไม่บ่อยนัก มีเฉพาะสีแดง น้ำเงิน และฟ้า ส่วนใหญ่ใช้ตีพิมพ์ในฉบับวันอาทิตย์

การแบ่งขอบเขตเนื้อหาของบางกอกโพสต์นั้นใช้เส้นเป็นสำคัญ โดยมีวิธีการอื่นเป็นส่วนประกอบ หรือเป็นเพียงตัวเน้นการแบ่งขอบเขตเนื้อหาโดยการใช้เส้นให้เด่นชัดขึ้น

การใช้สีพื้น

หน้าหนึ่งของบางกอกโพสต์มีการใช้สีพื้นบ้าง โดยปกติฉบับวันจันทร์-วันเสาร์นิยมพิมพ์ข้อความผสมผสานกับสีแดง แต่ฉบับวันอาทิตย์พิมพ์สีบ้าง

ลักษณะการใช้สีพื้นในหน้าแรกของบางกอกโพสต์มีดังนี้

ฉบับที่ไม่ได้พิมพ์สีส่วนใหญ่เป็นประจำวันตั้งแต่วันจันทร์-วันเสาร์ โดยพิมพ์ข้อความผสมกับสีแดง บางกอกโพสต์ใช้สีแดงในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์เป็นเส้นล้อมกรอบโฆษณาโดยส่วนใหญ่ หรือเป็นสีพื้นของพื้นที่หัวเรื่องต่าง ๆ นอกจากนี้ยังใช้เป็นตัวอักษรบ้าง

ฉบับที่พิมพ์สีในหน้าแรก ปกติแล้วมีเฉพาะวันอาทิตย์ โดยพิมพ์ภาพเป็นสีสำหรับองค์ประกอบอื่นนั้นนิยมใช้เฉพาะสีแดง น้ำเงิน หรือฟ้า

บางกอกโพสต์ไม่เน้นสีพื้นในหน้าหนึ่งนัก ยกเว้นฉบับวันอาทิตย์ที่ตีพิมพ์เป็นสีพื้นตลอด ปกติแล้ว บางกอกโพสต์เปลี่ยนแปลงรูปแบบลักษณะในหน้าหนึ่งของฉบับวันอาทิตย์ให้พิเศษกว่าวันอื่น

การตีพิมพ์โฆษณา

บางกอกโพสต์เป็นหนังสือพิมพ์เพียงฉบับเดียวที่ตีพิมพ์โฆษณาในหน้าแรกมากที่สุด โดยเสนอจำนวนขึ้นและตำแหน่งเหมือนกันทุกวัน คือ ฉบับละ 5 ขึ้น เนื้อที่เฉลี่ย 74.22 ตารางนิ้ว ต่อฉบับหรือร้อยละ 23.30 ใกล้เคียงกับข่าวมาก มีการตีพิมพ์ไว้ตามตำแหน่งคงที่ ดังนี้

1. ส่วนข้างหัวหนังสือพิมพ์ทั้งซ้ายขวาด้านละ 1 ขึ้น กรอบมาตรฐาน $2 \times 1 \frac{1}{2}$ นิ้ว
2. แนวขาวตลอดส่วนล่างสุดของหน้าหนังสือพิมพ์ กว้างเท่ากับหน้าหนังสือพิมพ์
3. โฆษณาตรงมุมซ้ายล่างและขวาล่างสุด ตีพิมพ์ไว้เหนือโฆษณาที่เป็นแนวขาวตลอดส่วนล่างสุดของหนังสือพิมพ์ กรอบเป็นมาตรฐานเช่นกัน คือ กรอบด้านซ้ายมีขนาด 3×6 นิ้ว และกรอบขวาขนาด 5×6 นิ้ว

ลักษณะกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม

การแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มเป็นสิ่งสำคัญสำหรับหนังสือพิมพ์ที่มีจำนวนหน้ามากอย่างบางกอกโพสต์ ไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนในการแนะนำเนื้อหาเด่น ยกเว้นฉบับวันอาทิตย์ที่มีกรอบเฉพาะ และไม่ได้มีการตีพิมพ์ไว้ทุกฉบับ โดยเฉลี่ยแล้ว เนื้อที่ของกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มรวมภาพแล้วประมาณ 10.04 ตารางนิ้วต่อฉบับ หรือร้อยละ 2.85

ลักษณะของกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มของบางกอกโพสต์มีดังนี้

1. การแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มแบบข้อความบรรทัดเดียวบนสุด (overline) ไม่นิยมมากนัก เพราะต้องการเน้นความสำคัญของหัวหนังสือพิมพ์มากกว่า
2. กรอบหรือข้อความอ้างนำเรื่องเด่นในเล่ม (refer) แทรกรวมไว้กับภาพหรือข่าว เป็นกรอบที่มีข้อความสั้น ๆ ซึ่งเป็นที่นิยมมากในหนังสือพิมพ์สหรัฐอเมริกา รวมทั้งบางกอกโพสต์ด้วย ทั้งนี้เพราะเสนอข่าวในหน้าแรกได้ไม่มากนัก เนื่องจากเนื้อที่จำกัด แต่นำเสนอภาพประกอบหรือข่าวในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไว้ในเล่ม ดังตัวอย่าง

3. กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มโดยสรุปเนื้อหาบางส่วนไว้ในหน้าแรก มีดังนี้

3.1 กรอบสรุปเนื้อหาที่มีรูปแบบเฉพาะ มีประจำวันอาทิตย์ คือ

- กรอบชื่อ "On other pages" มีการใช้สีเส้นสวยงามและย่อภาพของ

สารคดีพิเศษมาไว้ในกรอบนี้ด้วย แนะนำเนื้อหาหน้าในไว้หลายเรื่อง ดังภาพ

ภาพที่ 36 ลักษณะกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นประจำฉบับวันอาทิตย์ของบางกอกโพสต์

ตำแหน่งของกรอบไว้ตรงกลางล่างสุด เนื้อโฆษณาที่เป็นแนวขวา

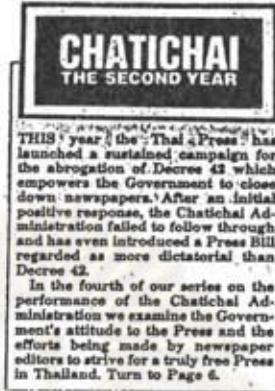
- กรอบแนะนำเนื้อหาของ Post Inquiry ทุกฉบับวันอาทิตย์นิยมเพิ่มหน้าสารคดีพิเศษต่าง ๆ โดยใช้ชื่อคอลัมน์ว่า Post Inquiry ซึ่งได้มีการแนะนำเนื้อหาที่น่าสนใจไว้ในหน้าแรกด้วย ดังภาพ.

ภาพที่ 37 ลักษณะกรอบแนะนำเนื้อหาของ Post Inquiry

3.2 กรอบสรุปเนื้อหาในรูปแบบอื่น ๆ มีรูปร่างและลักษณะไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับแต่ละฉบับ ดังภาพ.

ภาพที่ 38 ลักษณะกรอบแนะนำเนื้อหาในเล่มแบบสรุปเนื้อหาไว้ในหน้าหนึ่ง

การตีพิมพ์คอลัมน์ประจำ

หน้าหนึ่งของบางกอกโพสต์มีการนำเสนอคอลัมน์ประจำไว้ทุกฉบับใช้ชื่อว่า Column Nine โดยนำชื่อคอลัมน์มาจากการที่บางกอกโพสต์ได้แบ่งหน้าเป็น 9 คอลัมน์โดยเฉพาะ จึงมีตำแหน่งอยู่ในคอลัมน์ที่ 9 เสมอ ดังภาพ.

← Column Nine

ภาพที่ 39 ลักษณะการตีพิมพ์ Column Nine ของบางกอกโพสต์

เนื้อหาของคอลัมน์นี้เป็นข่าวต่างประเทศสั้น ๆ เน้นความสนุกสนาน
 บางกอกโพสต์ตีพิมพ์ "Column Nine" นี้เฉพาะวันจันทร์-เสาร์ แต่ไม่ได้มีการตี
 พิมพ์ไว้ทุกวัน ขึ้นอยู่กับเนื้อที่ว่าง โดยเฉลี่ยแล้วมีการนำเสนอ ประมาณ 6.12 ตารางนิ้วหรือ
 ร้อยละ 1.92

ลักษณะหัวข่าว

บางกอกโพสต์ไม่ได้ให้ความสำคัญของหัวข่าวในหน้าหนึ่งมากนัก จึงมีเนื้อที่น้อยกว่า
 องค์ประกอบอื่น โดยปกติไม่นิยมตีพิมพ์หัวข่าวรับ และข่าวบางชิ้นไม่มีหัวข่าวด้วย เช่น ข่าวล่า
 (late news) เนื้อที่ของหัวข่าวในหน้าแรกมีประมาณฉบับละ 35.39 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ
 11.11 ของเนื้อที่ในหน้าแรกทั้งหมด จำนวนชิ้นประมาณ 3-8 ชิ้นต่อฉบับ (ค่าเฉลี่ย 5.42)

การนำเสนอหัวข่าวของบางกอกโพสต์แบ่งได้ดังนี้

1. หัวข่าวจำแนกตามลักษณะและลำดับความสำคัญ มีเพียง 2 ลักษณะ คือ
 หัวข่าวใหญ่ คือ หัวข่าวขนาดใหญ่สุดในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ ตำแหน่งอยู่
 เหนือรอยพับครึ่ง
 หัวข่าวเล็ก คือ หัวข่าวขนาดทั่วไปในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ มีตำแหน่งทั่วหน้า
 ของหนังสือพิมพ์

ลักษณะของหัวข่าวทั้ง 2 ขนาด มีรายละเอียด ดังนี้

ศูนย์วิทยุตำรวจ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 49 หัวข่าวจำแนกตามลักษณะและลำดับความสำคัญของบางกอกโพสต์

ประเภทหัวข่าว	ความถี่	ขนาด	จำนวนคอลัมน์	จำนวนบรรทัด	ขนาดตัวอักษร	การใช้สีพื้น	ตำแหน่ง
หัวข่าวใหญ่	1 ชิ้นต่อฉบับ	ขนาดครึ่งหน้า 4x5 นิ้ว และใหญ่สุด 11x2 นิ้ว	3- 8 คอลัมน์ (จากการแบ่งหน้า เป็น 9 คอลัมน์)	1-5 บรรทัด ส่วนใหญ่เป็น 2 บรรทัด	ตัวอักษรไม่หลากหลาย ขนาด 72-96 พอยต์เท่านั้น ส่วนใหญ่ เป็น 72 พอยต์	พื้นขาวอย่างเดียว หรือบางบรรทัดเป็น พื้นเทา	เหนือรอกซ์บับครึ่ง ใต้หัวหนังสือพิมพ์
หัวข่าวเล็ก	2-6 ชิ้นต่อฉบับ	1. ขนาด 1 คอลัมน์ มี 1x ¹ / ₂ นิ้ว หรือ 1x2 นิ้ว ใหญ่สุด 2. ขนาด 3 คอลัมน์ครึ่ง มี 2x ¹ / ₂ นิ้ว -5x1 นิ้ว	1. 1 คอลัมน์ 2. 3 คอลัมน์ขึ้นไป	1. 1-5 บรรทัด ส่วนใหญ่ 3 บรรทัด 2. 1-2 บรรทัด	1. 18-36 พอยต์ นิยม 24 พอยต์ 2. 24-36 พอยต์	ส่วนใหญ่เป็นพื้นขาว แต่อาจมีพื้นเทาบ้าง	ตำแหน่งทุกส่วนใน หน้าของหนังสือพิมพ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. หัวข่าวจำแนกตามรูปแบบ แบ่งได้เป็นดังนี้

2.1 หัวข่าวแบบเสมอน้ำ (flush left) เป็นรูปแบบที่บางกอกโพสต์ใช้ พาดหัวข่าวมากที่สุด คือ จำนวนขึ้นร้อยละ 63.64 หรือเนื้อที่ร้อยละ 66.94 ทั้งหัวข่าวใหญ่ และหัวข่าวเล็ก หัวข่าวแบบเสมอน้ำของบางกอกโพสต์มีจำนวน 2-5 บรรทัด ส่วนใหญ่เป็น 2-3 บรรทัด ทุกบรรทัดชิดหน้าเสมอ แต่ด้านหลังไม่เสมอกัน ไม่มีเกณฑ์ที่แน่ชัดว่า บรรทัดใดต้องยาวกว่า

2.2 หัวข่าวเค็มแนวคอลัมน์แบบมีบรรทัดเดียว (crossline) เป็นรูปแบบที่ นิยมมากเป็นอันดับรอง คือ จำนวนขึ้นร้อยละ 25.76 และเนื้อที่ร้อยละ 14.06 ใช้พาดหัว ข่าวเล็กที่มีหลายคอลัมน์แต่เพียงอย่างเดียว

2.3 หัวข่าวแบบปิรามิดหัวกลับ (inverted pyramid) มีในหน้าแรกไม่ มากนัก คือ จำนวนขึ้นเพียงร้อยละ 3.03 หรือเนื้อที่ร้อยละ 1.89 บางกอกโพสต์พาดหัว ข่าวรูปแบบนี้เฉพาะหัวข่าวเล็กเท่านั้น

2.4 หัวข่าวเล็กเค็มหน้า มีลักษณะเหมือนหัวข่าวแบบบนสุด คือ ตีพิมพ์ตั้ง แต่ช่วงบนซ้ายสุดถึงขวาสุด ตำแหน่งตีพิมพ์ไว้ใต้หัวหนังสือพิมพ์แทน บางกอกโพสต์นำเสนอ เป็นจำนวนขึ้นร้อยละ 1.52 และเนื้อที่ร้อยละ 1.91

2.5 หัวข่าวแบบเน้นกลางคอลัมน์ (column-centering) เป็นหัวข่าวที่ มีหลายบรรทัด ความยาวแต่ละบรรทัดไม่เท่ากัน จึงได้จัดให้ทุกบรรทัดเน้นกลางคอลัมน์ไว้ ใช้ พาดหัวข่าวเล็กขนาด 1 คอลัมน์นิ้วเท่านั้น มีการตีพิมพ์น้อยมากเป็นจำนวนขึ้นร้อยละ 1.52 และเนื้อที่ร้อยละ 0.94

2.6 หัวข่าวแบบเสริมพิเศษ หัวข่าวชนิดนี้เป็นลักษณะเฉพาะ ใช้หัวข่าว เล็กตีพิมพ์ไว้เหนือหัวข่าวใหญ่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

Saddam calls for
fight to the death

Israeli air force
goes on full alert

UN' chiefs mission
to Baghdad fails

Iraqis vote for war

บางกอกโพสต์พาดหัวข่าวรูปแบบนี้ไม่มากนักเป็นจำนวนชิ้นร้อยละ 4.55 และเนื้อที่ ร้อยละ 14.24

วิธีการพาดหัวข่าวในหน้าแรกของบางกอกโพสต์มีลักษณะพิเศษอีกอย่างหนึ่ง คือ หัวข่าวใหญ่ทำหน้าที่คลุมข่าวขึ้นอนทิมเนื้อหาเกี่ยวข้องกับกัน เรียกว่า umbrella head เพราะมี ลักษณะคล้ายร่ม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

Saddam calls for fight to the death Israeli air force goes on full alert UN' chiefs, mission to Baghdad fails

Iraqis vote for war

QRT parliament voted today to defy the world's plea to build on the 1975 ceasefire by halting the escalation of war. The vote was 100 to 0, with 100 members of parliament voting in favour of the resolution. The vote was taken after the UN Security Council had failed to pass a resolution to halt the war. The resolution was passed by a vote of 14 to 0, with the United States and the United Kingdom voting in favour. The resolution called for a ceasefire and for the withdrawal of Iraqi forces from Kuwait. The vote was taken in the presence of the UN Secretary-General and the UN Under-Secretary-General for Disarmament and International Security.

Thai Army on alert for terrorists

Urgent funds freed for Thai evacuation

A CAB minister who announced to House today that the government had approved a plan to free up \$100 million for the evacuation of Thai citizens from Iraq. The minister said that the funds would be used to cover the cost of airfare, food, and other expenses for Thai citizens who were being evacuated from Iraq. The minister also said that the government was working to speed up the evacuation process. The minister said that the government was also providing medical assistance to Thai citizens who were being evacuated from Iraq. The minister said that the government was also providing financial assistance to Thai citizens who were being evacuated from Iraq.

UN' chiefs, mission to Baghdad fails

UN' chiefs, mission to Baghdad fails

Dow plunges

ภาพที่ 41 ลักษณะการพาดหัวข่าวหลักเพื่อคลุมข่าวที่เกี่ยวข้อง (Umbrella head) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. คำระบุหน้าต่อและหัวข่าวต่อ บางกอกโพสต์ต่อข่าวในหน้าอื่นเพียงบางชิ้นเท่านั้น ลักษณะการระบุหน้าต่อและหัวข่าวต่อของบางกอกโพสต์มีความเด่นชัดมาก ดังนี้ คำระบุหน้าต่อ เป็นกรอบกว้างเท่ากับคอลัมน์นิ้วสุดท้ายของเนื้อข่าวแต่ละชิ้น หน้าต่อ

หัวข้อคือ บางกอกโพสต์ระบุหัวข้อค่อนหน้าค่ออย่างชัดเจนมาก มีการตีพิมพ์
FROM PAGE 1 และใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่ประมาณ 30-36 พอยต์

การเลือกคำมาพาดหัวข่าวค่อมีความชัดเจน เพราะมีการระบุเป็นประโยคหรือวลี
จากหัวข้อหลัก หรือสรุปใจความสำคัญไว้ เช่น

Police crack down

First US troop

4. ประเภทเนื้อหาของหัวข้อ จากการนับจำนวนขึ้น พบว่า บางกอกโพสต์ตีพิมพ์
หัวข้อการเมืองมากที่สุด คือ 20 ขึ้น (ร้อยละ 30.76) อันดับสอง ได้แก่ หัวข้อสงคราม
และต่างประเทศ คือ ประเภทละ 15 ขึ้น (ร้อยละ 23.08)

สำหรับการวัดเนื้อที่แล้ว พบว่า หัวข้อการเมืองมีการตีพิมพ์มากเป็นอันดับหนึ่ง คือ
189.24 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 44.56) และหัวข้อสงครามเป็นอันดับสอง คือ 109.89 ตารางนิ้ว
(ร้อยละ 25.87)

บรรณาการและเนื้อข่าว

บางกอกโพสต์ให้ความสำคัญกับบรรณาการและเนื้อข่าวมาก โดยเฉลี่ย 71.53 ตารางนิ้ว
ค่อฉบับ หรือร้อยละ 22.46 จำนวนขึ้นข่าวประมาณ 3-9 ขึ้น (ค่าเฉลี่ย 5.67) แต่ข่าว
ที่ลงพิมพ์นั้นมีความแตกต่างจากหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยค่อนข้างมาก คือ ข่าวส่วนใหญ่จบใน
หน้าหนึ่ง

ลักษณะข่าวในหน้าแรกของบางกอกโพสต์มีหลายประเภท คือ

1. ข่าวล่า (late news) เป็นข่าวขนาดสั้นที่ไม่มีหัวข้อ มีเฉพาะบรรณาการและ
เนื้อข่าวเท่านั้น โดยมีหัวเรื่องว่า late news ตีพิมพ์เฉพาะข่าวต่างประเทศ ไม่นิยมนำเสนอ
บ่อสนัก ส่วนใหญ่มีเพียง 1 ขึ้นค่อฉบับ

2. ข่าวประกอบ (sidebar) คือ ข่าวที่ตีพิมพ์เสริมข่าวเด่นประจำฉบับ โดยมี
เนื้อหาเกี่ยวเนื่องกัน แต่มีประเด็นต่าง ๆ ที่ไม่สามารถรวมไว้เป็นขึ้นเดียวกัน เช่น ข่าว
สงครามอ่าวเปอร์เซียเป็นข่าวเด่น ความเคลื่อนไหวของรัฐบาลไทยเป็นข่าวประกอบ เป็นต้น

3. ข่าวสรุป (summary news) เป็นข่าวที่สรุปข่าวในเล่มไว้ในหน้าหนึ่ง โดยมี

หัวข่าว พรรคหน้าและเนื้อข่าวเหมือนข่าวทั่วไป แต่รายละเอียดค่อนข้างละเอียดในเล่ม

4. ข่าวทั่วไป คือ ข่าวที่น่าสนใจประเด็นต่าง ๆ มีความสมบูรณ์เฉพาะในข่าวสั้นนั้น แต่มีองค์ประกอบอื่น ๆ อยู่หน้าในได้ เช่น บทวิเคราะห์ ภาพ เป็นต้น

ประเภทข่าวที่กล่าวมานี้มีลักษณะดังต่อไปนี้

Saddam orders troops to pull out of Kuwait

SADDAM Hussein declared yesterday that Iraqi forces, battered by three days of allied ground assaults, were withdrawing from Kuwait and would be out completely by the end of the day.

But the United States rejected the news by saying "The war goes on."

US President George Bush accused Saddam's opponent UN for a ceasefire. He said America and its allies would attack retreating Iraqi units "with unbridled intensity."

Saddam, his army trapped by an allied blitzkrieg, announced on Baghdad Radio yesterday morning that the Iraqis would pull out of Kuwait within the day.

But US troops moved across another line in a bid to capture Kuwait City.

Some 100,000 of Saddam's soldiers — half his army, including his elite Republican Guard — were caught in the war zone, according to Western military sources in Saudi Arabia.

"The Iraqi army is in full retreat," a US military spokesman said in Saudi Arabia. He said 25 Iraqi divisions had been destroyed or cut off of action.

Meanwhile, US marines have moved into Kuwait support and the marines have moved to Kuwait City, a Kuwait official said.

US marines were at the international airport outside Kuwait City early yesterday afternoon, the source said.

The city is under complete control. Iraqis (including) are moving their police stations and other bases toward the front, and searching through their equipment," he said.

Other sources said the UN secretary-general said the news that the city "is under complete control" was "a major step forward" and was "a step toward the end of the war."

In Riyadh, UN Secretary-General Javier Perez Cuellar said Iraqis had "surrendered" and were "withdrawing" from Kuwait.

As the battle raged, the UN secretary-general said the UN would continue to support the Kuwaiti people.

As the battle raged, the UN secretary-general said the UN would continue to support the Kuwaiti people.

US military observations are of Saddam's troop losses in the Kuwait desert on Monday. — AP

...of a man, he is not withdrawing. He is retreating," Bush said in a television address from the White House. He warned that Saddam hoped to cling to power and trying to fight another day.

...of a man, he is not withdrawing. He is retreating," Bush said in a television address from the White House. He warned that Saddam hoped to cling to power and trying to fight another day.

...of a man, he is not withdrawing. He is retreating," Bush said in a television address from the White House. He warned that Saddam hoped to cling to power and trying to fight another day.

...of a man, he is not withdrawing. He is retreating," Bush said in a television address from the White House. He warned that Saddam hoped to cling to power and trying to fight another day.

...of a man, he is not withdrawing. He is retreating," Bush said in a television address from the White House. He warned that Saddam hoped to cling to power and trying to fight another day.

...of a man, he is not withdrawing. He is retreating," Bush said in a television address from the White House. He warned that Saddam hoped to cling to power and trying to fight another day.

...of a man, he is not withdrawing. He is retreating," Bush said in a television address from the White House. He warned that Saddam hoped to cling to power and trying to fight another day.

...of a man, he is not withdrawing. He is retreating," Bush said in a television address from the White House. He warned that Saddam hoped to cling to power and trying to fight another day.

Soviets fear war will strain US ties

Moscow (Reuters) — President Mikhail Gorbachev said yesterday that the Soviet Union would not support Iraq in the Persian Gulf war, but would maintain a neutral position in the conflict.

Gorbachev, speaking in Moscow, said the USSR would maintain a neutral position in the conflict, but would not support Iraq in the Persian Gulf war.

Gorbachev, speaking in Moscow, said the USSR would maintain a neutral position in the conflict, but would not support Iraq in the Persian Gulf war.

ข่าวประกอบ (sidebar)

ข่าวทั่วไป ↑

Sports Post

Cup final

THE 110th FA Cup match is played today between Nottingham Forest and Tottenham Hotspur with a kick-off time of 9.30 p.m. (Thai time). A special full colour preview on Pages 6 and 7 ensures that you'll have all the facts at your fingertips before the referee blows his whistle.

Late News

BONN, (AP,AFP) — Rioting broke out in the Albanian capital of Tirana, the Albanian Government confirmed yesterday.

A Western diplomat in Tirana said that "other Western diplomats have told me there was rioting in central Tirana last night (Monday). I didn't see it myself but I heard shouting and shots."

ข่าวล่า (late news)

ข่าวสรุป (summary news)

ภาพที่ 42 ลักษณะการนำเสนอข่าวแบบต่าง ๆ ของบางกอกโพสต์

รูปลักษณะของข่าวในหน้าหนึ่ง สรุปได้ดังนี้

1. กรอบข่าวในหน้าแรกของบางกอกโพสต์แบ่งคอลัมน์แนวไว้หลายลักษณะ ส่วนใหญ่เป็นรูปแบบ 6 และ 9 คอลัมน์ * อาจมีรูปแบบ 7 คอลัมน์ บ้าง ขนาดกรอบส่วนใหญ่เป็น 1-3-4-5 คอลัมน์ บางชิ้นอาจกว้างถึง 8 คอลัมน์ เช่นกัน
2. กรอบข่าวส่วนใหญ่เป็นรูปสี่เหลี่ยมตามแนวนอนหรือแนวดิ่ง นอกจากนี้มีลักษณะเป็นรูปตัว L หรือตัว U บ้าง ดังภาพ.

Gorbachev defends purge in Lithuania

Moscow (Reuters) — President Mikhail Gorbachev, the army under fire from his political rival and the outside world for bloody violence in rebel Lithuania, Sunday said he was trying to build a new Soviet Union.

"We all recognize we are going through a process of restructuring the great state and giving it a new form and structure," the Soviet leader told the Soviet parliament after a brief but stormy debate on the Baltic crisis.

As Gorbachev spoke, Russian Federation President Boris Yeltsin was reported preparing to fly to Vilnius, capital of Lithuania, where at least 14 people died and 140 were injured when the military used a key television station on Sunday.

On Sunday night in the Russian capital of Moscow, Yeltsin and the presidents of the three independent-republic Baltic republics of Lithuania,

Latvia and Estonia joined in condemning the Soviet military and giving moral support.

Tallinn — a former Soviet official and the country's most popular politician, also issued a call to Russian soldiers to refuse to use their weapons against civilians and warned them their refusal would be the next target for repression.

As Gorbachev spoke in parliament, the Supreme Soviet, members from the military and hardline communists appeared to be mounting again on the parliament and government of Lithuania, and

Defense Minister Dmitry Yazov, Sunday backing the army action in Vilnius at the request of a pro-Moscow National Salvation Committee,

held the Supreme Soviet Lithuania's leaders were working to set up a "temporary dictatorship".

He said deputies, in protests from the small radical group that some 5,000 armed Lithuanians nationwide were gathered in the center of Vilnius yesterday around the republic's parliament, protesting it and President Vytautas Landsbergis, "Soviet" representative Raimas Ruskis in Vilnius said he saw no sign of weapons among the streets on Freedom Square in front of the legislature, where communists held local power for more five decades after the Soviet army moved in in 1945.

In the Lithuanian capital of Vilnius, the commander of Soviet forces in the Baltic demanded yesterday

that Latvia submit to Soviet power and called for local Latvian Ministry and customs forces to be dissolved.

On Friday Kuznetsov held a confidential meeting called by Latvian President Anselaps Gorbunovs that Soviet law must be honored, and tens of thousands of Soviet servicemen must be expelled.

"In the name of the many thousands of servicemen, I propose returning to the laws of the Soviet constitution and of the Latvian Soviet Socialist Republic," Kuznetsov said.

In Tallinn, capital of Estonia, Soviet Foreign Minister Gorbachev reported that President Anselaps said Soviet-Latvian parliament cooperation with the great Russian Federation — and Vilnius — was the only way to ensure the "direct of democracy" from the Kuznetsov.

© Reuters Page 11

ภาพที่ 43 ลักษณะของกรอบข่าวรูปตัว U

3. บางกอกโพสต์นิยมตีพิมพ์ข่าวเป็นแนวดิ่งมากกว่าแนวนอน
4. ตัวอักษรของข่าวใช้ขนาดเดียวกันทั้งบรรทัดและเนื้อข่าว ยกเว้นข่าวเด่นที่มีลักษณะเฉพาะ ข่าวทุกชิ้นเริ่มคำ 2-3 คำแรกด้วยตัวพิมพ์ขนาดใหญ่ (capitals) บางชิ้นระบุแหล่งที่มาของข่าวแทน
5. ข่าวทุกชิ้นไม่มีการใช้สีสัน คงตีพิมพ์ไว้บนพื้นขาว

ความยาวของข่าวและการต่อข่าว

บางกอกโพสต์เป็นหนังสือพิมพ์ที่ไม่นิยมเสนอข่าวที่มีความยาวนัก ส่วนใหญ่อันแล้วข่าวในหน้าแรกมีความยาวต่ำกว่า 20 ตารางนิ้ว ข่าวสั้นที่สุดมีพื้นที่เพียง 2.28 ตารางนิ้ว และข่าวยาวที่สุด 57.92 ตารางนิ้ว สาเหตุที่บางกอกโพสต์เน้นข่าวสั้นในหน้าหนึ่ง เพราะต้องการใช้เนื้อที่ในหน้าแรกให้เกิดประโยชน์มากที่สุด โดสให้หน้าแรกเป็นข่าวสั้นหรือข้อความอ้างอิงเรื่องเด่นในเล่ม (refer)

โดยปกติแล้ว บางกอกโพสต์นิยมนำเสนอข่าวบนหน้าแรกเป็นจำนวนชิ้นถึงร้อยละ 69.12 แต่มีข่าวที่ตีพิมพ์ต่อในหน้าอื่นประมาณ 1-3 ชิ้นเสมอ ลักษณะการเสนอข่าวต่อของ บางกอกโพสต์มีความชัดเจน คือ ต่อข่าวในหน้า 3 เพียงหน้าเดียว ดังนั้นแม้มีจำนวนหน้ามาก ผู้อ่านก็ไม่ประสบปัญหาในการหาหน้าต่อ

ประเภทเนื้อหาข่าว บางกอกโพสต์นำเสนอข่าวการเมืองในหน้าหนึ่งมากที่สุดทั้ง จำนวนชิ้นและเนื้อที่ คือ 20 ชิ้น (ร้อยละ 29.41) และเนื้อที่ 342.46 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 39.90) อันดับสอง คือ ข่าวสงคราม มี 13 ชิ้น (ร้อยละ 19.12) และเนื้อที่ 195.12 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 22.72)

การใช้ภาพ

บางกอกโพสต์เป็นหนังสือพิมพ์ที่ไม่เน้นการเสนอภาพในหน้าหนึ่งมากนัก โดยตีพิมพ์ ภาพเป็นพื้นที่ฉบับละ 45.63 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 14.33 น้อยกว่าข่าวและโฆษณา จำนวน ภาพ 1-3 ภาพต่อฉบับ (ค่าเฉลี่ย 2.00)

ภาพที่ลงพิมพ์ในหน้าหนึ่งของบางกอกโพสต์มีลักษณะดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของภาพ แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1.1 ภาพเป็นข่าว บางกอกโพสต์นำเสนอภาพประเภทนี้ประมาณร้อยละ 16.67 เป็นภาพที่มีขนาดใหญ่ คือ 4×6 นิ้ว - 8×4 นิ้ว ได้รับการตีพิมพ์ไม่มากนัก

1.2 ภาพประกอบข่าว นำเสนอในหน้าหนึ่งมากที่สุดถึงร้อยละ 75.00 ทั้ง ภาพเหตุการณ์และภาพบุคคล ขนาดหลากหลายมาก ตั้งแต่ $2\frac{3}{4} \times 3\frac{3}{4}$ - $11 \times 4\frac{1}{4}$ นิ้ว

1.3 ภาพประกอบการแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม มีน้อยมากเพียงร้อยละ 8.33 โดยตีพิมพ์เฉพาะวันอาทิตย์เท่านั้น มีขนาดเล็กเพียง $2 \times 2\frac{1}{2}$ นิ้วเท่านั้น

2. ประเภทของภาพ มี 3 ประเภท คือ

2.1 ภาพที่เกิดเหตุหรือภาพเหตุการณ์ บางกอกโพสต์ตีพิมพ์ภาพประเภท นี้ในหน้าแรกเป็นจำนวนถึงร้อยละ 58.33 เป็นภาพขนาดใหญ่ เพราะภาพดึงดูดความสนใจได้ดี

2.2 ภาพที่ต้องเตรียมไว้ล่วงหน้าหรือภาพที่นำมาจากแฟ้มภาพ เป็นภาพที่ไม่ได้ถ่ายในที่เกิดเหตุ แต่กองบรรณาธิการเตรียมขึ้น เช่น จากห้องสมุดภาพ หรือการเตรียมในบางกอกโพสต์นำเสนอภาพบุคคล หรือภาพประกอบการแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มซึ่งย่อส่วนจากภาพหน้าใน ได้รับการตีพิมพ์ประมาณร้อยละ 33.33

2.3 ภาพกราฟิก โดยทั่วไปบางกอกโพสต์ไม่นิยมตีพิมพ์ภาพชนิดนี้ แต่มีภาพการ์ตูน หรือสัญลักษณ์ มีประมาณร้อยละ 8.33

3. รูปร่างและขนาดของภาพ บางกอกโพสต์เป็นหนังสือพิมพ์ที่นิยมตีพิมพ์ภาพขนาดใหญ่กว่าหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ส่วนใหญ่เป็นภาพธรรมชาติไม่ซับซ้อน รูปร่างของภาพในหน้าหนึ่งแบ่งได้ดังนี้

3.1 ภาพแนวนอน เป็นภาพสี่เหลี่ยมผืนผ้าตามแนวนอน มีการตีพิมพ์ประมาณร้อยละ 41.67 ส่วนใหญ่เป็นภาพขนาดใหญ่ด้วยกันทั้งสิ้น ขนาดเล็กสุด คือ $5\frac{1}{2} \times 4$ นิ้ว และขนาดใหญ่สุด $11 \times 4\frac{1}{2}$ นิ้ว ส่วนใหญ่เป็นภาพขนาด 6×4 นิ้ว

3.2 ภาพแนวตั้ง ภาพที่มีรูปร่างลักษณะแนวตั้งได้รับการตีพิมพ์มากถึงร้อยละ 54.17 มีหลายขนาด เล็กสุดประมาณ $1\frac{1}{2} \times 2$ นิ้ว จนถึงขนาดใหญ่สุด 6×9 นิ้ว ส่วนใหญ่เป็นภาพขนาดเล็ก $2\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ นิ้ว

3.3 ภาพจัตุรัส บางกอกโพสต์ตีพิมพ์ภาพลักษณะนี้น้อยมากเพียงร้อยละ 4.17 มีขนาด 5×5 นิ้ว

4. ลักษณะการใช้ภาพ บางกอกโพสต์นิยมตีพิมพ์ภาพที่ไม่สลับซับซ้อน ดังนั้นภาพที่ได้รับการคัดเลือกคงมีเฉพาะภาพเดี่ยวเท่านั้น โดยไม่มีภาพซ้อนหรือภาพชุดเลย

5. สีสันทของภาพ ภาพที่ได้รับการคัดเลือกในหน้าแรกนั้นมีทั้งภาพขาวดำและภาพสีดังนี้

5.1 ภาพขาวดำ บางกอกโพสต์นำเสนอภาพขาวดำมากที่สุดถึงร้อยละ 79.17 โดยตีพิมพ์ประจำทุกวัน

5.2 ภาพสีเฉพาะ โดยใช้เฉพาะสีแดง มีน้อยมากคือ ร้อยละ 4.17 เฉพาะภาพการ์ตูนเท่านั้น

5.3 ภาพสีสี่ บางกอกโพสต์ตีพิมพ์ภาพสีสี่เป็นประจำทุกวันอาทิตย์ โดยใช้สลับกับภาพขาวดำ เฉลี่ยประมาณร้อยละ 16.67

6. ตำแหน่งของภาพ ภาพที่นำเสนอในหน้าแรกอยู่ที่หัวหนังสือพิมพ์จนถึงช่วงล่างสุดของหนังสือพิมพ์ ส่วนใหญ่เป็นบริเวณช่วงรอยพับครึ่งพอดี

สำหรับภาพประกอบชวานั้น พบว่าบางกอกโพสต์ตีพิมพ์ภาพประกอบชวาคับกับชวามือ

7. คำอธิบายภาพ

ภาพที่ได้รับการตีพิมพ์มีคำอธิบายภาพไว้เสมอ แบ่งลักษณะคำอธิบายภาพได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ident line คือ การระบุเฉพาะชื่อของบุคคล บางกอกโพสต์มีคำอธิบายภาพที่แตกต่างจากหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น คือ ระบุเฉพาะชื่อ ตามด้วยคำพูดหรือลักษณะของบุคคลในภาพ เช่น

Sunthornno reason to reconvene Parliament

Bopit calm

2. compree คือ การอธิบายภาพอย่างละเอียด เป็นการให้รายละเอียดในภาพมากกว่าบรรณาธิการให้เกดภาพพจน์ เช่น

In remembrance : Monks perform a religious ceremony at CU marking the first anniversary memorial services for those lost on the Seacrest.

ลักษณะและตำแหน่งคำอธิบายภาพ มีดังนี้

(1) คำอธิบายภาพที่อยู่ใต้ภาพ บางกอกโพสต์ใช้คำอธิบายภาพในตำแหน่งนี้มากที่สุด พิมพ์บนพื้นขาวโดยไม่มีเส้นล้อมกรอบ

(2) คำอธิบายภาพที่อยู่ในภาพ พิมพ์ทับภาพไว้มุมใดมุมหนึ่ง ส่วนใหญ่เป็นด้านบน ไม่นิยมนัก

(3) คำอธิบายภาพที่อยู่ในกรอบลูกศรชี้ไปที่ภาพ ส่วนใหญ่เป็นมุมบนด้านขวา ไม่นิยมใช้กับคำอธิบายภาพในหน้าแรกของบางกอกโพสต์นัก

การเขียนคำอธิบายภาพ คำอธิบายภาพในหน้าแรกของบางกอกโพสต์มีส่วนประกอบดังนี้

(1) เครื่องหมายนำภาพ เป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า ไม่นิยมใช้บ่อยนัก

(2) หัวเรื่อง เป็นคำสรุปภาพ เช่น In remembrance, Fiery protest over job quota

(3) คำอธิบาย มีทั้งตัวเข้มและตัวธรรมดา

8. ประเภทเนื้อหาของภาพ บางกอกโพสต์ไม่นิยมตีพิมพ์ภาพในหน้าหนึ่งมากนัก ดังนั้น ประเภทของภาพจึงไม่แตกต่างกันมากนัก นอกจากนี้ประเภทเนื้อหาตามจำนวนภาพและเนื้อที่ยังแตกต่างกัน คือ ถ้านับเป็นจำนวนภาพ มีภาพการเมืองมากที่สุด คือ 5 ภาพ (ร้อยละ 25.00) และภาพสงครามเป็นอันดับรอง คือ 3 ภาพ (ร้อยละ 15.00)

แต่เมื่อวัดเป็นเนื้อที่แล้ว พบว่า ภาพอุบัติเหตุมีเนื้อที่มากเป็นอันดับหนึ่ง คือ 108.71 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 20.18) และภาพข่าวประเภทอื่น ๆ มี 98.15 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 18.22)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เดอะเนชั่น (The Nation)

เดอะเนชั่นเป็นหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษฉบับหนึ่งในจำนวน 2 ฉบับของไทย มีขนาดรูปเล่มเล็กกว่าหนังสือพิมพ์รายวันทั่วไป คือ $14 \times 22 \frac{3}{4}$ นิ้ว และจำนวนหน้ามากกว่าหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยประมาณ 40-80 หน้า แบ่งหนังสือพิมพ์ออกเป็นหลายส่วนเช่นเดียวกับบางกอกโพสต์ แต่เดอะเนชั่นมีการระบุหน้าของแต่ละส่วนไว้อย่างชัดเจน ดังนี้

Section A ข่าวทั่วไป ข่าวกีฬา บทบรรณาธิการและบทวิจารณ์ ระบุไว้ตั้งแต่หน้า A1 ขึ้นไป จำนวนหน้าประมาณ 12-20 หน้า

Section B เนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจ ระบุไว้เป็นหน้า B1 ขึ้นไป มี 8-20 หน้า ในฉบับวันอาทิตย์ Section B เปลี่ยนเป็น Section 2 มีเนื้อหาหลายประเภทรวมทั้งเศรษฐกิจด้วย

Section C เป็นที่รู้จักกันดีว่า Focus เนื้อหาเกี่ยวกับสังคม บันเทิงและสารคดี จำนวนหน้าประมาณ 8-18 หน้า

Section D เป็นโฆษณาย่อย (Classified advertising) ตั้งแต่ 8-18 หน้า ฉบับวันอาทิตย์รวมไว้กับ Section 2 หรือแยกเฉพาะส่วน

Section E Shipping Guide จำนวนหน้าประมาณ 12-20 หน้า

เดอะเนชั่นตีพิมพ์เนื้อหาทั้ง 5 ส่วนเป็นประจำ นอกจากนี้มีเนื้อหาอื่นแทรกบ้าง โดยเพิ่มเป็นอีกส่วนหนึ่ง คือ Section F เช่น บ้านและที่ดิน ถ้าเป็นส่วนแทรกที่เป็นโฆษณาของบริษัทห้างร้านต่าง ๆ (supplement) ไม่นับรวมเป็น Section

ภาพรวมทั่วไปของหน้าหนึ่ง

องค์ประกอบ เดอะเนชั่นตีพิมพ์เนื้อที่ของตัวข่าว คือ วรรคหน้าและเนื้อข่าวในหน้าหนึ่งมากที่สุด เฉลี่ยประมาณ 85.62 ตารางนิ้วต่อฉบับหรือร้อยละ 26.88 อันดับรองลงมาได้แก่ ช่องว่าง เนื้อที่ประมาณ 58.24 ตารางนิ้วต่อฉบับหรือร้อยละ 18.29 โดยมีภาพและโฆษณาตีพิมพ์เป็นเนื้อที่ใกล้เคียงกัน คือ ภาพมีเนื้อที่ 57.08 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 17.92 และโฆษณาประมาณ 55.98 ตารางนิ้วหรือร้อยละ 17.58 ส่วนใหญ่แล้วเดอะเนชั่นลงพิมพ์เนื้อที่ของโฆษณาหรือวรรคหน้าและเนื้อข่าวมากที่สุดสลับกัน แต่เนื่องจากว่า เดอะเนชั่นไม่ได้

ตารางที่ 50 ปริมาณเนื้อที่และความถี่เฉลี่ยต่อฉบับขององค์ประกอบในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่น

ประเภทขององค์ประกอบ	เนื้อที่		ความถี่
	ตารางนิ้ว	ร้อยละ	จำนวนชิ้น
1. หัวหนังสือ	17.63	5.54	1
2. ช่องว่าง	58.24	18.29	-
3. พาดหัวข่าว	27.70	8.70	5.17
4. วรรคหน้าและเนื้อข่าว	85.62	26.88	5.25
5. ภาพ	57.08	17.92	3.42
6. รายงานพิเศษ (รวมภาพ)	8.22	2.58	0.17
7. คอลัมน์ประจำ	-	-	-
8. โฆษณา	55.98	17.58	3.50
9. กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม	6.91	2.17	1.83
10. อื่น ๆ	3.52	1.11	0.25
รวม	318.50	100.00	

ตีพิมพ์โฆษณาเป็นประจำทุกฉบับ ทำให้พื้นที่ของโฆษณาเฉลี่ยแล้วมีน้อยกว่าช่องว่างและภาพ นอก
จากนี้แล้วในหน้าแรกของเดอะเนชั่นยังนำเสนอองค์ประกอบอื่นอีก คือ หัวข่าว กรอบแนะนำ
เนื้อหาเด่นในเล่ม บทวิเคราะห์ เป็นประจำอีกด้วยตามตารางที่ 50

เนื้อหา เดอะเนชั่นนำเสนอเนื้อหาการเมืองมากที่สุดทั้งจำนวนชิ้นและเนื้อที่ คือ
47 ชิ้น (ร้อยละ 47.96) และเนื้อที่ 982.57 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 46.28) ส่วนเนื้อหาที่นำ
เสนอมากเป็นอันดับสอง ได้แก่ เนื้อหาสงคราม มีจำนวน 20 ชิ้น (ร้อยละ 20.41) และ
เนื้อที่ 418.76 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 19.73) และเนื้อหาต่างประเทศมากเป็นอันดับสาม คือ
จำนวน 15 ชิ้น (ร้อยละ 15.31) และเนื้อที่ 226.05 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 10.65) ตาม
ตารางที่ 51 และ 52

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 51 ความถี่ (จำนวนชิ้น) ของเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ที่นำเสนอในหน้าหนึ่งของ
 เดอะเนชั่น ช่วง 1 กรกฎาคม 2533 - 30 มิถุนายน 2534

ประเภทเนื้อหา	รูปแบบการนำเสนอ						รวม	
	หัวข่าว	บรรณา ณียะ	ภาพ	รายงาน พิเศษ	คอลัมน์ ประจำ	อื่น ๆ	จำนวนชิ้น	ร้อยละ
ข่าวரசสำนัก	1	-	-	-	-	-	1	1.02
การเมือง	24	19	3	-	-	1	47	47.96
เศรษฐกิจ	2	-	-	-	-	-	2	2.04
การสงคราม	14	6	-	-	-	-	20	20.41
แรงงาน	-	-	-	-	-	-	-	-
การเกษตรและอุตสาหกรรม	-	-	-	-	-	-	-	-
การต่างประเทศ	13	14	1	-	-	-	15	15.31
การศึกษา	1	-	-	-	-	-	1	1.02
สาธารณสุข	2	1	-	-	-	-	3	3.06
สังคมและบุคคล	1	1	-	-	-	-	2	2.04
บันเทิงคดี	-	-	-	-	-	-	-	-
กีฬา	2	-	-	-	-	-	2	2.04
อุบัติเหตุและภัยพิบัติ	1	2	-	-	-	-	3	3.06
ราชการและสาธารณกิจ	-	-	-	-	-	-	-	-
ดินฟ้าอากาศ	-	-	-	-	-	-	-	-
ศิลปะวัฒนธรรม	-	-	-	-	-	-	-	-
บันเทิง	-	-	-	-	-	-	-	-
วิทยาการและเทคโนโลยี	-	-	-	-	-	-	-	-
การแพทย์และสาธารณสุข	-	-	-	-	-	-	-	-
สิ่งแวดล้อม	-	1	-	-	-	-	1	1.02
เรื่องประหลาด ไสยศาสตร์ ปาฏิหาริย์	-	-	-	-	-	-	-	-
อื่น ๆ	1	-	-	-	-	-	1	1.02
รวม	62	63	31	3	-	1	98	100.00

ตารางที่ 52 **แนบ (ตารางแนบ)** ของเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ที่นำเสนอในหน้าหนึ่งของ
เดอะเนชั่น ช่วง 1 กรกฎาคม 2533 - 30 มิถุนายน 2534

ประเภทเนื้อหา	รูปแบบการนำเสนอ						รวม	
	หัวข้อ	บรรณา เนื้อหา	ภาพ	รายงาน พิเศษ	คอลัมน์ ประจำ	อื่น ๆ	ตารางแนบ	อัลบั้ม
ข่าวรายสัปดาห์	4.76	24.75	-	-	-	-	29.53	1.39
การเมือง	166.19	512.17	187.89	97.19	-	17.13	982.57	46.28
เศรษฐกิจ	14.30	58.67	-	-	-	-	72.97	3.44
การสงคราม	73.86	178.55	166.55	-	-	-	418.76	19.73
แรงงาน	-	-	-	-	-	-	-	-
การเกษตรและอุตสาหกรรม	-	-	-	-	-	-	-	-
การค้าต่างประเทศ	34.98	139.32	51.75	-	-	-	226.05	10.65
การศึกษา	4.25	9.28	-	-	-	-	13.53	0.64
อาสาสมัคร	5.26	19.33	48.75	-	-	-	73.34	3.46
สังคมและบุคคล	3.25	7.73	49.60	-	-	-	60.58	2.85
ปกิณกะชีวิต	-	-	-	-	-	-	-	-
กีฬา	6.97	32.00	-	-	-	-	38.97	1.84
อุบัติเหตุและภัยพิบัติ	11.38	28.12	89.37	-	-	-	128.87	6.07
ราชการและสาธารณกิจ	-	-	-	-	-	-	-	-
คินน้ำอากาศ	-	-	-	-	-	-	-	-
ศิลปะวัฒนธรรม	-	-	-	-	-	-	-	-
บันเทิง	-	-	-	-	-	-	-	-
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	-	-	-	-	-	-	-	-
การแพทย์และสาธารณสุข	-	-	-	-	-	-	-	-
สิ่งแวดล้อม	-	-	54.84	-	-	-	54.84	2.58
เรื่องประหลาด ไสยศาสตร์ ปาฏิหาริย์	-	-	-	-	-	-	-	-
อื่น ๆ	5.39	17.53	-	-	-	-	22.92	1.08
รวม	332.41	1027.45	648.75	97.19	-	17.13	2,122.93	100.00

รูปแบบการจัดหน้า *

เดอะเนชั่นเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีการจัดหน้าแรกเป็นระเบียบมาก ลักษณะคล้ายการจัดหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ในสหรัฐอเมริกา คือ การจัดหน้าตามรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า (modular) ที่เห็นได้ชัดเจน คือ การแบ่งคอลัมน์ในหน้าแรกเป็น 6 คอลัมน์เพียงรูปแบบเดียว ซึ่งหนังสือพิมพ์รายวันฉบับอื่น ๆ แม้แต่บางกอกโพสต์ก็ไม่ได้แบ่งหน้าเป็น 6 คอลัมน์ตลอดทั้งหน้า ลักษณะการแบ่งคอลัมน์เป็น 6 คอลัมน์เพียงอย่างเดียวนี้ ทำให้รูปร่างของกรอบต่าง ๆ ที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของเดอะเนชั่นมีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าด้วยกันทั้งสิ้น เช่น กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม กรอบข่าว เป็นต้น ส่วนใหญ่มีลักษณะตามแนวนอนมากกว่าแนวตั้ง อาจมีกรอบข่าวบางฉบับที่มีรูปร่างอื่นบ้าง เช่น รูปตัว L แต่ไม่มากนัก

นอกจากนี้ เดอะเนชั่นไม่นิยมนำเสนอจำนวนข่าวมากชิ้นนัก โดยลงพิมพ์ประมาณ 4-6 ชิ้นต่อบ้าง และนิยมนำเสนอข่าวย่อย (digest) ที่รวมไว้ในกรอบเดียวกัน รวมทั้งการเสนอกรอบหรือข้อความอ้างนำเนื้อหาเด่นในเล่ม (refer) อีกด้วย แต่ไม่นิยมนำเสนอเป็นกรอบขนาดใหญ่มากนัก

ลักษณะหัวหนังสือพิมพ์

เดอะเนชั่นเป็นหนังสือพิมพ์ที่ให้ความสำคัญกับหัวหนังสือพิมพ์ค่อนข้างมากโดยวางเป็นแนวยาวไว้บนสุดของหน้าเสมอ โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งเลข หัวหนังสือพิมพ์ของเดอะเนชั่นประกอบด้วยชื่อหนังสือพิมพ์ คำขวัญ ข้อมูลประจำวัน และส่วนข้างหัวหนังสือพิมพ์ มีรายละเอียดดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thailand's independent newspaper

THE NATION

Vol 17, No 4948

THURSDAY MORNING MAY 21, 1992

Receipt : B110

ภาพที่ 44 ลักษณะหัวหนังสือพิมพ์ของเดอะเนชั่นฉบับวันธรรมดา

* รูปภาพประกอบในภาพผนวก

THAILAND'S
INDEPENDENT
NEWSPAPER
โทร. 02-253-8112
3 SUNDAY ROOMS/81-810
3 CLASSROOMS/12 PAGES

THE NATION

ON SUNDAY

June 14, 1992
Vol 17, No 49973
Bangkok | TH10

ภาพที่ 45 ลักษณะหัวหนังสือพิมพ์ของเดอะเนชั่นฉบับวันอาทิตย์

ชื่อหนังสือพิมพ์ ใช้ชื่อว่า "THE NATION" ขนาดประมาณ 1 นิ้ว มีการเปลี่ยนสีสัน
อยู่บ่อย ขึ้นอยู่กับสีสันขององค์ประกอบทั้งหน้า ถ้าไม่มีการตีพิมพ์หน้าแรกเป็นสีสี่ ชื่อเป็นสีดำ
ทั้งหมด แต่ถ้าพิมพ์หน้าหนึ่งเป็นสีสี่ ชื่อหนังสือพิมพ์เป็นตัวอักษรสีน้ำเงิน

สำหรับฉบับวันอาทิตย์ได้ขีดเส้นแดงหนา 3 มิลลิเมตรไว้ใต้ชื่อด้วย ใต้ชื่อหนังสือพิมพ์
มีคำว่า "ON SUNDAY" เป็นตัวหนังสือสี่เหลี่ยมขนาดเล็กประมาณ $\frac{1}{2}$ นิ้ว

คำขวัญ เดอะเนชั่นใช้คำขวัญว่า "Thailand's independent newspaper"
สีดำหรือสีแดงไว้ใต้ชื่อหนังสือพิมพ์ทุกวัน ฉบับวันอาทิตย์เปลี่ยนไปเป็นส่วนข้างหัวหนังสือพิมพ์

ข้อมูลประจำวัน เดอะเนชั่นระบุข้อมูลประจำวันเป็น เล่มที่ เลขที่ วันเดือนปี ค.ศ.
ชื่อเมืองที่พิมพ์และราคา เป็นแนวขวาใต้ชื่อหนังสือพิมพ์ โดยมีขอบบนและขอบล่างเป็นเส้นบาง
สีดำ ถ้ามีการพิมพ์สีสี่ในหน้าแรก เส้นขอบบนเปลี่ยนเป็นสีน้ำเงินหรือสีแดง

สำหรับฉบับวันอาทิตย์ข้อมูลประจำวันเปลี่ยนตำแหน่งเป็นส่วนข้างหัวหนังสือพิมพ์

ส่วนข้างหัวหนังสือพิมพ์ เดอะเนชั่นมีส่วนข้างหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ ฉบับวันธรรมดาเป็น
โฆษณาทั้ง 2 ด้าน แต่ฉบับวันอาทิตย์เปลี่ยนเป็นคำขวัญ สารบัญหน้าใน และข้อมูลประจำวัน

โดยสรุปแล้ว หัวหนังสือพิมพ์ของเดอะเนชั่นแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ฉบับวัน
ธรรมดาและฉบับวันอาทิตย์ โดยคงรูปลักษณะเดิมเป็นส่วนใหญ่ แต่เพิ่มสีสันให้มากขึ้นหรือเปลี่ยน
ตำแหน่งไปจากเดิมบ้าง

การแบ่งคอลัมน์

ดังที่ได้กล่าวแล้วว่า เดอะเนชั่นได้แบ่งคอลัมน์ในหน้าแรกเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ แต่

แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลที่ได้รับจากหนังสือพิมพ์ในสหรัฐอเมริกาอย่างชัดเจน คือ การแบ่งคอลัมน์เป็น 6 คอลัมน์แต่เพียงอย่างเดียวทุกฉบับ แต่ละคอลัมน์กว้าง 2 นิ้ว ทำให้หน้าหนึ่งมีความเป็นระเบียบ เพราะมีช่องว่างระหว่างคอลัมน์เป็นแนวเท่ากันหมดทั้งหน้า

การแบ่งคอลัมน์ของเดอะเนชั่นเป็นรูปแบบ 6 คอลัมน์นี้ช่วยให้ฝ่ายจัดหน้าสามารถจัดหน้าได้ง่ายขึ้นแล้ว ช่วยในการกำหนดพื้นที่พิมพ์ และช่วยในการแบ่งขอบเขตเนื้อหาโดยไม่จำเป็นต้องใช้เส้นมากนัก

การใช้ช่องว่าง

เดอะเนชั่นเป็นหนังสือพิมพ์ฉบับแรกที่ให้ความสำคัญกับช่องว่างในหน้าแรกมากโดยเฉพาะช่องว่างรอบพื้นที่พิมพ์ คือ ขอบบนกว้าง $7/8$ นิ้ว ขอบล่าง $3/4$ นิ้ว ขอบซ้าย $3/4$ นิ้ว และขอบขวาครึ่งนิ้ว นอกจากนี้ช่องว่างระหว่างเนื้อหายังเป็นแนวตลอดทั้งหน้า เพราะมีการแบ่งคอลัมน์เป็น 6 คอลัมน์แต่เพียงอย่างเดียว ทำให้หน้าแรกของเดอะเนชั่นมีลักษณะโปร่งสรุปลังนี้

1. เดอะเนชั่นเว้นช่องว่างรอบพื้นที่พิมพ์ในหน้าแรกไว้มาก และไม่มีกาวตีพิมพ์ เนื้อหาบนขอบทั้งสี่ด้าน ยกเว้นเฉพาะขอบซ้ายที่ระบุวันเดือนปีของหนังสือพิมพ์เป็นตัวเลข
2. การแบ่งคอลัมน์ในหน้าแรกเป็นรูปแบบ 6 คอลัมน์อย่างเดี่ยว ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดช่องว่างที่เป็นแนวเดียวกันตลอดทั้งหน้า หน้าแรกจึงดูโปร่ง
3. เดอะเนชั่นไม่นิยมตีพิมพ์เนื้อหาบนสี่พินัก เนื้อหาส่วนใหญ่พิมพ์บนพื้นขาว สี่พินมีเฉพาะพื้นที่ขนาดเล็ก เช่น คำระบุหน้าต่อหรือพื้นของหัวเรื่องต่าง ๆ
4. เดอะเนชั่นใช้สีเส้นโดยเน้นความเป็นระเบียบและความสวยงามของหนังสือพิมพ์มากกว่าดึงดูดความสนใจของผู้อ่านเหมือนอย่างหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย
5. เดอะเนชั่นเป็นหนังสือพิมพ์ที่ใช้เส้นบางเดี่ยวขนาดบางมากที่เรียกว่า hairline มีการใช้เส้นที่เข้มหรือเส้นหนาบ้าง แต่ไม่บ่อยนัก

อย่างไรก็ตาม ลักษณะหน้าหนึ่งเดอะเนชั่นมีระยะห่างระหว่างบรรทัดของชวายน้อยมาก เช่นเดียวกับบางกอกโพสต์ ทำให้บริเวณที่ตีพิมพ์เนื้อหาดูทึบไปบ้าง

การแบ่งขอบเขตเนื้อหา

เดอะเนชั่นเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีการแบ่งขอบเขตเนื้อหาในหน้าแรกเป็นสัดส่วนได้ดี เนื่องจากหนังสือพิมพ์ใช้แบ่งหน้าเป็น 6 คอลัมน์แต่เพียงอย่างเดียว และมีช่องว่างระหว่างคอลัมน์เป็นแนวอย่างชัดเจนอีกด้วย ในการแบ่งขอบเขตเนื้อหาหน้าหนึ่งใช้เส้นเป็นหลัก โดยมีช่องว่างระหว่างคอลัมน์ การวางหัวข่าว และสีพื้นเป็นเพียงส่วนประกอบ มีรายละเอียดดังนี้

1. ช่องว่างระหว่างคอลัมน์ มีไม่มากนัก และจำเป็นต้องอาศัยการวางหัวข่าว เพื่อแสดงขอบเขตเป็นส่วนประกอบ เพราะเดอะเนชั่นมีช่องว่างระหว่างคอลัมน์เท่ากันหมดตลอดหน้า ถ้าใช้ช่องว่างระหว่างคอลัมน์เพียงอย่างเดียว ทำให้การแบ่งขอบเขตไม่ชัดเจน

2. เส้น เป็นองค์ประกอบที่ใช้ในการกำหนดขอบเขตเนื้อหามากที่สุด โดยเส้นที่ใช้เป็นเส้นบางเดี่ยวเหมือนเส้นผม (hairline) และเส้นบางเดี่ยวเข้ม (bold)

เส้นบางเดี่ยวที่ใช้เป็นเส้นสีดำมากกว่าสีอื่นและใช้แบ่งขอบเขตเนื้อหาขององค์ประกอบทุกประเภท เส้นบางเดี่ยวที่เป็นสีอื่นมีเฉพาะสีแดง

นอกจากเส้นบางเดี่ยวแล้ว เดอะเนชั่นได้ตีพิมพ์เส้นหนา 3 มิลลิเมตรเป็นสีแดงขีดใต้ชื่อ "THE NATION" ไว้ทุกฉบับวันอาทิตย์

3. สีพื้น เดอะเนชั่นไม่ได้แบ่งขอบเขตเนื้อหาด้วยสีพื้น แต่ใช้เพื่อการตกแต่งหรือเสริมให้เด่นขึ้นเช่นเดียวกับบางกอกโพสต์ การใช้สีพื้นในหน้าแรกของเดอะเนชั่นมักใช้เป็นสีพื้นของพื้นที่ขนาดเล็ก และมีเฉพาะสกรีนคำและสีเข้มเท่านั้น

3.1 สกรีนคำ นิยมใช้เป็นสีพื้นมากกว่าสีอื่น ๆ สกรีนคำที่ใช้เป็นสีพื้นมีเฉพาะสีดำและเทา โดยใช้สีดำเป็นพื้นของหัวเรื่องกรอบอ้างอิงนำเรื่องเด่นในเล่ม (refer) และใช้เป็นพื้นของหัว "INSIDE" ประจำฉบับวันอาทิตย์

3.2 สีเข้ม ใช้น้อยมาก มีเฉพาะสีแดงและน้ำเงินโดยใช้เป็นสีพื้นของหัวเรื่องในฉบับที่พิมพ์ด้วยระบบสี่สี

การใช้สีสัน

เดอะเนชั่นเป็นหนังสือพิมพ์ที่ไม่ได้เน้นสีสันในหน้าหนึ่งมากนัก แต่เน้นสีสันในโฆษณา และสารคดีของ Focus ด้วยเหตุนี้ หน้าหนึ่งของเดอะเนชั่นจึงนิยมพิมพ์เป็นขาวดำล้วนเป็นส่วนใหญ่ แต่พิมพ์ระบบสีสี่ทุกฉบับวันอาทิตย์ วันธรรมดามีเพียงบางฉบับ การใช้สีสันของเดอะเนชั่นมีดังนี้

1. เดอะเนชั่นไม่นิยมผสมผสานสีเฉพาะกับขาวดำในหน้าแรก แต่พิมพ์ด้วยระบบสีสี่ทั้งหน้าหรือพิมพ์ขาวดำล้วนอย่างใดอย่างหนึ่ง
2. เดอะเนชั่นนิยมตีพิมพ์ภาพและสัญลักษณ์ต่าง ๆ เป็นสีสี่ แต่องค์ประกอบอื่น ๆ เช่น หัวหนังสือพิมพ์ ตัวอักษรและสีพื้น ตีพิมพ์เฉพาะสีแดงและน้ำเงิน
3. การใช้สีสันของเดอะเนชั่นเน้นความเป็นระเบียบ จึงใช้สีโดดมากกว่าได้น้ำหนักของสี
4. เดอะเนชั่นตีพิมพ์ตัวอักษรเป็นสีสันบ้าง แต่มักเป็นตัวอักษรขนาดเล็ก เช่น คำขวัญของหัวหนังสือพิมพ์ และหัวเรื่อง "INSIDE"

การตีพิมพ์โฆษณา

เดอะเนชั่นให้ความสำคัญกับหนังสือพิมพ์มากเช่นเดียวกับบางกอกโพสต์ โดยนำเสนอเนื้อที่มากเป็นอันดับ 4 ประมาณ 55.98 ตารางนิ้วหรือร้อยละ 17.58 จำนวนชิ้นในแต่ละฉบับไม่เท่ากันประมาณ 1-5 ชิ้นต่อฉบับ บางฉบับไม่มีโฆษณาเลย เช่น ฉบับวันอาทิตย์ ลักษณะและตำแหน่งของโฆษณาในหน้าแรกของเดอะเนชั่นเหมือนกับบางกอกโพสต์ คือ

1. ส่วนข้างหัวหนังสือพิมพ์ทั้งซ้ายและขวาด้านละ 1 ชิ้น ขนาดของกรอบเท่ากันทุกวัน คือ $2 \times 1 \frac{1}{2}$ นิ้ว ยกเว้นฉบับวันอาทิตย์ที่ไม่มีนมตีพิมพ์โฆษณานัก
2. แนวขาดลอดส่วนล่างสุดของหน้าหนังสือพิมพ์ ไม่นิยมตีพิมพ์มากนัก
3. โฆษณาที่อยู่มุมซ้ายหรือมุมขวาล่างสุด มีทั้ง 2 ด้านหรือเฉพาะด้าน

ส่วนใหญ่แล้ว เดอะเนชั่นตีพิมพ์โฆษณาในหน้าแรกไม่ครบทั้ง 5 ตำแหน่ง

ลักษณะกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม

เดอะเนชั่นนิยมแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มไว้ในหน้าแรกเป็นประจำทุกฉบับ เนื่องจากเป็นหนังสือพิมพ์ที่แยกออกเป็นหลายส่วนและมีจำนวนหน้ามาก แต่กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มมีขนาดเล็กแทรกไว้กับข่าวมากกว่า ด้วยเหตุนี้ กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มของเดอะเนชั่นจึงมีเนื้อที่โดยเฉลี่ยไม่มากนัก คือ พื้นที่เมื่อรวมภาพแล้วมีประมาณ 6.91 ตารางนิ้วต่อฉบับหรือร้อยละ 2.17 ลักษณะและตำแหน่งของกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มคล้ายกับ สรุปได้ดังนี้

1. กรอบหรือข้อความอ้างนำเรื่องเด่นในเล่ม (refer) นิยมใช้มากที่สุด โดยพิมพ์แทรกไว้กับข่าวทุกฉบับ เป็นข้อความตั้งแต่ 1 บรรทัดขึ้นไป แต่ละบรรทัดแนะนำเรื่องในเล่มเพียง 1 ขึ้น บางฉบับมีมากถึง 5 ขึ้น มีการใช้หลากหลายบ้าง ดังตัวอย่างข้างล่างนี้

Solidarity's terms;
Non-MP ministers' future: A4;
Businessmen's comments: A3;
Sideline; editorial: A8;
Army radio hits govt;
Leading lawyer's proposal: A2

ภาพที่ 46 ลักษณะกรอบหรือข้อความอ้างถึงเรื่องเด่นในเล่ม (refer) ของเดอะเนชั่น

2. กรอบ "INSIDE" เฉพาะวันอาทิตย์ ลักษณะเป็นกรอบตลอดความกว้างของหน้าหนังสือพิมพ์ แนะนำเนื้อหาในเล่ม 4-5 เรื่อง โดยระบุถึงหน้า ส่วน ชื่อ บทความ และมีภาพประกอบด้วย ดังตัวอย่างข้างล่างนี้

ภาพที่ 47 ลักษณะกรอบ INSIDE ประจำฉบับวันอาทิตย์ของเดอะเนชั่น

3. สารบัญรายการ (index) มีเฉพาะฉบับวันอาทิตย์ พิมพ์ไว้เป็นส่วนข้างหัวหนังสือ ดังนี้

■ SECTION 2/B1-B8
 ■ SUNDAY FOCUS/C1-C12
 ■ CLASSIFIEDS/D1-D12

ภาพที่ 48 ลักษณะสารบัญรายการของเดอะเนชั่น

กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มทั้ง 3 ชนิดข้างต้นนี้เป็นที่นิยมในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์อเมริกา ทั้งรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ

การตีพิมพ์รายงานพิเศษ

เดอะเนชั่นไม่นิยมตีพิมพ์รายงานพิเศษในหน้าหนึ่ง เพราะมีเนื้อที่จำกัด แต่ลงพิมพ์ไว้ในเล่มมากกว่า การนำเสนอรายงานพิเศษไว้ในหน้าแรกไม่มีเกณฑ์แน่นอน เนื้อที่รวมภาพโดยเฉลี่ยแล้วประมาณ 8.22 ตารางนิ้วต่อฉบับหรือร้อยละ 2.58 ลักษณะรายงานพิเศษในหน้าแรกของเดอะเนชั่นแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. บทวิเคราะห์ มีลักษณะเหมือนข่าว คือ มีการพาดหัวข่าวเหมือนกัน ต่างกันตรงที่มีการวิเคราะห์วิจารณ์มากกว่าการรายงานข่าวทั่วไป นอกจากนี้ยังมีบทนำ ข้อความโปรยเรื่อง (blurb) ทั้งในหน้าแรกและหน้าต่อ มีลักษณะเหมือนบทความมากกว่า ขนาดของกรอบไม่แน่นอน

การนำเสนอบทวิเคราะห์ของเดอะเนชั่นไม่มีกำหนดที่แน่นอน เนื้อหาเป็นการเมืองเพียงอย่างเดียว

2. ลักษณะอื่น คือ รายงานพิเศษที่มีลักษณะทั่วไปไม่แน่นอน เป็นบทสัมภาษณ์สารคดี มีขนาดรูปร่างและระยะเวลาการนำเสนอไม่แน่นอน เนื้อหาเป็นเหตุการณ์หรือเรื่องที่กำลังอยู่ในความสนใจของผู้อ่านได้ เช่น การจัดตั้งคณะรัฐบาล วิธีการนำเสนอขึ้นอยู่กับฝ่ายกองบรรณาธิการ เช่น การนำเสนอเป็นบทสัมภาษณ์หรือทัศนคติของคนกลุ่มหนึ่ง เป็นต้น

เนื้อหาที่นิยมนำเสนอเป็นรายงานพิเศษมักจะเป็นการเมือง

ลักษณะหัวข่าว

หัวข่าวเป็นองค์ประกอบที่ละเอียดและซับซ้อนไม่ให้ความสำคัญมากนักเมื่อเทียบกับหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย โดยตีพิมพ์หัวข่าวฉบับละ 27.70 ตารางนิ้วหรือร้อยละ 8.70 จำนวนชั้นประมาณ 3-6 ชั้นต่อฉบับ (ไม่รวมกับหัวข่าวย่อยซึ่งมีอีก 4-6 ชั้น) แต่ไม่ได้ตีพิมพ์ไว้ทุกฉบับ

ลักษณะของหัวข่าวในหน้าหนึ่งมีดังนี้

1. หัวข่าวจำแนกตามลักษณะและลำดับความสำคัญ มี 2 ประเภท คือ

หัวข่าวใหญ่ คือ หัวข่าวที่มีขนาดใหญ่กว่าหัวข่าวทั่วไปในหน้าแรก ทั้งขนาดตัวอักษรและขนาดความกว้าง และเป็นหัวข่าวเด่นประจำฉบับ

หัวข่าวเล็ก คือ หัวข่าวอื่นที่ลงพิมพ์ในหน้าหนึ่งโดยมีลักษณะแตกต่างจากหัวข่าวใหญ่อย่างเห็นได้ชัด

หัวข่าวทั้ง 2 ขนาดมีลักษณะดังต่อไปนี้ ดังตารางที่ 53

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 53 หัวข่าวจําแนกตามลักษณะและลำดับความสําคัญของเดอะเนชั่น

ประเภทหัวข่าว	ความถี่	ขนาด	จำนวนคอลัมน์	จำนวนบรรทัด	ขนาดตัวอักษร	การใช้สีสັນ	ตำแหน่ง
หัวข่าวใหญ่	1 ชิ้นต่อฉบับ	ขนาดตั้งแต่ 4x2 นิ้ว และใหญ่สุด 11x1 นิ้ว	2- 5 คอลัมน์ (จากการแบ่งหน้า เป็น 6 คอลัมน์)	1-3 บรรทัด	ตัวอักษรไม่ทลางทลาง ขนาด 72-96 พอยต์เท่านั้น	พื้นขาวอย่างเดี๋ยวนั้น	เหนือหรือทับครึ่งใต้หัวหนังสือพิมพ์
หัวข่าวเล็ก	3-7 ชิ้นต่อฉบับ	1. ขนาด 1 คอลัมน์ มี 1x ¹ / ₂ นิ้วหรือ 1x2 นิ้วใหญ่สุด 2. ขนาด 2 คอลัมน์ ขึ้นไป ตั้งแต่ 2x ¹ / ₂ นิ้ว -5x1 นิ้ว	1. 1 คอลัมน์ 2. 2 คอลัมน์	1. 1-4 บรรทัด 2. 1-2 บรรทัด	1. 24-36 พอยต์ 2. 30-36 พอยต์	ส่วนใหญ่เป็นพื้นขาว แต่อาจมีพื้นเทาบ้าง	ตำแหน่งทุกส่วนในหน้าของหนังสือพิมพ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. หัวข่าวจำแนกตามรูปแบบ แบ่งได้ดังนี้

2.1 หัวข่าวแบบเสมอนหน้า (flush left) เป็นรูปแบบที่ใช้พาดหัวข่าวมากที่สุด คือ จำนวนขึ้นร้อยละ 54.69 และปริมาณเนื้อที่ร้อยละ 41.41 ลักษณะของหัวข่าวแบบเสมอนหน้านี้มีเพียง 1-3 บรรทัด ส่วนใหญ่เป็น 2 บรรทัด โดยบรรทัดแรกยาวกว่าหรือสั้นกว่า

2.2 หัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบบรรทัดเดียว (crossline) พบในหน้าแรกของเดอะเนชั่นมากเป็นอันดับสอง มีจำนวนขึ้นร้อยละ 26.56 และปริมาณเนื้อที่ร้อยละ 28.35

2.3 หัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบหลายบรรทัด (special crossline) นำเสนอในหน้าหนึ่งของเดอะเนชั่นเป็นจำนวนขึ้นร้อยละ 7.81 และเนื้อที่ร้อยละ 13.49 โดยพาดหัวไว้เพียง 2 บรรทัดเท่านั้น ตัวอักษรขนาดเท่ากัน

2.4 หัวข่าวเต็มหน้า มีลักษณะเหมือนหัวข่าวอักษะเต็มหน้า แต่ใช้ตัวอักษรขนาดเล็กกว่าและมีตำแหน่งใต้หัวหนังสือพิมพ์หรือกลางรอยพับครึ่ง เดอะเนชั่นพาดหัวข่าวตามรูปแบบนี้เป็นจำนวนขึ้นร้อยละ 3.12 และเนื้อที่ร้อยละ 7.25

2.5 หัวข่าวแบบเน้นกลางคอลัมน์ (column-centering) เป็นหัวข่าวหลายบรรทัด แต่ละบรรทัดยาวไม่เท่ากัน แต่จัดเน้นกลางคอลัมน์ไว้ทุกบรรทัด มีจำนวนขึ้นร้อยละ 4.69 และเนื้อที่ร้อยละ 6.94

2.6 หัวข่าวแบบปิรามิดหัวตั้ง (pyramid) ไม่นิยมใช้พาดหัวข่าวมากนัก คือจำนวนขึ้นเพียงร้อยละ 1.56 และเนื้อที่ร้อยละ 1.28 ไม่มีการเล่นสีเส้น ตีพิมพ์บนพื้นขาวปกติ จำนวนบรรทัดเพียง 2 บรรทัด

2.7 หัวข่าวแบบปิรามิดหัวกลับ (inverted pyramid) ไม่นิยมใช้พาดหัวข่าวของเดอะเนชั่นเช่นกัน มีจำนวนขึ้นร้อยละ 1.56 และเนื้อที่ร้อยละ 1.28 ลักษณะเหมือนปิรามิดหัวตั้ง แต่บรรทัดบนสั้นกว่าบรรทัดล่าง

3. คำระบุหน้าต่อและหัวข่าวต่อ เดอะเนชั่นระบุหน้าต่อเหมือนกับหนังสือพิมพ์ต่างประเทศ คือ ระบุค่าแรกของหัวข่าวต่อไว้ในหน้าหนึ่งด้วย เพื่อให้ผู้อ่านหาข่าวต่อได้ง่ายขึ้น ลักษณะดังนี้

คำระบุหน้าต่อ กำหนดไว้ในคอลัมน์สุดท้ายใต้เนื้อข่าว มีลักษณะดังนี้

Continued on A2: COALITION

หัวข่าวต่อ เดอะเนชั่นเริ่มหัวข่าวต่อคำเดียวกับที่ระบุไว้ในหน้าหนึ่ง แต่พาดหัวเพิ่ม โดยขีดซ้ายของแนวคอลัมน์ไว้เสมอ ใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่ประมาณ 30-36 พอยต์

4. ประเภทเนื้อหาของหัวข้อ เดอะเนชั่นพาดหัวข่าวการเมืองมากเป็นอันดับหนึ่ง ทั้งจำนวนชิ้นและเนื้อที่ คือ 24 ชิ้น (ร้อยละ 38.71) และเนื้อที่ 168.19 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 50.60) อันดับรองลงมา ได้แก่ หัวข่าวสงคราม มีจำนวน 14 ชิ้น (ร้อยละ 22.58) และเนื้อที่ 73.66 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 22.16) ตามตารางที่ 51 และ 52

การเสนอข่าวและเนื้อหาข่าว

การนำเสนอข่าวทั้งบรรณาการและเนื้อหาข่าวของเดอะเนชั่นได้รับอิทธิพลจากหนังสือพิมพ์ต่างประเทศเช่นกัน โดยมีการตีพิมพ์จำนวนข่าว 3-6 ข่าวต่อฉบับ (ค่าเฉลี่ย 5.25) แต่ให้เนื้อที่มากที่สุด คือ 85.62 ตารางนิ้วต่อฉบับ หรือร้อยละ 26.88 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าเดอะเนชั่นนำเสนอข่าวบางชิ้นเป็นข่าวย่อย (digest) 4-6 ข่าวต่อฉบับรวมไว้ในกรอบเดียวกันตั้งแต่ได้หัวหนังสือพิมพ์เป็นต้นมา

ข่าวส่วนใหญ่จบในหน้าหนึ่ง โดยข่าวที่ต้องต่อหน้าอื่นมีเพียงร้อยละ 22.23 เท่านั้น

ลักษณะข่าวในหน้าหนึ่งของเดอะเนชั่น แบ่งประเภทได้ดังนี้

1. ข่าวทั่วไป คือ ข่าวที่มีความยาวทั่วไป โดยจบในหน้าหนึ่งหรือมีหน้าต่อก็ได้ และมีความสมบูรณ์ในข่าวชิ้นนั้นเอง เดอะเนชั่นนำเสนอข่าวประเภทนี้มากที่สุด
2. ข่าวประกอบ (sidebar) คือ ข่าวที่นำเสนอเพื่อเสริมข่าวเด่นประจำฉบับ โดยเนื้อหาเกี่ยวเนื่องกัน แต่มีประเด็นนำเสนอต่างกัน เช่น การตั้งคณะรัฐมนตรีเป็นข่าวเด่น ส่วนข่าวประกอบ คือ ความคิดเห็นจากฝ่ายค้าน
3. ข่าวล่า (late news) มีการนำเสนอเป็นข่าวลึ้น ๆ ไม่มีหัวข้อ ส่วนใหญ่เป็นข่าวต่างประเทศ เดอะเนชั่นตีพิมพ์ข่าวล่า น้อยกว่าข่าวประเภทอื่น
4. ข่าวสรุป (summary news) คือ ข่าวที่สรุปเป็นเนื้อหาสั้น ๆ ในหน้าแรก มีรายละเอียดอยู่ในเล่ม ไม่ค่อยนิยมนัก
5. ข่าวย่อย (digest) คือ การนำเสนอข่าวขนาดสั้นหลายข่าวมารวมไว้เป็นกรอบเดียวกัน โดยมีตำแหน่งใต้หัวหนังสือพิมพ์ มีหัวระบุไว้ว่า "DIGEST" ถ้าข่าวเป็นประเภทเดียวกัน ใช้คำว่า "HIGHLIGHTS" แทน ลักษณะดังนี้

DIGEST

Unity treaty ratified

EAST BERLIN — East Germany's parliament ratified the treaty of unification with West Germany yesterday, clearing the way for the former communist state to join the Federal Republic on October 3.

In a televised roll-call vote, deputies voted by 299 to 80 to accept the 1,000-page treaty "on the establishment of the unity of Germany", imposing Bonn's laws in almost all areas of life.

The West German parliament was due to ratify the document in Bonn last night, removing the last legal obstacle to the historic merger. — Reuter

NY stocks down

NEW YORK — The US stock market dropped sharply yesterday as investors responded to the gloomy outlook for the American economy and disappointment at the lack of agreement on a package to cut the government deficit.

The Dow Jones industrial average was down 38.17 points to 2,518.56 at 11.30 am (10 pm BKK time) declining issues outnumbered gainers by a wide 9-1 margin.

New York Stock Exchange volume was light at 87 million shares with many traders absent for the Jewish New Year. The low volume accentuated price movements. — Reuter

Wallets seized

AMSTERDAM — Dutch customs officers yesterday seized almost 1,500 wallets and purses made from the skin of Asian elephants, a protected species. The haul was discovered in a warehouse in Amsterdam after it had been shipped to the Netherlands from Thailand, a customs spokesman said. Two people have been questioned about the haul but no charges brought yet. The goods, which had a wholesale value of 50,000 guldens (\$28,000), will be destroyed, the spokesman said. — Reuter

ภาพที่ 49 ลักษณะกรอบข่าวย่อส (digest) ของเดอะเนชั่น

รูปลักษณะของวารคณาและเนื้อหาข่าวในหน้าหนึ่งของเดอะเนชั่นมีดังนี้

1. เดอะเนชั่นนิยมนำเสนอกรอบข่าวตามแนวนอนมากกว่าแนวตั้ง ดังนั้นกรอบข่าวจึงมีขนาดตั้งแต่ 2 คอลัมน์นิ้วถึงขนาดเต็มหน้า
2. โดยส่วนใหญ่กรอบข่าวมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยม รูปตัว L มีบ้างไม่มากนัก
3. เดอะเนชั่นนิยมระบุแหล่งข่าว ชื่อผู้สื่อข่าว สำนักข่าว และสถานที่เกิดเหตุของข่าวทุกชิ้น ทั้งข่าวจากผู้สื่อข่าวของเดอะเนชั่นหรือจากสำนักข่าวต่างประเทศ
4. เดอะเนชั่นไม่พิมพ์เนื้อหาข่าวลงบนสีพื้นหรือลวดลาย คงตีพิมพ์ไว้บนพื้นขาวเท่านั้น
5. ตัวอักษรคำแรกของข่าวทุกชิ้นใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ทั้งหมด
6. เดอะเนชั่นนิยมนำข่าวย่อหรือข่าวสั้นมารวมไว้เป็นกรอบแนวตั้ง ตั้งแต่ใต้หัวหนังสือพิมพ์ถึงรอยพับครึ่ง โดยกำหนดหัวว่า "DIGEST" หรือ "HIGHLIGHTS" เนื้อหาของกรอบข่าวย่อส่วนใหญ่เป็นข่าวต่างประเทศ

ความยาวของข่าวและการต่อข่าว

ข่าวที่นำเสนอในหน้าแรกของเดอะเนชั่นมีทั้งข่าวที่จบในหน้าเดียว และข่าวที่ต่อเนื่องมีร้อยละ 22.23 ของจำนวนข่าวทั้งหมด ข่าวที่ลงพิมพ์ในหน้าหนึ่งของเดอะเนชั่นมีทั้งข่าวสั้น เช่น ข่าวล่า (late news) และข่าวย่อย (digest) มีพื้นที่เล็กสุดประมาณ 2.84 ตารางนิ้ว และข่าวยาวที่สุดมีเนื้อที่ประมาณ 80.70 ตารางนิ้ว อย่างไรก็ตาม ข่าวส่วนใหญ่มีเนื้อที่ประมาณ 10-30 ตารางนิ้ว

แม้ว่าเดอะเนชั่นตีพิมพ์ข่าวจบในหน้าแรกเป็นส่วนใหญ่ แต่มีข่าวหลายชิ้นที่จำเป็นต้องต่อหน้าในบ้าง โดยเลือกต่อในหน้า 2 หรือ A2 เพียงหน้าเดียว เพื่อป้องกันความสับสน

ประเภทเนื้อหาของตัวข่าว เดอะเนชั่นนำเสนอข่าวการเมืองและข่าวสงครามมากที่สุดทั้งจำนวนชิ้นและเนื้อที่ โดยข่าวการเมืองมี 24 ชิ้น (ร้อยละ 38.10) เนื้อที่ 512.17 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 49.85) ข่าวสงครามมากเป็นที่สอง คือ จำนวน 14 ชิ้น (ร้อยละ 22.22) และเนื้อที่ 178.55 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 19.46)

การใช้ภาพ

เดอะเนชั่นตีพิมพ์ภาพในหน้าหนึ่งเป็นจำนวนชิ้นที่ไม่แน่นอนตั้งแต่ 1-10 ภาพ (ค่าเฉลี่ย 3.41) ปกติเป็นภาพขนาดใหญ่เพียง 1-2 ภาพ ที่เหลือจึงเป็นภาพขนาดเล็ก เนื้อที่ภาพในหน้าหนึ่งประมาณ 57.08 ตารางนิ้วต่อฉบับ หรือร้อยละ 17.92 มากเป็นอันดับ 3 ขององค์ประกอบในหน้าแรกทั้งหมด ภาพที่นำเสนอมีทั้งภาพขาวดำและภาพสีผสมกัน ข้อพิเศษคือ เดอะเนชั่นล้อมกรอบทุกภาพด้วยเส้นบางสีดำ รายละเอียดของภาพในหน้าแรกมีดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของภาพ แบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ

1.1 ภาพข่าวหรือภาพเป็นข่าว คือ ภาพที่ไม่มีเรื่องประกอบในหน้าหนึ่ง มีการนำเสนอไม่มากนักเพียงร้อยละ 9.76 เท่านั้น ภาพข่าวหรือภาพเป็นข่าวนี้อาจจำเป็นต้องตีพิมพ์ด้วยภาพขนาดใหญ่ เพื่อดึงดูดความสนใจ

1.2 ภาพประกอบข่าว คือ ภาพที่ตีพิมพ์ประกอบการรายงานข่าวในหน้าหนึ่งหรือข่าวในเล่ม เป็นภาพที่เดอะเนชั่นนิยมนำเสนอในหน้าแรกมากที่สุดถึงร้อยละ 65.85 ภาพประกอบข่าวมีทุกขนาดทั้งขนาดใหญ่และเล็ก

1.3 ภาพประกอบการแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม เป็นการย่อภาพที่ตีพิมพ์ในเล่มมาไว้ในหน้าแรก ดังนั้นจึงเป็นภาพขนาดเล็ก เอะเนชั่นนำเสนอภาพประกอบการแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มประมาณร้อยละ 17.07 ส่วนใหญ่ตีพิมพ์ในฉบับวันอาทิตย์

1.4 ภาพประกอบรายงานพิเศษ มีน้อยที่สุดเพราะเอะเนชั่นไม่ได้นำเสนอรายงานพิเศษในหน้าหนึ่งเป็นประจำ และไม่ได้ตีพิมพ์ภาพประกอบทุกครั้ง การตีพิมพ์ภาพประกอบรายงานพิเศษมีประมาณร้อยละ 7.32

2. ประเภทของภาพ แม้ว่าเอะเนชั่นเน้นภาพที่ตีพิมพ์ได้ง่ายในหน้าแรก แต่ภาพที่นำเสนอในหน้าหนึ่งนั้นมีทั้งภาพถ่ายและภาพกราฟิกอื่น ๆ ด้วย สรุพนิดของภาพได้ดังนี้

2.1 ภาพ ๗ ที่เกิดเหตุหรือภาพเหตุการณ์ เอะเนชั่นตีพิมพ์ภาพชนิดนี้ประมาณร้อยละ 31.71 รองจากภาพที่ต้องเตรียมล่วงหน้าหรือภาพที่นำมาจากห้องสมุดภาพ ซึ่งแตกต่างจากหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ เพราะภาพ ๗ ที่เกิดเหตุหรือภาพเหตุการณ์เป็นภาพขนาดใหญ่

2.2 ภาพที่ต้องเตรียมไว้ล่วงหน้าหรือภาพจากแฟ้มภาพ ส่วนใหญ่เป็นภาพบุคคลหรือเป็นภาพที่ต้องเตรียมถ่ายไว้ล่วงหน้า เช่น ภาพประกอบการแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มที่ข้อมาจากเนื้อหาหน้าใน ภาพชนิดนี้มีขนาดเล็ก เอะเนชั่นจึงนำเสนอในหน้าหนึ่งมากที่สุดถึงร้อยละ 56.10 เพราะสามารถพิมพ์ในหน้าแรกได้หลายภาพ

2.3 ภาพกราฟิก เอะเนชั่นได้นำเสนอภาพกราฟิกต่าง ๆ ในหน้าหนึ่งประมาณร้อยละ 12.20 เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์อเมริกา ภาพกราฟิกที่นำเสนอนั้นไม่ยุ่งยากหรือซับซ้อนมากนัก เช่น ภาพแผนที่ ภาพสเก็ช ภาพการ์ตูน ภาพกราฟิกเป็นภาพขนาดเล็กมากกว่าภาพขนาดใหญ่

3. รูปร่างและขนาดของภาพ เอะเนชั่นเน้นภาพขนาดใหญ่และขนาดเล็กกว่าหลายเท่า ไม่นิยมภาพขนาดโปสเตอร์นัก รูปร่างและลักษณะของภาพสามารถสรุปได้ดังนี้

3.1 ภาพแนวนอน เป็นภาพสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวนอน ภาพแนวนอนที่ได้รับการตีพิมพ์ในหน้าแรกเป็นภาพขนาดใหญ่ตั้งแต่ 4×3 นิ้ว ถึง 9×4 นิ้ว ส่วนใหญ่นิยมขนาด 6×4 นิ้ว เอะเนชั่นตีพิมพ์ภาพแนวนอนประมาณร้อยละ 39.02

3.2 ภาพแนวตั้ง คือ ภาพสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่วางตามแนวตั้ง มีมากถึงร้อยละ 60.98 มีหลายขนาด ตั้งแต่ขนาดเล็กสุด $1 \times 1 \frac{1}{2}$ นิ้ว ถึง 7×9 นิ้ว ส่วนใหญ่เป็นภาพขนาด 2×4 นิ้ว

สำหรับภาพจัดรูปและภาพตัดส่วนนั้นไม่ปรากฏในหน้าหนึ่งของเดอะเนชั่น เพราะการวางตำแหน่งภาพจัดรูปในหน้าหนึ่งที่เน้นจัดหน้าแบบทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าได้ไม่ถนัด และภาพตัดส่วนทำให้หน้าหนึ่งไม่เป็นระเบียบได้

4. ลักษณะการใช้ภาพ นิยมใช้ภาพธรรมดาที่ช่วยในการจัดหน้าแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้าได้ง่ายขึ้น ลักษณะภาพที่ใช้จึงมีเฉพาะภาพเดี่ยวเท่านั้น

5. สีสันทองภาพ เดอะเนชั่นตีพิมพ์หน้าหนึ่งทั้งภาพสีและขาวดำผสมผสานกัน โดยเลือกภาพสีสีลงพิมพ์ในหน้าแรกมากที่สุดถึงร้อยละ 68.29

6. ตำแหน่งของภาพ เดอะเนชั่นตีพิมพ์ภาพทั่วทุกตำแหน่งในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ แต่ภาพขนาดใหญ่หน้าเสาเอาไว้ช่วงเหนือหรือบริเวณรอยพับครึ่งพอดี ไม่นิยมไว้ช่วงล่างสุดของหน้า แต่ภาพขนาดเล็กตีพิมพ์ไว้ทุกบริเวณในหน้า

ภาพประกอบข่าวติดกับข่าวเสมอทั้งภาพขนาดเล็กและภาพขนาดใหญ่

7. คำอธิบายภาพ ฝ่ายจัดหน้าของเดอะเนชั่นอธิบายภาพเป็นระเบียบ ภาพส่วนใหญ่มีคำอธิบายภาพไว้ ยกเว้นภาพประกอบการแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มหรือภาพกราฟิก

ประเภทคำอธิบายภาพ แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

(1) คำอธิบายภาพที่ระบุชื่อบุคคล (ident) เดอะเนชั่นระบุเฉพาะชื่อ และเพิ่มคำเร้าความสนใจซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่บุคคลในภาพกำลังกระทำอยู่ เช่น

Banbarn : another conflict

Montree : rotten fish?

2. คำอธิบายภาพอย่างละเอียด (compre) เป็นการอธิบายเหตุการณ์ในภาพ มีความยาวเพียง 2-3 บรรทัด

3. คำอธิบายที่อ้างคำพูดของบุคคลในภาพ (quotes) คือ การอ้างคำพูดของบุคคลในภาพ เพื่อเร้าความสนใจของผู้อ่าน โดยไม่มีการระบุชื่อของบุคคลในภาพ เป็นบุคคลซึ่งเป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไป เช่น ประธานาธิบดีจอร์จ บุช หรือซัดคัม ฮุสเซน ใช้ไม่บ่อยนัก

ลักษณะและตำแหน่งคำอธิบายภาพ เอะเนชั่นตีพิมพ์คำอธิบายภาพไว้ได้ภาพแต่เพียง
อย่างเดียว โดยตีพิมพ์บนพื้นขาว ไม่มีการใช้สีเส้น และไม่ล้อมกรอบอีกด้วย

การเขียนคำอธิบายภาพ ในระยะแรก เอะเนชั่นอธิบายภาพแต่เพียงอย่างเดียว
โดยไม่มีหัวเรื่องสรุปภาพหรือเครื่องหมายนำภาพเลข แต่ได้เพิ่มหัวเรื่องสรุปภาพในระยะหลัง
มีลักษณะเป็นประโยคหรือวลีที่ใจความสมบูรณ์ เช่น Chatichai back home หรือ Khai
Yai dispute goes to court คำอักษรของหัวเรื่องสรุปนี้เป็นตัวพิมพ์ขนาดใหญ่

ชื่อข้างภาพ (bylines) เอะเนชั่นเป็นหนังสือพิมพ์เพียงฉบับเดียวในไทยที่ได้ระบุ
ชื่อข้างภาพไว้ที่ภาพถ่ายด้วย เช่นเดียวกับการระบุชื่อผู้สื่อข่าวไว้ในข่าว โดยภาพถ่ายนั้นเป็น
ภาพจากสำนักข่าวต่างประเทศหรือจากช่างภาพของอะเนชั่นเอง

ภาพที่ระบุชื่อผู้ถ่ายภาพมักเป็นภาพ ณ ที่เกิดเหตุหรือภาพเหตุการณ์โดยส่วนใหญ่

8. ประเภทของภาพ เอะเนชั่นนำเสนอภาพข่าวการเมืองมากที่สุด คือ จำนวน
19 ภาพ (ร้อยละ 61.29) เป็นเนื้อที่ 187.89 ตารางนิ้ว (ร้อยละ 28.96) อันดับสอง
คือ ภาพสงคราม มี 6 ภาพ (ร้อยละ 19.35) และเนื้อที่ 166.55 ตารางนิ้ว (ร้อยละ
25.67)

ลักษณะองค์ประกอบอื่น

นอกจากองค์ประกอบที่ได้กล่าวมาแล้ว เอะเนชั่นได้นำเสนอกรอบพิเศษต่าง ๆ ใน
หน้าหนึ่งด้วย โดยกรอบพิเศษเหล่านั้นมีทั้งภาพที่เกี่ยวข้องกับข่าวหรืออื่น ๆ มีเนื้อที่โดยเฉลี่ย
ประมาณ 3.52 ตารางนิ้ว หรือร้อยละ 1.11 มีการตีพิมพ์เพียงครั้งคราวเท่านั้น

รูปลักษณะ กรอบพิเศษของอะเนชั่นมีขนาดไม่แน่นอน มีหลายขนาดตั้งแต่ 2x3 นิ้ว
- 2x8 นิ้ว ล้อมกรอบไว้อย่างชัดเจน ไม่นิยมใช้สีเส้น

เนื้อหา เอะเนชั่นตีพิมพ์เนื้อหาพิเศษอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ข่าวไว้ในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์
เนื้อหาของกรอบพิเศษนั้นแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับข่าว เนื้อหาประเภทนี้นำเสนอรวมไว้ในข่าวได้ แต่ได้
คัดเลือกมานำเสนอเป็นกรอบพิเศษเพื่อให้หน้าสนใจมากขึ้น เช่น รายชื่อคณะรัฐมนตรี กรอบพิเศษ

